Isaac Asimov

FUNDAȚIA

ISAAC ASIMOV

Fundaţia

FOUNDATION

Traducere:
GABRIEL STOIAN
Coperta:
DAN ALEXANDRU IONESCU
Versiunea 3.0 standard RIF1

Nemira

1993

După ce a stăpânit Galaxia timp de 12000 de ani, Imperiul a început să se destrame. Numai Hari Seldon, întemeietorul psihoistoriei, putea privi în viitor: o eră întunecată a ignoranţei şi barbariei care avea să dureze 30000 de ani. Pentru a salva omenirea şi ştiinţa, Seldon a adunat cele mai strălucite minţi a1e Imperiului şi a înfiinţat, pe o planetă pustie de la marginea Galaxiei, Fundaţia. Curând însă neexperimentata Fundaţie se confruntă cu o opţiune imposibilă: să se supună barbarilor şi să fie condusă – sau să-i înfrunte şi să fie distrusă…

* * *

Ce treabă am eu cu viitorul? Fără îndoială că Seldon l-a anticipat şi l-a pregătit. De-acum înainte vor mai exista şi alte crize, atunci când puterea financiară va deveni o forţă moartă, aşa cum este religia acum. Lasă-i pe succesorii mei să rezolve noile probleme ce se vor ivi, aşa cum am rezolvat-o eu pe cea de astăzi.

Isaac Asimov
FUNDAŢIA

FOUNDATION
Traducere: Gabriel Stoian
Coperta: Dan Alexandru Ionescu
Ediţia: Nemira, 1993
Versiunea 3.0 standard RIF1

Partea întâi – PSIHOISTORICII

HARI SELDON – ... născut în anul 11.988 al Erei Galactice decedat în anul 12.069. Datele pot fi calculate mai lesne în funcţie de Era Fundaţională curentă, cu 79 de ani înainte de anul 1 E.F. Născut într-o familie din clasa de mijloc, pe Helicon, sectorul Arcturus (unde tatăl său, potrivit unei legende de o autenticitate îndoielnică, a fost cultivator de tutun într-o uzină hidroponică), a dovedit de timpuriu un talent uluitor în domeniul matematicii. Anecdotele privind capacitatea sa sunt nenumărate, deşi unele dintre ele sunt contradictorii. Se zice că la vârsta de doi ani ar fi...

Fără îndoială că cele mai remarcabile contribuţii ale sale au fost în domeniul psihoistoriei. La începutul activităţii sale, psihoistoria nu cuprindea decât un grup de axiome confuze; el a dezvoltat-o într-o ştiinţă statistică profundă. Lucrarea de cea mai mare autoritate pe care o avem pentru detalii privitoare la viaţa sa este biografia scrisă de Gaal Dornick, care în tinereţe îl cunoscuse pe marele matematician Hari Seldon doar cu doi ani înainte de dispariţia sa. Povestea întâlnirii...

ENCICLOPEDIA GALACTICA[1]

[1] Toate citatele din Enciclopedia Galactica reproduse în continuare sunt extrase din cea de-a 116-a ediţie publicată în 1020 E.F. de Editura Enciclopedia Galactica Co., Terminus, prin amabilitatea editorilor.

1

Se numea Gaal Dornick şi era un băiat simplu de la periferia Imperiului, care nu mai văzuse planeta Trantor. Mai precis, n-o văzuse în realitate. O văzuse de multe ori pe hipervideo şi, întâmplător, în impresionante transmisii tridimensionale care prezentau vreo Încoronare imperială ori şedinţa de deschidere a Consiliului Galactic. Cu toate că trăise toată viaţa pe mica planetă Synnax, care se rotea în jurul unei stele de la marginea Derivei spre Albastru, nu era, vezi Doamne, cu totul rupt de civilizaţie. Pe vremea aceea, nici un colţişor al Galaxiei nu era cu totul izolat.

Existau aproximativ douăzeci şi cinci de milioane de planete locuite în Galaxie şi nici una nu datora supunere Imperiului a cărui capitală se afla pe Trantor. A fost ultima jumătate de secol în care s-a mai putut afirma asemenea lucru.

Această călătorie era, fără îndoială, punctul culminant în viaţa tânărului savant. Mai fusese în spaţiu, aşa încât acum făcea doar un voiaj fără prea mare însemnătate, şi nimic mai mult. Mai exact, călătorise numai până la unicul satelit al Synnaxului cu scopul de a obţine date referitoare la mecanica derivei meteoriţilor, date de care avusese nevoie pentru disertaţia sa, dar, chiar dacă ar fi voiajat jumătate de milion de mile ori jumătate de milion de ani-lumină, călătoria în spaţiu ar fi însemnat acelaşi lucru.

Îşi făcuse doar puţin curaj pentru Saltul prin hiperspaţiu, un fenomen pe care nu-l trăiai în cursul simplelor călătorii interplanetare. Saltul rămânea, şi probabil va rămâne pentru vecie, singura metodă practică de a călători între stele. Călătoria prin spaţiul obişnuit nu se putea desfăşura cu o viteză mai mare decât cea a luminii (un fragment din cunoştinţele ştiinţifice care făceau parte dintre puţinele elemente cunoscute încă din zorii uitaţi ai istoriei umane), şi zborul către cele mai apropiate dintre sistemele locuite ar fi însemnat ani de zile. Prin hiperspaţiu, acea regiune inimaginabilă care nu era nici spaţiu, nici timp, nici materie, nici energie, nici ceva anume, nici nimic, puteai traversa Galaxia, cât era ea de mare, în câteva clipe.

Gaal aşteptase primul dintre aceste Salturi cu oarecare spaimă cuibărită în stomac şi totul se terminase cu o zdruncinătură neînsemnată, o uşoară lovitură internă care

încetă cu o clipă înainte de a fi fost sigur că o simţise. Asta fusese tot.

Apoi nava mare şi strălucitoare, produs rece şi impersonal a douăsprezece mii de ani de progres imperial. Şi mai era el însuşi, cu un doctorat proaspăt obţinut în matematică şi cu o invitaţie din partea marelui Hari Seldon de a merge pe Trantor pentru a se alătura uriaşului şi întrucâtva misteriosului Proiect Seldon.

Ceea ce Gaal aştepta cu nerăbdare după dezamăgirea provocată de Salt era acea primă imagine a planetei Trantor. Dădea târcoale sălii de vizionare. Voletele obturatoare din oţel erau ridicate la anumite ore anunţate, iar el era întotdeauna acolo, urmărind strălucirea orbitoare a stelelor, sorbind din ochi incredibilul roi înceţoşat al vreunei concentrări de stele, asemenea unei aglomerări gigantice de licurici surprinşi în timpul mişcării şi înmărmuriţi pentru eternitate. Văzu o dată fumul rece, alb-albăstrui, al unei nebuloase gazoase la mai puţin de cinci ani-lumină distanţă de navă, întinzându-se cât cuprindea fereastra, ca o îndepărtată irizare lăptoasă, răspândind parcă în încăpere un aer îngheţat şi dispărând din raza privirii două ore mai târziu, după un nou Salt.

Prima imagine a Soarelui planetei Trantor aducea cu un grăunte alb, pierdut între miliarde de altele asemănătoare, şi recunoscut ca atare doar pentru că fusese indicat de către ghidul navei. Aici, în centrul Galaxiei, stelele erau numeroase. Şi, cu fiecare Salt, strălucirea Soarelui devenea şi mai intensă, înecând restul stelelor, făcându-le să pălească şi să se rărească.

Apăru un ofiţer care anunţă:

— Sala de vizionare va fi închisă pentru restul călătoriei. Ne pregătim de coborâre.

Gaal îl urmă, trăgându-l de mâneca uniformei ce purta emblema „Nava-şi-Soarele-Imperiului”.

— Nu s-ar putea să mă lăsaţi aici? Aş dori să văd planeta Trantor.

Ofiţerul zâmbi, iar Gaal se îmbujoră. Îşi dădu seama că vorbea cu un pronunţat accent provincial.

— Vom coborî pe Trantor spre dimineaţă.

— Aş dori să văd planeta din spaţiu.

— A, regret, băiete! Dacă am fi un iaht spaţial am putea s-o facem. Numai că noi coborâm pe partea Soarelui. Doar nu vrei ca, dintr-un foc, să fii orbit, să te arzi şi să fii şi iradiat, ce zici?

Gaal dădu să se îndepărteze, dar ofiţerul strigă după el:

— Oricum, Trantor nu s-ar vedea decât ca un contur neclar, copile! Mai bine îţi iei un bilet pentru un tur spaţial de îndată ce ajungi pe Trantor. E ieftin.

Gaal privi înapoia lui:

— Vă mulţumesc foarte mult.

Ar fi fost o copilărie să se simtă dezamăgit, dar cum naivitatea i se potriveşte la fel de bine unui bărbat ca şi unui copil, Gaal simţi un nod în gât. Nu văzuse niciodată planeta Trantor desfăşurându-se în toată splendoarea, în mărime naturală, şi nu anticipase că va trebui să aştepte atât de mult.

2

Nava coborî într-un amestec de zgomote. Auzeai sfârâitul îndepărtat al atmosferei care aluneca pe lângă metalul navei, uruitul constant al instalaţiilor de răcire care luptau cu dogoarea provocată de frecare şi duduitul tot mai domol al motoarelor ce creau decelerarea. Auzeai larma bărbaţilor şi femeilor adunându-se în sălile de debarcare şi scrâşnetul macaralelor ridicând bagaje, corespondenţă şi mărfuri către axa navei, de unde aveau să fie mai apoi transportate către platforma de descărcare.

Gaal simţi uşoara zdruncinătură care era un indiciu că nava nu mai avea o mişcare independentă, proprie, căci gravitaţia ei făcuse loc de câteva ore gravitaţiei planetare. Miile de pasageri stătuseră răbdători în sălile de debarcare care se roteau uşor, creând câmpuri de forţă pentru a-şi regla orientarea, în funcţie de direcţia schimbătoare a forţelor gravitaţionale. Acum oamenii se mişcau lent pe rampele curbe de coborâre către uşile larg deschise.

Gaal rămase la un pupitru cât timp bagajul său sumar îi fu desfăcut şi apoi strâns la loc cu rapiditate şi pricepere. Nu acordă nici o atenţie nici faptului că viza îi fu inspectată şi ştampilată.

Deci asta era Trantor! Aici, gravitaţia părea puţin mai mare decât pe Synnax, planeta natală, aerul ceva mai dens, dar se va acomoda. Se întrebă dacă avea să se obişnuiască cu imensitatea.

Clădirea Debarcării era impresionantă; acoperişul i se pierdea în înălţime. Gaal îşi imagină chiar că dedesubtul acelei imensităţi se puteau forma nori. Nu putea să vadă peretele opus; doar oameni, pupitre şi pardoseala care devenea neclară şi înceţoşată.

Bărbatul de la pupitru i se adresă din nou, uşor iritat:

— Mişcă, Dornick!

Trebui să se uite iar la viză până să-şi reamintească propriul nume.

Gaal bâigui:

— Încotro… unde…?

Bărbatul îi indică cu degetul:

— Pentru taxiuri la dreapta, şi a treia la stânga.

Gaal se urni şi văzu licărind învârtejiri suspendate în aer, care îl anunţau: TAXIURI SPRE TOATE DIRECŢIILE.

De îndată ce Gaal se îndepărtă, din mulţimea anonimă se detaşă o siluetă, se opri la pupitru, dădu afirmativ din cap şi-l urmă pe tânărul imigrant.

Ajunsese la timp pentru a auzi destinaţia lui Gaal.

* * *

Gaal se trezi lângă o balustradă.

Pe micul indicator se putea citi: „Supraveghetor”. Funcţionarul îl întrebă fără să ridice privirea:

— Încotro?

Gaal nu era sigur, dar câteva secunde de nehotărâre însemnau alţi şi alţi oameni care se adăugau continuu şirului ce se formase în urma lui.

Supraveghetorul îl privi:

— Încotro?

Gaal nu prea avea bani, dar era vorba doar de o noapte, după care va avea o slujbă. Încercă să pară nonşalant:

— Un hotel bun, vă rog.

Supraveghetorul nu fu impresionat:

— Toate sunt bune. Numiţi unul.

— Cel mai apropiat, vă rog, spuse Gaal disperat.

Supraveghetorul atinse un buton. În clipa aceea, se formă o linie subţire de lumină pe pardoseală, răsucindu-se printre altele care străluceau, când mai aprins, când mai stins, în diferite culori şi nuanţe. Gaal se trezi ţinând în mână un tichet care lumina slab.

Supraveghetorul preciză:

— Unu virgulă doisprezece.

Gaal se cotrobăi prin buzunare după monede şi întrebă:

— Unde merg?

— Urmează lumina. Tichetul va străluci atâta vreme cât mergi în direcţia corectă.

Gaal ridică privirea şi porni. Sute de oameni circulau prin sală, fiecare urmându-şi drumul, cernându-se şi filtrându-se prin puncte de intersecţie pentru a ajunge la destinaţiile lor.

Când drumul său se sfârşi, un bărbat îmbrăcat într-o uniformă lucitoare şi nouă, confecţionată din material plasto-textil în culori stridente de galben şi albastru, întinse mâinile şi-i luă cele două valize.

— Linie directă către Luxor, spuse el.

Bărbatul care-l urmărea pe Gaal îl auzi pe acesta spunând: „Foarte bine”, şi-l văzu urcându-se în vehiculul cu bot teşit.

* * *

Taxiul se ridică drept în sus. Gaal rămase cu ochii pironiţi pe fereastra transparentă curbată şi, uimit de senzaţia de zbor în interiorul unei structuri închise, se agăţă instinctiv de scaunul pilotului. Nemărginirea se contractă şi oamenii deveniră furnici într-o distribuţie aleatorie. Scena continuă să se micşoreze şi începu să alunece înapoi.

În faţă se afla un zid. Pornea de undeva, de sus, şi se extindea spre înalt, până când ochiul nu-l mai putea zări. Era străpuns de găuri ca nişte guri de tunel. Taxiul lui Gaal se îndreptă spre una dintre ele, apoi plonjă înăuntru. Pentru o clipă, Gaal se întrebă cum de putea pilotul să aleagă un tunel anume dintre atâtea altele.

Acum era întuneric, doar câte o licărire trecătoare a vreunui semnal mai strălumina bezna. Aerul vibra sonor în viteza vehiculului.

Mai apoi, Gaal se aplecă în faţă, împotriva decelerării, şi taxiul ţâşni afară din tunel, coborând din nou la nivelul solului.

— Hotel Luxor, făcu, inutil, pilotul. Îl ajută pe Gaal să-şi care bagajele, acceptă un bacşiş de o zecime de credit cu un aer preocupat, luă un pasager care aştepta şi se înălţă iarăşi.

În tot acest timp, din clipa debarcării, nu văzuse un crâmpei de cer.

TRANTOR – … La începutul celui de-al treisprezecelea mileniu, această tendinţă atinse apogeul. Ca centru al Guvernului imperial, vreme de sute de generaţii, şi situat în regiunile centrale ale Galaxiei, printre cele mai populate şi cele mai avansate lumi ale sistemului, era imposibil să nu fie cea mai densă şi bogată aglomerare de umanitate pe care o cunoscuse vreodată Rasa.

Progresând în mod constant, urbanizarea sa atinsese ultimele limite. Toată suprafaţa de şaptezeci şi cinci milioane de mile pătrate a planetei Trantor era o singură metropolă. Într-un moment culminant, populaţia depăşise cu mult patruzeci de miliarde de oameni. Această populaţie enormă se ocupa aproape exclusiv de treburile administrative ale Imperiului şi era mai tot timpul insuficientă pentru a face faţă dificultăţilor acestei sarcini. (Este demn de amintit că imposibilitatea administrării judicioase a Imperiului Galactic sub neinspirata conducere a ultimilor împăraţi a constituit un factor esenţial al prăbuşirii sale.) Zi de zi, flote întregi de nave, ce puteau fi numărate cu zecile de mii, aduceau produsele a douăzeci de lumi la mesele locuitorilor de pe Trantor.

Dependenţa sa de lumile exterioare pentru asigurarea hranei, de fapt, pentru asigurarea tuturor celor necesare traiului, a făcut ca Trantor să devină din ce în ce mai vulnerabil în faţa unei cuceriri prin asediere. În ultimul mileniu al Imperiului, numeroase revolte, ce izbucneau cu o frecvenţă deja plictisitoare, i-au făcut pe împăraţi să înţeleagă, rând pe rând, această vulnerabilitate şi politica imperială a fost dedicată aproape exclusiv protejării sensibilei aorte a planetei Trantor…

ENCICLOPEDIA GALACTICA

3

Gaal nu era sigur dacă soarele strălucea, mai bine-zis, dacă era zi sau noapte. Nu îndrăznea să întrebe. Întreaga planetă părea să trăiască sub o carapace de metal. Masa pe care abia o servise fusese etichetată drept prânz, dar erau multe planete care trăiau conform unui orar-standard, ce nu acorda nici cea mai mică atenţie alternanţei, probabil supărătoare, dintre zi şi noapte. Vitezele de rotaţie ale planetelor erau diferite, iar el nu ştia nimic despre Trantor.

La început, urmase sârguincios inscripţiile până la „Încăperea Soarelui” şi nu descoperi decât că aceasta era o sală destinată bronzării sub radiaţii artificiale. Zăbovi câteva clipe, apoi se întoarse în holul principal al Luxorului.

Se adresă funcţionarului de la recepţie:

— De unde aş putea cumpăra un bilet pentru un tur planetar?

— Chiar de aici.

— Când va pleca?

— Tocmai l-aţi pierdut. Următorul va fi mâine. Puteţi cumpăra un bilet şi vă vom rezerva un loc.

— Of, mâine va fi prea târziu. Va trebui să merg la Universitate. Nu există vreun turn de observaţie ori ceva de genul acesta? Vreau să zic, în aer liber.

— Bineînţeles! Vă vând un bilet, dacă doriţi. Permiteţi-mi, mai întâi, să verific dacă nu cumva plouă. Apăsă o clapă aflată la îndemână şi citi textul care defila pe un ecran. Gaal citi o dată cu el.

Funcţionarul spuse:

— Vreme bună. Dacă stau să mă gândesc bine, acum este sezonul secetos. Adăugă plin de solicitudine: Nu prea mă interesează ce se întâmplă pe-afară. Ultima oară am ieşit în aer liber acum vreo trei ani. Vezi o dată, şi cam asta-i tot, înţelegeţi? Poftiţi biletul! Liftul special din spate. Scrie pe el: „Spre turn.” Acela e.

* * *

Liftul era un model nou, care funcţiona pe baza respingerii gravitaţionale. Gaal intră, urmat de alţi oameni. Operatorul închise un contact şi Gaal se simţi suspendat în aer în clipa în care gravitaţia deveni zero; apoi, în timp ce liftul accelera, îşi

mai recapătă din greutate. Urmă decelerarea şi picioarele i se desprinseră de pe podea. Scoase un sunet acut de surpriză.

Operatorul i se adresă cu un glas răguşit:

— Fixaţi picioarele sub bară. N-aţi citit anunţul?

Ceilalţi făcuseră întocmai. Îi zâmbiră în timp ce el încerca disperat şi zadarnic să coboare, ţinându-se de perete. Pantofii lor erau prinşi sub barele de crom care traversau podeaua în linii paralele, la distanţă de două picioare una de alta. Observase barele acelea când intrase, dar le ignorase.

Apoi, o mână întinsă îl trase în jos.

Mulţumi dintr-o răsuflare, moment în care liftul se opri.

Păşi pe o terasă deschisă, scăldată într-o strălucire orbitoare care îl făcu să închidă ochii. Bărbatul din partea căruia primise acea mână salvatoare se afla chiar în spatele lui. Acesta îi spuse amabil:

— Locuri din belşug.

— Aşa se pare. (Porni spre scaune ca un automat, apoi se opri.) Dacă nu vă supăraţi, voi rămâne o clipă lângă balustradă. Aş vrea să arunc o privire.

Bărbatul îi făcu un semn aprobator, plin de înţelegere, iar Gaal se aplecă peste balustradă, care-i venea până la umăr, şi sorbi din ochi panorama ce se deschidea în faţa lui.

Pământul era pierdut în păienjenişul din ce în ce mai dens de structuri făcute de om. Nu putu vedea decât un orizont din metal întinzându-se pe cer, cenuşiu şi uniform, şi înţelese pe dată că aşa arăta întreaga suprafaţă a planetei. Nu detectă nici o mişcare – câteva nave de agrement se profilau leneşe pe cer – dar, cu toate acestea, reuşi să înţeleagă că traficul nebunesc al miliardelor de oameni se desfăşura dedesubtul învelişului metalic al lumii.

Nu se vedea nimic verde – nici iarbă, nici sol, nici un fel de viaţă, în afară de cea umană. Undeva, pe această lume, pricepu el confuz, se afla palatul Împăratului, aşezat în mijlocul unei suprafeţe de o sută de mile pătrate de sol natural, înverzit, cu copaci, presărat cu flori în toate culorile curcubeului, o mică insulă în mijlocul unui ocean de oţel; poate era chiar la zece mii de mile depărtare, însă nu putea fi văzută de aici.

Va trebui să facă turul acela cât de curând!

Suspină adânc şi înţelese că se afla, în sfârşit, pe Trantor, pe planeta care era centrul întregii Galaxii şi sâmburele rasei

umane. Nu văzu nave cu alimente. Nu putea percepe vulnerabila aortă care lega cele patruzeci de miliarde de locuitori de pe Trantor de restul Galaxiei. Era conştient doar de fapta cea mai măreaţă a omului: sfidătoarea cucerire totală şi irevocabilă a unei lumi.

Se îndepărtă cu privirea pierdută în gol. Amicul său din lift îi arătă un scaun alăturat celui pe care stătea, şi Gaal se aşeză.

Bărbatul zâmbi:

— Mă numesc Jerril. Pentru prima oară pe Trantor?

— Da, domnule Jerril.

— Eram sigur. Jerril e numele meu mic. Trantor te captivează dacă ai un temperament poetic. Totuşi, locuitorii lui nu urcă mai niciodată aici. Nu le place şi devin neliniştiţi, chiar nervoşi.

— Nervoşi! Apropo, numele meu este Gaal. De ce oare asemenea iritare? Mie mi se pare splendid.

— E doar o părere subiectivă, Gaal. Dacă te-ai născut într-un cubicul, ai crescut într-un coridor şi lucrezi într-o celulă, dacă îţi petreci concediul într-o sală de bronzare aglomerată, atunci faptul că urci aici şi nu mai ai nimic altceva deasupra capului decât cerul s-ar putea să-ţi declanşeze o criză de nervi. După ce împlinesc cinci ani, copiii sunt siliţi să urce aici o dată pe an. Nu-mi dau seama dacă asta le face bine, dar când ajung aici nu se mai satură privind şi în timpul primelor vizite plâng până ce fac convulsii. Serios. Ar trebui ca imediat ce sunt înţărcaţi să înceapă să facă o călătorie ca aceasta măcar o dată pe săptămână. Desigur, n-ar avea mare importanţă, urmă el. Dar ce-ar fi dacă n-ar mai veni deloc aici? Ei sunt fericiţi acolo, jos, unde conduc treburile Imperiului. Cât de sus crezi că suntem?

— Jumătate de milă, spuse, şi se întrebă dacă asta trăda cumva naivitate. Trebuie să fi fost chiar naivitate, din moment ce Jerril chicoti.

— Nu, doar cinci sute de picioare.

— Poftim? Dar liftului i-au trebuit aproape…

— Ştiu. Dar i-a trebuit mult timp până să ajungă la nivelul solului. Trantor este o reţea de tuneluri la peste o milă sub suprafaţă. E ca un aisberg. Nouă zecimi rămân nevăzute. La linia ţărmurilor, pătrunde chiar până la câteva mile în subsolul oceanului. De fapt, am mers atât de adânc încât puteam utiliza diferenţa de temperatură dintre sol şi locuri situate la câteva

mile adâncime pentru a ne asigura toată energia necesară. Ştiai?

— Nu. Mi-am închipuit că folosiţi generatoare atomice.

— Le-am folosit cândva. Această energie este mai ieftină.

— Aşa cred şi eu.

— Dar tu, ce părere ai? Pentru o clipă, amabilitatea bărbatului se transformă în şiretenie. Părea aproape perfid.

Gaal ezită, căutând un răspuns:

— Splendid, spuse, repetându-se.

— În vacanţă? În călătorie? Într-un turneu?

— Nu chiar. Mai precis, am vrut dintotdeauna să vizitez Trantor, dar am venit aici în primul rând pentru o slujbă.

— Aha!

Gaal se simţi dator să explice:

— O slujbă la Proiectul doctorului Seldon, de la Universitatea din Trantor.

— Raven Seldon?

— A, nu. Cel la care mă refer este Hari Seldon, psihoistoricul Seldon. Nu cunosc nici un Raven Seldon.

— La Hari mă refer şi eu. I se spune Corbul[2]. Prevesteşte mereu dezastre.

— Da? Gaal era sincer uimit.

— Bineînţeles, trebuie să ştii şi asta. (Jerril nu mai zâmbea.) Şi vii să lucrezi pentru el?

— Da, sigur, sunt matematician. De ce spuneţi că prezice dezastre? Ce fel de dezastre?

— Îmi pare rău, dar n-am nici cea mai vagă idee. Am citit ziarele pe care le publică doctorul Seldon şi grupul lui. Se ocupă de teorii matematice.

— Da, publică. (Gaal se simţi stânjenit.) Cred că mă voi duce în camera mea, spuse el. Sunt foarte încântat că v-am cunoscut.

Jerril flutură indiferent mâna în semn de rămas bun.

* * *

Gaal găsi în camera sa un bărbat care-l aştepta. Fu atât de surprins pentru moment încât nu putu să pună obişnuita întrebare care-i veni pe buze: „Ce căutaţi aici?”

Bărbatul, cu ochii albaştri şi foarte strălucitori, se ridică. Era în vârstă, aproape chel şi şchiopăta uşor. Cu o clipă înainte ca

---

[2] Raven – corb (joc de cuvinte) *(n.t.)*

mintea dezorientată a lui Gaal să asocieze chipul cu imaginea pe care o văzuse de atâtea ori în filme, acesta spuse:

— Sunt Hari Seldon.

PSIHOISTORIA – … Gaal Dornick, folosind concepte non-matematice, a definit psihoistoria ca fiind ramura matematicii care se ocupă cu reacţiile conglomeratelor umane faţă de stimulii sociali şi economici daţi…

… În toate aceste definiţii, este implicată presupunerea că conglomeratul uman în discuţie trebuie să fie suficient de mare pentru a permite o tratare statistică valabilă. Mărimea necesară a unui astfel de conglomerat poate fi determinată cu ajutorul Primei Teoreme a lui Seldon, care… O altă presupunere necesară este ca conglomeratul uman să nu fie el însuşi conştient de analiza psihoistorică, pentru ca reacţiile sale să fie cu adevărat aleatorii…

Baza oricărei psihoistorii serioase o constituie dezvoltarea Funcţiilor Seldon, care evidenţiază proprietăţi congruente cu cele ale acelor forţe sociale şi economice care…

ENCICLOPEDIA GALACTICA

4

— Bună ziua, domnule, spuse Gaal. Ştiţi, eu…

— Nu credeai că ne vom întâlni cu o zi mai devreme, aşa-i? În mod normal, n-ar fi trebuit, dar, dacă vrem să folosim serviciile tale, trebuie să acţionăm rapid. Devine din ce în ce mai greu să obţin recruţi.

— Nu înţeleg, domnule.

— Ai vorbit cu un bărbat în turnul de observaţie?

— Da. Numele lui mic e Jerril. Altceva nu mai ştiu despre el.

— Numele nu reprezintă nimic. E un agent al Comisiei pentru Siguranţa Publică. Te-a urmărit încă de la spaţioport.

— Dar de ce? Îmi pare rău, dar sunt tare nelămurit.

— Omul din turn nu ţi-a spus nimic despre mine?

Gaal ezită:

— V-a numit Seldon Corbul.

— Ţi-a explicat de ce?

— A spus că preziceţi dezastre.

— Aşa e. Ce înseamnă Trantor pentru tine?

Toată lumea părea să-l iscodească în legătură cu Trantor. Gaal se simţi incapabil să dea un răspuns care să depăşească simplul: „Splendid”.

— Spui asta fără să raţionezi. Ce părere ai despre psihoistorie?

— Nu m-am gândit niciodată la aceste probleme.

— Tinere, înainte de a ne despărţi, vei învăţa să aplici psihoistoria la toate problemele în mod natural, notează.

Seldon scoase din învelişul său calculatorul pe care-l ţinea la centură. (Se spunea că avea întotdeauna, sub pernă, un calculator pe care-l utiliza în momentele de insomnie.) Suprafaţa lui cenuşie şi mată era uşor uzată de atâta folosinţă. Degetele agile ale lui Seldon, pătate de vârsta înaintată, fremătară pe tastele calculatorului, pe ecranul său cenuşiu, până ce licăriră simbolurile roşii.

— Aceasta reprezintă starea Imperiului în momentul de faţă?

Aşteptă.

— Bineînţeles că nu este o reprezentare completă, spuse Gaal într-un târziu.

— Nu, nu este completă, aprobă Seldon. Mă bucur că nu accepţi orbeşte vorbele mele. Este, totuşi, o aproximare care va servi pentru a demonstra propoziţia. De acord?

— Da, cu condiţia unei verificări ulterioare a derivatei funcţiei. Gaal evită cu grijă orice posibilă cursă.

— Bun. Adaugă la aceasta posibilitatea cunoscută a asasinatelor Imperiale, a revoltelor viceregale, a recurenţei actuale de perioade de criză economică, a scăderii ritmului de explorări planetare şi a…

Continuă. Pe măsură ce fiecare element era menţionat, noi simboluri apăreau sub atingerea degetelor sale şi se contopeau cu funcţia de bază, care se dezvolta şi se modifica.

Gaal îl opri o singură dată:

— Nu înţeleg valabilitatea acelei transformări de grup.

Seldon o repetă mai rar.

— Dar acest lucru se obţine prin intermediul unei operaţiuni sociale interzise.

— Exact. Lucrezi rapid, dar nu îndeajuns de iute. Nu este interzisă în această conexiune. Acum o voi face prin extensii.

Procedeul fu mai anevoios şi mai lung, dar, când Seldon ajunse la sfârşit, Gaal recunoscu umilit:

— Acum pricep.

În cele din urmă, Seldon se opri:

— Acesta va fi Trantor peste cinci secole. Ce interpretare dai? Ia spune. Îl privi cu luare-aminte şi aşteptă.

Nevenindu-i să creadă, Gaal spuse:

— Distrugere totală! Păi asta-i imposibil. Trantor n-a fost niciodată…

Seldon era animat de o emoţie intensă care arăta că numai trupul îi îmbătrânise:

— Hai, uşurel. Ai văzut cum s-a ajuns la acest rezultat. Exprimă totul în cuvinte. Lasă o clipă deoparte simbolismul cifrelor.

— Pe măsură ce Trantor se specializează, spuse Gaal, el devine din ce în ce mai vulnerabil, mai puţin capabil să se apere singur. Pe lângă asta, cu cât va deveni mai mult centrul administrativ al Imperiului, cu atât va fi un trofeu tot mai râvnit. Pe măsură ce succesiunea imperială devine tot mai nesigură şi luptele dintre marile familii tot mai acerbe, responsabilitatea socială scade şi tinde să dispară.

— Suficient. Şi ce crezi despre probabilitatea numerică a distrugerii totale în mai puţin de cinci secole?

— N-aş putea să-mi spun părerea.

— Eşti sigur că poţi obţine o diferenţiere de câmp?

Gaal se simţi încorsetat. Nu i se oferi calculatorul. Seldon îl ţinea departe de privirea lui. Calculă furios şi fruntea i se îmbrobonă de sudoare.

— Aproximativ optzeci şi cinci la sută?

— Nu-i rău, spuse Seldon, ţuguindu-şi buza inferioară, dar nici foarte bine. Cifra reală este nouăzeci şi doi virgulă cinci la sută.

— Prin urmare, dumneavoastră sunteţi numit Seldon Corbul? întrebă el. N-am văzut aşa ceva în ziare.

— Bineînţeles că nu. Nu se poate da publicităţii. Crezi că Imperiul şi-ar putea dezvălui astfel slăbiciunea? Se demonstrează foarte uşor prin psihoistorie. Însă unele dintre rezultatele noastre au ajuns la urechile aristocraţiei.

— Foarte rău.

— Nu neapărat. S-a ţinut seama de toate elementele.

— De aceea sunteţi urmărit?

— Da. Tot ce ţine de proiectul meu este investigat.

— Sunteţi în pericol, domnule?

— A, da! Există probabilitatea de unu virgulă şapte la sută să fiu executat, dar bineînţeles că asta nu va zădărnici proiectul. Am luat şi acest lucru în calcul. Hai, nu-i nimic. Ne întâlnim mâine la Universitate, presupun.

— Desigur, spuse Gaal.

COMISIA SIGURANŢEI PUBLICE – … Clica aristocratică a venit la putere după asasinarea lui Cleon I, ultimul din familia Entun. În mare, aristocraţia a constituit un element de ordine în cursul secolelor de instabilitate şi nesiguranţă ale Imperiului. În mod obişnuit, sub controlul marilor familii Chen şi Divan, aristocraţia a degenerat, devenind un instrument orb pentru menţinerea unui statu-quo… Ca putere în stat, aristocraţia nu a fost îndepărtată decât după urcarea pe tron a ultimului împărat puternic, Cleon al II-lea. Primul Comisar Şef…

… Într-un fel, momentul declanşării declinului Comisiei poate fi considerat procesul lui Hari Seldon, cu doi ani înainte de începutul Erei Fundaţionale. Acel proces este descris în biografia lui Hari Seldon, scrisă de Gaal Dornick…

ENCICLOPEDIA GALACTICA

5

Gaal nu-şi îndeplini promisiunea. A doua zi dimineaţă fu trezit de o sonerie discretă. Răspunse, şi vocea funcţionarului de la recepţie, la fel de discretă, politicoasă, dar cât se poate de dezaprobatoare, îl informă că era în stare de arest din ordinul Comisiei pentru Siguranţa Publică.

Gaal merse glonţ la uşă şi văzu că nu se mai deschidea. N-avea decât să se îmbrace şi să aştepte.

Veniră după el şi îl duseră în altă încăpere, dar era totuşi reţinut. Aici fu interogat deosebit de politicos şi totul se petrecu foarte civilizat. Le explică anchetatorilor că era provincial, din Synnax, le dădu detalii despre şcolile absolvite, le spuse că obţinuse un titlu de doctor în matematică în urmă cu câtva timp. Solicitase un post în echipa doctorului Seldon şi fusese acceptat. Repetă aceste detalii de câteva ori, dar ei reveneau mereu la întrebarea de ce se alăturase Proiectului Seldon. De unde auzise de el, care aveau să-i fie însărcinările, ce instrucţiuni primise, cu ce se ocupa.

Răspunse că nu ştie. Nu primise instrucţiuni secrete. El era doar savant şi matematician. Nu-l interesa politica.

Într-un târziu, unul dintre amabilii săi inchizitori îl întrebă:

— Când va fi distrus Trantor?

Gaal rămase descumpănit:

— N-aş putea vorbi despre asta potrivit propriilor cunoştinţe.

— Ai putea spune care este situaţia din punctul de vedere al altcuiva?

— Cum aş îndrăzni în numele altcuiva?

Îi era cald şi simţea ceva ca o dogoare.

Inchizitorul îl întrebă:

— Te-a informat cineva despre o asemenea posibilitate de distrugere? A stabilit o dată? (Şi pentru că tânărul ezita, continuă.) Ai fost urmărit, doctore. Eram la spaţioport când ai sosit la turnul de observaţie şi, bineînţeles, am putut asculta conversaţia ta cu doctor Seldon.

— În cazul acesta cunoaşteţi părerile sale în problema care vă interesează, spuse Gaal.

— Probabil. Dar am vrea să le auzim din gura ta.

— El crede că Trantor va fi distrus peste cinci secole.

— A dovedit asta… ăă… matematic?

— Da, răspunse Gaal sfidător.

— Susţii că… acest calcul matematic este valabil, presupun.
— Dacă doctor Seldon garantează, atunci este valabil.
— Deci, vom reveni.
— Staţi. Am dreptul la un avocat. Solicit să mi se respecte drepturile de cetăţean al Imperiului.
— Ţi se vor respecta.
Aşa se şi întâmplă.
În încăpere intră curând un bărbat înalt, al cărui chip părea alcătuit numai din linii verticale, şi atât de slab, încât te făcea să te întrebi dacă trăsăturile lui se puteau destinde într-un zâmbet.
Gaal îl privi răvăşit şi fără vlagă. Nu trecuseră nici treizeci de ore de când era pe Trantor şi i se întâmplaseră atâtea.
— Sunt Lors Avakim. Doctor Seldon m-a solicitat pentru a vă reprezenta, spuse bărbatul.
— Adevărat? Păi atunci ascultaţi. Cer imediat o audienţă la Împărat. Sunt reţinut fără nici un motiv. Sunt absolut nevinovat. Însoţindu-şi vorbele cu o zvâcnire a braţelor, adăugă: Trebuie să-mi fixaţi imediat o audienţă la Împărat.
Atent, Avakim golea pe podea conţinutul unei mape. Dacă Gaal ar fi avut tăria necesară, ar fi putut vedea formularele legale Cellomet, din folie metalică, adaptate pentru a fi introduse într-o minusculă capsulă personală. Ar mai fi putut recunoaşte un înregistrator de buzunar.
Fără să acorde vreo atenţie izbucnirii lui Gaal, Avakim ridică într-un târziu privirea spre el şi spuse:
— Comisia va avea, fără îndoială, o rază-spion îndreptată asupra discuţiei noastre. Asta încalcă legea, dar o vor folosi.
Gaal strânse din dinţi.
— Şi totuşi, spuse Avakim aşezându-se, înregistratorul pe care-l am pe masă – şi care, de altfel, este unul cu totul obişnuit, după toate aparenţele, şi-şi face bine datoria – are proprietatea suplimentară de a ecrana raza-spion. Nu-şi vor da seama de lucrul acesta imediat.
— Deci pot vorbi fără grijă.
— Bineînţeles.
— Atunci vreau o audienţă la Împărat.
Avakim surâse rece şi se văzu că, la urma-urmei, era loc pentru un zâmbet pe chipul lui.
— Sunteţi din provincie, spuse.

— Acest lucru nu-mi anulează dreptul de a fi cetăţean al Imperiului. Am aceleaşi drepturi ca şi dumneavoastră sau ca oricare alt membru al acestei Comisii pentru Siguranţa Publică.

— Neîndoielnic. Numai că, în calitate de provincial, nu înţelegeţi viaţa de pe Trantor aşa cum este ea. Nu există audienţe la Împărat.

— Şi cui te poţi adresa în afara acestei Comisii? Există alte căi?

— Nici una. Practic, nu ai posibilitatea recursului. Legal vorbind, puteţi solicita o audienţă la Împărat, dar n-o veţi primi. Împăratul de astăzi nu e Împăratul dinastiei Entun, înţelegeţi? Îmi pare rău, dar Trantor se află în mâinile familiilor aristocratice, ai căror membri compun Comisia pentru Siguranţa Publică. Aceasta este o evoluţie care a fost anticipată de mult de către psihoistorie.

— Chiar aşa? întrebă Gaal. În cazul acesta, dacă doctor Seldon poate anticipa istoria planetei Trantor la cinci sute de ani distanţă…

— O poate anticipa cu o mie cinci sute de ani.

— Fie şi cu o mie cinci sute. De ce n-a putut anticipa ieri evenimentele acestei dimineţi, ca să mă pună în gardă? Nu, îmi pare rău. (Gaal se aşeză şi-şi rezemă capul de palma transpirată.) Înţeleg foarte bine că psihoistoria este o ştiinţă statistică şi nu poate anticipa cu precizie viitorul unui singur om. Vă daţi seama acum de ce sunt supărat?

— Vă înşelaţi. Doctor Seldon ştia că veţi fi arestat în această dimineaţă.

— Poftim?

— E neplăcut, dar adevărat. Comisia pare din ce în ce mai ostilă faţă de activităţile sale. Noii membri care s-au alăturat în ultimul timp grupului său au fost tot mai şicanaţi. Diagramele arată că, spre folosul nostru, problema ar putea fi adusă acum la un punct culminant. Comisia s-a mişcat destul de lent, astfel că doctor Seldon v-a putut vizita ieri în scopul de a forţa puţin lucrurile. Acesta a fost motivul.

Gaal rămase fără grai:

— Nu admit…

— Vă rog, era necesar. N-aţi fost ales din motive personale. Trebuie să înţelegeţi că planurile doctorului Seldon, care sunt întocmite pe baza calculelor matematice la care se lucrează de

peste optsprezece ani, includ toate posibilităţile cu probabilităţi semnificative. Aceasta este una dintre ele. Am fost trimis aici doar cu scopul de a vă asigura că nu aveţi motive de îngrijorare. Totul se va sfârşi cu bine; acelaşi lucru e valabil şi pentru Proiect şi pentru dumneavoastră, desigur, în limite probabilistice rezonabile.

— Care sunt cifrele? întrebă Gaal.

— Pentru Proiect, nouăzeci şi nouă virgulă nouă la sută.

— Şi pentru mine?

— Mi s-a comunicat că această probabilitate este de şaptezeci şi şapte virgulă doi la sută.

— Atunci există mai mult de o şansă din cinci că voi fi condamnat la închisoare sau la moarte.

— Ultima este sub unu la sută.

— Aşa, deci. Când e vorba de viaţa unui om, calculele nu înseamnă mai nimic. Trimiteţi-l pe doctor Seldon la mine.

— Din păcate, nu pot. Şi doctor Seldon este arestat.

Uşa se deschise violent înainte ca Gaal, care încercă să se ridice în picioare, să articuleze un început de exclamaţie. Intră un paznic, merse către masă, ridică înregistratorul, îl examină pe toate părţile, şi-l băgă în buzunar.

Avakim spuse calm:

— Am nevoie de instrumentul acela.

— Vă vom da unul care nu creează câmpuri parazitare, domnule Consilier.

— În acest caz, am terminat discuţia.

Gaal îl urmări plecând, apoi rămase singur.

6

Procesul (Gaal presupuse că nu greşea numindu-l astfel, deşi, din punct de vedere legal, se asemăna prea puţin cu complicatele tehnici procesuale despre care citise) nu ţinuse mult. Era în a treia zi de desfăşurare. Totuşi, lui Gaal îi era peste putinţă ca, printr-un efort de memorie, să-şi amintească cum începuse.

În ceea ce-l privea, nu-l prea încolţiseră cu întrebări. Artileria grea fusese îndreptată asupra doctorului Seldon, care, cu toate acestea, stătea imperturbabil. Pentru Gaal, el rămăsese singurul punct stabil pe lume.

Publicul, redus ca număr, era compus exclusiv din Baroni ai Imperiului. Presa şi marele public fuseseră excluse şi, probabil, foarte puţini oameni ştiau despre procesul care i se intentase lui Seldon. Faţă de acuzaţi adoptaseră o atitudine ostilă, prea puţin disimulată.

Cinci membri ai Comisiei pentru Siguranţa Publică stăteau la masa ridicată pe un podium. Purtau uniforme de culoare auriu-stacojie şi berete din plastic, care le stăteau fix pe capete şi care erau însemnele funcţiei lor judecătoreşti. La centru stătea comisarul-şef Linge Chen. Gaal nu mai văzuse până atunci un lord atât de important şi-l privea fascinat. Chen abia de spusese câteva cuvinte pe parcursul întregului proces. Lăsase foarte bine să se înţeleagă că vorba multă era sub demnitatea lui.

Avocatul Comisiei îşi consultă notiţele şi audierea începu cu Seldon aflat încă în boxa acuzaţilor:

* * *

Întrebare: Să vedem, doctore Seldon. Câţi oameni sunt angajaţi în prezent în proiectul al cărui şef sunteţi?

Răspuns: Cincizeci de matematicieni.

Î: Incluzându-l şi pe doctor Gaal Dornick?

R: Doctor Dornick este al cincizeci şi unu-lea.

Î: Aha, deci avem cincizeci şi unu? Faceţi un efort de memorie, doctore Seldon. Poate sunt cincizeci şi doi sau cincizeci şi trei?! Ori poate mai mulţi?

R: Practic, doctor Dornick nu s-a alăturat organizaţiei mele. Când o va face, va fi cel de-al cincizeci şi unulea membru. Acum sunt cincizeci, aşa cum am spus.

Î: Nu cumva aproximativ o mie?

R: Matematicieni? Nu.

Î: N-am spus matematicieni. Sunt o mie în toate specialităţile?

R: În toate specialităţile, cifra ar putea fi corectă.

Î: Ar putea? Eu susţin că *este*. Susţin că numărul oamenilor angajaţi în proiectul dumneavoastră se ridică la nouăzeci şi opt de mii cinci sute şaptezeci şi doi.

R: Cred că puneţi la socoteală şi femeile, şi copiii.

Î: (cu vocea ridicată) Nouăzeci şi opt de mii cinci sute şaptezeci şi două de persoane doresc să declar. Nu este nevoie să mă obstrucţionaţi.

R: Accept cifrele.

Î: (apelând la notiţe) Să lăsăm deoparte acest aspect şi să abordăm o altă problemă pe care am discutat-o deja, într-o oarecare măsură. Vreţi să repetaţi, doctore Seldon, părerile dumneavoastră privind viitorul planetei Trantor?

R: Aşa cum am declarat, şi o declar din nou, Trantor va fi un morman de ruine în mai puţin de cinci secole.

Î: Nu consideraţi această declaraţie drept lipsită de loialitate?

R: Nu, domnule. Adevărul ştiinţific se află deasupra loialităţii şi trădării.

Î: Sunteţi sigur că declaraţia dumneavoastră reprezintă adevărul ştiinţific?

R: Da.

Î: Pe ce baze?

R: Pe baza matematicii psihoistorice.

Î: Puteţi dovedi că această matematică aduce argumente valabile?

R: Doar unui alt matematician.

Î: (cu un zâmbet) Pretindeţi, prin urmare, că adevărul dumneavoastră are o natură atât de esoterică încât depăşeşte capacitatea de înţelegere a unui om simplu. Eu cred că adevărul ar trebui să fie mai limpede, mai puţin misterios şi mai accesibil oricui.

R: Prezintă dificultăţi doar pentru unele creiere. Fizica transferului de energie, pe care o cunoşteam sub numele de termodinamică, a fost adevărată şi clară de-a lungul întregii istorii a umanităţii, încă din epocile mitice, dar, cu toate acestea, s-ar putea să existe oameni, chiar dintre cei prezenţi aici, cărora le-ar fi imposibil să proiecteze un motor. Fie ei chiar

oameni cu o inteligenţă deosebită. Mă îndoiesc, de exemplu, că educaţii comisari…

În acest moment, unul dintre comisari se aplecă spre avocat. Cuvintele nu-i putură fi auzite, dar şuieratul vocii sale trăda o anume duritate. Avocatul roşi şi îl întrerupse pe Seldon.

Î: Nu suntem aici pentru a asculta discursuri, doctore Seldon. Să presupunem că v-aţi expus părerea. Daţi-mi voie să vă sugerez că prezicerile dumneavoastră privind dezastrul ar putea să aibă menirea de a distruge încrederea opiniei publice în Guvernul imperial în scopuri pe care le urmăriţi dumneavoastră…

R: Nu este adevărat.

Î: Daţi-mi voie să sugerez că dumneavoastră intenţionaţi să susţineţi că pentru o bună perioadă de timp – anterior aşa-zisei ruinări – planeta Trantor va fi afectată de diferite tipuri de tulburări.

R: Corect.

Î: Şi că, prin simpla prezicere pe care o faceţi, speraţi să produceţi această ruină şi să aveţi în acel moment la dispoziţie o armată de o sută de mii de oameni.

R: În primul rând, nu este adevărat. Şi dacă ar fi, cercetările vă vor arăta că ceva mai mult de zece mii dintre oamenii mei sunt la vârsta recrutării, dar că nici unul dintre ei nu are pregătire militară.

Î: Acţionaţi în numele cuiva?

R: Nu sunt în solda nimănui, domnule avocat.

Î: Sunteţi întru totul dezinteresat? Serviţi ştiinţa?

R: Da.

Î: Atunci să vedem cum o serviţi. Poate fi schimbat viitorul, doctore Seldon?

R: Evident. Acest tribunal ar putea sări în aer în următoarele ore, dar s-ar putea să nu se întâmple aşa ceva… Dacă s-ar întâmpla, viitorul ar fi neîndoielnic schimbat în câteva aspecte minore.

Î: Vă îndepărtaţi de la subiect, doctore Seldon. Poate fi schimbată istoria integrală a rasei umane?

R: Da.

Î: Cu uşurinţă?

R: Nu. Cu mare greutate.

Î: De ce?

R: Tendinţa psihoistorică a unei planete atât de dens populate conţine o mare inerţie. Pentru a şi-o modifica, trebuie să întâlnească ceva care să posede o inerţie similară. Fie că vor fi implicaţi un număr la fel de mare de oameni, fie că numărul lor va fi relativ mic, va trebui luată în calcul o perioadă extrem de lungă de timp pentru a efectua schimbarea, înţelegeţi?

Î: Cred că da. Deci, Trantor nu va deveni o ruină dacă foarte mulţi oameni hotărăsc să acţioneze în aşa fel încât să împiedice acest lucru.

R: Exact.

Î: O sută de mii de oameni?

R: Nu, domnule. Sunt prea puţini.

Î: Sunteţi sigur?

R: Ţineţi seama că Trantor are o populaţie de patruzeci de miliarde de locuitori. Ţineţi apoi seama că tendinţa care conduce la ruină nu aparţine numai planetei Trantor, ci Imperiului ca întreg, iar Imperiul conţine aproximativ un cvintilion de fiinţe umane.

Î: Înţeleg. Atunci, probabil că o sută de mii de oameni pot schimba tendinţa dacă ei şi urmaşii lor trudesc vreme de cinci sute de ani.

R: Mă tem că acest lucru nu este posibil. Cinci sute de ani e prea puţin.

Î: În cazul acesta, doctore Seldon, nu ne rămâne decât să tragem concluziile din declaraţiile dumneavoastră. Aţi strâns o sută de mii de oameni în cadrul Proiectului. Aceştia sunt insuficienţi numeric pentru a schimba istoria următorilor cinci sute de ani ai planetei Trantor. Cu alte cuvinte, ei nu pot împiedica distrugerea planetei, indiferent ce ar face.

R: Din nefericire, aveţi dreptate.

Î: Iar pe de altă parte, cei o sută de mii nu sunt folosiţi în scopuri ilegale.

R: Exact.

Î: (rar şi plin de satisfacţie) În cazul acesta, doctore Seldon, vă rog să ascultaţi cu atenţie, pentru că vrem un răspuns bine cumpănit. Ce scop urmăresc cei o sută de mii de oameni ai dumneavoastră?

Vocea avocatului devenise stridentă. Aranjase capcana; îl încolţise pe Seldon; îl îndepărtase pe acesta cu şiretenie de la orice posibilitate de a da un răspuns.

La auzul acestor cuvinte, rumoarea crescândă a comentariilor trecu ca un val prin rândurile publicului şi invadă chiar şirul de comisari. Se aplecară unul spre altul, în uniformele lor auriu-stacojii; doar şeful rămase netulburat.

Hari Seldon stătea nemişcat. Aştepta ca rumoarea să se stingă.

R: Să micşoreze efectele acestei distrugeri.

Î: Şi ce vreţi să spuneţi cu asta, mai exact?

R: Explicaţia este simplă. Inevitabila distrugere a planetei Trantor nu este un eveniment în sine, izolat, în schema dezvoltării umane. Va fi punctul culminant al unei drame care a început cu secole în urmă şi care îşi accelerează ritmul în mod continuu. Mă refer, domnilor, la declinul, în plină desfăşurare, şi la decăderea Imperiului Galactic.

Rumoarea deveni de astă-dată un vacarm abia reţinut. Avocatul urlă dezlănţuit:

— Declaraţi în mod deschis că… şi se opri, căci strigătele de „Trădare!” din partea publicului arătau că demonstraţia fusese făcută şi fără ajutorul altor presiuni.

Comisarul-şef ridică încet ciocănelul de lemn şi-l lăsă să cadă pe masă. Sunetul fu asemănător dangătului unui gong. Când reverberaţiile se stinseră, sporovăială publicului încetă şi ea. Avocatul respiră adânc.

Î: (cu un ton teatral) Înţelegeţi, doctore Seldon, că vorbiţi despre un imperiu care a rezistat douăsprezece mii de ani, în ciuda tuturor vicisitudinilor trăite de generaţii întregi şi care este susţinut de dorinţele de bine şi de dragoste ale unui cvintilion de fiinţe umane?

R: Sunt conştient atât de statutul actual cât şi de istoria trecută a Imperiului. Fără a da dovadă de lipsă de respect, trebuie să pretind că am cunoştinţe cu mult mai vaste despre această problemă decât oricare altă persoană din această sală.

Î: Şi preziceţi ruina sa?

R: Este o precizare pe baze matematice. Eu nu dau verdicte morale şi, personal, regret această perspectivă. Chiar dacă s-ar admite că Imperiul e un lucru dăunător (idee la care nu ader), starea de anarhie ce va urma prăbuşirii sale va fi şi mai periculoasă. Proiectul meu s-a angajat să lupte împotriva acestei stări. Prăbuşirea Imperiului este, domnilor, un proces gigantic, şi nu-i uşor să lupţi împotrivă-i. O dictează creşterea birocraţiei, scăderea iniţiativei, îngheţarea socială în caste, zăgăzuirea curiozităţii şi o sută de alţi factori. Acest proces se desfăşoară, aşa cum am declarat, de secole, ca o mişcare prea maiestuoasă şi masivă pentru a putea fi oprită.

Î: Nu ştie toată lumea că Imperiul este la fel de puternic precum a fost dintotdeauna?

R: Totul în jur dă impresia de putere. Ar părea să dureze o veşnicie. Cu toate acestea, trunchiul putred al copacului are înfăţişarea de putere dintotdeauna, exact până în clipa în care dezlănţuirea furtunii îl frânge în două. Furtuna şuieră chiar şi acum printre ramurile Imperiului. Ascultaţi cu urechile psihoistoriei şi-i veţi auzi scrâşnetul.

Î: (pe un ton nesigur) Doctore Seldon, nu ne aflăm aici pentru a as…

R: (ferm) Imperiul se va nărui, şi o dată cu el şi tot binele pe care l-a produs. Cunoştinţele acumulate vor decădea şi ordinea pe care el a impus-o se va risipi ca un fum. Războaiele interstelare vor fi nesfârşite; comerţul interstelar va decădea; populaţia va scădea; lumile vor pierde contactul cu partea principală a Galaxiei şi situaţia va rămâne astfel.

Î: (o voce pierită într-o mare de linişte) Pentru totdeauna?

R: Psihoistoria, care poate anticipa prăbuşirea, poate face predicţii referitoare la epocile întunecate care vor urma. Domnilor, Imperiul, aşa cum s-a spus, a rezistat douăsprezece mii de ani. Epocile întunecate care vor veni vor dura nu douăsprezece, ci treizeci de mii de ani. Se va ridica un nou Imperiu, dar între el şi civilizaţia noastră se vor afla o mie de generaţii de oameni care vor suferi. Împotriva acestui lucru trebuie să luptăm.

Î: (pe un ton oarecum mai vioi) Vă contraziceţi. Mai devreme aţi declarat că nu puteţi împiedica distrugerea planetei Trantor, prin urmare, probabil, prăbuşirea – *aşa-zisa* prăbuşire a Imperiului.

R: Nu spun acum că putem împiedica prăbuşirea. Dar nu este prea târziu să acţionăm în vederea scurtării intervalului care va urma. Domnilor, dacă grupului meu i se permite să acţioneze acum, devine posibilă reducerea perioadei de anarhie la un singur mileniu. Ne aflăm într-un moment delicat al istoriei. Masa uriaşă, de neînvins, a evenimentelor trebuie deviată doar puţin, foarte puţin. Nu se poate face prea mult, dar devierea trebuie să fie suficientă pentru a elimina douăzeci şi nouă de mii de ani de mizerie din istoria umană.

Î: Şi cum vă propuneţi să realizaţi acest lucru?

R: Salvând cunoaşterea rasei. Suma cunoaşterii umane depăşeşte posibilităţile unui om; ba chiar şi pe cea a o mie de oameni. O dată cu distrugerea legăturilor sociale, ştiinţa se va sparge într-un milion de bucăţi. Indivizii vor cunoaşte multe dintre nenumăratele faţete minuscule a ceea ce este de cunoscut. Fragmentele de cunoaştere, lipsite de sens, nu vor fi transmise mai departe. Se vor pierde de-a lungul generaţiilor. *Dar*, dacă pregătim acum un sumar gigantic al *întregii* cunoaşteri, el nu se va pierde niciodată. Generaţiile viitoare vor construi pe baza lui şi nu vor trebui să descopere singure totul. Un mileniu va face munca a treizeci de mii de ani.

Î: Toate acestea…

R: Tot proiectul meu. Cei treizeci de mii de oameni, cu soţiile şi copiii lor, îşi dedică existenţa pregătirii unei *Enciclopedii Galactice*, pe care n-o vor termina în cursul vieţii lor. Eu nu voi trăi s-o văd nici măcar începută. Dar atunci când Trantor se va prăbuşi, ea va fi terminată şi vor exista exemplare în toate bibliotecile mari din Galaxie.

Comisarul-şef ridică ciocănelul şi-l lăsă să cadă. Hari Seldon părăsi bara şi se aşeză tăcut alături de Gaal.

Zâmbi şi spuse:

— Cum ţi-a plăcut spectacolul?

— Aţi reuşit să-l duceţi de la un capăt la altul. Dar ce se va întâmpla acum?

— Vor ridica şedinţa şi vor încerca să ajungă la o înţelegere particulară cu mine.

— De unde ştiţi?

— Voi fi cinstit, spuse Seldon. Nu ştiu. Depinde de comisarul-şef. L-am studiat ani de-a rândul. Am încercat să-i analizez

reacţiile, dar ştii ce riscant este să introduci toanele unui individ în ecuaţiile psihoistorice. Cu toate astea, am unele speranţe.

7

Avakim se apropie, îl salută pe Gaal cu o uşoară mişcare a capului şi se apleca să-i şoptească ceva lui Seldon. Se auzi o voce puternică anunţând ridicarea şedinţei, iar gardienii îi separară. Pe Gaal îl conduseră afară.

Audierile din ziua următoare fură total diferite. Hari Seldon şi Gaal Dornick rămaseră singuri cu Comisia. Stătură împreună la o masă, fără să existe o separare netă între cei cinci judecători şi cei doi acuzaţi. Ba chiar li se oferiră ţigări de foi dintr-o cutie făcută dintr-un material plastic iridescent care arăta ca o apă ce curgea necontenit. Ochii erau făcuţi să perceapă mişcarea, deşi degetele constatau o suprafaţă rigidă şi uscată.

Seldon acceptă una; Gaal refuză.

— Avocatul meu nu este prezent, spuse Seldon.

Un comisar îi răspunse:

— Acesta nu mai este un proces, doctore Seldon. Ne aflăm aici pentru a discuta despre siguranţa Statului.

Linge Chen luă cuvântul.

— Acum vorbesc *eu*.

Ceilalţi comisari se rezemară de spetezele scaunelor, pregătindu-se să asculte. În jurul lui Chen păru că se creează o linişte receptivă în care el urma să picure vorbele.

Gaal amuţi. Chen, zvelt şi semeţ, mai vârstnic doar prin privire decât prin restul înfăţişării lui, era adevăratul Împărat al întregii Galaxii. Copilul care purta titlul era de fapt un simbol fabricat de Chen, şi nici măcar nu era primul de acest fel.

— Doctore Seldon, zise Chen, periclitezi pacea pe tărâmurile Împăratului. Nici unul dintre catralioanele de oameni care sunt în viaţă acum printre stelele Galaxiei nu va mai trăi un secol de acum încolo. Prin urmare, de ce să fim îngrijoraţi de evenimentele care vor avea loc peste cinci secole?

— Eu nu voi trăi nici măcar cinci ani, zise Seldon, şi totuşi problema constituie o mare îngrijorare pentru mine. Numiţi-o idealism. Numiţi-o identificare cu acea generalizare mistică căreia-i spunem „om”.

— Nu vreau să înţeleg misticismul. Poţi să-mi spui ce mă împiedică să scap de tine şi de un viitor incomod şi inutil care e la depărtare de cinci secole, pe care nici măcar nu voi ajunge să-l văd, ordonând să fii executat astă-seară?

— Acum o săptămână, spuse Seldon pe un ton firesc, aţi fi putut s-o faceţi şi aţi fi păstrat o şansă din zece de a rămâne în viaţă până la sfârşitul anului. Astăzi însă, probabilitatea abia dacă este de unu la zece mii.

Se auziră respiraţii precipitate şi nervoase în sală şi mişcări neliniştite. Gaal simţi că-i trec fiori reci pe şira spinării. Pleoapele lui Chen coborâră imperceptibil.

— Cum vine asta?

— Prăbuşirea planetei Trantor, spuse Seldon, nu poate fi oprită, indiferent ce eforturi s-ar face. Cu toate acestea, ea poate fi grăbită cu uşurinţă. Povestea întreruperii procesului meu se va transmite în toată Galaxia. Respingerea planului meu menit a uşura şi micşora proporţiile dezastrului îi va convinge pe oameni că viitorul nu le mai oferă nici o şansă. Deja îşi amintesc cu invidie de vieţile bunicilor lor. Vor vedea că revoluţiile politice şi stagnarea comercială vor spori în intensitate. Peste tot în Galaxie se va răspândi sentimentul că este important doar ceea ce poate fiecare să-şi apropie în acel moment. Oamenii ambiţioşi nu vor mai aştepta, iar cei lipsiţi de scrupule nu vor mai ezita. Prin fiecare acţiune, ei vor grăbi prăbuşirea lumilor. Ucideţi-mă, şi Trantor nu se va prăbuşi în cinci secole, ci în cincizeci de ani, iar dumneavoastră în doar un an.

— Acestea sunt vorbe de speriat copiii, spuse Chen, şi totuşi moartea ta nu este singurul răspuns care să ne satisfacă.

Îşi ridică palma de pe hârtiile pe care se odihnea, aşa încât doar două degete atingeau uşor paginile de deasupra.

— Spune-mi, continuă el, singura ta activitate va fi aceea de a pregăti Enciclopedia despre care vorbeai mai devreme?

— Da.

— Şi trebuie ca acest lucru să fie făcut pe Trantor?

— Stăpâne, Trantor posedă Biblioteca Imperială, precum şi resursele erudite ale Universităţii Trantor.

— Şi, cu toate acestea, n-ar putea fi avantajos dacă ai fi plasat în altă parte, să zicem pe o planetă unde iureşul şi nebunia unei metropole nu se vor învălmăşi cu gândurile erudite, unde oamenii tăi să se poată dedica exclusiv şi cu un singur gând muncii lor?

— Puţin probabil.

— O astfel de lume a fost deja aleasă. Poţi lucra, doctore, după placul inimii, cu cei o sută de mii de oameni în jurul tău.

Galaxia va şti că lucrezi şi că lupţi împotriva Prăbuşirii. Se va comunica, de asemenea, că vei împiedica Prăbuşirea. (Zâmbi.) Întrucât nu cred în atât de multe lucruri, nu mi-e greu să resping chiar şi ideea de prăbuşire, astfel încât sunt pe deplin convins că le voi spune oamenilor adevărul. Şi, în timpul acesta, doctore, nu vei mai tulbura planeta Trantor şi nu vor mai exista motive pentru a tulbura pacea şi tihna Împăratului. Pentru tine şi pentru susţinătorii tăi, atâţia cât se vor considera necesari, alternativa este moartea. Voi ignora ameninţările proferate mai devreme. Şansa de a alege între moarte şi exil îţi va fi oferită pentru o perioadă care începe în această clipă şi se va termina peste cinci minute.

— Care este lumea aleasă, stăpâne?

— Se cheamă Terminus, cred, spuse Chen. (Nepăsător, întoarse hârtiile de pe masă cu vârful degetelor astfel ca Seldon să le poată citi.) Este nelocuită, dar destul de ospitalieră, şi poate fi modelată pentru a satisface necesităţile savanţilor. E cam izolată…

— … la marginea Galaxiei, domnule, îl întrerupse Seldon.

— Exact aşa cum am spus, întrucâtva izolată. Va răspunde nevoilor voastre de concentrare. Hai, mai ai două minute.

— Vom avea nevoie de timp pentru a aranja o asemenea călătorie, spuse Seldon. Este vorba de douăzeci de mii de familii.

— Vi se va da timp.

Seldon se gândi o clipă, şi ultimul minut fu pe sfârşite când zise:

— Accept exilul.

Inima lui Gaal uită pentru un moment să mai bată. Pe de o parte, se simţi cuprins de o nespus de mare bucurie, căci cine nu s-ar bucura să scape de moarte, iar pe de alta, în ciuda acestei mari uşurări, regretă puţin la gândul că Seldon fusese înfrânt.

8

Rămaseră tăcuţi o vreme, în timp ce taxiul vâjâia prin sutele de mile de tuneluri spre Universitate. Apoi Gaal se învioră.

— Este adevărat ceea ce i-aţi spus Comisarului? întrebă el. Executarea dumneavoastră ar fi grăbit Prăbuşirea?

— Niciodată nu mint în ceea ce priveşte rezultatele psihoistoriei, răspunse Seldon. Şi nici nu mi-ar fi slujit în cazul acesta. Chen ştie că spun adevărul. E un politician inteligent şi politicienii, prin natura activităţii lor, au un simţ înnăscut pentru adevărurile psihoistoriei.

— Atunci trebuie să acceptaţi exilul? se miră Gaal, dar Seldon nu-i răspunse.

Când ajunseră deasupra terenurilor Universităţii, muşchii lui Gaal acţionară independent de voinţa lui, adică mai bine spus nu funcţionară. A trebuit să fie coborât din taxi pe braţe.

Întreaga Universitate părea o mare orbitoare de lumină. Gaal aproape uitase că soarele exista. Clădirile Universităţii erau acoperite de un monstruos dom de sticlă-şi-totuşi-altceva-decât-sticlă polarizată, astfel încât Gaal privea direct la steaua arzătoare de deasupra. Lumina ei clară era reflectată de construcţiile metalice.

Structurile Universităţii erau mai degrabă argintii, le lipsea acel cenuşiu închis al oţelului, prezent pretutindeni pe Trantor. Strălucirea lor metalică se apropia de culoarea ivorie.

— Soldaţi, se pare, spuse Seldon.

— Poftim? Gaal reveni cu privirea pe pământ şi văzu în faţa lor o santinelă.

Se opriră. În cadrul unei uşi apăru un căpitan cu vorba domoală.

— Doctor Seldon? întrebă el.

— Da.

— Vă aşteptam. De astăzi înainte, dumneavoastră şi oamenii dumneavoastră vă veţi afla sub incidenţa Legii marţiale. Mi s-a ordonat să vă informez că vi se vor acorda şase luni pentru pregătiri în vederea plecării pe Terminus.

— Şase luni! începu Gaal, dar degetele lui Seldon îl strânseră uşor de cot.

— Acestea sunt ordinele pe care le-am primit, repetă căpitanul şi plecă.

Gaal se întoarse spre Seldon:

— Bine, dar ce se poate face în şase luni? Asta nu e decât o crimă lentă.

— Uşurel, uşurel. Să ajungem în biroul meu.

* * *

Biroul nu era mare, dar era ferit de urechi indiscrete cu ajutorul unui dispozitiv de nedetectat. Fasciculele-spion îndreptate spre birou nu receptau nici o tăcere care să trezească suspiciuni, nici paraziţi care ar fi fost şi mai suspecţi. Recepţionau, mai degrabă, o conversaţie construită la întâmplare dintr-o vastă rezervă de fraze nevinovate pe diferite tonuri şi voci.

— Şase luni vor fi suficiente, spuse Seldon relaxat.

— Nu înţeleg cum.

— Pentru că, băiete, într-un asemenea plan, acţiunile altora sunt folosite pentru a sluji nevoilor noastre. Nu ţi-am spus deja că structura temperamentală a lui Chen a fost supusă unui studiu mai atent decât cel dedicat oricărui alt om de pe lumea asta? Procesul nu a putut începe decât atunci când momentul şi condiţiile erau favorabile scopului ales de noi.

— Dar cum aţi fi putut aranja…

— Să fim exilaţi pe Terminus? De ce nu? Apăsă cu degetul într-un punct anume de pe biroul său şi o secţiune a peretelui din spatele scaunului alunecă într-o parte. Doar degetele lui ar fi putut face acest lucru, întrucât numai amprentele lui puteau activa detectorul de dedesubt.

— Vei găsi câteva microfilme înăuntru, spuse Seldon. Ia-l pe cel însemnat cu litera T.

Gaal făcu întocmai şi aşteptă până ce Seldon îl fixă într-un proiector şi-i înmână o pereche de ochelari cu lentile groase. Gaal le reglă şi urmări filmul desfăşurându-se sub ochii lui miraţi.

— Păi, atunci…, făcu el.

— Ce te surprinde? îl întrebă Seldon.

— Vă pregătiţi de doi ani să plecaţi?

— De doi ani şi jumătate. Bineînţeles, nu puteam fi siguri că va fi ales Terminus, dar am sperat că ar putea fi, şi am acţionat conform acestei presupuneri…

— Dar de ce, doctore Seldon? Dacă aţi aranjat exilul, de ce? Evenimentele nu puteau fi mai bine controlate de aici, de pe Trantor?

— Păi, există câteva motive. Lucrând pe Terminus, vom beneficia de sprijin imperial fără a mai da naştere unor temeri că am pune în pericol Siguranţa Imperială.

— Aţi stârnit aceste temeri, spuse Gaal, doar pentru a forţa exilul? Totuşi nu înţeleg.

— Probabil că douăzeci de mii de familii n-ar călători de bunăvoie tocmai până la capătul Galaxiei.

— Dar de ce ar trebui siliţi să meargă până acolo? (Gaal rămase pe gânduri.) Aş putea şti?

— Încă nu, spuse Seldon. E suficient pentru moment să ştii că un refugiu ştiinţific va fi stabilit pe Terminus, şi un altul, la celălalt capăt al Galaxiei, să zicem, la Capătul Stelei. (Zâmbi.) Cât priveşte restul, eu voi muri curând şi vei vedea mai multe decât mine… Nu, nu. Scuteşte-mă de scene şi de urări de bine. Doctorii mi-au spus că nu voi putea trăi mai mult de un an sau doi. Dar şi aşa, am realizat ceea ce mi-am propus. Aş putea muri în condiţii mai bune?

— Şi după ce veţi muri, domnule…?

— Vor exista succesori, poate chiar tu. Aceştia vor putea să aplice ultimul retuş Proiectului şi să instige revolta de pe Anacreon la momentul potrivit şi la modul corect. După aceea, evenimentele se pot desfăşura nestânjenite.

— Nu înţeleg.

— Vei înţelege. (Chipul ridat al lui Seldon deveni dintr-o dată calm şi obosit.) Majoritatea vor pleca pe Terminus, dar unii vor rămâne. Va fi uşor de aranjat. Dar în ceea ce mă priveşte – şi încheie cu o şoaptă pe care Gaal abia putu să o audă –, eu sunt terminat.

Partea a doua – ENCICLOPEDIŞTII

TERMINUS – ... Situarea sa (vezi harta) era stranie pentru rolul pe care avea să-l joace în Istoria Galactică şi totuşi inevitabilă, aşa cum au arătat de-atâtea ori numeroşi scriitori. Situată chiar la marginea Spiralei Galactice, unica planetă a unui soare izolat, săracă în resurse şi neglijabilă ca valoare economică, până la sosirea Enciclopediştilor, ea nu fusese colonizată în decursul celor cinci secole ce trecuseră de la descoperire...

Era inevitabil ca, pe măsură ce se dezvolta o nouă generaţie, Terminus să devină ceva mai mult decât o anexă a psihoistoricilor de pe Trantor. O dată cu revolta de pe Anacreon şi cu venirea la putere a lui Salvor Hardin, primul din marea familie de...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

1

Lewis Pirenne lucra intens la biroul său din singurul colţ bine luminat al camerei. Munca trebuia coordonată. Eforturile trebuiau organizate. Iţele răzleţe trebuiau ţesute într-un model coerent.

Cincizeci de ani. Cincizeci de ani pentru a se aranja şi pune la punct Numărul Unu din Enciclopedia Fundaţiei într-o formă accesibilă. Cincizeci de ani pentru strângerea materialului brut. Cincizeci de ani de pregătiri.

Trebuia făcută. După alţi cinci ani vor vedea publicat primul volum al celei mai monumentale lucrări pe care o concepuse vreodată Galaxia. Apoi, aveau să apară celelalte volume la intervale de câteva zeci de ani, însoţite de suplimente; articole speciale despre evenimente de interes actual, până când…

Pirenne se foia nemulţumit, când soneria discretă de pe birou bâzâi sâcâitor. Aproape că uitase de întâlnire. Deblocă uşa şi, absent, cu coada ochiului, o văzu deschizându-se. În cameră intră Salvor Hardin cu silueta sa masivă. Pirenne nu ridică ochii din hârtii.

Hardin zâmbi ca pentru sine. Se grăbea, însă avea altceva mai bun de făcut decât să se supere din cauza atitudinii nepăsătoare a lui Pirenne faţă de orice sau oricine îl deranja atunci când lucra. Se afundă în fotoliul situat de cealaltă parte a biroului şi aşteptă.

Stilusul lui Pirenne scotea un sunet slab, alergând pe hârtie. De altfel, nici nu puteau fi percepute altă mişcare sau alt sunet. Hardin scoase o monedă de două credite din buzunarul hainei, o azvârli în sus şi suprafaţa ei din oţel inoxidabil reflectă frânturi de lumină în cădere. O prinse şi o azvârli din nou, urmărindu-i leneş reflexiile sclipitoare. Oţelul inoxidabil era un bun mijloc de schimb pe o planetă care trebuia să importe tot ce era metal.

Pirenne ridică privirea şi clipi des.

— Încetează! făcu el cu arţag.

— Ce?

— Moneda aceea nenorocită. Termină!

— Aha! (Hardin băgă în buzunar discul de metal.) Să-mi spui când termini, bine? Am promis că mă voi întoarce la întrunirea Consiliului Municipal înainte ca proiectul noului apeduct să fie supus la vot.

Pirenne oftă şi-şi îndepărtă scaunul de birou.

— Am terminat. Dar sper că n-ai de gând să mă deranjezi cu treburi administrative. Ocupă-te singur de ele, te rog. Enciclopedia îmi răpeşte tot timpul.

— Ai auzit vestea? întrebă Hardin, flegmatic.

— Ce veste?

— Vestea pe care am recepţionat-o acum două ore prin ultraunde. Guvernatorul regal al Prefecturii Anacreon şi-a arogat titlul de rege.

— Şi ce-i cu asta?

— Înseamnă că suntem izolaţi faţă de zonele interne ale Imperiului, răspunse Hardin. Ne aşteptam la aşa ceva, dar asta nu ne uşurează situaţia. Anacreon este situat exact în dreptul ultimei rute comerciale pe care o mai avem cu Santanni şi cu Trantor sau chiar cu Vega! De unde vom mai primi metal? N-am reuşit să mai aducem nici un transport de aluminiu sau de oţel de şase luni şi de-acum n-o să le mai putem procura deloc decât prin mila Regelui de pe Anacreon.

Nerăbdător să scape de Hardin, Pirenne se prefăcu a fi îndurerat şi spuse:

— Atunci, obţine-le prin intermediul lui.

— Dar cum? Ascultă, Pirenne, potrivit contractului care a stat la baza întemeierii Fundaţiei, Consiliul de Administraţie al Comisiei Enciclopediei deţine puteri administrative depline. Eu, ca primar al oraşului Terminus, sunt împuternicit doar să-mi suflu singur nasul şi probabil să strănut dacă tu semnezi un ordin prin care-ţi dai acordul. Depinde de tine şi de Consiliul tău. În numele oraşului, a cărui prosperitate atârnă de comerţul neîntrerupt cu Galaxia, îţi cer să convoci o întrunire de urgenţă…

— Opreşte-te! Nu e cazul să-mi ţii un discurs electoral. Hardin, Consiliul Împuterniciţilor nu a respins ideea constituirii unui guvern municipal pe Terminus. Înţelegem că este necesar un asemenea guvern, având în vedere creşterea numărului de locuitori de la întemeierea Fundaţiei, în urmă cu cincizeci de ani, şi până acum, precum şi înmulţirea celor care se ocupă de alte probleme decât redactarea şi întocmirea Enciclopediei. *Dar* asta nu înseamnă că primul şi *singurul* scop al Fundaţiei ar fi altul decât publicarea Enciclopediei definitive a întregii cunoaşteri umane. Suntem o instituţie ştiinţifică, sprijinită de stat, Hardin. Nu putem, nu trebuie, şi *nu ne vom amesteca* în politica locală.

— Politică locală! Pentru numele Galaxiei, Pirenne, aceasta-i o problemă de viaţă şi de moarte. Planeta Terminus nu poate susţine ea însăşi o civilizaţie mecanicistă. Nu are metale. Ştii bine acest lucru. N-are pic de fier, cupru sau aluminiu în rocile de suprafaţă şi al naibii de puţine alte substanţe. Ce crezi că se va întâmpla cu Enciclopedia dacă acestui fitecine Rege de pe Anacreon îi trece prin minte să ne atace?

— Pe noi? Uiţi că suntem sub controlul direct al Împăratului? Nu facem parte din Prefectura Anacreon şi nici din altă prefectură. Ţine seama de asta! Aparţinem domeniului personal al Împăratului şi nimeni nu se va atinge de noi. Imperiul va proteja ceea ce-i aparţine.

— Atunci de ce nu l-a împiedicat pe Guvernatorul regal de pe Anacreon să-şi facă de cap? Şi măcar dacă Anacreon ar fi un caz izolat. Cel puţin douăzeci dintre prefecturile cele mai îndepărtate ale Galaxiei, întreaga Periferie, mai precis, au început să se conducă după bunul lor plac. Îţi spun cu mâna pe inimă că mă îndoiesc foarte tare de capacitatea Imperiului de a ne proteja.

— Truc de doi bani! Guvernatori regali, regi – ce importanţă are? Într-o măsură mai mare sau mai mică, Imperiul a fost dintotdeauna măcinat de politicieni care au tras fiecare în partea lui. Unii guvernatori s-au răsculat şi, tot astfel, unii împăraţi au fost detronaţi sau asasinaţi şi până acum. Însă ce au toate acestea de a face cu Imperiul? Las-o mai moale, Hardin. Nu-i treaba ta. Întâi de toate, suntem oameni de ştiinţă. Iar grija noastră de căpetenie este Enciclopedia. A, aproape că uitasem, Hardin.

— Poftim?

— Fă ceva cu ziarul acela al tău! Vocea lui Pirenne trăda supărarea.

— *Jurnalul?* Nu-i al meu. E un ziar particular. Dar ce s-a întâmplat?

— De câteva săptămâni tot recomandă ca cea de-a cincizecea aniversare a întemeierii Fundaţiei să devină un prilej pentru serbări publice şi manifestări care nu-şi prea au rostul.

— Păi de ce nu? Ceasul cu radiu va deschide Prima Boltă peste trei luni. Aş zice că aceasta este o ocazie deosebită. Oare greşesc?

— Nu-i o ocazie pentru sărbători neroade, Hardin. Prima Boltă şi deschiderea ei privesc doar Consiliul de Administraţie. Vom comunica oamenilor ceea ce vom considera important. Asta e sigur, şi te rog să explici în *Jurnal* cum stau lucrurile.

— Regret, Pirenne, dar Carta oraşului garantează un drept aparent lipsit de importanţă, care se numeşte libertatea presei.

— Tot ce se poate, însă Consiliul de Administraţie nu garantează aşa ceva. Eu sunt reprezentantul Împăratului pe Terminus, Hardin, şi am puteri depline în această privinţă.

Expresia de pe chipul lui Hardin se schimbă; se vedea că încearcă să se controleze.

— În legătură cu statutul tău de reprezentant al Împăratului, mai am să-ţi dau o veste, spuse el sumbru.

— În legătură cu Anacreon? întrebă Pirenne, printre dinţi. Se simţea deranjat.

— Da. Va sosi un trimis special de pe Anacreon. Peste două săptămâni.

— Un trimis? Aici? De pe Anacreon? (Pirenne rămase pe gânduri.) Cu ce scop?

Hardin se ridică şi împinse scaunul spre birou:

— Îţi ofer şansa de a ghici singur.

Şi, cu un aer necuviincios, plecă.

2

Anselm Haut Rodric – „haut” însemnând sânge nobil –, subprefect al Pluemei şi trimis extraordinar al Înălţimii sale Regele Anacreonului – la care se adăugau o suită întreagă de alte titluri –, fu întâmpinat de Hardin la spaţioport cu întregul ritual prilejuit de o înaltă vizită de stat.

Cu un zâmbet reţinut şi cu o adâncă plecăciune, subprefectul îşi scosese dezintegratorul din toc şi i-l dăruise lui Hardin, înmânându-i-l astfel încât acesta să-l poată apuca de pat. Hardin răspunsese acestui compliment dăruindu-i, la rândul său, un dezintegrator special împrumutat pentru această ocazie. Prietenia şi bunele intenţii erau astfel stabilite, şi chiar dacă Hardin observă o umflătură imperceptibilă la subsuoara lui Haut Rodric, îşi reţinu prudent remarca pentru sine.

Vehiculul de teren pe care se îmbarcară – precedat, flancat şi urmat de stolul inevitabil de funcţionari mărunţi – se urni cu solemnitate către Piaţa Ciclopediei, fiind însoţit de-a lungul drumului de cuvenitele ovaţii ale unei mulţimi relativ entuziaste.

Subprefectul Anselm primi ovaţiile cu o indiferenţă rece, ca un soldat şi nobil ce era.

— Şi oraşul ăsta e toată lumea voastră? se adresă el lui Hardin.

Hardin trebui să ridice puţin vocea pentru a acoperi hărmălaia:

— Eminenţa voastră, suntem o lume tânără. În scurta noastră istorie, pe sărmana noastră planetă nu am primit decât vizitele câtorva membri ai marii nobilimi. De aceea şi entuziasmul acesta.

Aproape sigur, „marea nobilime” nu pricepu ironia, chiar dacă îi era adresată direct.

— Întemeiată acum cincizeci de ani. Hmm! făcu Anselm gânditor. Ai foarte mult teren neexploatat aici, primare. Nu te-ai gândit să împărţi terenul în proprietăţi?

— Încă nu este cazul. Suntem extrem de centralizaţi; aşa şi trebuie să fim, din cauza Enciclopediei. Probabil că, într-o bună zi, când populaţia va creşte…

— Ciudată lume! Nu aveţi ţărănime?

Hardin se gândi că nu era nevoie de o minte prea ascuţită ca să-ţi dai seama că Eminenţa sa se dedicase, cam stângaci, ce-i drept, culegerii de informaţii. Răspunse fără grabă:

— Nu. Şi nici nobilime.

Haut Rodric făcu ochii mari:

— Şi conducătorul vostru – omul pe care urmează să-l întâlnesc?

— Vă referiţi la doctor Pirenne?! A, da. Este Preşedintele Consiliului de Administraţie personal al Împăratului.

— Doctor? N-are alt titlu? *Un savant?* Şi este considerat deasupra autorităţilor civile?

— Păi, bineînţeles, răspunse Hardin îndatoritor. Suntem cu toţii savanţi, mai mult sau mai puţin. La urma-urmelor, noi nu suntem o lume, ci mai degrabă o fundaţie ştiinţifică sub controlul direct al Împăratului.

Accentuă uşor ultimele cuvinte şi acest lucru păru să-l descumpănească pe subprefect. Acesta rămase tăcut şi adâncit în gânduri tot restul drumului până la Piaţa Ciclopediei.

Chiar dacă pe Hardin îl plictisiră după-amiaza şi seara care urmară, avu satisfacţia de a înţelege că Pirenne şi Haut Rodric, deşi îşi adresaseră declaraţii sforăitoare de stimă şi respect reciproc, de fapt, se detestau unul pe altul.

Pe parcursul „turului de inspecţie” al Clădirii Enciclopediei, Haut Rodric asistase cu o privire inexpresivă la prelegerea lui Pirenne. Ascultase cu un zâmbet politicos, dar absent, peroraţiile rapide ale acestuia, în timp ce vizitară depozitele cu filme documentare şi numeroasele săli de proiecţie.

Abia după ce coborâră tot mai adânc, etaj după etaj, şi trecură prin sălile serviciilor de culegere, montaj, prezentare grafică, tipărire şi filmare, Rodric îşi făcu cunoscută prima sa declaraţie mai consistentă.

— Totul este foarte interesant, zise el, dar mi se pare o ocupaţie nepotrivită pentru adulţi. La ce slujeşte?

Hardin observă că aceasta era o remarcă la care Pirenne nu putu găsi un răspuns, deşi expresia de pe chipul lui trăda efortul.

Dineul din acea seară oglindea fidel evenimentele acelei după-amiezi. Haut Rodric puse stăpânire pe conversaţie şi-şi descrise – cu detalii tehnice minuţioase şi cu o vervă incredibilă – propriile fapte de glorie în fruntea unui batalion în cursul recentului război dintre Anacreon şi proaspăt-proclamatul Regat Smyrno, cu care se învecina.

Relatarea subprefectului se sfârşi o dată cu dineul, iar persoanele oficiale mai neînsemnate plecaseră rând pe rând. Ultima părticică a descrierii triumfaliste a navelor distruse o făcu când îi însoţi pe Pirenne şi pe Hardin pe terasă pentru a se relaxa în atmosfera caldă şi plăcută a serii de vară.

— Şi acum, făcu el cu o însufleţire reţinută, să trecem la treburi mai serioase.

— Vă rog, murmură Hardin, aprinzându-şi o ţigară de foi din tutun de pe Vega – una dintre puţinele pe care le mai avea, se gândi el cu nostalgie – şi lăsându-se pe spate cu scaunul care se ridică în două picioare.

Galaxia strălucea în înaltul cerului şi forma ei, ca o lentilă lăptoasă, acoperea tot orizontul. În comparaţie cu ea, puţinele stele de aici, chiar de la marginea Universului, erau neînsemnate licăriri.

— Desigur, spuse subprefectul, toate discuţiile oficiale – semnarea documentelor şi toate celelalte detalii tehnice plicticoase – vor avea loc în prezenţa… cum spuneaţi că se numeşte Consiliul vostru?

— Consiliul de Administraţie, răspunse Pirenne, glacial.

— Bizar nume! Oricum, asta va fi mâine. Am putea să pregătim terenul chiar acum, într-o oarecare măsură, ca între bărbaţi. Ce ziceţi?

— Asta înseamnă că…? îl îmboldi Hardin.

— Înseamnă că s-a produs o oarecare schimbare în situaţia de la Periferie şi că statutul planetei voastre a devenit cam nesigur. Ar fi foarte convenabil dacă am reuşi să ajungem la o înţelegere, ca să vedem cum stau lucrurile. Apropo, primare, mai ai vreo ţigară din acelea?

Fără prea mare tragere de inimă, Hardin îi oferi una.

Anselm Haut Rodric o mirosi şi exclamă încântat:

— Tutun de pe Vega! De unde le ai?

— Am primit o cantitate mică la ultima livrare. Dar s-au terminat de-acum. Doar bunul Spaţiu ştie când vom mai primi, dacă vom mai primi vreodată.

Pirenne se strâmbă. Nu era fumător şi de aceea detesta mirosul de tutun.

— Aş vrea să înţeleg ceva, Eminenţa voastră. Misiunea dumneavoastră este doar una de clarificare?

Haut Rodric dădu aprobator din cap, în timp ce trăgea cu nesaţ ultimele fumuri.

— În cazul acesta, va fi gata curând. În ceea ce priveşte Fundaţia Enciclopedia Numărul Unu, situaţia este cea care a existat dintotdeauna.

— Aha! Şi care a fost situaţia dintotdeauna?

— Următoarea: o instituţie ştiinţifică sprijinită de stat şi parte integrantă a domeniului augustei sale maiestăţi Împăratul.

Subprefectul rămase impasibil. Scotea rotocoale de fum:

— Asta-i o teorie atrăgătoare, doctor Pirenne. Îmi imaginez că aveţi documente cu Sigiliul Imperial – dar care-i situaţia reală? Care e poziţia voastră faţă de Smyrno? Nu sunteţi decât la cincizeci de parseci de capitala Sistemului Smyrno, ştiţi asta. Şi care-i poziţia faţă de Konom şi Daribow?

— N-avem nimic de-a face cu nici o Prefectură. Ca parte a domeniului Împăratului... răspunse Pirenne.

— Nu mai sunt Prefecturi, îi reaminti Haut Rodric, acum sunt regate.

— Regate atunci. N-avem nici o legătură cu ele. Ca instituţie ştiinţifică...

— La naiba cu ştiinţa, răbufni el soldăţeşte, înveninând atmosfera. Ce dracu' are asta de-a face cu posibilitatea ca Terminus să fie cucerit oricând de Smyrno?

— Dar Împăratul? Va rămâne impasibil?

Haut Rodric se domoli şi spuse:

— Aşa e, doctore Pirenne. Tu respecţi stăpânirea Împăratului; la fel şi Anacreon, dar s-ar putea ca Smyrno să n-o facă. Ţine seama că noi tocmai am semnat un tratat cu Împăratul. Mâine voi prezenta o copie acelui Consiliu al vostru. Tratatul ne acordă dreptul de a menţine ordinea în limitele fostei Prefecturi Anacreon în numele Împăratului. Misiunea noastră este limpede, nu?

— Desigur. Numai că Terminus nu face parte din Prefectura Anacreon.

— Şi Smyrno...

— Nu face parte nici din Prefectura Smyrno. Nu aparţine nici unei Prefecturi.

— Cei de pe Smyrno cunosc acest lucru?

— Nu mă interesează ce ştiu şi ce nu.

— Pe noi *ne interesează*. Abia am sfârşit un război cu Smyrno, care încă deţine două sisteme stelare de-ale noastre. Terminus ocupă un loc strategic deosebit de important între cele două naţiuni.

Hardin avu o senzaţie de sfârşeală. Îl întrerupse:

— Care este propunerea dumneavoastră, Eminenţă?

Subprefectul părea foarte dispus să renunţe la aluzii în favoarea unor afirmaţii mai directe. Spuse cu vioiciune:

— Este evident că, întrucât Terminus nu se poate apăra singură, Anacreon trebuie să preia această sarcină. Sper că înţelegeţi că nu dorim să ne amestecăm în administraţia locală.

— Îhîmmm… făcu Hardin, de parcă avea limba legată.

— … dar noi considerăm că ar fi cel mai bine pentru ambele părţi dacă Anacreon ar înfiinţa o bază militară pe planetă.

— Şi cam asta ar fi tot ce doriţi – o bază militară pe o parte a vastului teritoriu neocupat –, dar vom rămâne la atât?

— Păi, bineînţeles, s-ar mai ridica problema întreţinerii forţelor de apărare.

Scaunul lui Hardin reveni pe cele patru picioare, iar el se rezemă cu coatele pe genunchi.

— Ajungem la miezul problemei. Să spunem lucrurilor pe nume. Terminus urmează să devină protectorat şi să plătească tribut.

— Nu tribut, taxe. Noi vă protejăm, iar voi plătiţi.

Pe neaşteptate, Pirenne izbi violent scaunul cu palma.

— Lasă-mă să vorbesc, Hardin. Eminenţa voastră, nu dau nici jumătate de credit ruginit pe Anacreon, pe Smyrno, pe politica dumneavoastră locală şi pe aceste războaie meschine. Vă declar că instituţia noastră e sprijinită de stat şi scutită de taxe.

— Sprijinită de stat? Dar *noi* suntem Statul, doctor Pirenne, şi noi nu sprijinim aşa ceva.

Pirenne se ridică furios.

— Eminenţa voastră, eu sunt reprezentantul direct al…

— Augustei sale maiestăţi, Împăratul, îl imită acru Anselm Haut Rodric, iar eu sunt reprezentantul direct al Regelui Anacreonului. Doctor Pirenne, Anacreon e cu mult mai aproape.

— Să revenim la afaceri, insistă Hardin. Cum veţi percepe aceste aşa-numite taxe, Eminenţa voastră? Le veţi percepe în produse? Grâne, cartofi, legume, animale?

Subprefectul făcu ochii cât cepele:

— Ce dracu’ să facem cu ele? Avem prea de ajuns. Aur, bineînţeles. Crom sau vanadiu ar fi şi mai binevenite, dacă, întâmplător, aveţi cantităţi mari.

Hardin izbucni în râs:

— Cantităţi mari! Nici măcar fier nu avem în cantităţi suficiente. Cât priveşte aurul, poftiţi, priviţi moneda noastră. Azvârli o monedă către trimisul special.

Haut Rodric o ciocăni şi se holbă mirat:

— Ce-i asta? Oţel?

— Exact.

— Nu pricep.

— Terminus este o planetă fără metale. Le importăm în totalitate. Prin urmare, nu avem nici aur, nici altceva ca mijloc de plată decât, eventual, câteva mii de ocale de cartofi.

— Atunci bunuri industriale.

— Fără metal? Din ce să fabricăm maşinile?

După câteva momente de tăcere, Pirenne mai făcu o încercare:

— Discuţia aceasta s-a îndepărtat de la subiect. Terminus nu este o planetă, ci o fundaţie ştiinţifică pentru pregătirea unei mari Enciclopedii. În numele Spaţiului, domnule, nu aveţi nici un dram de respect faţă de ştiinţă?

— Enciclopediile nu câştigă războaie, spuse Haut Rodric şi se încruntă. O lume total neproductivă, prin urmare – şi practic neocupată. Atunci aţi putea plăti cu terenuri.

— Ce vreţi să spuneţi? întrebă Pirenne.

— Planeta asta este aproape nepopulată şi terenul neocupat ar putea fi fertil. Multor nobili de pe Anacreon le-ar surâde o creştere a proprietăţilor lor.

— Dar nu puteţi propune aşa o…

— Nu e nevoie să vă alarmaţi, doctor Pirenne. E destul pământ pentru toţi. La urma-urmelor, dacă veţi coopera, vom putea probabil aranja în aşa fel încât să nu pierdeţi nimic. Pot fi conferite titluri şi proprietăţi. Sper că mă înţelegeţi.

— Mulţumesc! izbucni Pirenne.

Apoi Hardin întrebă cu un aer nevinovat:

— Anacreon ar putea să ne aprovizioneze cu cantităţi adecvate de plutoniu pentru centrala noastră atomică? Mai avem rezerve doar pentru câţiva ani.

Pirenne pufni nemulţumit şi rămaseră cu toţii tăcuţi câteva momente. Haut Rodric sparse tăcerea cu o voce care nu mai semăna nicidecum cu cea de mai-nainte:

— Aveţi energie atomică?

— Bineînţeles. Ce-i neobişnuit în asta? Cred că energia atomică are o vechime de cel puţin cincizeci de ani. De ce să nu avem? Numai că e cam greu să obţinem plutoniu.

— Da… da. (Trimisul special tăcu, apoi adăugă stânjenit.) Domnilor, atunci vom continua discuţiile mâine. Vă rog să mă scuzaţi…

Pirenne privi lung după el şi scrâşni din dinţi.

— Insuportabil mai e măgarul ăsta greu de minte. Dezgustă…

— Greşeşti, îl întrerupse Hardin. Nu e decât un produs al mediului. Capacitatea lui de înţelegere nu trece de „Eu am armă şi tu nu”.

Exasperat, Pirenne se întoarse spre el:

— Pentru numele Spaţiului, ce era cu vorbăria aceea despre baze militare şi tribut? Ai luat-o razna?

— Nu. I-am dat doar apă la moară şi l-am lăsat să pălăvrăgească. Cred că ai băgat de seamă că l-a luat gura pe dinainte şi a divulgat adevăratele intenţii ale Anacreonului, mai exact parcelarea Terminusului în proprietăţi funciare. Bineînţeles că nu voi admite aşa ceva.

— *Tu* nu vei admite. *Tu!* Dar cine eşti tu? Şi aş putea să ştiu de ce ţi-ai dat drumul la gură în legătură cu centrala noastră nucleară? Asta va face din noi o ţintă militară.

— Da, zâmbi Hardin amuzat. O ţintă militară de care e bine să stai departe. Nu-i limpede de ce am adus vorba despre asta? Mi s-a confirmat astfel o bănuială pe care o aveam mai de mult.

— Care anume?

— Că Anacreon nu mai are o economie bazată pe energie nucleară. Dacă ar fi avut, fără îndoială că amicul nostru şi-ar fi dat seama că plutoniul nu este folosit la centrale nucleare decât în tehnologiile demodate. Rezultă astfel că restul Periferiei nu mai deţine energie atomică. E sigur că Smyrno nu are, pentru că altfel Anacreon n-ar fi câştigat majoritatea bătăliilor din recentul lor război. Nu ţi se pare interesant?

— Ei, aş! făcu Pirenne şi plecă morocănos, iar Hardin zâmbi plin de îngăduinţă.

Azvârli ţigara de foi şi ridică ochii spre necuprinsul Galaxiei. „Înapoi la ţiţei şi cărbune, aşa am ajuns”, murmură el, iar restul gândurilor le păstră pentru sine.

3

Când Hardin negase că ar fi proprietarul *Jurnalului*, el se exprimase corect din punct de vedere tehnic, dar numai atât. Hardin fusese spiritul conducător în intenţia de a încorpora Terminus într-o municipalitate autonomă – fusese primul primar ales – şi nu era o surpriză că, deşi nu poseda pe numele său nici măcar una dintre acţiunile *Jurnalului*, pe căi ocolite, le controla în proporţie de circa şaizeci la sută.

Modalităţi erau destule.

Prin urmare, atunci când Hardin încercase să-i sugereze lui Pirenne să i se permită participarea la întrunirile Consiliului de Administraţie, faptul că *Jurnalul* declanşase o campanie în acelaşi sens nu fusese o simplă coincidenţă. Şi astfel avusese loc prima demonstraţie de masă din istoria Fundaţiei, prin care se cerea reprezentarea oraşului în Guvernul „naţional”.

Pirenne capitulase cu un sentiment de lehamite.

În timp ce stătea spre capătul mesei, Hardin medita alene la oamenii de ştiinţă din domeniul fizicii care erau administratori atât de neinspiraţi. Probabil, datorită faptului că erau din cale afară de obişnuiţi cu realităţi inflexibile şi mult prea stângaci în a trata cu oameni care-şi schimbau opiniile de la un moment la altul.

În orice caz, avea acum în stânga pe Tomaz Sutt şi pe Jord Fara, în dreapta pe Lundin Crast şi pe Yate Fulham, iar Pirenne în persoană prezida. Îi cunoştea bine pe toţi, desigur, dar în această şedinţă păreau să arboreze un aer pompos.

În timpul formalităţilor de început, Hardin prinse să moţăie şi se dezmetici doar când Pirenne sorbi din paharul cu apă aflat în faţa sa, pregătindu-se să ia cuvântul:

— Îmi face deosebită plăcere să pot comunica Consiliului că Lord Dorwin, Cancelarul Imperiului, va sosi pe Terminus peste două săptămâni. Putem fi încredinţaţi că relaţiile noastre cu Anacreon se vor normaliza spre deplina noastră satisfacţie, imediat ce Împăratul va fi informat în legătură cu situaţia actuală.

Zâmbi şi se adresă lui Hardin, care se afla la celălalt capăt al mesei:

— *Jurnalul* a primit deja informaţiile în legătură cu acest eveniment.

Hardin pufni nemulţumit. Părea limpede că dorinţa de a acorda atâta importanţă acestei informaţii fusese unul dintre motivele pentru care l-au primit la această sacrosanctă şedinţă.

Spuse, fără a lăsa să se înţeleagă că e afectat în vreun fel:

— Lăsând la o parte exprimările nebuloase, ce anticipaţi că va face Lord Dorwin?

Răspunse Tomaz Sutt. Avea prostul obicei de a se adresa interlocutorului la persoana a treia atunci când se simţea important.

— E foarte limpede, remarcă el, că primarul Hardin îşi face o profesiune de credinţă din a fi cinic. Nu reuşeşte să înţeleagă că, foarte puţin probabil, Împăratul va permite să i se ştirbească drepturile personale.

— De ce? Ce ar putea face în caz că aceste drepturi i-ar fi încălcate?

Se produse agitaţie şi iritare. Pirenne interveni:

— Ţi-ai pierdut dreapta judecată. (Ca să mai dreagă lucrurile, continuă.) În plus, faci afirmaţii care pot fi luate drept trădare.

— Să consider că mi s-a răspuns la întrebare?

— Da. Dacă nu mai ai altceva de spus…

— Nu te grăbi să tragi concluzii. Aş dori să întreb, în afară de acest demers diplomatic, s-a întreprins ceva concret pentru a face faţă ameninţării din partea Anacreonului?

Yate Fulham îşi trecu palma peste mustaţa roşie şi fioroasă:

— Vezi vreo ameninţare din acea direcţie?

— Tu nu vezi?

— Nu chiar… răspunse acesta îngăduitor. Împăratul…

— În numele Spaţiului! (Starea de iritare a lui Hardin crescuse.) Ce înseamnă asta? La fiecare frază cineva menţionează numele „Împăratului” sau al „Imperiului”, ca pe nişte cuvinte magice. Împăratul se află la cincizeci de mii de parseci distanţă şi mă îndoiesc de grija lui faţă de noi. Şi chiar dacă i-ar păsa, ce poate să facă? Tot ce rămăsese din flota imperială din zonele acestea a căzut acum în mâinile a patru regate şi Anacreon şi-a luat partea. Ascultaţi-mă, trebuie să luptăm cu arme, nu cu vorbe. Vă rog să înţelegeţi că până acum ne-am bucurat de o perioadă de graţie de două luni, în primul rând pentru că le-am dat de înţeles celor de pe Anacreon că avem arme atomice. Ştim cu toţii că aceasta este o minciună, deşi am spus-o cu cele mai bune intenţii. Avem energie atomică,

dar numai pentru uz comercial şi, oricum, nu prea multă. Vor afla curând acest lucru şi, dacă vă închipuiţi că le place să fie luaţi peste picior, vă înşelaţi.

— Dragă domnule…

— O clipă. N-am terminat. (Hardin se înfierbântase. Îi făcea şi plăcere.) Este foarte lăudabil că implicăm cancelari în această problemă, dar ar fi şi mai frumos dacă am procura câteva tunuri mari de asediu care să poată lansa nişte drăgălaşe bombe atomice. Am pierdut deja două luni, şi s-ar putea să nu mai avem alte două de pierdut. Cum propuneţi să procedăm?

Cu nările fremătând de furie, Lundin spuse:

— Dacă propui militarizarea Fundaţiei, nici nu vreau să ascult. Acest lucru ar marca intrarea noastră declarată în domeniul politicului. Noi, domnule primar, suntem o fundaţie ştiinţifică şi nimic mai mult.

— În plus, adăugă Sutt, nu înţelege că a construi armament ar însemna deturnarea unor oameni – oameni de valoare – de la munca la Enciclopedie. Orice s-ar întâmpla, acest lucru nu trebuie făcut.

— Foarte adevărat, aprobă Pirenne. Enciclopedia mai întâi şi mai presus de toate.

Hardin simţi că i se sfâşie inima.

Membrii Consiliului păreau a fi grav bolnavi, pentru că n-aveau în minte decât Enciclopedia. Vorbi tăios şi rece:

— S-a gândit vreodată acest Consiliu că ar fi posibil ca Terminus să aibă şi alte interese decât Enciclopedia?

— Hardin, nu accept ideea că Fundaţia ar putea avea şi *alte* interese decât Enciclopedia, îi răspunse Pirenne.

— Eu n-am spus Fundaţia, am spus Terminus. Îmi pare rău, dar nu înţelegeţi situaţia. Pe Terminus sunt mai bine de un milion de oameni, dar numai cincizeci de mii lucrează strict la Enciclopedie. Pentru noi, ceilalţi, Terminus este *căminul* nostru. Ne-am născut aici. Trăim aici. În comparaţie cu fermele noastre, cu căminele noastre şi cu fabricile noastre, Enciclopedia înseamnă prea puţin. Le vrem apărate…

Strigătele acoperiră restul spuselor lui.

— Întâi Enciclopedia, răsună glasul lui Crast. Avem de dus la bun sfârşit o misiune.

— Misiune pe naiba, strigă Hardin. Acest lucru ar fi fost valabil acum cincizeci de ani. Acum este o altă generaţie.

— N-are nici o importanţă, răspunse Pirenne. Suntem oameni de ştiinţă.

Hardin găsi un punct slab şi îl folosi:

— Aşa credeţi? Frumoasă autoamăgire, n-am ce zice! Domniile voastre sunteţi un exemplu perfect pentru ceea ce funcţionează anapoda în întreaga Galaxie de mii de ani. Ce fel de ştiinţă este aceea care s-a refugiat aici pentru secole de acum încolo şi clasifică munca din ultimul mileniu a tuturor savanţilor? V-aţi gândit vreodată să progresaţi, să îmbogăţiţi cunoştinţele lor sau să le aduceţi îmbunătăţiri? Nu! Păreţi foarte satisfăcuţi de această stagnare. Galaxia există şi a existat de cine ştie când. De aceea se revoltă Periferia; de aceea se deteriorează comunicaţiile; de aceea devin eterne micile războaie; de aceea toate sistemele îşi pierd capacitatea de a folosi energia atomică şi se întorc la tehnicile primitive care folosesc energia chimică. Dacă vreţi să aflaţi părerea mea, strigă el, *întreaga Galaxie e pe ducă*!

Se opri şi se lăsă să cadă pe scaun pentru a-şi trage sufletul, fără să acorde vreo atenţie celor doi sau trei care încercau, în acelaşi timp, să-i răspundă.

Luă cuvântul Crast:

— Nu ştiu ce încerci să câştigi prin aceste declaraţii nesăbuite, domnule primar. E de la sine înţeles că nu aduci nici un element constructiv discuţiei noastre. Domnule Preşedinte, fac propunerea ca afirmaţiile vorbitorului să fie considerate neavenite şi ca discuţia să se reia de acolo de unde a fost întreruptă.

Până şi Jord Fara dădu semne de agitaţie. Până acum, Fara nu participase la dispută, nici măcar atunci când fusese mai aprinsă. Dar acum, vocea lui baritonală, la fel de impresionantă ca şi masivitatea trupului ce cântărea nu mai puţin de trei sute de funzi, izbucni, acoperind vocile celorlalţi.

— Domnilor, n-aţi uitat nimic?

— Ce anume? întrebă Pirenne, ţâfnos.

— Că peste o lună vom sărbători cea de-a cincizecea aniversare.

Fara avea un talent inegalabil de a rosti cu mare profunzime cele mai evidente platitudini.

— Şi ce-i cu asta?

— Cu ocazia acestei aniversări, continuă Fara imperturbabil, se va deschide Bolta lui Hari Seldon. V-aţi gândit vreodată cam ce ar putea să conţină Bolta?

— Nu ştiu. Instrucţiuni obişnuite. Vreo cuvântare de felicitare, probabil. Cred că nu trebuie să atribuim prea mare importanţă acestei Bolţi, cu toate că *Jurnalul* – şi Pirenne se uită urât la Hardin care, nelăsându-se mai prejos, afişă un zâmbet impertinent – a încercat să dea greutate evenimentului. Am pus capăt acestei încercări.

— Aha, făcu Fara, dar probabil că te înşeli. Nu ai impresia, cumva – şi spunând acestea făcu o pauză plină de subînţeles, ducându-şi un deget la nasul mic şi borcănat – că Bolta se deschide într-un moment foarte potrivit?

— Poate vrei să spui *nepotrivit*, protestă Fulham. Avem alte lucruri care ne preocupă acum.

— Alte lucruri mai importante decât un mesaj din partea lui Hari Seldon? Cred că greşeşti.

Fara devenise mai impozant decât fusese vreodată şi Hardin îl cântări bănuitor. La ce făcea aluzie?

— De fapt, spuse Fara amuzat, cred că uitaţi cu toţii că Seldon a fost cel mai mare psiholog al vremurilor noastre şi că el a pus bazele Fundaţiei. Mi se pare normal să presupun că şi-a folosit ştiinţa pentru a aprecia cursul probabil al istoriei din viitorul apropiat. Dacă a făcut acest lucru, vă spun încă o dată că ar fi reuşit să găsească o modalitate de a ne avertiza asupra pericolului şi, posibil, de a ne indica o soluţie. Ştiţi doar că iubea Enciclopedia din adâncul sufletului.

Predomina un sentiment de îndoială şi nedumerire. Pirenne îşi drese glasul:

— Păi, nu prea ştiu. Psihologia este o ştiinţă impresionantă, dar acum nu avem printre noi nici un psiholog, bănuiesc. Cred că ne aflăm pe un teren nesigur.

Fara se întoarse spre Hardin:

— N-ai studiat psihologia sub îndrumarea lui Alurin?

— Ba da, răspunse Hardin ca prin vis. Totuşi n-am reuşit să-mi termin studiile. Mă obosea teoria. Voiam să fiu inginer psiholog, dar, cum ne lipseau dotările, am ales ceea ce părea a fi un înlocuitor aproape perfect – am intrat în politică. Practic, e cam acelaşi lucru.

— Atunci, ce părere ai despre Boltă?

— Nu ştiu, răspunse Hardin, circumspect.

Cât mai dură întrunirea nu mai scoase nici o vorbă, chiar dacă discuţia reveni la problema vizitei Cancelarului imperial.

De fapt, nici măcar nu mai asculta. I se sugerase o nouă pistă şi lucrurile păreau a se aşeza firesc – sau cel puţin asta era impresia lui. Unele elemente se potriveau.

Iar psihologia era cheia. Era convins de acest lucru.

Făcu încercări disperate să-şi amintească teoria psihologică pe care o învăţase demult – şi astfel obţinu un punct exact de pornire.

Un mare psiholog ca Seldon putea descifra emoţiile şi reacţiile umane suficient de bine pentru a reuşi să anticipeze, în linii mari, dezvoltarea istorică viitoare.

Iar asta însemna că… hmm!

4

Lord Dorwin priza tutun. Purta părul lung, minuţios ondulat, deşi se vedea de la o poştă că era artificial; la toate astea se adăugau favoriţi blonzi, zulufaţi, pe care şi-i mângâia drăgăstos. Mai apoi, se adresa prin fraze peste măsură de exacte şi ignora toate r-urile.

Relativ surprins, Hardin nu avu timp să găsească şi alte motive pentru dezgustul subit ce-l cuprinsese faţă de Cancelar. A, ba nu, gesturile elegante ale mâinilor, care însoţeau orice replică, şi îngăduinţa studiată cu care dădea greutate până şi unui simplu „da”.

Dar, acum, problema era de a-l găsi; dispăruse împreună cu Pirenne în urmă cu jumătate de oră – dezintegra-s-ar!

Hardin considera că absenţa sa de la discuţiile preliminare îl avantaja, desigur, pe Pirenne.

Totuşi, Pirenne fusese văzut în aripa aceasta şi la acest etaj. Nu avea decât să încerce din uşă-n uşă. După ce deschise jumătate din uşi, intră în camera întunecoasă. Profilul sofisticatei coafuri a lordului Dorwin se profila inconfundabil prin paravanul luminat.

Lord Dorwin îl observă şi spuse:

— Aa, Hahdin. Făhă îndoială că ne căutai. Îi întinse cutia cu tabac de prizat – înzorzonată din cale-afară şi lucrată de mântuială, nu putu să nu remarce Hardin – şi fu refuzat politicos, drept pentru care Lord Dorwin se servi cu câteva fire şi zâmbi mărinimos.

Pirenne se holbă la Hardin şi acesta îi răspunse cu o privire indiferentă şi impenetrabilă.

Singurul sunet care tulbură tăcerea fu declicul produs de închiderea capacului cutiei de prizat. Apoi Lord Dorwin o puse deoparte şi zise:

— Mahe healizahe şi Enciclopedia asta a voasthă, Hahdin. Înth-adevăh, o izbândă cahe egalează mai toate healizăhile imphesionante ale tutuhoh timpuhiloh.

— Şi noi suntem încredinţaţi că aşa e, Milord. E o realizare care, totuşi, nu a fost încă desăvârşită.

— Din eficienţa pe cahe am hemahcat-o până acum în cadhul Fundaţiei, nu am îndoieli că theaba mehge foahte bine. Dădu aprobator din cap către Pirenne, care răspunse printr-o înclinare ce trăda încântarea.

„Câte dovezi de iubire”, se gândi Hardin. Apoi zise cu voce tare:

— Nu ne plângem de lipsa noastră de eficienţă, Milord, ci de vizibilul exces de eficienţă din partea anacreonienilor – numai că, într-o direcţie diferită şi distructivă.

— A, da, Anacheon. (Făcu un gest neglijent.) Tocmai de acolo vin. O planetă cât se poate de bahbahă. E puh şi simplu de neconceput ca fiinţele umane să poată thăi astfel la Pehifehie. Lipsa celoh mai elementahe condiţii penthu un domn cultivat; absenţa unoh condiţii fundamentale de confoht şi thai civilizat – anachonismul total în cahe s-au…

Hardin îl întrerupse sec:

— Din nefericire, anacreonienii au însă toate condiţiile elementare pentru a purta războaie şi tot ce le este necesar pentru a distruge.

— Exact, exact. (Lord Dorwin părea iritat, probabil, pentru că fusese împiedicat să-şi ducă gândul la bun sfârşit.) Dah n-aş vhea să discutăm afacehi acum, ştii? Sunt şi eu sehios pheocupat de asta. Doctohe Pihenne, nu ai de gând să-mi ahăţi volumul doi? Fă-o, te hog.

Luminile se stinseră şi în următoarea jumătate de oră cei doi nu-i acordară absolut nici o atenţie lui Hardin, de parcă nici n-ar fi fost de faţă. Nu-i găsi nici un rost cărţii de pe ecran şi nici nu făcu vreun efort să încerce a urmări ce se discuta, dar constată că Lord Dorwin vorbea din când în când cu însufleţire. Hardin observă că, în asemenea momente, Cancelarul pronunţa până şi r-urile.

Când lumina se aprinse, Lord Dorwin spuse:

— Ghandios! Cu adevăhat ghandios! Hahdin, nu te intehesează cumva a’heologia?

— Poftiţi? se scutură Hardin din visare. Nu, Milord, n-aş putea spune că mă interesează. Sunt psiholog, dacă ar fi să ţin seama de intenţiile din tinereţe, şi politician prin forţa împrejurărilor.

— Aha! Făhă îndoială că e un domeniu intehesant. În ceea ce mă phiveşte, ştii – şi mai priză puţin tutun –, cochetez cu a’heologia.

— Serios?

— Înălţimea sa, interveni Pirenne, este o cunoscută autoritate în domeniu.

— Ei, poate că sunt, făcu Înălţimea sa cu înfumurare. *Am depus* o muncă intensă în ştiinţă. Adică am foahte multe lectuhi. Am thecut phin toate luchăhile lui Jahdun, Obijasi, Kwomill… aa… phin toate, să ştii.

— Am auzit despre ele, bineînţeles, spuse Hardin, dar nu le-am citit.

— Ar thebui s-o faci înth-o bună zi, phietene. Efohtul îţi va fi ‘ăsplătit din plin. Socot că a mehitat să călătohesc până aici, la Pehifehie, ca să văd exemplahul acesta din Lameth. N-o să chedeţi, dah nu am cahtea asta în biblioteca mea. Aphopo, doctohe Pihenne, speh că n-ai uitat phomisiunea şi o să-mi faci şi mie o copie înainte de plecahe.

— Voi fi încântat s-o fac.

— Thebuie să ştiţi, continuă Cancelarul, cu superioritate, că Lameth phezintă o continuahe deosebit de intehesantă la ceea ce cunoşteam antehioh desphe „Phoblema Ohiginii”.

— Care problemă? întrebă Hardin.

— „Phoblema Ohiginii”. Locul de ohigine al speciei umane, ştii? Thebuie să ştii că se considehă că, la început, ‘asa umană ocupa doar un sistem planetah.

— Da, ştiu asta.

— Bineînţeles că nimeni nu ştie exact cahe este acel sistem. Da’ există, totuşi, unele teohii. Unii zic de Sihius. Alţii insistă că ah fi Alfa Centauhi, alţii că Sol, alţii că Cygni 61 – adică tot în sectohul Sihius, înţelegi?

— Şi Lameth ce susţine?

— Păi, el mehge pe alte căi. Înceahcă să demonstheze că ‘ămăşiţele de pe a theia planetă a sistemului Ahctuhian evidenţiază faptul că umanitatea a existat acolo înainte de descopehi’ea phimelor indicii de călătohie spaţială.

— Şi înseamnă că acolo ar fi fost planeta naşterii umanităţii?

— Phobabil. Thebuie să văd cât de sehioase sunt obsehvaţiile.

Hardin rămase tăcut pentru o clipă, apoi spuse:

— Când a scris Lameth cartea asta?

— A, cam cu vheo opt sute de ani în uhmă. Da’, bineînţeles că se bazează în mahe măsuhă pe luchăhile antehioahe ale lui Gleen.

— Atunci de ce aţi pune bază pe ce afirmă el? De ce nu mergeţi pe Arcturus pentru a studia singur urmele arheologice?

Lord Dorwin ridică din sprâncene a mirare, luă câteva fire de tutun şi le priză precipitat:

— Păi, de ce, tinehe?

— Ca să obţineţi informaţii direct de la sursă, bineînţeles.

— Da’ ce nevoie am? Mi se pahe o metodă neobişnuit de ocolită şi lipsită de şanse penthu a ajunge la un ‘ezultat. Ascultă, am luchăhile tutuhoh savanţilor – ma’ii a’heologi ai thecutului. Îi compa’ pe unul cu altul, încehc să echilibhez dezacohduhile, analizez afihmaţiile cahe se conthazic, hotăhăsc dacă vheunul ahe dheptate şi ajung la o concluzie. Aceasta e metoda ştiinţifică. Cel puţin, spuse el părinteşte, aşa văd eu luchuhile. Ah fi foahte neplăcut să mă duc pehsonal până pe Ahctuhus sau pe Sol, de exemplu, şi să caut la întâmplahe, când ma’ii savanţi au cutheiehat coclauhile acelea cu mai mult folos decât aş putea spera s-o fac eu însumi.

— Înţeleg, murmură Hardin, politicos.

Metodă ştiinţifică pe naiba! Nu era de mirare că se sfârşea cu întreaga Galaxie.

— Veniţi, Milord, spuse Pirenne, cred că ar fi bine să ne întoarcem.

— Da, da. Aşa e.

Pe când ieşeau, Hardin spuse brusc:

— Milord, aş putea să vă întreb ceva?

Lord Dorwin zâmbi politicos şi-şi însoţi răspunsul cu o mişcare elegantă a mâinilor:

— Desigu’, phietene. Sunt foahte încântat să-ţi pot fi de folos. Dacă te pot ajuta în vheun fel cu cunoştinţele mele…

— Milord, nu e vorba de arheologie.

— Nu?

— Nu. Altceva. Anul trecut am recepţionat pe Terminus o ştire despre explozia unei centrale atomice pe Planeta V din Andromeda Gamma. La noi a ajuns doar o descriere sumară a accidentului, însă nici un detaliu. Ne-aţi putea spune exact ce s-a întâmplat?

Pirenne se strâmbă nemulţumit:

— Mă întreb de ce-l deranjezi pe Înălţimea sa cu întrebări referitoare la probleme lipsite de importanţă.

— Nu mă dehanjează deloc, doctohe Pihenne, interveni cancelarul. Deloc. Nu phea sunt multe de spus în legătuhă cu cazul acesta. Centhala atomică a explodat şi s-a phodus o mahe

catasthofă, să ştiţi. Câteva milioane de oameni au fost ucişi şi cel puţin jumătate din planetă a fost disthusă. Guvehnul considehă că e necesa’ să se impună o sehie de ‘esthicţii în ceea ce phiveşte utilizahea făhă justificahe a enehgiei atomice, deşi acest luchu nu este de domeniul public, ştiţi?

— Înţeleg, spuse Hardin. Dar ce defect a prezentat centrala?

— Păi, de fapt, răspunse Lord Dorwin nepăsător, nimeni nu ştie. Avusese nişte defecţiuni cu câţiva ani înainte şi se bănuieşte că luchăhile de ‘epahaţii şi unele componente înlocuite au fost de phoastă calitate. E atât de dificil să găseşti în zilele noasthe oameni cahe înţeleg cu adevăhat detaliile tehnice ale sistemelor noasthe de phoducehe a enehgiei. Şi, întristat, mai luă o priză de tutun.

— Vă daţi seama, spuse Hardin, că regatele independente de la Periferie au pierdut complet accesul la energia atomică?

— Sehios? Nu mă suhphinde câtuşi de puţin. Nişte planete bahbahe… Da’, phietene, nu le mai numi independente. Căci nu sunt, ştii? Thatatele pe cahe le-am semnat cu ele dovedesc cu phisosinţă asta. Ele ‘ecunosc suvehanitatea Împăratului. E musai, desigu’, penthu că altfel nici n-am sta la discuţii cu ele.

— S-ar putea să fie cum spuneţi, însă ele au o libertate de acţiune considerabilă.

— Da, aşa ched şi eu. Considehabilă. Da’ nu contează phea mult. Imperiului îi mehge mult mai bine dacă Pehifehia se descuhcă phin phophiile ‘esuhse, aşa cum poate, bineînţeles. Ohicum nu ne este de mahe folos, înţelegi? Planete absolut bahbahe. Abia dacă sunt civilizate.

— Au fost civilizate în trecut. Anacreon a fost una dintre cele mai bogate planete din provinciile exterioare. Am înţeles că putea fi comparată cu Vega.

— Da, da’ asta a fost cu secole în uhmă, Hahdin. Nu phea poţi thage concluzii din atâta luchu. În thecutul măheţ, totul eha altfel. Nu mai suntem ce-am fost, înţelegi? Hai, Hahdin, eşti phea insistent. Ţi-am spus că astăzi puh şi simplu nu discut afacehi. Docto’ Pihenne m-a avehtizat în legătuhă cu asta. Mi-a spus că n-o să-mi dai pace, da’ am expehienţă şi ştiu să mă păzesc. Să mai lăsăm şi pe mâine.

Şi astfel puse capăt discuţiei.

5

Aceasta era cea de-a doua întrunire a Consiliului la care participa, dacă mai punea la socoteală şi discuţiile oficiale pe care membrii Consiliului le purtaseră cu Lord Dorwin, care plecase deja. Cu toate astea, primarul Hardin bănuia că mai avuseseră loc dacă nu chiar două sau trei întruniri, cel puţin una la care el nu fusese invitat.

Nici acum n-ar fi fost invitat dacă n-ar fi apărut acel ultimatum.

Dacă putea fi considerat drept ultimatum, deşi o lectură superficială a documentului, vizigrafiat ar fi putut face pe cineva să presupună că era un schimb prietenesc de felicitări între doi parteneri.

Hardin avea documentul în mână. Începea preţios cu un salut din partea „Atotputernicei Sale Maiestăţi, Regele Anacreonului, către prietenul şi fratele său, doctor Pirenne, Preşedintele Consiliului de Administraţie al Fundaţiei Enciclopedia Numărul Unu” şi se încheia, încă şi mai elegant, cu un sigiliu uriaş, multicolor, cu un simbolism foarte complicat.

Dar cu toate acestea era un ultimatum.

— Rezultă, până la urmă, că n-am avut prea mult timp la dispoziţie, spuse Hardin. Doar trei luni. Şi aşa puţin timp, cât a fost, ne-am bătut joc de el şi nu l-am folosit. Documentul acesta ne dă o săptămână. Acum ce facem?

Îngrijorat, Pirenne se încruntă:

— Trebuie să existe o portiţă de scăpare. E absolut de necrezut că pot forţa lucrurile în aşa hal, în ciuda asigurărilor pe care mi le-a dat Lord Dorwin privind atitudinea Împăratului şi a Imperiului.

Hardin fierbea.

— Înţeleg. L-ai informat pe Regele Anacreonului de această presupusă atitudine?

— Am făcut-o după ce am prezentat propunerea spre votare în faţa Consiliului de Administraţie şi s-a aprobat în unanimitate.

— Şi când s-a supus la vot?

Pirenne îşi recapătă demnitatea:

— Nu cred că trebuie să-ţi dau socoteală, primare Hardin.

— Bine, bine. Nici nu mă interesa în mod deosebit. Rămân la părerea că relatarea ta plină de diplomaţie privind valoroasa contribuţie a lordului Dorwin la situaţia existentă – zâmbi acru

către ceilalţi – este cea care a provocat în mod direct trimiterea notei „prietenoase”. Altfel ar mai fi întârziat, deşi nu cred că o amânare suplimentară ne-ar fi ajutat prea mult, având în vedere atitudinea Consiliului.

— Şi cum de-ai ajuns la această concluzie epocală, domnule primar? întrebă Fulham.

— Foarte simplu. A fost suficient să folosesc o înzestrare naturală care e însă tare neglijată: bunul simţ. Vedeţi dumneavoastră, există un domeniu al cunoaşterii umane care se numeşte logica simbolică. Ea poate fi folosită pentru a îndepărta tot felul de cuvinte moarte şi inutile care parazitează limbajul uman.

— Şi ce-i cu asta? făcu Fulham.

— Am aplicat aceste cunoştinţe, printre altele, în cazul documentului. De fapt, nu prea era nevoie s-o fac pentru mine, întrucât ştiam despre ce este vorba, dar consider că pot să le explic mai uşor celor cinci fizicieni prin simboluri decât prin cuvinte.

Hardin extrase câteva foi de hârtie din dosarul pe care-l ţinea sub braţ şi le aşeză pe masă.

— Apropo, n-am făcut singur treaba asta, zise el. După cum puteţi vedea, analizele le-a semnat Muller Holk de la Serviciul de Logică.

Pirenne se aplecă deasupra mesei ca să se convingă, iar Hardin continuă:

— Mesajul din partea Anacreonului a fost o problemă simplă, bineînţeles, întrucât cei care l-au scris sunt mai degrabă oameni de acţiune decât artişti ai cuvântului. El se reduce lesne şi foarte direct la o simplă afirmaţie exprimată în simboluri care, traduse în cuvinte, pe înţelesul oricui, sună astfel: „Să ne daţi ceea ce vrem în răstimp de-o săptămână, altfel vă facem praf şi ne luăm singuri.”

Se lăsă tăcere, pentru că cei cinci membri ai Consiliului cercetară şirurile de simboluri, iar Pirenne se aşeză şi tuşi încurcat.

— Nu-i nici o portiţă de scăpare acolo, doctor Pirenne?

— Nu pare a fi.

— Aşa e. (Hardin înlocui filele.) Aveţi în faţă o copie a Tratatului dintre Imperiu şi Anacreon – Tratat care, cu totul întâmplător, este semnat, în numele Împăratului, de acelaşi Lord

Dorwin care ne-a vizitat săptămâna trecută, iar alături aveţi analiza simbolică.

Tratatul cuprindea cinci pagini scrise foarte mărunt, iar analiza era schiţată pe mai puţin de jumătate de pagină.

— Domnilor, după cum vedeţi, circa nouăzeci la sută din tratat se reduce, în cazul analizei, la ceva fără noimă, şi ceea ce rezultă poate fi descris în următoarele cuvinte: „Obligaţiile Anacreonului faţă de Imperiu: *nici una*.” „Puterile Imperiului asupra Anacreonului: *nici una*.”

Cei cinci urmăriră din nou, plini de curiozitate, raţionamentul, verificând textul tratatului, şi, când terminară, Pirenne spuse îngrijorat:

— Se pare că totul este corect.

— Eşti de acord, prin urmare, că Tratatul nu este altceva decât o declaraţie de independenţă totală din partea Anacreonului şi o recunoaştere a acestui statut de către Imperiu.

— Aşa se pare.

— Şi vă închipuiţi că Anacreon nu înţelege asta şi că nu este dornic să-şi evidenţieze poziţia sa independentă, astfel încât să nu agreeze ceea ce pare o ameninţare din partea Imperiului? Mai ales acum, când e clar că Imperiul pare neputincios să ducă la îndeplinire vreuna dintre aceste ameninţări, căci altfel nu i-ar fi admis vreodată independenţa.

— Păi, atunci, interveni Sutt, cum explică primarul Hardin asigurările pe care ni le-a dat Lord Dorwin privind sprijinul Imperiului? Căci păreau… ridică din umeri. Ei bine, păreau satisfăcătoare.

Hardin se rezemă de spătarul scaunului.

— Ştiţi, asta-i cea mai interesantă parte din toată afacerea. Recunosc sincer că domnia sa Lordul mi s-a părut a fi un dobitoc desăvârşit de cum l-am văzut, dar se vădeşte acum că, de fapt, este un diplomat desăvârşit şi un om deosebit de inteligent. Mi-am permis să-i înregistrez toate declaraţiile.

Se produse rumoare şi agitaţie, iar Pirenne deschise gura îngrozit să spună ceva, dar renunţă.

— Şi ce dacă? întrebă Hardin. Îmi dau seama că a fost o încălcare a regulilor ospitalităţii şi ceva ce un aşa-zis gentleman nu ar face niciodată. De asemenea, dacă Înălţimea sa şi-ar fi dat seama, s-ar fi putut să avem neplăceri; dar nu s-a întâmplat aşa

şi iată că am înregistrarea. Am copiat-o şi i-am trimis-o lui Holk pentru analiză.

— Şi unde-i analiza? întrebă Lundin Crast.

— Tocmai aici e partea interesantă. Analiza a fost cea mai grea dintre toate trei. Când Holk, după două zile de muncă îndârjită, a reuşit să elimine afirmaţiile fără noimă, vorbăria goală, calificativele inutile, pe scurt, toată gângăveala şi bolboroseala, a descoperit că nu mai rămăsese nimic. Totul s-a anulat. Domnilor, în cinci zile de discuţii, Lord Dorwin *nu a emis nici măcar o idee*, şi a făcut acest lucru fără ca voi să băgaţi de seamă. Acestea sunt asigurările pe care le-aţi primit din partea iubitului vostru Imperiu.

Nici dacă ar fi aruncat o grenadă lacrimogenă pe masă n-ar fi reuşit să creeze atâta confuzie şi agitaţie. Aşteptă răbdător ca tulburarea lor să se domolească.

— Aşa că, încheie el, când aţi transmis ameninţări – căci asta aţi făcut, de fapt – privind acţiuni ale Imperiului împotriva Anacreonului, n-aţi reuşit decât să iritaţi un monarh care ştia ce ştia. Bineînţeles, ego-ul său avea să ceară o acţiune imediată, iar ultimatumul este rezultatul – şi mă întorc la afirmaţia mea de la început. Mai avem o săptămână şi vă întreb: Acum ce facem?

— S-ar părea, zise Sutt, că n-avem de ales şi că va trebui să permitem Anacreonului să-şi stabilească baze militare pe Terminus.

— Sunt de acord cu asta, răspunse Hardin, dar ce facem ca să-i alungăm când se va ivi prima ocazie?

Yate Fulham îşi zbârli mustaţa:

— Asta vrea să însemne că v-aţi hotărât să folosiţi forţa împotriva lor?

— Violenţa, veni răspunsul, este ultimul refugiu al incompetenţilor. Însă poţi fi sigur că n-am de gând să întind covorul roşu ca să-i primesc şi nici n-am să lustruiesc mobila cea mai bună pentru ei.

— Totuşi, nu-mi place ce spui, insistă Fulham. E o atitudine periculoasă; cu atât mai periculoasă cu cât am observat că, în ultima vreme, o parte apreciabilă a populaţiei pare să răspundă întocmai sugestiilor tale. Primare Hardin, aş dori să-ţi aduc la cunoştinţă că acestui Consiliu nu i-au rămas străine unele dintre activităţile tale recente.

Făcu o pauză şi ceilalţi îl aprobară în tăcere. Hardin ridică din umeri.

Fulham continuă:

— Dacă te apuci să instigi oraşul la acte de violenţă, nu vei pune la punct decât o sinucidere colectivă – şi nu avem de gând să tolerăm acest lucru. Politica noastră n-are decât un principiu director, şi acela este Enciclopedia. Orice am hotărî să facem sau să nu facem reprezintă măsura cea mai potrivită pentru a păstra integritatea Enciclopediei.

— Aşadar, spuse Hardin, aţi ajuns la concluzia că trebuie să continuăm intensa noastră campanie de pasivitate.

Pirenne zise cu amărăciune în glas:

— Singur ai ajuns la concluzia că Imperiul nu ne poate ajuta, deşi nu înţeleg de ce se întâmplă acest lucru. Dacă este necesar un compromis…

Hardin avu cumplita senzaţie că zboară cu viteză maximă şi că nu va ajunge nicăieri.

— *Nu există* compromis! Nu înţelegeţi că gogoriţa asta despre bazele militare e o vorbă goală, fără acoperire? Haut Rodric ne-a spus ce doreşte Anacreonul: anexare, fără multă diplomaţie, impunerea propriului sistem feudal de proprietăţi latifundiare şi o economie în care să existe aristocraţie şi ţărănime. Ceea ce ne-a mai rămas din pospaiul de energie atomică îi poate sili s-o lase mai domol, dar, cu toate astea, nu vor renunţa.

Indignat, se ridicase în picioare, iar restul se ridicaseră şi ei, în afară de Jord Fara.

— Staţi, vă rog, jos cu toţii, spuse Jord Fara. Hai, n-are rost să te uiţi aşa de furios, primare Hardin; nici unul dintre noi nu va trăda.

— Va trebui să mă convingeţi!

Fara zâmbi calm:

— Ştii şi tu că nu vorbeşti serios. Dă-mi voie să spun ceva! Ochii lui vicleni erau întredeschişi şi broboane de sudoare străluceau pe bărbia lui.

— Se pare că nu mai trebuie să ascundem faptul că acest Consiliu a ajuns la concluzia că adevărata soluţie a problemei Anacreon va fi găsită peste exact şase zile, după ce vom afla ce ne rezervă deschiderea Boltei.

— Asta-i contribuţia ta la rezolvarea crizei?

— Da.

— Adică să nu întreprindem nimic, corect? Adică să aşteptăm cu calm şi seninătate şi cu credinţa nestrămutată că *deus ex machina*[3] ne va surâde la deschiderea Boltei?

— Dacă renunţăm la cuvinte mari şi mişcătoare, exact aşa stau lucrurile.

— Refugiu lipsit de rafinament! Zău, doctore Fara, o asemenea prostie este vecină cu geniul. O inteligenţă inferioară n-ar fi capabilă de aşa ceva.

Fara zâmbi indulgent:

— Gustul tău pentru vorbe de duh mă amuză, Hardin, dar e cam deplasat ce spui. De fapt, cred că-ţi aminteşti, în linii mari, cele spuse de mine acum trei săptămâni în legătură cu Bolta.

— Da, îmi amintesc, nu era vorba decât de o idee neroadă, dacă o judecăm din punctul de vedere al logicii deductive. Ai spus – şi te rog să mă întrerupi dacă greşesc cumva – că Hari Seldon a fost cel mai mare psiholog din Sistem, că prin urmare el putea să anticipeze criza în care ne aflăm acum, că deci el a inventat Bolta ca o metodă de a ne da soluţii salvatoare.

— Ai priceput esenţa ideii.

— Te-ar surprinde dacă ţi-aş spune că m-am gândit foarte atent la această problemă în ultimele săptămâni?

— Foarte măgulitor. Şi cu ce rezultate?

— Cu rezultatul că deducţia pură este insuficientă. Ceea ce ne trebuie din nou este o mică doză de bun-simţ.

— De exemplu?

— De exemplu, dacă anticipa beleaua cu Anacreon, de ce nu ne-a plasat pe altă planetă, mai aproape de centrele galactice? Este de notorietate că Seldon i-a manipulat pe Comisarii de pe Trantor, astfel ca ei să ordone înfiinţarea Fundaţiei pe Terminus. De ce-ar fi făcut-o? De ce, din atâtea locuri, să ne plaseze aici, dacă putea să-şi dea seama de întreruperea canalelor de comunicare, de izolarea noastră faţă de restul Galaxiei, de ameninţările din partea vecinilor şi de situaţia disperată creată de lipsa oricăror metale pe Terminus? Asta mai presus de toate! Or, dacă a prevăzut toate astea, de ce nu i-a avertizat pe primii colonişti, astfel încât să aibă timp să se pregătească, în loc să aştepte – aşa cum facem noi acum – până când va fi prea târziu spre a se mai putea salva?

---

[3] Deus ex machina – (lat.) intervenţie providenţială *(n.t.)*

Şi nu uitaţi un lucru. Chiar dacă el ar fi putut prezice criza *atunci*, noi o putem vedea la fel de bine *acum*. La urma-urmelor, Seldon nu era un magician. Nu există metode miraculoase de ieşire dintr-o dilemă pe care el s-o fi putut vedea, iar noi, nu.

— Dar, Hardin, reveni Fara, noi nu putem!

— *N-aţi încercat.* Nici măcar n-aţi făcut o încercare. La început aţi refuzat să recunoaşteţi până şi faptul că era vorba de o ameninţare! Apoi v-aţi pus orbeşte toate speranţele în Împărat! Acum vă bizuiţi pe Hari Seldon. În tot ce-aţi făcut, v-aţi bazat în mod invariabil pe autoritatea cuiva sau pe trecut, dar niciodată n-aţi avut încredere în voi înşivă.

Îşi încleştă mâinile şi, gesticulând, continuă:

— Asta nu e decât o atitudine bolnăvicioasă – un reflex condiţionat care anulează independenţa minţilor voastre ori de câte ori se pune problema de a contesta autoritatea. S-ar părea că nu vă îndoiţi câtuşi de puţin că Împăratul e mai puternic, ori că Hari Seldon e mai deştept decât voi. Şi aici greşiţi, nu înţelegeţi asta?

Din motive întemeiate, nici unul nu se deranjă să-i răspundă.

— Dar nu e vorba numai de voi, continuă Hardin, ci de întreaga Galaxie. Pirenne a auzit părerile lordului Dorwin referitoare la cercetarea ştiinţifică. Lord Dorwin consideră că pentru a fi un bun arheolog trebuie să citeşti toate cărţile din acest domeniu – chiar dacă au fost scrise de oameni care au trăit cu secole în urmă. El crede că poţi rezolva enigmele arheologice comparând diferitele autorităţi în materie. Iar Pirenne a ascultat toate acestea şi nu a ridicat nici o obiecţie. Nu înţelegeţi că e ceva în neregulă cu atitudinea asta?

În glasul lui răsună din nou o notă aproape imploratoare. Dar nu primi nici un răspuns.

Şi urmă:

— Oameni buni, şi voi, şi jumătate din populaţia de pe Terminus sunteţi la fel de neajutoraţi. Stăm aici, considerând că Enciclopedia înseamnă începutul şi sfârşitul tuturor lucrurilor. Socotim că cel mai important scop al ştiinţei este clasificarea cunoştinţelor din trecut. O fi important, dar nu mai sunt lucrări de continuat? Nu simţiţi că dăm înapoi şi tot uităm? Aici, la Periferie, se pierd cunoştinţele despre energia atomică, în Andromeda Gamma a explodat o centrală nucleară din pricina reparaţiilor de proastă calitate, iar Cancelarul Imperiului se

lamentează că tehnicienii în energie atomică sunt puţini. Dar soluţia? Să pregăteşti alţi specialişti? Asta niciodată! Mai degrabă se impun restricţii asupra utilizării energiei nucleare.

Şi continuă:

— Nu vedeţi? Mare cât Galaxia. Este veneraţia faţă de trecut. E o deteriorare – o *strangulare*!

Îşi mută privirea de la unul la altul, iar ei îl priviră fix.

Fara îşi reveni primul:

— Bine, bine, filosofia mistică n-are să ne ajute în nici un fel. Să fim mai exacţi. Negi că Hari Seldon ar fi putut să determine tendinţele istorice ale viitorului printr-o simplă tehnică psihologică?

— Nu, sigur că nu, strigă Hardin. Dar nu ne putem baza pe el pentru a găsi o soluţie. În cel mai bun caz, ar fi putut indica problema, dar, dacă există vreo soluţie, noi trebuie s-o găsim. N-o poate face el în locul nostru.

Deodată, Fulham întrebă:

— Ce vrei să spui cu „ar fi putut indica problema”? *Ştim* care e problema.

Hardin se răsti la el:

— Credeţi c-o ştiţi! Credeţi că singura grijă a lui Hari Seldon este Anacreon. Nu sunt de acord! Domnilor, vă spun că până acum nimeni dintre voi nu a avut nici cea mai vagă idee despre ceea ce se întâmplă cu adevărat.

— Şi tu ştii? îl întrebă Pirenne, cu ostilitate.

— Cred că da! (Hardin se ridică brusc în picioare şi-şi împinse scaunul deoparte. Avea privirea concentrată şi glacială.) Un lucru e sigur. E ceva dubios în toată situaţia. Ceva care e mai important decât tot ce am discutat până acum. Puneţi-vă singuri întrebarea: Cum s-a întâmplat că în populaţia originală a Fundaţiei nu a fost inclus nici un psiholog de marcă, în afară de Bor Alurin? Iar el a evitat să-i pregătească pe elevii săi dincolo de fundamentele psihologiei.

Se lăsă tăcere, apoi Fara interveni:

— În regulă. De ce?

— Pentru că, probabil, un psiholog şi-ar fi dat seama de ceea ce se punea la cale – şi asta s-ar fi întâmplat prea curând decât i-ar fi convenit lui Hari. Dar aşa, bâjbâim, avem rare străfulgerări şi vedem o părticică de adevăr, nimic mai mult. Asta este ceea ce a vrut Hari Seldon.

Râse gutural şi spuse:
— Vă doresc o zi bună, domnilor.
Ieşi din cameră.

6

Primarul Hardin molfăia capătul ţigării de foi care se stinsese, dar el nici măcar nu băgase de seamă. Nu dormise în noaptea precedentă şi era aproape convins că nici în noaptea ce va urma nu va închide ochii. Oboseala i se putea citi pe chip.

Spuse cu un glas moleşit:

— Oare asta rezolvă situaţia?

— Cred că da. (Yohan Lee îşi duse mâna la bărbie.) Cum ţi se pare?

— Nu-i rău. Trebuie procedat cu obrăznicie, înţelegi? Mai exact, nu trebuie să ezităm deloc; să nu le dăm timp să priceapă. De îndată ce vom ajunge în situaţia de a da ordine, o vom face de parcă ne-am fi născut pentru a fi lideri, iar ei se vor supune din obişnuinţă. Asta-i esenţa unei lovituri de stat.

— Dacă membrii Consiliului vor ezita să acţioneze măcar o…

— Membrii Consiliului? Nici nu merită să ne facem griji din pricina lor. După ceea ce se va întâmpla mâine, importanţa lor ca factori de decizie pe Terminus nu va mai valora nici cât o jumătate de credit găurit.

Lee încuviinţă calm:

— Totuşi e ciudat că până acum n-au făcut nimic pentru a ne împiedica. Doar tu spuneai că nu sunt cu totul ignoranţi.

— Fara a prins un fir. Uneori mă face să am temeri. De când am fost ales, şi Pirenne mă priveşte cu suspiciune. Dar, vezi tu, niciodată n-au fost în stare să înţeleagă limpede ce se întâmplă în jur. Întreaga lor pregătire s-a bazat pe autoritate. Sunt siguri că Împăratul, prin simplul fapt că e împărat, e atotputernic. Şi tot aşa, sunt convinşi că acest Consiliu de Administraţie, pentru că e pur şi simplu Consiliu de Administraţie şi că acţionează în numele Împăratului, nu s-ar putea trezi în situaţia în care să nu mai poată da ordine. Această neputinţă de a recunoaşte posibilitatea izbucnirii unei revolte este cel mai bun aliat al nostru.

Se ridică greoi de pe scaun şi se îndreptă spre răcitorul de apă:

— Lee, nu sunt oameni rău-intenţionaţi, atunci când îşi văd de Enciclopedia lor – şi vom avea grijă să se ocupe de ea şi pe viitor. Sunt însă exasperant de incompetenţi atunci când e vorba de a conduce Terminus. Acum du-te şi pune lucrurile în mişcare. Aş vrea să rămân singur.

Se aşeză pe un colţ al biroului, fixându-şi privirea pe paharul cu apă.

Doamne! Dacă ar fi tot atât de sigur pe cât crede! Anacreonienii aveau să sosească peste două zile şi nu-şi punea speranţa decât în câteva idei şi vagi bănuieli în legătură cu planurile lui Hari Seldon pentru aceşti cincizeci de ani ce trecuseră de la întemeierea Fundaţiei. Nici măcar nu era un psiholog adevărat, cu pregătire temeinică, ci doar un începător, cu studii de mântuială, care încearcă să bată cea mai strălucită minte a secolului cu propriile arme.

Dacă Fara ar avea dreptate; dacă Anacreon ar fi singura problemă pe care Seldon a prevăzut-o; dacă Enciclopedia ar reprezenta tot ceea ce trebuia să rămână – atunci cu ce preţ va avea loc lovitura de stat?

Încercă să alunge aceste gânduri şi duse paharul la buze.

7

Bolta era mobilată cu mai mult de şase scaune, de parcă ar fi fost aşteptată o participare mai numeroasă. Hardin observă acest lucru îngândurat şi se aşeză obosit într-un colţ, cât mai departe de ceilalţi cinci.

Membrii Consiliului nu păreau să se opună acestui aranjament. Se consultară în şoaptă, apoi schimbară replici scurte, monosilabice, şi, în cele din urmă, amuţiră. Dintre toţi, Jord Fara părea echilibrat şi calm. Îşi scosese ceasul şi-l contempla sumbru.

Hardin furişă o privire spre propriul ceas şi apoi la cubiculul de sticlă – absolut gol – care domina jumătate din încăpere. Era singura caracteristică neobişnuită, pentru că afară de aceasta nimic nu sugera că, undeva, o particulă de radiu se dezintegra spre momentul exact în care o piedică avea să cadă, făcându-se o legătură şi…

Luminile scăzură în intensitate!

Nu se stinseră complet, ci doar deveniră mai şterse, dar apoi se stinseră atât de brusc încât Hardin tresări surprins, privi spre tavan şi, când coborî privirea, cubiculul de sticlă nu mai era gol.

O siluetă – o siluetă într-un scaun cu rotile!

Nu spuse nici un cuvânt vreme de câteva clipe, dar închise cartea pe care o ţinea în poală şi o răsfoia nepăsător. Apoi zâmbi şi chipul păru că prinde viaţă.

— Sunt Hari Seldon. Vocea era blândă şi trăda bătrâneţe.

Hardin dădu să se ridice ca pentru a răspunde şi a se prezenta, dar îşi dădu seama la timp şi se controlă.

Pe o tonalitate plăcută, vocea continuă:

— După cum vedeţi, sunt ţintuit în scaunul acesta şi nu mă pot ridica pentru a vă saluta. Bunicii voştri au plecat spre Terminus acum câteva luni, judecând după timpul meu, şi de atunci am suferit o paralizie. Să ştiţi că nu vă pot vedea, aşa încât nu vă pot saluta cum se cuvine. Nici măcar nu ştiu câţi sunteţi, de aceea vom proceda fără prea mare fast. Dacă vreunul dintre voi stă în picioare, îl rog să ia loc. Iar dacă vreţi să fumaţi, puteţi s-o faceţi, pentru că nu mă deranjează. (Chicoti încet.) De ce să mă deranjeze? Doar nu sunt cu adevărat aici.

Aproape fără să-şi dea seama, Hardin îşi căută în buzunar ţigările de foi, dar se răzgândi.

Hari Seldon puse cartea deoparte – ca şi cum ar fi aşezat-o pe un birou – şi, când îi dădu drumul, aceasta dispăru.

— Au trecut cincizeci de ani de la întemeierea acestei Fundaţii, spuse el, cincizeci de ani în care membrii Fundaţiei nu au ştiut pentru ce lucrează. A fost necesar să fie ignoranţi, dar acum această necesitate a încetat. Fundaţia Enciclopediei este şi a fost, de la bun început, o înşelătorie!

Hardin auzi în spatele său hârşâitul unui scaun şi una sau două exclamaţii înfundate, dar nu se întoarse.

Hari Seldon rămase imperturbabil.

— Este o înşelătorie, continuă el, în sensul că nici mie şi nici colegilor mei nu ne pasă câtuşi de puţin dacă va fi sau nu publicat vreun volum din Enciclopedie. Ea şi-a atins scopul, întrucât, prin intermediul ei, am reuşit să obţinem o cartă din partea Împăratului, i-am atras pe cei o sută de mii de oameni necesari pentru planul nostru şi prin ea am reuşit să-i ţinem ocupaţi, în timp ce evenimentele se desfăşurau în aşa fel încât oricăruia dintre ei să-i fie imposibil să se retragă.

În cei cincizeci de ani cât aţi trudit la proiectul acesta amăgitor – şi, credeţi-mă, nu are rost să vă menajez cu vorbe meşteşugite –, orice şansă de retragere v-a fost retezată şi acum nu aveţi de ales, ci va trebui să vă angajaţi în proiectul infinit mai important care a fost şi este încă planul nostru real. De aceea v-am plasat pe o asemenea planetă şi într-un asemenea moment, astfel ca, timp de cincizeci de ani, să fiţi manevraţi până într-atât încât să nu mai aveţi libertate de acţiune. De acum înainte, peste secole, calea pe care va trebui să o urmaţi este inevitabilă. Vă veţi confrunta cu o serie de crize, aşa cum se întâmplă în momentul de faţă, şi, în fiecare dintre cazuri, libertatea voastră de acţiune va fi la fel de limitată, încât veţi fi forţaţi să urmaţi un singur şi unic drum: drumul pe care psihologia noastră l-a croit, dintr-un motiv întemeiat.

Vreme de secole, civilizaţia Galactică a stagnat şi apoi a decăzut, deşi puţini au înţeles acest lucru. Dar acum, în sfârşit, Periferia se separă şi unitatea politică a Imperiului este sfărâmată. Undeva, în intervalul de cincizeci de ani care a trecut, istoricii viitorului vor trage o linie şi vor spune: „Aici începe Prăbuşirea Imperiului Galactic.”

Şi vor avea dreptate, deşi puţini vor recunoaşte Prăbuşirea, şi asta abia peste câteva secole.

După Prăbuşire, va urma, în mod inevitabil, Barbaria, o perioadă care, după cum ne spune psihoistoria, ar trebui, în condiţii normale, să dureze treizeci de mii de ani. Prăbuşirea n-o putem împiedica. Nici nu dorim s-o facem, întrucât cultura Imperiului şi-a pierdut vitalitatea şi măreţia pe care le-a avut odată. Dar perioada de Barbarie care trebuie să urmeze poate fi scurtată la numai o mie de ani.

Nu vă putem dezvălui toate resorturile şi dedesubturile care vor contribui la reducerea acestei perioade, aşa cum nu vă puteam spune adevărul despre Fundaţie acum cincizeci de ani. Dacă aţi reuşi să descoperiţi secretele, planul nostru ar putea da greş – aşa cum s-ar fi putut întâmpla dacă descopereaţi mai devreme înşelătoria în ceea ce priveşte Enciclopedia –, pentru că, în acest caz, prin cunoaştere, libertatea voastră de acţiune ar creşte şi numărul de variante suplimentare introduse ar depăşi capacitatea de cuprindere a psihologiei.

Dar acest lucru nu se va petrece, deoarece nu există şi nici nu vor exista vreodată psihologi pe Terminus în afară de Alurin, iar el a fost unul de-ai noştri.

Însă vă pot spune următoarele: Terminus şi Fundaţia-soră de la celălalt capăt al Galaxiei sunt germenii renaşterii şi viitoarele fondatoare ale celui de-al Doilea Imperiu Galactic. Iar criza de acum este cea care va lansa Terminus spre această încununare.

Apropo, criza actuală este foarte clară şi inteligibilă, cu mult mai simplă decât cele care vă aşteaptă. Dacă o reducem la elementele fundamentale, criza se manifestă astfel: sunteţi o planetă izolată brusc de centrele încă civilizate ale Galaxiei şi vă aflaţi sub ameninţarea vecinilor mai puternici. Sunteţi o lume mică de oameni de ştiinţă care se trezesc înconjuraţi de vaste, neaşteptate şi mereu crescânde manifestări de barbarie. Sunteţi o insulă înzestrată cu energie nucleară într-un ocean de energie primară. Cu toate acestea, sunteţi neajutoraţi din pricina lipsei de metale.

Observaţi, deci, că vă confruntaţi cu dura necesitate şi că sunteţi forţaţi să acţionaţi. Natura acestei acţiuni – mai exact, soluţia la dilema în ghearele căreia vă zbateţi – este, bineînţeles, evidentă!

Imaginea mâinii lui Hari Seldon se întinse în aer şi cartea îi apăru din nou în mână. O deschise şi spuse:

— Oricât de întortocheat ar fi cursul istoriei voastre viitoare, să le amintiţi urmaşilor voştri că drumul a fost trasat, şi că la capătul lui se află noul şi marele Imperiu!

Şi, în timp ce-şi plecă privirea pe carte, dispăru ca fumul, iar luminile se aprinseră treptat.

Hardin privi în jur şi-l văzu pe Pirenne fixându-l, cu ochi plini de tristeţe şi cu buzele tremurându-i.

Vocea Preşedintelui se auzi fermă şi fără inflexiuni:

— Se pare că ai avut dreptate. Dacă vrei să ne întâlnim astă-seară la ora şase, Consiliul se va consulta cu tine în ceea ce priveşte următoarea mişcare.

Îi strânseră mâna, unul după altul, şi plecară, iar Hardin zâmbi către sine. Aveau perfectă dreptate, pentru că erau oameni de ştiinţă care recunoşteau că au greşit, dar pentru ei era prea târziu.

Se uită la ceas. De acum se terminase. Oamenii lui Lee controlau totul, iar Consiliul nu avea să mai dea nici un ordin.

Anacreonienii urmau să sosească mâine, dar şi problema aceasta era rezolvată. Peste şase luni *nici ei* nu vor mai da ordine.

De fapt, aşa cum spusese Hari Seldon şi aşa cum intuise şi Salvor Hardin încă din ziua în care Anselm Haut Rodric dăduse în vileag lipsa de energie atomică a Anacreonului, soluţia acestei crize era evidentă.

Cât se poate de evidentă!

Partea a treia – PRIMARII

CELE PATRU REGATE – ... numele dat acelor regiuni ale Provinciei Anacreon care s-au desprins din Primul Imperiu în anii de început ai Erei Fundaţionale pentru a forma regate independente cu o existenţă efemeră. Cel mai mare şi mai puternic dintre acestea a fost Anacreon, care în zona...

... Fără îndoială că cel mai interesant aspect al istoriei celor Patru Regate este ciudata societate înstăpânită temporar asupra lor în cursul administraţiei Salvor Hardin...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

1

O delegaţie!

Faptul că anticipase venirea ei n-o făcea nicicum mai plăcută pentru Salvor Hardin. Ba, dimpotrivă, găsea tare supărător faptul că prevăzuse această solie.

Yohan Lee recomandă măsuri extreme.

— Cred că e bine, spuse el, să nu pierdem vremea. Nu pot face nimic până la următoarele alegeri – legal, cel puţin –, iar asta ne mai oferă un an. Trimite-i la plimbare.

Hardin se strâmbă:

— Lee, nu progresezi deloc. În cei patruzeci de ani de când te cunosc, n-ai deprins nimic din eleganta artă de a-ţi lua adversarul prin surprindere.

— Nu e stilul meu, mormăi Lee.

— Da, ştiu asta. Presupun că tocmai de aceea eşti singurul în care am încredere. (Se opri şi întinse mâna după o ţigară.) Am parcurs un drum lung, Lee, de când am pregătit *lovitura noastră de stat* împotriva Enciclopediştilor. Îmbătrânesc. Am şaizeci şi doi de ani. Te-ai gândit vreodată cât de repede s-au scurs aceşti treizeci de ani?

— Eu nu mă simt bătrân, pufni el, şi am şaizeci şi şase.

— Da, dar eu n-am o digestie aşa de bună.

Hardin trase alene din ţigara de foi. Uitase de mult gustul şi aroma tutunului de pe Vega din frumoasele vremuri când Terminus avea legături comerciale până şi cu cele mai îndepărtate planete ale Imperiului Galactic. Acele zile trecuseră în uitare, aşa cum şi Imperiul Galactic se îndrepta spre neant. Se întrebă cine mai era acum Împărat – ori dacă o mai fi existând Împăratul ca instituţie, sau Imperiul. Cerule! Vreme de treizeci de ani de la întreruperea comunicaţiilor la marginea Galaxiei, tot universul planetei Terminus se restrânsese la Terminus şi la cele Patru Regate din apropiere.

Cât de uşor se prăbuşesc cei puternici! *Regate!* În trecut fuseseră prefecturi, toate părţi ale aceleiaşi provincii care, la rândul ei, aparţinuse unui sector, ce făcuse parte dintr-un cuadrant, care iarăşi fusese o parte a atotcuprinzătorului Imperiu Galactic. Acum, când Imperiul pierduse controlul asupra zonelor celor mai îndepărtate ale Galaxiei, aceste mici cioburi sau grupuri de planete deveniseră regate – cu regi şi nobili de

operetă, cu războaie ridicole şi fără haz şi cu o viaţă care mergea patetic înainte printre ruine.

O civilizaţie în decădere. Energie atomică uitată. Ştiinţa stingându-se şi devenind încet-încet mit, până când Fundaţia preluase iniţiativa. Fundaţia pe care Hari Seldon o întemeiase pe Terminus exact în acest scop.

Lee stătea la fereastră, şi vocea lui îl trezi pe Hardin din visare:

— Au venit tinerii nemulţumiţi. Făcu câţiva paşi nesiguri spre uşă, privind apoi spre Hardin.

Hardin zâmbi şi-i făcu semn să se întoarcă:

— Am ordonat să fie trimişi aici.

— Aici? Pentru ce? Le dai prea multă importanţă.

— De ce să recurgem la toată tevatura şi ceremonia unei audienţe oficiale la primar? Am cam îmbătrânit şi nu mai suport eticheta. În plus, politeţea şi îngăduinţa sunt utile atunci când tratezi cu tinerii, mai ales atunci când nu te angajează cu nimic. (Îi făcu lui Lee semn cu ochiul.) Stai jos, Lee, şi acordă-mi sprijinul tău moral. Cu tânărul Sermak ştiu că voi avea nevoie de aşa ceva.

— Tipul ăsta, Sermak, spuse Lee apăsat, e periculos. Are destui susţinători, aşa că te sfătuiesc să nu-l subestimezi.

— Am subestimat eu vreodată pe cineva?

— Bine, atunci arestează-l. Găseşti tu vreo acuzaţie după aceea.

Hardin nici nu băgă în seamă sugestia.

— Au sosit, Lee. Apăsă pe pedala de sub birou şi uşa alunecă în lături.

Cei patru care formau delegaţia intrară în şir indian şi Hardin le făcu un semn amabil cu mâna să se aşeze pe fotoliile care erau dispuse în semicerc în faţa biroului său. Se înclinară şi aşteptară ca primarul să li se adreseze.

Dintr-o mişcare, Hardin deschise cutia de ţigări de foi al cărei capac, din argint, lucrat minuţios într-un model ciudat, aparţinuse lui Jord Fara, din fostul Consiliu de Administraţie de pe vremea Enciclopediştilor. Era un produs autentic al Imperiului, lucrat pe Santanni, deşi ţigările de foi pe care le conţinea acum erau din tutun autohton. Cu feţe grave şi solemne, cei patru membri ai delegaţiei acceptară, unul după altul, ţigările şi le aprinseră ritual.

Sef Sermak era al doilea de la dreapta, cel mai tânăr şi cel mai interesant, cu mustaţa blondă tunsă scurt şi îngrijit, iar ochii săi adânciţi în orbite aveau o culoare incertă. Pe ceilalţi trei, Hardin îi ignoră de la bun început; se citea pe faţa lor că erau simple prezenţe fără personalitate. Îşi concentră atenţia asupra lui Sermak, acela care, încă de la prima sa prezenţă în Consiliul Municipal, dăduse peste cap acel organism calm şi ticăit. Aşa încât i se adresă:

— Eram deosebit de nerăbdător să te cunosc, domnule Consilier, încă de la prima şi excelenta cuvântare de luna trecută. Atacul împotriva politicii externe a acestui guvern a dovedit o înzestrare oratorică deosebită.

Ochii lui Sermak licăriră.

— Interesul dumneavoastră mă onorează. Atacul putea să fi dovedit înzestrare sau nu, dar vă asigur că a fost pe deplin justificat.

— Probabil! Fiecare are dreptul la propriile păreri, desigur. Cu toate astea, eşti cam tânăr.

— E o vină pe care aproape toţi o purtăm într-un anumit moment din viaţă, veni sec răspunsul. Dumneavoastră aţi devenit primar al Oraşului când eraţi cu doi ani mai tânăr decât mine.

Hardin zâmbi ca pentru sine. Flăcăiandrul îi va da mult de furcă.

— Înţeleg că ai venit să discuţi cu mine despre aceeaşi politică externă care te irită atât de tare în Camera Consiliului, spuse Hardin. Vorbeşti şi în numele celor trei colegi sau trebuie să ascult ofurile fiecăruia?

Cei patru tineri se consultară din ochi şi, după o acceptare mută, Sermak spuse sobru şi reţinut:

— Vorbesc în numele poporului de pe Terminus – popor care nu este cu adevărat reprezentat în organismul lipsit de vlagă căruia i se spune Consiliu.

— Înţeleg. Continuă, te rog!

— Problema e simplă, domnule primar. Suntem nemulţumiţi…

— Prin acest „noi” vrei să spui „poporul”, nu-i aşa?

Simţind o capcană, Sermak îl privi cu ostilitate şi răspunse glacial:

— Consider că părerile mele reflectă atitudinea majorităţii alegătorilor de pe Terminus. Aşa vă convine?

— Ei, o declaraţie ca aceasta dovedeşte o reevaluare, dar, oricum, continuă! Eşti nemulţumit.

— Da, suntem nemulţumiţi de politica aceasta care, de treizeci de ani, face ca Terminus să fie lipsit de apărare în faţa inevitabilelor atacuri din exterior.

— Înţeleg. Şi, prin urmare? Continuă, continuă!

— E măgulitor pentru mine că anticipaţi. Prin urmare, noi vom forma un nou partid politic, unul care va reprezenta şi apăra nevoile imediate ale planetei Terminus, şi nu „destinul” mistic al viitorului Imperiu. Avem de gând să vă azvârlim pe dumneavoastră şi pe acoliţii dumneavoastră prea-plecaţi din Primărie, şi asta încă foarte curând.

— Dacă nu? Pentru că întotdeauna există un „dacă nu”, de acord?

— Nu e cazul acum. Trebuie să demisionaţi imediat. Nu vă cer să schimbaţi linia politică – nu vă acord o încredere atât de mare. Promisiunile dumneavoastră nu valorează nimic. O demisie imediată este singura pe care o acceptăm.

— Pricep. (Hardin se aşeză picior peste picior şi-şi aplecă scaunul în spate.) Acesta e ultimatumul vostru. E lăudabil că m-aţi prevenit. Numai că, înţelegeţi, cred că mai degrabă îl voi ignora.

— Să nu credeţi că e doar un avertisment, domnule primar. V-am enunţat nişte principii şi o cale de acţiune. Noul partid a fost deja constituit şi de mâine îşi va începe activităţile oficiale. Nu este cazul şi nici nu dorim un compromis. Cinstit vorbind, doar recunoaşterea de către noi a serviciilor pe care le-aţi adus Oraşului ne-a determinat să vă oferim o cale onorabilă de retragere. Nu cred că o veţi accepta, dar sunt cu conştiinţa împăcată. Următoarele alegeri vor fi un memento mai convingător şi mai direct privind necesitatea demisiei.

Se ridică şi le făcu semn şi celorlalţi să se ridice.

Hardin înălţă un braţ:

— Staţi puţin. Luaţi loc!

Sef Sermak se aşeză din nou cu o promptitudine cam suspectă, iar Hardin, deşi rămase impasibil, simţi nevoia să zâmbească. În ciuda vorbelor, tânărul aştepta o ofertă.

Hardin spuse:

— Mai precis, în ce sens vreţi ca politica noastră externă să se schimbe? Vreţi să atacăm cele Patru Regate acum, pe dată, şi pe toate simultan?

— Nu fac nici o recomandare de felul acesta, domnule primar. Singura noastră propunere este ca orice dovadă de slăbiciune şi cedare să înceteze imediat. În întreaga dumneavoastră administraţie aţi dus o politică de ajutorare ştiinţifică faţă de Regate. Le-aţi dat energie atomică. Le-aţi ajutat să-şi reconstruiască centralele atomice pe teritoriul lor. Aţi construit clinici medicale, laboratoare de chimie şi uzine.

— Da, şi ce obiecţiuni ai?

— Aţi făcut totul cu scopul de a-i împiedica să ne atace. Totuşi aţi fost atras prosteşte într-un colosal şantaj care a stors planeta Terminus de resurse, iar ca rezultat, acum suntem la cheremul barbarilor.

— Cum adică?

— Le-aţi acordat putere, le-aţi dat arme – de fapt, le-aţi reparat navele din flotă –, iar acum ei sunt infinit mai puternici decât cu zece ani în urmă. Au devenit, astfel, tot mai pretenţioşi şi cu noile arme îşi vor satisface, cu siguranţă, toate cererile prin anexarea violentă a planetei Terminus. Nu aşa sfârşesc acţiunile de şantaj?

— Şi soluţia pe care o propui?

— Puneţi capăt imediat acţiunilor de mituire, cât se mai poate. Dedicaţi toate eforturile întăririi planetei Terminus şi atacaţi primul!

Hardin se uită la mustăcioara blondă a tânărului cu un interes aproape morbid. Sermak se simţea sigur pe sine, altfel n-ar fi vorbit atât de mult. Nu exista nici o îndoială că observaţiile lui reflectau părerile unui segment uriaş, da, uriaş al populaţiei.

Vocea lui, aproape nepăsătoare, nu trădă în nici un fel tulburarea şi gândurile sumbre.

— Ai terminat?

— Deocamdată.

— Bine. Observi declaraţia aceea înrămată pe care o am pe peretele din spatele meu? Citeşte-o, te rog!

Cu o tresărire, Sermak citi:

— „Violenţa este ultimul refugiu al celor incompetenţi.” Aceasta este doctrina unui bătrân, domnule primar.

— Am aplicat-o cu succes când eram tânăr, domnule Consilier. Nici nu te născuseşi pe vremea aceea, dar probabil ai auzit despre ea la şcoală.

Îl privi atent pe Sermak şi continuă pe un ton reţinut:

— Când Hari Seldon a întemeiat Fundaţia aici, a făcut-o cu scopul declarat de a edita o mare Enciclopedie şi, vreme de cincizeci de ani, noi am urmat orbeşte himera asta până când am descoperit ce urmărea el, de fapt. Era însă prea târziu. Când comunicaţiile cu regiunile centrale ale Vechiului Imperiu s-au întrerupt, ne-am trezit că suntem o lume de oameni de ştiinţă concentraţi într-un singur oraş care nu poseda deloc industrie şi care era înconjurat de regate ostile create recent, în mare măsură barbare. Reprezentam o insulă minusculă de energie atomică în acest ocean de barbarie şi eram un trofeu foarte râvnit. Atunci, ca şi acum, Anacreon, cel mai puternic dintre cele Patru Regate, a cerut şi practic a întemeiat o bază militară pe Terminus. Dar conducătorii de pe vremea aceea ai Oraşului, Enciclopediştii, ştiau foarte bine că acest lucru era preludiul ocupării întregii planete. Ce ai fi făcut tu în situaţia asta?

Sermak ridică din umeri.

— Asta-i o întrebare retorică. Bineînţeles că ştiu ce-aţi făcut.

— Oricum, o să-ţi mai explic o dată. Probabil că nu înţelegi mecanismul – marea tentaţie de a mobiliza toate forţele posibile şi de a porni la luptă. E soluţia cea mai simplă şi cea mai potrivită când vrei să-ţi dovedeşti demnitatea, dar, întotdeauna, cea mai neroadă. *Tu* aşa ai fi făcut; tu, cu vorbele astea mari de a ataca primii! În schimb, eu am pornit să vizitez unul după altul celelalte trei regate. Le-am sugerat fiecăruia, cu discreţie, că cedarea secretului energiei atomice către Anacreon era cea mai eficientă modalitate de a le tăia beregata, deci, în concluzie, să procedeze cum cred ei că e mai bine. Asta a fost tot. La o lună după ce forţa anacreoniană sosise pe Terminus, conducerea lor a primit un ultimatum comun din partea celor trei vecini. După şapte zile, ultimul anacreonian plecase de pe Terminus. Şi acum, spune-mi, era nevoie de violenţă?

Tânărul Consilier îşi privi gânditor ţigara de foi şi o aruncă în incinerator.

— Nu prea pricep analogia. Insulina îl readuce pe bolnav la starea normală fără a se apela la bisturiu, în schimb apendicita impune intervenţia chirurgicală. N-ai încotro. Atunci când alte

metode dau greş, ce altceva se poate face decât să recurgi la ultima soluţie? E vina dumneavoastră că am ajuns în situaţia aceasta.

— A mea? A, da, iarăşi politica mea împăciuitoare. Încă nu pari capabil să înţelegi imperativele fundamentale ale poziţiei noastre. De altfel, problema nu s-a încheiat o dată cu plecarea anacreonienilor. Abia începuse. Cele Patru Regate erau inamicii noştri, chiar mai înverşunaţi decât înainte, pentru că fiecare voia energia atomică, şi fiecare se ferea să ne sară la beregată de teama celorlalte trei. Existenţa noastră ajunsese pe muchie de cuţit şi înclinarea noastră într-o parte sau alta... Dacă, de exemplu, unul dintre regate devine prea puternic, sau dacă două regate formează o coaliţie... Înţelegi?

— Desigur. Sosise vremea pregătirilor pentru un război total.

— Ba, dimpotrivă. Era momentul de a declanşa o acţiune de prevenire a războiului. Am stârnit cele Patru Regate unul împotriva celuilalt. Le-am ajutat, pe rând, pe fiecare. Le-am oferit ştiinţă, comerţ, educaţie, medicină ştiinţifică. Am făcut în aşa fel încât Terminus să devină mai de preţ pentru ei ca lume înfloritoare decât ca trofeu militar. Jocul acesta a dat roade vreme de treizeci de ani.

— Da, dar aţi fost silit să înveşmântaţi aceste daruri ştiinţifice în cea mai scandaloasă deghizare. Aţi făcut ca ştiinţa să fie pe jumătate religie, pe jumătate flecăreală. Aţi înălţat o ierarhie de preoţi şi aţi inaugurat ritualuri complicate şi fără sens.

Hardin se încruntă.

— Şi ce dacă? După părerea mea, asta n-are nici o legătură cu subiectul pe care-l discutăm. Întrucât barbarii priveau ştiinţa noastră ca pe un soi de vrăjitorie, de magie, era mai uşor să-i facem s-o accepte în felul acesta. Ierarhia preoţească s-a edificat de la sine şi, dacă o ajutăm, nu facem decât să urmăm calea minimei rezistenţe. Dar asta-i o problemă minoră.

— Totuşi, preoţii răspund de centralele nucleare şi aceasta nu este o problemă minoră.

— Adevărat, însă *noi* i-am pregătit. Ei îşi cunosc uneltele doar empiric şi cred orbeşte în mascarada pe care o joacă.

— Dacă vreunul sfâşie acest înveliş înşelător şi are geniul de a înlătura empirismul, ce-l va împiedica să înveţe temeinic

adevărata tehnică, pe care s-o vândă ofertantului celui mai generos? Cât vom mai preţui noi atunci în faţa Regatelor?

— Sunt prea puţine şanse să se întâmple aşa ceva. Eşti superficial. Cei mai buni oameni de pe planetele Regatelor sunt trimişi, în fiecare an, la Fundaţie pentru a fi educaţi ca preoţi. Şi cei mai buni rămân aici ca studenţi în cercetare. Dacă ai impresia, cumva, că fără cunoştinţe ştiinţifice elementare ori, şi mai rău, cu o cunoaştere distorsionată pe care preoţii o primesc îndeobşte în legătură cu ştiinţa fundamentală, ei pot pătrunde dintr-o dată secretele energiei atomice, ale electronicii, ale teoriei hiperspaţiului, ai o părere foarte romantică şi caraghioasă despre ştiinţă. Sunt necesare generaţii de pregătire şi o inteligenţă deosebită pentru a ajunge atât de departe.

În timpul acestor tirade, Yohan Lee se ridicase brusc şi părăsise încăperea. Acum se întorsese şi, terminând ce avea de spus, se aplecă spre urechea superiorului său. Schimbară câteva şoapte şi îi dădu lui Hardin un cilindru de plumb. Apoi, aruncând o privire ostilă către delegaţie, se aşeză din nou pe scaun.

Hardin răsuci cilindrul între degete, urmărind delegaţia printre gene. După aceea îl deschise, răsucindu-l brusc, şi doar Sermak avu bunul-simţ să nu arunce o privire la ruloul de hârtie care căzu dinăuntru.

— Pe scurt, domnilor, spuse Hardin, Guvernul este de părere că ştie ce face.

Citi în timp ce vorbea. Rânduri codificate, fără de înţeles, care acopereau întreaga pagină şi cele trei cuvinte mâzgălite într-un colţ care conţineau, de fapt, mesajul. Pricepu totul dintr-o privire şi aruncă hârtia în incinerator.

— Îmi pare rău, dar asta pune capăt discuţiei noastre, spuse Hardin. Sunt încântat că v-am cunoscut. Vă mulţumesc pentru vizită. Le strânse mâinile tuturora cam fără chef, după care grupul plecă.

Hardin aproape că uitase să mai râdă, dar, după plecarea lui Sermak şi a celor trei însoţitori tăcuţi, îşi permise un hohot uscat de râs şi aruncă o privire amuzată către Lee.

— Cum ţi s-a părut acest schimb de vorbe goale?

— Nu sunt sigur că pentru tânărul Sermak au fost doar *vorbe goale*, pufni el nervos. Dacă-l vei trata cu mănuşi, cu siguranţă va câştiga următoarele alegeri, aşa cum pretinde.

— A, foarte probabil, dacă nu se va întâmpla ceva între timp.

— Întâi asigură-te că ceea ce se va întâmpla va fi în direcţia dorită, Hardin. Fii convins că acest Sermak are mulţi susţinători. Ce s-ar întâmpla dacă nu are răbdare până la următoarele alegeri? A fost o vreme când noi doi am rezolvat lucrurile pe cale violentă, în ciuda devizei tale privind violenţa.

Hardin se uită puţin cruciş.

— Eşti cam pesimist astăzi, Lee. Şi deosebit de contradictoriu, altfel n-ai vorbi de violenţă. Micul nostru puci a decurs fără pierderi de vieţi omeneşti, dacă-ţi aminteşti. Era o măsură necesară, adoptată într-un moment potrivit, şi totul a mers uşor, fără dureri şi fără eforturi. În ceea ce-l priveşte pe Sermak, el luptă în cu totul alte condiţii. Lee, noi nu suntem Enciclopediştii. *Noi suntem* pregătiţi. Pune-ţi oamenii să-i supravegheze pe tinerii aceştia, dar elegant. Să nu-şi dea seama că sunt urmăriţi, dar să fii cu ochii pe ei, înţelegi?

Lee râse acru:

— Nu mi-aş merita postul dacă aş aştepta ordinele tale, Hardin. Sermak şi oamenii lui sunt supravegheaţi de mai bine de-o lună.

Primarul chicoti.

— Mi-ai luat-o înainte, aşa-i? Foarte bine. Apropo, adăugă el încet, ambasadorul Verisof se întoarce pe Terminus. Sper că temporar.

După un moment de tăcere, Lee spuse:

— În legătură cu asta era mesajul? Se destramă totul?

— Nu ştiu. N-am cum să ştiu până nu discut cu Verisof. S-ar putea. La urma-urmelor, *trebuie* să se întâmple înainte de alegeri. Dar de ce eşti atât de afectat?

— Pentru că nu ştiu cum se vor rezolva lucrurile. Hardin, eşti prea implicat în toate. Şi jocul pe care-l faci este prea riscant.

„Şi tu, Brutus!”, murmură Hardin. Apoi spuse cu voce tare:

— Să înţeleg că vei deveni membru al partidului lui Sermak?

Lee zâmbi fără să vrea:

— Bine, ai câştigat. Ce-ai zice să luăm prânzul împreună?

2

Există multe maxime atribuite lui Hardin – un reputat spirit critic –, dintre care multe sunt probabil apocrife. Se spune că într-o anumită împrejurare ar fi afirmat: „Merită să fii direct, mai ales dacă ţi-a mers vestea că eşti subtil.”

Poly Verisof avusese ocazia să acţioneze conform acestui precept, şi nu numai o dată, pentru că se afla de-acum în cel de-al paisprezecelea an de când avea un dublu statut pe Anacreon – dublu statut care îi sugera de multe ori, în mod neplăcut, un dans în picioarele goale pe cărbuni încinşi.

Pentru cei de pe Anacreon era mare preot, reprezentant al Fundaţiei care, pentru „barbari”, constituia chintesenţa misterului şi centrul fizic al acestei religii pe care ei o creaseră în ultimele trei decenii cu sprijinul lui Hardin. Prin urmare, primea dovezi de respect, de slugărnicie care începuseră să-l obosească îngrozitor, pentru că dispreţuia din tot sufletul ritualul al cărui centru devenise.

Dar pentru Regele Anacreonului – bătrânul care fusese rege cu mult timp în urmă, şi tânărul nepot care urcase recent pe tron –, el era, pur şi simplu, ambasadorul unei puteri temute şi râvnite în acelaşi timp.

Luată în totalitate, slujba era dezagreabilă, iar prima sa călătorie către Fundaţie în ultimii trei ani, în ciuda supărătorului incident care făcuse revenirea de acum necesară, căpăta proporţiile unei adevărate vacanţe.

Pentru că nu călătorea pentru prima oară într-un secret absolut, apelă din nou la maxima lui Hardin referitoare la utilizarea metodei directe.

Se schimbă în haine civile – o sărbătoare, în sine – şi se îmbarcă pe o navă de pasageri spre Fundaţie, la clasa a doua. De îndată ce ajunse pe Terminus, îşi croi loc prin mulţimea din spaţioport şi telefonă la Primărie de la un videotelefon public.

— Mă numesc Jan Smite, spuse el. Am o întâlnire cu primarul în această după-amiază.

Tânăra care îi răspunse îndatoritor, cu o voce rece şi imperturbabilă, făcu o legătură pe interior şi schimbă câteva cuvinte repezite cu cineva, apoi îi comunică lui Verisof pe un ton mecanic şi sec:

— Primarul Hardin vă va primi peste jumătate de oră, domnule, apoi imaginea ei dispăru.

Auzind acestea, ambasadorul de pe Anacreon îşi cumpără ultimul număr al *Jurnalului*, se îndreptă fără grabă către Primărie şi, aşezându-se pe prima bancă pe care o găsi neocupată, citi editorialul, pagina sportivă şi pe cea umoristică şi aşteptă. După jumătate de oră, împături ziarul, îl puse subţioară, intră în Primărie şi se prezentă în anticameră.

Nimeni nu-l recunoscu, pentru că, procedând în acest mod direct, nu i se acordă prea mare atenţie.

Hardin îl măsură cu privirea şi-i zâmbi larg:

— Serveşte-te cu o ţigară de foi. Cum a decurs călătoria?

— Interesant, spuse Verisof. În cabina alăturată a călătorit un preot care venea aici pentru a urma un curs special de pregătire a substanţelor radioactive sintetice utilizate în tratamentul cancerului.

— Doar nu vrei să spui că le numea substanţe radioactive sintetice?!

— Nici vorbă de-aşa ceva. Pentru el erau Hrană Sfântă.

Primarul zâmbi.

— Continuă!

— M-a atras într-o discuţie pe teme teologice, dându-şi toată silinţa să mă scoată din sordida ceaţă a materialismului.

— Şi nu şi-a recunoscut superiorul?

— Fără roba mea stacojie?! În plus, era din Smyrno. A fost totuşi o experienţă interesantă. Este impresionant cât de bine a prins rădăcini religia ştiinţei. Am scris chiar un eseu pe această temă, spre propria şi deplina mea delectare, dar nu face să fie publicat. Tratând problema din punct de vedere sociologic, eseul ar afirma că atunci când Vechiul Imperiu a început să se destrame de la Periferie, se putea considera că ştiinţa ca atare trădase lumile exterioare. Pentru a fi acceptată din nou, ea ar trebui să se ofere sub altă înfăţişare, şi exact acest lucru s-a întâmplat. Obţii rezultate minunate atunci când foloseşti logica simbolică pentru a găsi soluţii.

— Interesant. Primarul îşi puse braţele sub cap pentru a găsi soluţii. Ia spune-mi repede care este situaţia pe Anacreon!

Ambasadorul se încruntă şi-şi scoase ţigara de foi din gură. O privi dezgustat şi o lăsă pe masă.

— Păi, cam proastă.

— Altfel nu ai fi aici.

— Cam aşa ceva. Uite care e situaţia. Omul-cheie pe Anacreon este Prinţul-regent, Wienis. E unchiul Regelui Lepold.

— Ştiu. Dar Lepold va fi major anul viitor, nu? Cred că va împlini şaisprezece ani în februarie.

— Da. Se opri, apoi adăugă din colţul gurii: Dacă va trăi. Tatăl Regelui a murit în condiţii neelucidate. La o partidă de vânătoare l-a nimerit în piept un glonţ cu ac. S-a spus că a fost un accident.

— Hmm! Cred că mi-l amintesc pe Wienis din vremea vizitei mele pe Anacreon, atunci când i-am izgonit de pe Terminus. Asta a fost înainte de promovarea ta. Dacă-mi amintesc bine, era un tânăr cu părul negru şi puţin saşiu de ochiul drept. Avea un nas coroiat de mai mare hazul.

— Nu s-a schimbat deloc. Tot saşiu şi cu nasul coroiat, doar părul i-a albit. Face un joc foarte murdar. Din fericire, este cunoscut de toată planeta pentru prostie şi grosolănie. Se crede tare mintos şi scăpărător, ceea ce face ca neghiobiile lui să le sară tuturora în ochi.

— Aşa se întâmplă întotdeauna.

— E în stare să folosească un dezintegrator atomic pentru a sparge un ou. Ca dovadă, taxa pe posesiunile Templului pe care a încercat să o impună acum doi ani, la scurt timp după moartea bătrânului rege. Îţi aminteşti?

Hardin încuviinţă din cap, absorbit în gânduri, apoi spuse cu zâmbetul pe buze:

— Preoţii au făcut un scandal grozav.

— Aşa un scandal, încât putea fi auzit de la Lucreza. De atunci, deşi a dovedit mai multă prudenţă în relaţiile cu preoţimea, reuşeşte încă să-i irite pe toţi prin ceea ce face. Situaţia e nefastă pentru noi deoarece are o neţărmurită încredere în sine.

— Probabil că suferă de un complex de inferioritate supracompensat. Doar ştii că fiii minori ai regilor ajung astfel.

— Da, însă rezultatul e acelaşi. Face spume la gură propovăduind un atac împotriva Fundaţiei. Nici nu se mai deranjează să se exprime cu fereală, întrucât deţine şi puterea din punct de vedere al armamentului. Bătrânul rege a construit o flotă impresionantă, dar nici Wienis n-a dormit în aceşti ultimi doi ani. De fapt, şi taxa pe domeniile Templului urma să fie

destinată înarmării, iar când planul i-a fost dejucat a dublat taxele pe venit.

— N-au fost proteste?

— Nu deosebit de serioase. Săptămâni la rând, supuşenia faţă de autoritatea în exerciţiu a fost inclusă în textul fiecărei predici în tot regatul. Şi asta nu pentru că Wienis şi-a arătat recunoştinţa.

— În regulă. Am înţeles situaţia generală; în rest, ce s-a mai întâmplat?

— Acum două săptămâni, o navă comercială anacreoniană a întâlnit un crucişător distrus aparţinând flotei Vechiului Imperiu. Probabil că navigase în derivă cel puţin trei secole.

Ochii lui Hardin sclipiră de interes. Se ridică de pe scaun.

— Da, am auzit despre asta. Comisia pentru navigaţie mi-a trimis o petiţie cerându-mi să obţin nava în scopul efectuării unor cercetări. Înţeleg că este încă în stare bună.

— Într-o stare mult prea bună, răspunse Verisof, sec. Săptămâna trecută, când Wienis a primit sugestia ta de a remite nava către Fundaţie, aproape că a făcut o criză de nervi.

— Încă nu mi-a dat un răspuns.

— Nici n-o va face, decât pe calea armelor, sau cel puţin aşa crede el. Vezi tu, chiar în ziua plecării mele de pe Anacreon a venit la mine şi a cerut ca Fundaţia să repună crucişătorul în stare de luptă şi să-l predea flotei anacreoniene. A avut chiar îndrăzneala să afirme că nota de săptămâna trecută evidenţiază planul Fundaţiei de a ataca Anacreonul. A mai spus că refuzul de a repara crucişătorul nu ar face decât să-i confirme bănuielile, şi a arătat că măsurile de autoapărare a planetei Anacreon îi vor fi dictate de situaţia existentă. Acestea sunt întocmai cuvintele lui. Îi vor fi dictate! De aceea am venit.

Hardin râse bine-dispus.

Verisof îi răspunse cu un zâmbet şi continuă:

— Se aşteaptă, desigur, la un refuz, iar asta ar fi, după mintea lui, o perfectă justificare a unui atac imediat.

— Înţeleg foarte bine, Verisof. Deci, vom avea cel puţin şase luni de linişte, aşa că ocupă-te ca nava să fie reparată şi dăruită cu complimente din partea mea. Să fie rebotezată „Wienis”, ca semn al respectului şi afecţiunii noastre.

Râse din nou.

Şi din nou Verisof răspunse cu un zâmbet imperceptibil:

— Presupun că acesta e răspunsul logic, Hardin, numai că eu sunt îngrijorat.

— În legătură cu ce?

— E vorba de o navă. Pe vremea aceea se construiau nave serioase, nu glumă. Are o capacitate cât jumătate din toată flota anacreoniană. E dotată cu dezintegratoare atomice capabile să distrugă o planetă şi cu un scut care o protejează împotriva fasciculelor Q fără a mai fi nevoie să producă radiaţii. E o navă mult prea bună, Hardin…

— Irelevant, Verisof, irelevant! Şi tu, şi eu ştim foarte bine că armamentul pe care-l deţine în prezent ar putea distruge cu uşurinţă Terminus, cu mult înainte ca noi să putem repara crucişătorul şi să-l folosim noi înşine. Ce importanţă mai are, deci, dacă-i dăm şi crucişătorul? Ştii doar că nu se va ajunge la război.

— Da, presupun că aşa va fi. (Ambasadorul îl privi cu interes.) Hardin, cu toate acestea…

— De ce te-ai oprit? Continuă!

— Ascultă. Nu e treaba mea. Dar am citit ziarul. (Puse *Jurnalul* pe birou şi arătă cu degetul spre pagina întâi.) Ce-i cu asta?

Hardin aruncă o privire.

— Un grup de consilieri formează un nou partid politic.

— Aşa e, spuse Verisof, foindu-se neliniştit pe scaun. Cunoşti problemele interne mai bine decât mine, dar atacul împotriva ta e vecin cu violenţa fizică. Cât de puternici sunt?

— Al naibii de puternici. După alegerile viitoare, probabil vor controla Consiliul.

— Nu înainte? (Verisof îl privi bănuitor pe primar.) Sunt şi alte modalităţi de a controla situaţia înainte de alegeri.

— Crezi că sunt Wienis?

— Nu, dar reparaţiile navei vor dura luni de zile şi, după aceea, un atac va fi aproape sigur. Cedarea noastră va fi interpretată ca un semn de mare slăbiciune şi deţinerea crucişătorului imperial aproape că va dubla puterea flotei lui Wienis. De ce să rişti? Ai de ales între a dezvălui Consiliului planul de acţiune şi a forţa rezolvarea conflictului cu Anacreon acum!

Hardin se încruntă:

— Să forţez lucrurile acum? Înainte de declanşarea crizei? Tocmai asta nu trebuie să fac. Trebuie să ţin seama de Hari Seldon şi de Plan.

Verisof ezită, apoi bombăni:

— Deci eşti absolut sigur că există un plan?

— Dincolo de orice bănuială, veni tăios răspunsul. Am fost de faţă la deschiderea Boltei şi înregistrarea făcută de Hari Seldon ne-a dezvăluit Planul.

— Nu la asta mă refeream, Hardin. Numai că nu văd cum se poate anticipa istoria cu o mie de ani. Dacă Seldon s-a supraapreciat? Se făcu mic, văzând zâmbetul ironic al lui Hardin, apoi adăugă: Bine, bine, nu sunt psiholog.

— Exact. Nici unul dintre noi nu e. Dar în tinereţe am urmat nişte cursuri elementare, îndeajuns ca să-mi dau seama de posibilităţile psihologiei, chiar dacă eu însumi nu sunt în stare să le exploatez în favoarea mea. Nu încape îndoială că Seldon a făcut exact ceea ce a declarat. Fundaţia, după el, a fost întemeiată ca un refugiu pentru ştiinţă – singurul mijloc prin care ştiinţa şi cultura muribundului Imperiu puteau fi păstrate de-a lungul secolelor de barbarie pentru a fi reînviate, în cele din urmă, în cadrul unui Al Doilea Imperiu.

Verisof clătină din cap destul de sceptic.

— Toată lumea ştie că aşa *se presupune* că vor decurge lucrurile. Dar ne putem permite să riscăm? Putem risca prezentul de dragul unui viitor nesigur?

— Trebuie, pentru că viitorul nu este nesigur. A fost calculat de Seldon şi chiar împărţit în etape. Fiecare criză succesivă este prevăzută şi fiecare dintre ele depinde în mare măsură de rezolvarea cu succes a crizelor anterioare. Aceasta este doar cea de-a doua criză şi Eternitatea ştie ce efect ar putea avea, în cele din urmă, până şi cea mai mică deviere.

— Asta-i mai degrabă o speculaţie fără acoperire.

— Nu! Hari Seldon a spus, în Bolta Timpului, că la fiecare criză libertatea noastră de alegere şi de acţiune va fi redusă în asemenea măsură încât ne va rămâne doar o singură cale de acţiune.

— Astfel încât să ne ţină strâns în frâu?

— Astfel încât să ne împiedice să o luăm razna. Dar, pe de altă parte, atâta vreme cât sunt posibile *mai multe* căi de

acţiune, nu există criză. Trebuie să lăsăm ca evenimentele să se deruleze până la criză şi, pe cinstea mea, exact aşa voi face.

Verisof nu-i răspunse. Îşi muşcă buzele şi rămase într-o muţenie îndărătnică. Nu mai departe de anul trecut, el şi Hardin discutaseră pentru prima oară problema – adevărata problemă –, aceea de a contracara pregătirile ostile ale Anacreonului. Şi asta doar pentru că el, Verisof, ceruse sus şi tare noi concesii.

Hardin păru să intuiască gândurile ambasadorului:

— Era mai bine dacă nu-ţi spuneam nimic despre toate astea.

— De ce vorbeşti aşa? făcu Verisof surprins.

— Pentru că acum suntem şase oameni – tu, eu, ceilalţi trei ambasadori şi Yohan Lee – care ştim cât de cât ce ne aşteaptă şi mă tem al naibii că ideea lui Seldon era ca nimeni să nu ştie.

— De ce asta?

— Pentru că până şi psihologia avansată a lui Seldon era limitată. Nu putea lucra cu indivizi pe perioade nelimitate de timp, aşa cum nu poţi aplica teoria cinetică a gazelor la molecule individuale. El lucra cu mulţimi de oameni, populaţii ale unor întregi planete, şi numai cu mulţimi *oarbe*, care nu-şi cunosc dinainte rezultatele acţiunilor lor.

— Nu mi-e limpede.

— Ce să-ţi fac? Nu sunt un psiholog atât de bun încât să-ţi explic ştiinţific. Pe Terminus nu există psihologi cu pregătire temeinică şi nici texte matematice privind această ştiinţă. E clar că Seldon voia ca numai el să poată anticipa viitorul pe Terminus, iar noi să mergem înainte ca orbii – deci, corect potrivit legii mulţimilor. Aşa cum ţi-am spus odată, n-am ştiut încotro ne îndreptăm când i-am izgonit pe anacreonieni. Ideea mea fusese să menţin un echilibru al puterii, nimic altceva. Abia după aceea mi s-a părut că întrezăresc un model în toată ţesătura de evenimente, dar m-am străduit din răsputeri să nu acţionez pe baza a ceea ce cunoşteam. Amestecul bazat pe cunoaşterea anticipată ar fi răsturnat Planul.

Verisof clătină din cap gânditor:

— Am auzit discuţii aproape la fel de complicate în templele de pe Anacreon. Cum crezi că vei putea identifica momentul propice pentru a acţiona?

— E identificat deja. Recunoşti că imediat după ce reparăm crucişătorul nimic nu-l va mai putea împiedica pe Wienis să ne atace. În privinţa asta nu va exista alternativă.

— Exact.

— Foarte bine. Aceasta este situaţia externă. În acelaşi timp, recunoşti că următoarele alegeri vor conduce la formarea unui nou Consiliu, mai ostil, care va determina întreprinderea unor acţiuni contra Anacreonului. E clar că nu va exista alternativă.

— Da.

— Şi imediat ce alternativa va dispărea, se va instala criza. Cu toate acestea, sunt îngrijorat.

Avu un moment de ezitare, iar Verisof aşteptă răbdător. Apoi, parcă împotriva voinţei lui, Hardin continuă:

— Am impresia – simt asta – că presiunile interne şi cele externe au fost planificate pentru a se declanşa aproape simultan. Deocamdată, pare a exista o distanţă de câteva luni între ele; Wienis va ataca, probabil, înainte de sosirea primăverii, iar alegerile vor avea loc peste un an.

— Nu mi se pare interesant.

— Poate astea s-ar datora unor inevitabile erori de calcul, sau faptului că ştiu prea multe. Am încercat ca niciodată să nu las anticipările să-mi influenţeze acţiunile, dar cum aş putea fi sigur că am procedat întocmai? Şi oare ce efect va avea această discrepanţă? Oricum, spuse el privindu-l pe Verisof drept în ochi, e un lucru asupra căruia am hotărât.

— Ce anume?

— Când criza va începe să-şi facă simţită prezenţa, voi întreprinde o vizită pe Anacreon. Vreau să fiu la faţa locului… Ei, de-ajuns, Verisof! S-a făcut târziu. Să mergem undeva s-o facem lată. Simt nevoia unei relaxări.

— Atunci s-o facem aici, spuse Verisof. Nu vreau să fiu recunoscut, iar în ceea ce te priveşte, ştii ce-ar spune acest nou partid pe care simpaticii tăi membri ai Consiliului tocmai l-au format. Să ni se aducă nişte brandy.

Şi Hardin ceru, dar nu prea mult.

3

În vremurile de odinioară, când Imperiul Galactic strângea sub aripa lui întreaga Galaxie, iar Anacreon fusese cea mai prosperă dintre prefecturile Periferiei, mulţi împăraţi vizitaseră Palatul Viceregal. Şi nici unul nu plecase fără a-şi fi pus la încercare iscusinţa şi priceperea de a doborî, cu ajutorul scuterului zburător şi al puştii cu ace, fortăreaţa zburătoare numită „pasărea” Nyak.

Faima Anacreonului se topise ca o bucată de ceară uitată la soare o dată cu decăderea Imperiului. Palatul Viceregal era acum o îngrămădire de ruine prin care vântul cutreiera nestingherit, în afară de aripa pe care lucrătorii Fundaţiei o restauraseră. Şi nici un Împărat nu mai călcase pe Anacreon de două sute de ani.

Dar vânătoarea de „păsări” Nyak rămăsese sportul regal, iar ochiul ager şi mâna sigură în folosirea puştii cu ace erau încă considerate calităţi indispensabile pentru regii Anacreonului.

Lepold I, Regele Anacreonului – supranumit, invariabil, dar fără nici o justificare, Lord al Dominioanelor Externe –, cu toate că nu împlinise încă şaisprezece ani, îşi dovedise deja îndemânarea de foarte multe ori. Doborâse prima „pasăre” Nyak încă de la treisprezece ani, pe a zecea la zece săptămâni după urcarea pe tron, iar acum se întorcea după ce o lichidase pe cea de-a patruzeci şi şasea.

— Vor fi cincizeci înainte de majorat, spuse el entuziasmat. Cine face pariu?

Dar curtenii nu pariază pe calităţile regilor. Există pericolul extrem de a câştiga. Aşa că nici unul nu acceptă provocarea, iar Regele plecă bine-dispus să se schimbe.

— Lepold!

Auzind vocea celui care avea putere asupra sa, Regele se opri la jumătatea scării. Se întoarse nemulţumit.

Wienis stătea în pragul apartamentului şi se răstea la tânărul său nepot.

— Trimite-i de aici! porunci el nerăbdător. Scapă de ei!

Regele făcu un semn scurt din cap şi cei doi şambelani, după o plecăciune, coborâră treptele. Lepold îl urmă pe unchiul său.

Wienis privi încruntat costumul de vânătoare al Regelui.

— Destul de curând, vei avea de rezolvat treburi mai importante decât vânătoarea.

Se întoarse şi şontâcăi până la birou. Întrucât era prea bătrân ca să mai reziste zborului şi periculoaselor plonjoane până în apropierea aripii Nyakului, legănării şi ascensiunilor bruşte ale scuterului care reacţiona la cea mai imperceptibilă mişcare a picioarelor, i se acrise de acest sport.

Lepold simţise neputinţa şi dorinţa nesatisfăcută ale unchiului şi de aceea începu să vorbească plin de entuziasm, dar nu fără o doză apreciabilă de răutate:

— Ar fi trebuit să vii cu noi astăzi, unchiule. Am doborât una care era cât un monstru în sălbăticia din Samia. Şi agresivă cum nu se mai poate. Am urmărit-o vreme de mai bine de două ceasuri pe o arie de cel puţin şaptezeci de mile pătrate. Şi atunci am zburat spre Soare – îşi însoţi relatarea cu mişcări sugestive, de parcă ar fi fost şi acum călare pe scuter –, plonjând în direcţia momentului de torsiune. Am surprins-o în ascensiune, exact sub aripa stângă. Asta a scos-o din minţi şi s-a înclinat de-a curmezişul. Am acceptat provocarea şi am virat spre stânga, aşteptând-o să planeze spre mine. Când era la distanţă de o aripă, am făcut o mişcare, şi atunci…

— Lepold!

— Ei, bine, am lovit-o.

— Sunt sigur că aşa a fost. Acum *vrei* să mă asculţi?

Regele ridică din umeri şi dansă către capătul mesei, unde începu să ronţăie o nucă de Lera într-o atitudine nu tocmai regală. Nu îndrăznea să-l privească în ochi pe unchiul său.

Ca o introducere, Wienis îi spuse:

— Am fost la navă astăzi.

— Care navă?

— Nu există decât o navă. *Nava.* Cea pe care Fundaţia o repară pentru flota noastră. Bătrânul crucişător imperial. Acum ai înţeles?

— Acela! Vezi? Ţi-am spus eu că Fundaţia o va repara dacă o să-i rugăm. Toată istoria ta, ştii tu, despre intenţiile lor de a ne ataca nu e decât o închipuire. Dacă ar vrea s-o facă, de ce ar mai repara nava? Nu merge, înţelegi?

— Lepold, eşti necopt la minte!

Regele, care tocmai aruncase cojile nucii şi ducea alta către buze, se îmbujoră.

— Ei, bine, ascultă, spuse el cu o furie care părea mai degrabă o toană, cred că nu e cazul să mi te adresezi astfel. Uiţi cine sunt. Voi fi major peste două luni, ştii bine asta.

— Da. Şi te şi văd în stare să-ţi asumi răspunderi de rege. Dacă ai dedica afacerilor publice măcar jumătate din timpul pe care-l risipeşti cu vânătoarea de „păsări” Nyak, aş demisiona din funcţia de regent cu inima uşoară.

— Nu-mi pasă. Asta n-are nici o legătură cu cazul de faţă. În realitate, deşi eşti regent şi unchi al meu, totuşi, eu sunt rege, iar tu îmi eşti supus. N-ar trebui să spui că sunt necopt la minte şi, oricum, n-ar trebui să stai jos în prezenţa mea. Nu mi-ai cerut permisiunea să te aşezi. Cred c-ar trebui să fii mai atent, pentru că, altfel, voi pune lucrurile la punct foarte curând.

Wienis îi aruncă o privire glacială.

— Îmi permiţi să mă adresez cu „Maiestatea voastră”?

— Da.

— Foarte bine. Sunteţi necopt la minte, Maiestatea voastră.

Ochii lui negri ardeau pe sub sprâncenele stufoase, iar tânărul rege se aşeză încet pe scaun. O clipă, licări pe chipul regentului o satisfacţie sardonică, dar se stinse imediat. Buzele lui groase schiţară un zâmbet şi-şi lăsă mâna să cadă greu pe umărul tânărului rege.

— Nu-i nimic, Lepold. N-ar fi trebuit să-ţi vorbesc aspru. Uneori mi-e greu să mă port cu respectul cuvenit, mai ales când presiunea unor evenimente este atât de... Înţelegi?

Lepold spuse nesigur:

— Da, afacerile Statului sunt al naibii de dificile, ştii? Se întrebă, nu fără o oarecare spaimă, dacă nu cumva îl aştepta o canonadă de cifre anuale şi detalii plicticoase referitoare la relaţiile comerciale cu Smyrno şi la lunga şi încâlcita dispută în jurul lumilor abia colonizate din Coridorul Roşu.

— Băiatul meu, spuse Wienis, mă gândisem să vorbesc despre această problemă mai de mult şi probabil că ar fi trebuit s-o fac, dar ştiu că, la tinereţea ta, nu vei avea răbdarea să asculţi detaliile seci despre arta de a conduce treburile de stat.

Lepold încuviinţă cu o mişcare a capului.

— Bine, în ordine!

Unchiul îl întrerupse şi continuă:

— Totuşi vei fi major peste două luni. În plus, în vremurile dificile care bat la uşă va trebui să ai un rol deplin şi activ. Vei fi *rege* de azi înainte, Lepold!

Lepold încuviinţă din nou, dar expresia de pe chipul lui trăda nemulţumirea.

— Va fi război, Lepold.

— Război! Dar s-a semnat un armistiţiu cu Smyrno.

— Nu cu Smyrno, cu Fundaţia însăşi.

— Dar au fost de acord să repare nava, unchiule. Doar tu ai spus… Vocea îi pieri când văzu chipul schimonosit al unchiului.

— Lepold – şi o parte din tonul prietenos dispăruse –, trebuie să vorbim ca de la bărbat la bărbat. Va fi război cu Fundaţia, fie că nava va fi reparată fie că nu; de fapt, cu atât mai curând cu cât se termină reparaţiile. Fundaţia este sursa energiei şi a puterii. Toată măreţia Anacreonului, toate navele şi oraşele, oamenii şi comerţul său depind de picăturile şi resturile de energie pe care Fundaţia ni le-a scăpat printre degete. Îmi amintesc de vremea în care oraşele de pe Anacreon erau încălzite prin arderea cărbunelui şi a ţiţeiului. Dar să lăsăm astea, n-ai cum să le înţelegi.

— Impresia mea este – sugeră timid Regele – că s-ar cuveni să fim recunoscători…

— Recunoscători? urlă Wienis. Recunoscători pentru că ne dau, cu chiu cu vai, nişte biete resturi, în timp ce ei deţin cine ştie ce – şi cu ce scop? Păi, bineînţeles, numai în felul acesta vor putea domina într-o bună zi întreaga Galaxie.

Puse mâna pe genunchiul nepotului şi-l privi printre gene.

— Lepold, tu eşti Regele Anacreonului. Copiii tăi şi copiii copiilor tăi ar putea fi regii Universului dacă tu vei avea puterea pe care Fundaţia o ţine ascunsă de privirile noastre!

— E un grăunte de adevăr în ceea ce spui. (În ochii lui Lepold licări o scânteie şi dintr-o dată spatele i se îndreptă.) La urma-urmelor, ce drept au de a păstra totul pentru ei înşişi? Nu e corect. Şi Anacreon reprezintă ceva pe lumea asta.

— Vezi, ai început să înţelegi. Acum, băiatul meu, ce-ai zice dacă Smyrno ar hotărî să atace Fundaţia pentru a-şi face singură parte şi ar dobândi astfel toată puterea? Cât timp crezi că am putea evita căderea în vasalitate? Câtă vreme crezi că ai mai rămâne pe tron?

Lepold se aprinse.

— Da, aşa e. Ai deplină dreptate, să ştii! Trebuie să lovim primii. Asta înseamnă autoapărare.

Zâmbetul se lărgi pe chipul lui Wienis.

— Mai mult, pe vremuri, chiar la începutul domniei bunicului tău, Anacreon îşi stabilise o bază militară pe Terminus, planeta Fundaţiei – o bază militară vitală pentru apărarea naţională. Am fost obligaţi să abandonăm acea bază ca rezultat al maşinaţiunilor liderului Fundaţiei, o javră şireată, un savant fără pic de sânge nobil în vine. Înţelegi, Lepold? Bunicul tău a fost umilit de acest ţărănoi. Mi-l amintesc! Abia dacă era cu câţiva ani mai mare decât mine când a sosit pe Anacreon, cu zâmbetul şi mintea lui diabolice – având în spate puterea celorlalte trei regate, combinate într-o uniune laşă împotriva măreţiei Anacreonului.

Lepold se înfioră, iar strălucirea din ochii lui se înteţi.

— Pentru numele lui Seldon, dacă aş fi fost în locul bunicului, aş fi pornit la luptă chiar şi aşa.

— Nu, Lepold, am hotărât să aşteptăm şi să răsplătim această insultă la vremea cuvenită. Tatăl tău sperase înainte de dispariţia lui prematură să fie el cel care… Ei, asta e! Wienis rămase cu privirea pierdută în gol. Apoi, abia stăvilindu-şi emoţia: A fost fratele meu. Şi totuşi, dacă fiul său ar…

— Da, unchiule. N-o să-l dezamăgesc. Am hotărât. Mi se pare absolut normal ca Anacreon să stârpească acest cuib de intriganţi, şi asta cât mai curând.

— Nu, nu imediat, întâi trebuie să aşteptăm terminarea reparaţiilor crucişătorului. Simplul fapt că sunt dispuşi să facă aceste reparaţii dovedeşte că se tem de noi. Neghiobii au încercat să ne păcălească, dar nu vom renunţa la drumul ce l-am ales, nu-i aşa?

Lepold lovi cu pumnul în palma deschisă a celeilalte mâini.

— Atâta vreme cât *sunt* rege al Anacreonului, nu!

Wienis strâmbă din buze şi continuă:

— Pe lângă acestea, va trebui să aşteptăm sosirea lui Salvor Hardin.

— Salvor Hardin! Regele făcu ochii mari şi conturul tineresc al chipului său lipsit de barbă îşi pierdu liniile tăioase pe care le arborase mai înainte.

— Da, Lepold, conducătorul Fundaţiei vine personal pe Anacreon la aniversarea zilei tale de naştere – probabil să ne mângâie urechile cu cuvinte mieroase. Dar nu-i va merge.

— Salvor Hardin! murmură el.

Wienis se încruntă.

— Te temi de un nume? E acelaşi Salvor Hardin care, la vizitele precedente, ne-a umilit. Să nu uiţi insulta morală pe care a adus-o Casei regale. Un ţărănoi. O scursură nenorocită.

— Nu, desigur. N-o să uit! Mă voi răzbuna, dar… dar… mă tem puţin.

Regentul se ridică:

— Te temi? De ce? De ce, tinere…? Simţi că se înăbuşă.

— Ar fi… ăă… o blasfemie, ştii, să atacăm Fundaţia. Vreau să spun… Regele nu-şi mai găsea cuvintele.

— Spune.

— Vreau să zic, bâigui Lepold, dacă există cu adevărat Spiritul Galactic… el… ăă… S-ar putea să nu-i placă. Ce părere ai?

— Nu, nu s-ar supăra, veni răspunsul. (Wienis se aşeză din nou şi buzele i se răsfrânseră într-un surâs enigmatic.) Şi nu-ţi mai frământa atâta mintea cu Spiritul Galactic, ai înţeles? Asta din cauză că te-am lăsat de capul tău. Ai cam plecat urechea la spusele lui Verisof, dacă pricep eu bine.

— Mi-a explicat multe…

— Despre Spiritul Galactic?

— Da.

— Of, ţânc neînţărcat, el crede în toate gogoşile acelea mai puţin chiar decât mine, iar eu nu cred de fel. Nu ţi s-a spus de atâtea ori că vorbele astea sunt prostii?

— Păi, ştiu… dar Verisof spune…

— Să-l ia dracu’ pe Verisof, cu nerozeniile lui!

Se lăsă o tăcere prevestitoare de furtună, apoi Lepold spuse:

— Toată lumea crede în ele. Adică în tot ce se zice despre Profetul Hari Seldon: cum a desemnat el Fundaţia să-i îndeplinească poruncile, cum s-ar putea ca într-o bună zi să avem din nou Paradisul pe fiecare planetă şi cum cei care nu se supun poruncilor lui vor fi distruşi pentru eternitate. Am fost preşedintele unor festivaluri şi am constatat că toţi cred asta.

— Da, *ei* cred, dar noi nu. Şi poţi fi recunoscător că lucrurile stau aşa pentru că, potrivit acestei neghiobii, tu eşti rege prin

drept divin, iar tu însuţi eşti semidivin. Tocmai de aceea, Lepold, trebuie să acţionezi pentru a porunci declanşarea războiului împotriva Fundaţiei. Eu sunt numai regent şi om de rând, pe când tu eşti Rege pentru ei, chiar mai mult decât atât, un semizeu.

— Dar presupun că nu sunt zeu cu adevărat, spuse gânditor Regele.

— Nu, nu eşti cu adevărat, adăugă unchiul ironic, toţi te recunosc drept zeu, numai oamenii Fundaţiei nu. Înţelegi? Toţi, mai puţin cei de la Fundaţie. Dar când aceştia vor fi îndepărtaţi, nimeni nu va mai îndrăzni să afirme că nu eşti zeu. Gândeşte-te!

— Şi după aceea, vom putea acţiona singuri cutiile de producere a energiei din temple, navele care zboară fără pilot, Hrana Sfântă, care lecuieşte cancerul, şi toate celelalte? Verisof spune că numai cei binecuvântaţi de Spiritul Galactic pot…

— Da, o fi zis Verisof! Verisof, alături de Salvor Hardin, este cel mai mare duşman al tău. Rămâi lângă mine, Lepold, şi nu te mai gândi atâta la el. Împreună, vom crea un imperiu – nu doar regatele Anacreonului – care să cuprindă miliardele de sori ai Galaxiei. Nu e mai mult decât un „Paradis” din vorbe?

— Ba da.

— Poate Verisof să-ţi promită mai mult?

— Nu.

— Foarte bine. (Vocea îi deveni poruncitoare.) Presupun că trebuie să considerăm problema rezolvată, continuă el fără să mai aştepte răspuns. Acum, du-te! Eu voi coborî mai târziu. Şi încă ceva, Lepold.

Tânărul rege se întoarse din prag.

Wienis zâmbea, dar privirea îi rămăsese rece.

— Fii atent la vânătoarea de „păsări” Nyak, băiete! De la nefericitul accident ce i s-a întâmplat tatălui tău am avut mereu presimţiri ciudate în ceea ce te priveşte. În vălmăşagul acela, când puştile slobozesc atâtea săgeţi, nu se ştie cum te poate lovi una. Sper că *vei fi* atent. Şi vei face cum am spus în legătură cu Fundaţia, da?

Lepold făcu ochii mari şi-i plecă în pământ, neputând să înfrunte privirile unchiului său.

— Da… bineînţeles.

— Bine! Îl urmări pe nepot cu o privire inexpresivă şi se întoarse la biroul lui.

Lepold plecă apăsat de gânduri negre şi nu lipsite de temeri. Probabil că *ar fi* mai bine dacă ar înfrânge Fundaţia şi ar dobândi puterea de care vorbeşte Wienis. Dar după aceea, când războiul se va fi sfârşit şi va fi sigur de tronul său… Îşi dădu seama cu profundă acuitate că Wienis şi cei doi aroganţi fii ai lui erau candidaţi la tron pe linie descendentă.

Însă el era Rege. Iar regii puteau porunci ca anumiţi oameni să fie ucişi.

Chiar dacă-i erau unchi sau veri.

4

Alături de Sermak, Levis Bort era deosebit de activ în organizarea de demonstraţii ale elementelor disidente care se strânseseră sub stindardul Partidului Acţiunii, devenit între timp foarte vehement. Totuşi, nu făcuse parte din solia care-l vizitase pe Salvor Hardin cu aproape jumătate de an în urmă. Asta nu se datora nerecunoaşterii eforturilor şi meritelor sale, ci dimpotrivă. Absentase pentru simplul motiv că la vremea respectivă se afla în capitala Anacreonului.

Fusese acolo într-o vizită particulară. Nu se întâlnise cu nici o persoană oficială şi nu făcuse nimic deosebit care să-i dezvăluie prezenţa şi activitatea. Se mulţumise să cotrobăie prin cotloanele mai ascunse ale agitatei planete şi-şi vârâse nasul prin toate ungherele prăfuite.

Se întorsese acasă spre sfârşitul unei zile de iarnă care debutase cu un plafon de nori grei şi sfârşise cu ninsoare, iar la o oră după sosire era aşezat la masa octogonală din casa lui Sermak.

Primele lui cuvinte nu avură menirea de a înviora atmosfera, destul de apăsătoare din pricina luminii mohorâte şi a ninsorii dese.

— Mă tem că, dacă ar fi să folosim cuvinte melodramatice, începu el, am putea spune că luptăm pentru o „cauză pierdută”.

— Aşa crezi? făcu întunecat Sermak.

— E de neconceput. Nu mai este recepţionată nici o altă opinie, Sermak.

— Armamentele… începu Dokor Walto, oarecum oficial, dar Bort îl întrerupse fără menajamente.

— Las-o baltă! Asta-i poveste veche. (Îşi plimbă privirea de la unul la altul.) Mă refer la oameni. Recunosc că de la mine a plecat ideea de a încerca să declanşăm o revoluţie de palat pentru a instala ca rege pe cineva care să fie favorabil Fundaţiei. Era o idee bună. Şi încă mai este. Atâta doar că nu poate fi pusă în practică. Marele Salvor Hardin s-a îngrijit de toate.

— Dacă ne-ai da nişte detalii, Bort, am pricepe şi noi… spuse Sermak acru.

— Detalii?! Nu există! Nu-i chiar atât de simplu. E vorba de situaţia generală de pe Anacreon. Religia pe care a făurit-o Fundaţia dă roade!

— Nu se poate!

— Trebuie *să vezi* cum funcţionează, pentru a-ţi da seama. Se pare că e vorba despre o mare şcoală dedicată pregătirii preoţilor şi de câte-o reprezentaţie în vreun colţ neştiut al oraşului spre folosul pelerinilor. Cam asta-i tot. Însă pe Anacreon…

Lem Tarki îşi trecu un deget peste mustaţa subţire şi spilcuită şi-şi drese glasul:

— Ce fel de religie? Hardin a spus că e doar o bazaconie amuzantă pentru a-i face să accepte ştiinţa noastră fără multe mofturi. Îţi aminteşti, Sermak, ne-a spus atunci că…

— Explicaţiile lui Hardin nu trebuie luate în serios. Dar ce fel de religie este asta, Bort?

Bort îşi cumpăni vorbele:

— Din punct de vedere etic, totul e minunat. Nu se îndepărtează cu mai nimic de la diferitele filosofii ale Vechiului Imperiu. Standarde morale ridicate, şi altele asemenea. Nu prea ai de ce te plânge, întrucât religia este una dintre marile influenţe civilizatoare, şi astfel îndeplineşte…

— Ştim asta, îl întrerupse nerăbdător Sermak. Care e problema?

— Ei, bine, spuse Bort puţin nemulţumit, dar fără să arate, religia pe care Fundaţia a zămislit-o şi a încurajat-o este constituită pe principii autoritare. Preoţimea deţine controlul exclusiv asupra instrumentelor ştiinţei pe care am dat-o Anacreonului, dar ei au învăţat să le folosească doar în mod empiric. Sunt complet pătrunşi de această religie şi de… ăăă… de valoarea spirituală a puterii pe care o deţin. De exemplu, acum două luni, un nebun a umblat unde nu îi fierbea oala, la centrala atomică din templul Thessalekian – una dintre cele mai mari. Au sărit în aer cinci blocuri, bineînţeles. Toţi au considerat – până şi preoţii – că a fost vorba de o răzbunare divină.

— Îmi amintesc. Ziarele au dat atunci o versiune cam încurcată. Nu înţeleg unde baţi.

— Atunci ascultaţi, spuse Bort băţos. Preoţimea formează o ierarhie deasupra căreia se află Regele, care e privit ca un soi de zeu minor. El e monarh absolut prin drept divin, iar oamenii sunt convinşi de asta, ca şi preoţii. Nu poţi răsturna un astfel de rege. Pricepeţi *acum*?

— Stai puţin, zise Walto. Ce voiai să spui când ai sugerat că Hardin a făcut toate astea? Ce amestec are el?

Bort îi aruncă o privire plină de amărăciune.

— Fundaţia a alimentat cu asiduitate această falsificare. Terminus şi-a oferit întreaga cunoaştere ştiinţifică pentru a sprijini această farsă. Nu există festival pe care să nu-l prezideze Regele, înconjurat de o aură radioactivă, care-i străluceşte în jurul corpului şi care-i stă ca o coroană deasupra capului. Cel ce-l atinge se alege cu nişte arsuri grozave. Ba, mai mult, Regele se poate deplasa prin aer, din loc în loc, în momentele importante, zice-se, graţie Spiritului Divin şi, cu un simplu gest, poate să inunde templul cu o lumină intensă şi perlată. Şi şmecheriile astea realizate numai pentru el sunt nenumărate. Culmea este că până şi preoţii, care le aranjează, cred în ele.

— Ce ghinion! exclamă Sermak, muşcându-şi buzele.

— Îmi vine să plâng ca artezienele din Parcul Primăriei, spuse Bort înfierbântat, când mă gândesc la şansa pe care am pierdut-o. Să ne referim doar la situaţia de acum treizeci de ani, când Hardin a salvat Fundaţia de stăpânirea anacreoniană. Pe atunci poporul anacreonian nici nu bănuia că Imperiul era pe ducă. Se conduceau aproape singuri de când cu revolta de pe Zeon, dar chiar după ce comunicaţiile s-au întrerupt şi piratul de bunic al lui Lepold s-a autointitulat rege, ei tot n-au priceput că Imperiul se prăbuşise. Dacă Împăratul ar fi avut curajul să încerce, ar fi putut prelua din nou puterea cu două crucişătoare şi cu ajutorul revoltei interne, care ar fi izbucnit cu siguranţă. Iar noi, *noi* am fi putut face acelaşi lucru. Dar nu, Hardin a instaurat cultul Regelui. Nu înţeleg. De ce? De ce? De ce?

— Ce face Verisof? întrebă deodată Jaim Orsy. Într-o vreme era un membru marcant al Partidului Acţiunii. Ce face acolo? S-a lăsat şi el orbit?

— Nu prea ştiu, răspunse imediat Bort. A ajuns preot. După câte sunt informat este consilier al preoţimii pentru detalii tehnice. Un „om de paie”, lua-l-ar naiba! Un om de nimic!

Se lăsă o tăcere apăsătoare şi toate privirile se îndreptară spre Sermak. Tânărul şef de partid vorbi cu un glas tunător:

— N-are nici un rost. E riscant!

Îi privi pe ceilalţi cu atenţie şi adăugă cu şi mai multă forţă:

— Hardin e atât de nesăbuit?

— Aşa s-ar părea, spuse Bort, şi ridică din umeri.

— Nu se poate. Ceva nu se potriveşte. Trebuie să fim din cale-afară de dobitoci ca să ne frângem singuri gâtul şi să ne pierdem orice speranţă. O idee mai nesăbuită nici că se putea, doar dacă Hardin ar fi fost nebun, ceea ce, după părerea mea, nu e real. Să întemeiezi pe de o parte o religie care să elimine total orice posibilitate de izbucnire a unor tulburări interne, iar pe de alta să pui la dispoziţie Anacreonului toate armele posibile! Nu înţeleg.

— Situaţia *este* cam neclară, recunosc, spuse Bort, dar aşa stau lucrurile. Ce altceva putem crede?

— De-a dreptul trădare, spuse Walto precipitat. E în solda lor.

Sermak clătină din cap neîncrezător.

— Nici eu nu mai înţeleg. Toată afacerea pare nebunească şi lipsită de noimă… Spune-mi, Bort, ai auzit ceva de un crucişător pe care se presupune că Fundaţia l-a reparat pentru a intra în serviciul flotei Anacreonului?

— Un crucişător?

— Un crucişător al fostului Imperiu.

— Nu, n-am auzit. Dar asta nu înseamnă mare lucru. Şantierele flotei sunt sanctuare religioasei inviolabile pentru restul publicului. Nimeni nu ştie nimic despre ea.

— Aşa s-a zvonit pe aici. Câţiva membri ai partidului au ridicat problema în Consiliu. Hardin n-a dezminţit ştirea, să ştii. Purtătorii lui de cuvânt i-au denunţat pe cei care colportează zvonuri şi totul s-a stins. S-ar putea ca asta să aibă importanţă pentru noi.

— Se armonizează cu restul, spuse Bort. Dacă aşa stau lucrurile, e o adevărată nebunie. Dar n-ar fi cu mult mai rea decât altele.

— Socot, făcu Orsy, că Hardin n-are vreo armă secretă pusă deoparte. Asta ar putea…

— Da, izbucni Sermak, furios la culme, un as mare pe care-l va scoate din mânecă într-un moment psihologic, iar asta îl va băga pe bătrânul Wienis în toţi sperieţii, de n-o să-şi mai revină. Dacă e să se bazeze pe vreo armă secretă, Fundaţia ar face mai bine să se autodistrugă pentru a scăpa de agonia şi de aşteptarea asta plină de suspans.

— Păi, făcu Orsy, schimbând grăbit subiectul, întrebarea este cât timp ne-a mai rămas? Ia spune, Bort.

— Da. Dar nu te uita aşa la mine, căci n-am de unde să ştiu. Presa anacreoniană nu face niciodată referiri la Fundaţie. În momentul de faţă, ea se ocupă numai de sărbătorile ce vor avea loc, şi de nimic altceva. După cum ştii, Lepold va împlini vârsta majoratului săptămâna viitoare.

— Deci mai avem câteva luni. (Walto reuşi să zâmbească pentru prima oară în cursul discuţiei.) Mai avem timp…

— Mai avem pe naiba, nu se mai putu stăpâni Bort. Regele este zeu, ascultaţi la mine. Credeţi că trebuie să declanşeze o campanie de propagandă ca să-şi pregătească poporul pentru luptă, să ne acuze de agresiune si să apeleze la sentimentalisme şi la naţionalisme de două parale? Când va sosi vremea să lovească, Lepold va porunci, iar poporul va lupta. Exact aşa va fi. Asta-i problema cea mai mare a sistemului. Nu pui la îndoială spusele unui zeu. De altfel, ar putea porunci şi mâine, iar atunci nu ne-ar rămâne decât să stăm cu mâinile încrucişate.

Toţi se porniră să vorbească în acelaşi timp şi Sermak trebui să lovească cu pumnul în masă pentru a-i domoli, când uşa se deschise şi Levi Norast intră precipitat, tropăind. Urcă scara sărind câte două trepte o dată, fără să-şi dezbrace paltonul, şi lăsă în urmă dâre de zăpadă.

— Priviţi aici! strigă el, aruncând pe masă un ziar cu fulgi de zăpadă pe el. La televizor numai despre asta se vorbeşte.

Cei cinci desfăcură ziarul şi se aplecară asupra lui curioşi.

— Doamne, pleacă pe Anacreon, spuse Sermak, cu voce pierdută. *Pleacă pe Anacreon!*

— Asta *este* adevărată trădare! strigă cu voce gâtuită Tarki, cuprins de o puternică emoţie. Să mă ia naiba dacă Walto n-are dreptate. Ne-a vândut, şi acum se duce să-şi încaseze răsplata.

Sermak se ridicase în picioare:

— Nu mai avem de ales. Mâine voi cere Consiliului ca Hardin să fie pus sub acuzarea de înaltă trădare. Şi dacă şi asta dă greş…

5

Ninsoarea încetase, dar acoperise pământul cu un strat de zăpadă gros, bătătorit, şi fragilul autovehicul de teren înainta cu greu pe străzile pustii. Lumina cenuşie şi înşelătoare a zorilor era rece nu numai în sens poetic, ci chiar foarte concret; dacă pentru moment viaţa politică a Fundaţiei era cam agitată, nimeni, fie el acţionist, fie pro-Hardin, nu simţea tăria şi imboldul de a ieşi pe stradă la o oră atât de matinală.

Yohan Lee îşi exprimă nemulţumirea bodogănind:

— Toate acestea vor da naştere la tot felul de interpretări, Hardin. Vor zice că ai şters-o.

— Lasă-i să zică. Trebuie să mă duc pe Anacreon şi s-o fac fără multă zarvă. Nu mai vreau să aud de asta, Lee!

Hardin se rezemă de bancheta capitonată şi simţi un fior rece pe şira spinării. Nu era frig în vehiculul bine încălzit, dar lumea care înota în zăpadă părea să radieze răceala şi acest lucru îl irita.

— Într-o zi, când vom avea resurse, spuse el gânditor, ar trebui să egalizăm clima pe Terminus. Ar fi realizabil.

— În ceea ce mă priveşte, răspunse Lee, aş vrea să văd mai întâi rezolvate alte câteva lucruri. De exemplu, ce-ar fi să-l climatizăm pe Sermak? O celulă atrăgătoare şi uscată, climatizată la douăzeci şi trei de grade tot anul, ar fi exact ce i-ar trebui.

— Atunci aş avea sigur *nevoie* de o serioasă gardă de corp, spuse Hardin, nu doar de ăştia doi. (Făcu un semn către cei doi tineri solizi care se aflau în faţă, lângă şofer, stând cu ochii aţintiţi la străzile pustii, cu mâinile gata să scoată într-o clipă dezintegratoarele atomice.) Se vede treaba că vrei să stârneşti un război civil.

— Eu? Sunt atâtea lucruri încurcate, încât nu e nevoie să le stârnesc eu, te asigur. (Începu să numere pe degetele boante.) Unu: Sermak a făcut un scandal de pomină în Consiliul municipal şi a cerut punerea ta sub acuzare.

— Avea deplină dreptate să procedeze astfel, răspunse cu răceală Hardin. Pe lângă asta, moţiunea lui a fost respinsă cu două sute şase voturi contra a o sută optzeci şi patru.

— Desigur, o majoritate de douăzeci şi doi, deşi contasem pe cel puţin şaizeci. Să nu spui că n-am dreptate.

— Cam aşa e, recunoscu Hardin.

— Bun. Şi doi: după votare, cei şaizeci şi nouă de membri ai Partidului Acţiunii s-au ridicat în picioare şi au părăsit sala Consiliului.

Hardin rămase tăcut şi Lee continuă:

— Trei: înainte de a ieşi din sală, Sermak a început să urle că eşti un trădător şi că pleci pe Anacreon ca să-ţi primeşti cei treizeci de arginţi ai trădării, că şi majoritatea membrilor Consiliului sunt complici la trădare prin refuzul de a vota punerea sub acuzare şi că partidul lui nu degeaba se numeşte al Acţiunii. A ce-ţi sună *asta*?

— Tulburări, presupun.

— Iar acum pleci pe furiş, la ivirea zorilor, ca un infractor. Ar trebui să rămâi să-i înfrunţi, Hardin, iar dacă va fi nevoie, să declari Legea marţială!

— Violenţa este ultimul refugiu…

— … al incompetenţilor. Prostii!

— Bine, bine, vom vedea. Ascultă-mă cu atenţie, Lee. Acum treizeci de ani s-a deschis Bolta Timpului şi la ce-a de-a cincizecea aniversare a întemeierii Fundaţiei a apărut o înregistrare a lui Hari Seldon care ne dădea o primă idee despre ceea ce se întâmpla.

— Îmi amintesc, încuviinţă Lee, schiţând un zâmbet şi încercând să retrăiască acele vremuri. A fost ziua în care am preluat puterea.

— Exact. Atunci a fost prima dintre crizele noastre majore. Cea de acum e a doua, şi peste fix trei săptămâni vom avea cea de-a optzecea aniversare a Fundaţiei. Nu ţi se pare cumva că asta ar putea avea vreo semnificaţie?

— Vrei să spui că va apărea din nou?

— Stai că n-am terminat. Seldon n-a spus nimic despre asta, înţelegi? Dar face parte din Planul lui. A întreprins tot ce i-a stat în putinţă ca să nu aflăm nimic dinainte. Şi nici nu există posibilitatea de a şti dacă releul de blocare este programat şi pentru alte deschideri, decât dacă am demonta Bolta – probabil însă este făcută în aşa fel încât să se autodistrugă în cazul în care am încerca acest lucru. De la prima lui apariţie, am fost acolo la fiecare aniversare, la noroc. N-a mai apărut, dar acum este prima oară când avem cu adevărat o criză.

— Atunci va apărea.

— Probabil. N-am cum să ştiu. Uite, totuşi, care e problema. La şedinţa de astăzi a Consiliului, imediat ce-i vei anunţa că am plecat spre Anacreon, vei mai face cunoscut, în mod oficial, că pe data de 14 martie va apărea o nouă înregistrare a lui Hari Seldon care conţine un mesaj de importanţă deosebită privind criza rezolvată recent cu succes. Ce-ţi spun e foarte important, Lee. Să nu adaugi nimic, indiferent cât de multe întrebări ţi se vor pune.

Lee făcu o figură mirată:

— Or să creadă?

— N-are importanţă. Vor fi foarte nedumeriţi, şi asta-i exact ceea ce doresc. Tot întrebându-se dacă e adevărat sau nu şi ce anume am vrut să comunic, vor hotărî să-şi amâne acţiunea până după 14 martie. Mă voi întoarce cu mult înainte de această dată.

Lee părea nesigur.

— Dar chestia asta cu „rezolvată cu succes” e o prostie!

— O prostie foarte deconcertantă. Uite c-am ajuns la spaţioport!

Nava se profila masivă şi sumbră în lumina cenuşie a dimineţii. Hardin o porni prin zăpadă cu paşi grăbiţi şi apăsaţi spre navă şi, ajuns la ecluză, se întoarse să-i strângă mâna lui Lee.

— La revedere, Lee! Regret nespus că te las într-o situaţie cam încinsă, dar nu am încredere în altcineva. Te rog să ai grijă să nu te arzi.

— Nu-ţi face probleme, voi respecta ordinele.

Se trase un pas înapoi şi uşa ecluzei se închise.

6

Salvor Hardin nu călători direct către Anacreon, planeta care dădea numele regatului. Sosi doar cu o zi înainte de încoronare, după ce făcuse vizite foarte scurte în opt dintre sistemele stelare mai mari ale regatului, oprindu-se cât să poarte discuţii cu reprezentanţii locali ai Fundaţiei.

Călătoria îi lăsase un sentiment apăsător, după ce înţelesese cât de vast era regatul. El reprezenta un mic ciob, o frântură insignifiantă în comparaţie cu întinderea de neconceput a Imperiului Galactic din care fusese o parte distinctă cu mult timp în urmă; dar pentru cineva ale cărui obişnuinţe de gândire se constituiseră în jurul unei planete, şi aceea slab populată, mărimea Anacreonului, ca arie şi populaţie, era copleşitoare.

Urmând îndeaproape graniţele fostei Prefecturi a Anacreonului, regatul cuprindea douăzeci şi cinci de sisteme solare, dintre care cinci includeau mai mult de o lume locuibilă. O dată cu dezvoltarea ştiinţifică promovată de Fundaţie, populaţia de nouăsprezece miliarde, deşi cu mult mai redusă decât în vremurile de înflorire a Imperiului, creştea rapid.

Dar Hardin constată acum că nu era copleşit doar de dimensiunile *sarcinii* sale. Chiar după treizeci de ani de dezvoltare, numai lumea în care se afla capitala beneficiase de energie atomică. În provinciile exterioare existau încă imense întinderi unde energia atomică nu fusese reintrodusă. Până şi progresele care se înregistraseră n-ar fi fost posibile dacă nu ar fi existat relicvele utilizabile, rămase de pe vremea de glorie a Imperiului.

Când ajunse în capitală, Hardin constată că toate afacerile curente erau într-o încremenire totală. Totuşi, în provinciile exterioare încă mai aveau loc sărbători, iar aici, pe planeta Anacreon, întreaga populaţie participa febril la pregătirile şi solemnităţile religioase în cinstea majoratului regelui-zeu, Lepold.

Hardin reuşise să discute cu Verisof, care era tras la faţă şi avea un aer hăituit, doar jumătate de oră înainte ca acesta să plece în mare grabă pentru a conduce o altă festivitate într-un templu. Dialogul fusese profitabil şi Hardin, satisfăcut, se pregăti să urmărească jocurile de artificii din acea seară.

Întrucât nu putea suferi toate caznele religioase prin care ar fi trebuit să treacă dacă identitatea sa ar fi fost cunoscută, se

comportă tot timpul ca un observator, astfel că, atunci când în sala de bal a palatului apărură grupurile strălucitoare ale nobililor celor mai bogaţi, mai puternici şi mai exaltaţi ai regatului, se trezi când strivit de perete, când abia băgat în seamă, când ignorat cu totul…

Îi fusese prezentat lui Lepold ca orice altă persoană din şirul lung de oameni care adresau urări suveranului de la o distanţă respectabilă, pentru că Regele stătea deoparte, într-o impresionantă şi singuratică grandoare, înconjurat de strălucirea aurei sale radioactive. În mai puţin de o oră, Regele urma să se aşeze pe tronul masiv, făcut dintr-un aliaj de radiu şi iridiu, împodobit cu lucrături din aur şi pietre preţioase, iar tronul avea să se ridice maiestuos în aer şi să plutească încet deasupra pământului, ajungând în dreptul ferestrei panoramice, astfel încât marile mulţimi de oameni simpli să-l poată privi şi să-l aclame frenetic. Bineînţeles că tronul nu ar fi fost atât de masiv dacă n-ar fi avut un motor atomic montat în interiorul lui.

Era trecut de unsprezece. Hardin nu-şi găsea locul şi se ridica mereu pe vârfuri ca să poată vedea cât de cât ceva, abţinându-se cu greu să nu se urce pe un scaun. Atunci îl văzu pe Wienis făcându-şi loc printre numeroşii invitaţi şi se linişti.

Wienis avansa foarte încet. Aproape la fiecare pas trebuia să adreseze cuvinte amabile vreunui nobil semeţ al cărui bunic îl ajutase pe cel al lui Lepold să prade regatul cândva şi primise vreun ducat drept recompensă.

Când, în sfârşit, reuşi să scape şi de ultimul nobil îmbrăcat în uniformă de gală, ajunse lângă Hardin. Făcu o strâmbătură care aducea a zâmbet, iar ochii negri îi străluciră plini de satisfacţie pe sub sprâncenele stufoase.

— Dragul meu Hardin, spuse el cu jumătate de glas, nu te poţi aştepta decât la plictiseală atunci când refuzi să-ţi declini identitatea.

— Nu sunt plictisit, Înălţimea voastră. E atât de interesant ce văd aici! Pe Terminus nu avem ceremonii care să se compare cu acestea, ştiţi bine.

— Neîndoielnic. Dar n-ai dori să mergem în apartamentul meu particular, unde am putea discuta pe îndelete şi feriţi de urechi indiscrete?

— Desigur.

Urcară scările la braţ şi numeroase ducese moştenitoare îşi duseră mirate lornioanele la ochi, întrebându-se cine o fi fiind necunoscutul cu o înfăţişare ştearsă şi îmbrăcat cu discreţie căruia Prinţul-regent îi acorda o asemenea onoare.

Când ajunseră în apartamentul lui Wienis, Hardin se aşeză confortabil şi acceptă cu un murmur de recunoştinţă paharul de lichior pe care i-l turnă regentul.

— Vin de Locris, Hardin, spuse Wienis, din pivniţele regale. Vin adevărat – vechi de două secole. A fost îmbuteliat şi pus la păstrare cu zece ani înainte de Revolta de pe Zeon.

— Chiar că e o băutură regală, aprobă politicos Hardin. În onoarea lui Lepold I, Regele Anacreonului.

Sorbiră, apoi Wienis spuse curtenitor, după un moment de tăcere:

— Curând Împărat al Periferiei, şi mai apoi cine ştie? Poate într-o bună zi Galaxia va fi reunită.

— Fără îndoială. Sub conducerea Anacreonului?

— De ce nu? Cu ajutorul Fundaţiei, superioritatea noastră ştiinţifică asupra restului Periferiei va fi indiscutabilă.

— Da, dar problema este că Fundaţia are obligaţia de a ajuta orice naţiune care solicită ajutor ştiinţific. Datorită înaltului idealism al guvernului nostru şi al măreţului scop moral al fondatorului nostru, Hari Seldon, nu ne putem permite să avem favoriţi. Nu avem ce face, Înălţimea voastră.

Zâmbetul lui Wienis, se transformă în rânjet:

— Spiritul Galactic, pentru a mă exprima în limbajul binecunoscut, îi ajută pe cei care se ajută singuri. Înţeleg foarte bine că Fundaţia nu va coopera niciodată din proprie iniţiativă.

— Nu aş îndrăzni să afirm aşa ceva. Am reparat crucişătorul imperial pentru voi, deşi Consiliul pentru navigaţie de la noi dorea această navă în scopuri de cercetare.

Regentul repetă ironic ultimele cuvinte:

— Scopuri de cercetare! Da, bineînţeles! Cu toate astea, n-aţi fi reparat-o dacă nu v-aş fi ameninţat cu război.

Hardin făcu un gest de dezaprobare.

— Nu am cunoştinţă de aşa ceva.

— Dar *eu* am. Şi mai ştiu că această ameninţare a fost valabilă totdeauna.

— E valabilă şi acum?

— Acum e cam târziu să vorbim de ameninţări. (Wienis aruncă pe furiş o privire către ceasul de pe birou.) Ascultă, Hardin, ai mai fost o dată pe Anacreon. Pe vremea aceea erai tânăr, amândoi eram tineri. Dar chiar şi atunci aveam păreri total diferite. Eşti ceea ce se numeşte un om al păcii, aşa-i?

— Presupun că da. Mai exact, consider violenţa o modalitate neeconomică de a-ţi atinge scopurile. Există oricând alte soluţii mai bune, cu toate că uneori acestea s-ar putea dovedi mai puţin directe.

— Da, cunosc binecunoscuta maximă care-ţi aparţine: „Violenţa este ultimul refugiu al incompetenţilor!” Cu toate astea – şi regentul se scărpină delicat la o ureche, prefăcându-se a fi absorbit în gânduri –, eu nu m-aş considera chiar incompetent.

Hardin încuviinţă politicos şi nu spuse nimic.

— În ciuda acestor vorbe, urmă Wienis, am crezut întotdeauna în acţiunea directă, deci trebuie să-mi croiesc şi să urmez un drum direct până la ţintă. Am realizat multe în acest fel şi cred că voi mai realiza destule.

— Ştiu, îl întrerupse Hardin. Cred că-ţi croieşti, pentru tine şi pentru copiii tăi, un drum care duce direct la tron, dacă e să ţinem seama de nefericitul accident căruia i-a căzut victimă tatăl regelui – fratele tău mai mare – şi de starea precară a sănătăţii regelui. *Are* o stare precară de sănătate, nu-i aşa?

Wienis se încruntă în faţa acestor acuzaţii făţişe şi vocea îi crescu în intensitate:

— Hardin, ar fi de dorit să eviţi anumite subiecte mai delicate. S-ar putea să te consideri privilegiat ca Primar al Terminusului pentru a face asemenea afirmaţii… ăă… nelalocul lor, dar dacă mai crezi asta, te rog să te trezeşti la realitate. N-o să mă înspăimânt în faţa unor vorbe goale. După filosofia mea de viaţă, greutăţile se împrăştie ca fumul atunci când le înfrunţi cu îndrăzneală şi încă n-am luat-o la goană în faţa niciuneia.

— Nici nu mă îndoiesc de asta. Mai precis, cărei dificultăţi nu eşti dispus să-i cedezi în acest moment?

— Dificultăţii de a convinge Fundaţia să colaboreze, Hardin. Vezi tu, politica de pace te-a împins să comiţi o serie de greşeli foarte grave, pur şi simplu pentru că ai subestimat îndrăzneala adversarilor. Nu toată lumea se teme de acţiune directă ca tine.

— Spre exemplu? sugeră Hardin.

— Spre exemplu, ai venit pe Anacreon singur şi m-ai însoţit în apartamentul meu fără suită.

— Şi ce-i rău în asta? întrebă Hardin privind în jur.

— Nimic altceva, spuse regentul, decât că în faţa uşii sunt cinci santinele bine înarmate şi gata să tragă. Nu cred că vei putea pleca, Hardin.

Ochii lui Hardin exprimară mirarea.

— Nici nu doresc să plec imediat, spuse el. Te temi atât de mult de mine?

— Nu mă tem deloc. Dar acest lucru ar putea să te convingă de hotărârea mea. Să numesc asta un gest de bunăvoinţă?

— Numeşte-l cum vrei, zise Hardin, nepăsător. Incidentul nu mă va deranja câtuşi de puţin, oricum ai vrea să-l numeşti.

— Sunt încredinţat că atitudinea aceasta se va schimba cu timpul. Însă, Hardin, ai comis o greşeală şi mai gravă. S-ar părea că planeta Terminus este aproape complet lipsită de apărare.

— Bineînţeles. De ce avem a ne teme? Nu ameninţăm interesele nimănui şi le servim pe ale tuturora deopotrivă.

— Şi în timp ce voi aţi rămas fără apărare, continuă Wienis, ne-aţi ajutat pe noi să ne înarmăm, sprijinindu-ne în special în crearea şi dezvoltarea unei flote proprii. O flotă mare. De fapt, o flotă care, de când ne-aţi donat crucişătorul imperial, este aproape de neînfrânt.

— Înălţimea voastră, îţi pierzi vremea. (Hardin dădu să se ridice de pe scaun.) Dacă intenţionezi să declari război şi-mi aduci la cunoştinţă acest lucru, sper că-mi permiţi să iau imediat legătura cu guvernul meu.

— Stai jos, Hardin. Nu declar război, iar tu nu vei lua nicicum legătura cu guvernul tău. Când războiul va fi declanşat – nu declarat, Hardin, ci *declanşat* –, Fundaţia va afla singură, datorită bombelor atomice lansate de flota anacreoniană aflată sub conducerea propriului meu fiu, comandant pe nava amiral *Wienis*, pe vremuri crucişător în flota imperială.

Hardin îl privi încruntat şi întrebă:

— Când se va întâmpla acest lucru?

— Dacă te interesează cu adevărat, navele flotei Anacreonului au plecat exact acum cincizeci de minute, la ora unsprezece, şi prima lovitură va fi trasă imediat ce vor zări Terminus, ceea ce ar însemna mâine la amiază. Te poţi considera prizonier de război.

— Exact asta mă consider, Înălţimea voastră, spuse Hardin încruntat. Numai că sunt dezamăgit.

— Asta-i tot? chicoti Wienis dispreţuitor.

— Da. Eu mă gândisem că momentul încoronării – adică miezul nopţii – ar putea fi momentul logic pentru a pune flota în mişcare. E limpede că ai vrut să declanşezi războiul cât mai eşti regent. Altfel ar fi fost mai impresionant.

Regentul rămase cu ochii holbaţi.

— Despre ce tot vorbeşti?

— Chiar nu înţelegi? spuse Hardin cu blândeţe. Mi-am stabilit contralovitura pentru miezul nopţii.

Wienis sări din fotoliu.

— Să nu-ţi închipui că mă duci de nas. Nu există nici o contralovitură. Dacă te bazezi pe sprijinul celorlalte regate, mută-ţi gândul. Flotele lor, nici măcar combinate, nu ar face faţă flotei noastre.

— Ştiu asta. Nici nu intenţionez să trag vreun foc. Atâta doar că s-a transmis cu o săptămână în urmă ordinul ca acum, la miezul nopţii, planeta Anacreon să intre sub interdict[4].

— Interdict?

— Da. Şi dacă nu ştii ce înseamnă, îţi voi explica pe-ndelete faptul că dacă eu, personal, nu voi contramanda ordinul, toţi preoţii de pe Anacreon vor intra în grevă. Dar nu pot s-o fac, întrucât sunt reţinut şi nu am mijloace de legătură, dar nici nu doresc s-o fac chiar de-aş fi liber.

Se aplecă în faţă şi, cuprins de o bruscă însufleţire, adăugă:

— Îţi dai seama, Înălţimea ta, că un atac împotriva Fundaţiei nu este altceva decât un sacrilegiu suprem?

Wienis făcea eforturi vizibile de a-şi stăpâni mânia:

— Nu-mi veni mie cu chestii din astea. Păstrează-le pentru mulţime.

— Dragul meu Wienis, pentru cine crezi că le *păstrez*? Îmi închipui că în ultima jumătate de oră fiecare templu de pe Anacreon a devenit centrul de atracţie pentru mulţimile care ascultă un preot vorbindu-le despre exact această problemă. Nu va exista bărbat sau femeie pe Anacreon care să nu ştie că guvernul a declanşat un atac mişelesc, nemotivat şi neprovocat, împotriva sufletului religiei lor. Dar mai sunt patru minute până

---

[4] Interdict – canon constând în retragerea dreptului de a oficia serviciul divin şi alte practici religioase *(n.t.)*

la miezul nopţii. Mai bine ai coborî în sala de bal pentru a fi în mijlocul evenimentelor. Cu cei cinci paznici la uşă, eu voi fi mai în siguranţă aici.

Wienis se rezemă de spătarul scaunului, sorbi încă un pahar de vin Locris, privind nepăsător către tavan, apoi îşi înăbuşi câteva blesteme şi se năpusti afară din cameră.

Elita din sala de bal păstra o tăcere pioasă. Lepold şedea pe tron, într-o poziţie maiestuoasă, iar chipul lui avea trăsături împietrite şi reci. Uriaşele candelabre luminau din ce în ce mai slab şi, în sclipirile multicolore şi difuze răspândite de minusculele globuri Atomo, care împânzeau tavanul boltit, aura regală mortală strălucea semeaţă deasupra capului Regelui, formând o coroană arzătoare.

Wienis se opri pe scări. Nu-l văzu nimeni; toţi ochii erau pironiţi asupra tronului. Strânse din pumni şi rămase nemişcat – Hardin n-avea să-l facă să acţioneze prosteşte.

Tronul începu să vibreze uşor şi, fără nici cel mai mic zgomot, se ridică de pe podium. După o scurtă plutire, coborî treptele şi, la distanţă de şase picioare de pardoseală, se îndreptă spre imensa fereastră deschisă.

La bătaia clopotului cu sunet pătrunzător care marcă miezul nopţii, se opri în dreptul ferestrei şi aura Regelui dispăru.

Încremenit pentru o clipă, Regele rămase cu chipul schimonosit de uimire, lipsit de aură, ca orice muritor de rând; apoi tronul se bălăbăni şi se prăbuşi de la înălţimea de şase picioare cu un bubuit, moment în care toate luminile din palat se stinseră.

Vocea de taur înfuriat a lui Wienis acoperi deodată corul de ţipete şi exclamaţii de uimire:

— Aduceţi torţele! Aduceţi torţele!

Îşi croi drum către uşă, împingând şi bruscând lumea într-o parte şi-n alta. În sala întunecoasă pătrunseră gărzile palatului cu torţele care ar fi trebuit să fie folosite în uriaşa procesiune de pe străzile oraşului, după Încoronare.

În lumina stranie a torţelor roşii, verzi şi albastre, chipurile participanţilor apăreau înspăimântate şi nedumerite.

— Nu s-a întâmplat nimic, strigă Wienis. Rămâneţi pe locurile voastre. Lumina se va aprinde numaidecât.

Se întoarse către şeful Gărzii, un căpitan care rămăsese ţeapăn în poziţie de drepţi:

— Ce s-a întâmplat, căpitane?

— Înălţimea voastră, veni pe dată răspunsul, palatul este înconjurat de populaţia oraşului.

— Ce doresc? explodă Wienis.

— În fruntea lor se află un preot. A fost identificat drept Marele Preot Poly Verisof. Cere eliberarea imediată a primarului Salvor Hardin şi încetarea războiului împotriva Fundaţiei. Ofiţerul raportă pe un ton neutru, fără intonaţie, dar ochii săi trădau nelinişte.

— Dacă vreunul din netrebnici încearcă să treacă de porţile palatului, să fie dezintegrat! răcni Wienis. Deocamdată nu mai am nimic altceva de spus. Lasă-i să urle! Ne socotim noi mâine!

Torţele fuseseră împrăştiate şi sala de bal era luminată ca ziua. Wienis se repezi către tronul care se afla lângă fereastră şi-l ridică în picioare pe Lepold, îngrozit şi alb ca varul.

— Vino cu mine!

Aruncă o privire pe fereastră. Oraşul era cufundat într-un întuneric deplin. Se auzeau strigătele răguşite ale mulţimii nemulţumite. Doar undeva, spre dreapta sa, unde se afla Templul Argolid, se vedea lumină. Înjură plin de furie şi-l târî pe Rege după el.

Wienis intră ca o vijelie în apartamentul său, urmat îndeaproape de cei cinci membri ai Gărzii. Lepold privi în jur cu ochi mari şi speriaţi, incapabil să scoată vreo vorbă.

— Hardin, strigă Wienis, cu un glas răguşit, te joci cu forţe care te depăşesc.

Primarul nici nu-l băgă în seamă. Rămase aşezat pe scaun, în lumina perlată a becului Atomo de lângă el, cu un zâmbet uşor ironic pe chip.

— Bună dimineaţa, Maiestatea voastră, i se adresă el lui Lepold. Vă felicit cu ocazia încoronării voastre.

— Hardin, strigă Wienis din nou, ordonă preoţilor tăi să-şi reia activitatea.

Hardin îl privi cu răceală:

— Ordonă-le tu, Wienis, şi vei vedea cine se joacă cu forţe care-l depăşesc. În acest moment, nici o rotiţă nu se mai învârte pe Anacreon. Nu arde nicăieri vreo lumină, cu excepţia templelor. Nu e nici o picătură de apă decât în temple. În zonele în care pe planetă este iarnă, nu e pic de căldură decât în temple. Spitalele nu vor mai primi pacienţi. Centralele nucleare

au fost închise. Toate navele au revenit la baze. Dacă nu-ţi convine situaţia, *tu*, Wienis, le poţi ordona preoţilor să se întoarcă la locurile lor.

— Pe numele Creatorului, o voi face! Dacă vrei o confruntare, o vei avea. Vom vedea dacă preoţii pot să se opună armatei. Începând din noaptea asta, toate templele de pe planetă vor fi puse sub controlul armatei.

— Foarte bine, dar cum vei transmite ordinele? Toate liniile de comunicaţie de pe planetă sunt întrerupte. Vei afla astfel că radioul şi televizoarele nu funcţionează, şi nici comunicaţiile prin ultraunde. De fapt, singurul mijloc de comunicare care funcţionează pe planetă – cu excepţia celor două temple, desigur – este televizorul din această cameră, dar l-am aranjat astfel încât poate doar să recepţioneze.

Wienis simţi că se sufocă de furie, dar Hardin continuă:

— Dacă doreşti, poţi să comanzi armatei să intre în Templul Argolid, care se află în apropierea palatului, şi vei putea folosi aparatele pe ultraunde de acolo pentru a lua legătura cu celelalte zone ale planetei. Dar dacă vei încerca asta, tare mi-e teamă că oştenii tăi vor fi făcuţi fărâme de mulţime şi atunci cine-ţi va mai apăra palatul, Wienis? Şi ce se va alege de *vieţile* voastre?

Wienis spuse cu o voce gâtuită:

— Putem rezista, diavole! Vom rezista până la ziuă. Mulţimea poate să urle, energia poate să dispară, dar noi vom rezista. Şi când va sosi vestea că Fundaţia a fost cucerită, mulţimea va afla pe ce minciună uriaşă s-a bazat religia voastră şi-i va părăsi pe toţi preoţii voştri, întorcându-se chiar împotriva lor. Situaţia asta va dura până mâine, Hardin, pentru că poţi opri energia pe Anacreon, dar *nu poţi să opreşti flota mea*. (Vocea lui hârâită exulta.) E pe drum, Hardin, iar în frunte se află crucişătorul care a fost reparat potrivit ordinelor tale.

Hardin răspunse cu detaşare:

— Da, crucişătorul care a fost reparat din ordinul meu, dar aşa cum am cerut eu. Spune-mi, Wienis, ai auzit vreodată de legături în ultraunde? N-ai auzit, din câte pricep. Ei, bine, peste două minute vei afla de ce sunt în stare aceste legături.

Pe ecranul televizorului începură să apară primele imagini şi Hardin reveni:

— Nu, peste două secunde. Stai jos. Wienis, şi ascultă cu atenţie.

7

Theo Aporat era unul dintre preoţii cu rangul cel mai înalt de pe Anacreon. Îşi merita numirea de adjunct al Preotului-şef pe nava-amiral măcar în virtutea ierarhiei preoţeşti.

Dar nu era vorba doar de ierarhie. El cunoştea nava. Lucrase la reparaţii sub directa îndrumare a oamenilor sfinţi ai Fundaţiei. Verificase motoarele din ordinul acestora, instalase cablurile televizoarelor, reparase sistemul de comunicaţie; înlocuise plăcile deteriorate din cuirasa navei, întărise grinzile. I se permisese chiar să dea o mână de ajutor când Înţelepţii Fundaţiei montaseră un sistem atât de sfânt cum nu mai fusese instalat vreodată pe o altă navă – releul ultraundă!

Nu era de mirare că-şi simţea sufletul îngreunat. Nici nu voise să creadă ce-i spusese Verisof – că nava avea să fie folosită într-un scop pervers pentru a produce un rău înspăimântător; că tunurile ei aveau să fie îndreptate împotriva Marii Fundaţii, împotriva Fundaţiei, de la care venea binecuvântarea şi unde fusese pregătit în tinereţe.

Acum, însă, după cele ce-i spusese amiralul, nu se mai îndoia.

Cum de putea Regele, binecuvântat şi divin, să permită comiterea unui act atât de îngrozitor? Nu era aceasta o acţiune a blestematului de regent, Wienis, fără încunoştinţarea Regelui? Şi, în plus, fiul aceluiaşi Wienis era amiralul care-i spusese cu cinci minute mai devreme: „Vezi-ţi de suflete şi de binecuvântări, părinte! De conducerea navei mă ocup eu.”

Aporat zâmbi strâmb. Îşi va vedea de suflete şi de binecuvântări, dar şi de blestem, iar Prinţul Lefkin va scheuna mai curând decât îşi închipuie.

Intră în camera de comunicaţii generale. Acolitul său îl precedă şi cei doi ofiţeri de serviciu nu făcură nici o mişcare ca să-i împiedice. Adjunctul Preotului-şef avea dreptul să intre în orice compartiment al navei.

— Închide uşa! porunci Aporat şi privi la cronometrul navei. Mai rămăseseră cinci minute până la ora douăsprezece. Programase perfect totul.

Cu mişcări experte, cuplă comutatoarele care deschideau canalele de comunicaţie, astfel încât glasul şi imaginea sa puteau pătrunde acum până în cele mai îndepărtate colţuri ale navei de două mile lungime.

— Soldaţi ai navei-amiral regale *Wienis*! Atenţie! Vă vorbeşte Preotul-şef adjunct! (Ştia că sunetul vocii lui răsuna de la partea din spate a navei, unde se aflau motoarele atomice, până la tablourile de comandă, aflate la proră.) Nava, strigă el, este angajată, fără ştirea voastră, în comiterea unui sacrilegiu, a unui asemenea act abominabil, încât sufletul fiecăruia dintre voi va fi condamnat la eternul frig spaţial! Intenţia comandantului vostru este de a conduce nava până spre Fundaţie şi de a bombarda sursa binecuvântărilor de care v-aţi bucurat din partea ei, şi asta pentru că se lasă pradă voinţei lui păcătoase. Întrucât aceasta este intenţia lui, eu, în numele Spiritului Galactic, îl înlătur de la comanda navei, pentru că nu mai există dreptul de comandă acolo unde binecuvântarea Spiritului Galactic a fost retrasă. Nici divinul Rege nu-şi poate menţine statutul de rege fără consimţământul Spiritului.

Vocea îi deveni baritonală, în timp ce acolitul său asculta cu veneraţie, iar cei doi ofiţeri cu o mare spaimă.

— Şi pentru că această navă întreprinde o misiune diavolească, binecuvântarea Spiritului n-o mai apără nici pe ea.

Ridică braţele solemn şi, aflaţi în faţa ecranelor a o mie de televizoare de pe întreg cuprinsul navei, soldaţii fură cuprinşi de spaimă, în timp ce imaginea impunătoare a preotului li se adresă:

— În numele Spiritului Galactic, al profetului său, Hari Seldon, şi al tălmăcitorilor săi, oamenii sfinţi ai Fundaţiei, blestem această navă. Fie ca televizoarele, care sunt ochii navei, să devină oarbe. Fie ca ghearele de abordaj, care sunt braţele ei, să paralizeze. Fie ca dezintegratoarele ei atomice, care sunt pumnii ei, să-şi piardă toată puterea. Fie ca motoarele, care sunt inima ei, să înceteze a mai bate. Fie ca sistemele ei de comunicaţie, care-i alcătuiesc vocea, să amuţească. Fie ca sistemul de ventilaţie, care este respiraţia ei, să se stingă. Fie ca luminile, care sunt sufletul ei, să piară în neant. În numele Spiritului Galactic, blestem această navă!

Şi, odată cu ultimul cuvânt, în chiar clipa în care bătu miezul nopţii, la distanţă de ani-lumină, o mână din Templul Argolid deschise un releu ultraundă care, cu viteza ameţitoare a acestui tip de undă, deschise un alt releu de pe nava-amiral *Wienis*. *Şi nava muri!*

Pentru că trăsătura principală a religiei ştiinţei este funcţionalitatea, şi blesteme ca acelea ale lui Aporat sunt cu adevărat mortale.

Aporat văzu cum întunericul învăluia nava şi auzi oprirea bruscă a susurului monoton şi îndepărtat al motoarelor hiperatomice. Scoase triumfător din buzunarul veşmântului un bec Atomo, care umplu încăperea cu o lumină perlată.

Îi privi de sus pe cei doi soldaţi care, deşi erau fără îndoială oameni curajoşi, căzură în genunchi, zvârcolindu-se înfricoşaţi şi îngroziţi:

— Salvează-ne sufletele, Reverenţa ta! Suntem oameni simpli şi nu am fost încunoştinţaţi de crimele conducătorilor noştri, îngăimă unul dintre ei.

— Urmaţi-mă! spuse Aporat poruncitor. Sufletele voastre nu sunt încă pierdute!

Nava era o învârtejire de întuneric, în care spaima era atât de grozavă şi de perceptibilă încât părea să fi penetrat în oameni şi lucruri. Soldaţii se îmbulzeau pe unde trecea Aporat, cu aura lui de lumină, străduindu-se să-i atingă pulpana veşmântului, cerşind îndurare. Şi tot mereu, singurul lui răspuns era: „Urmaţi-mă!”

Îl găsi pe prinţul Lefkin bâjbâind prin cabinele ofiţerilor şi cerând pe un ton răstit lumină. Amiralul îi aruncă preotului o privire plină de ură.

— A, iată-te! Lefkin moştenise ochii albaştri ai mamei sale, dar nasul coroiat şi ochii saşii îl recomandau ca fiu al lui Wienis.

— Ce înseamnă aceste acţiuni de trădare? Să redai energia navei! Eu comand aici.

— Nu mai comanzi, răspunse Aporat ameninţător.

Lefkin privi înnebunit împrejurul său:

— Prindeţi-l pe acest om. Arestaţi-l, altfel vă arunc în spaţiu unul câte unul! Îşi trase sufletul, şi strigă cu glas piţigăiat: Vă ordonă amiralul vostru. Arestaţi-l!

Apoi îşi pierdu capul cu totul:

— Vă lăsaţi prostiţi de acest şarlatan, de acest clovn? Vă plecaţi umili în faţa unei religii care este alcătuită din fum şi vorbe goale? Omul acesta este un impostor, iar Spiritul Galactic despre care vorbeşte este o înşelătorie pusă la cale de imaginaţia preoţilor pentru a…

Aporat îl întrerupse furios:

— Prindeţi-l pe cel care huleşte! Dacă-i daţi ascultare, sufletele voastre vor fi pierdute!

Şi pe dată, nobilul amiral fu înconjurat şi luat pe sus de o mulţime de soldaţi.

— Luaţi-l şi mergeţi după mine!

Aporat se întoarse şi, urmat de soldaţii care-l târau pe Lefkin şi de ceilalţi ce înţesau coridoarele, ajunse în camera de comunicaţii. Acolo îi porunci fostului comandant să se aşeze în faţa singurului televizor care funcţiona.

— Comandă restului flotei să schimbe cursul şi să se pregătească pentru întoarcerea pe Anacreon.

Cu părul şi hainele în neorânduială, sângerând, bătut şi pe jumătate năuc, acesta execută ordinul.

— Iar acum, continuă Aporat cu o înfăţişare ameninţătoare şi întunecată, suntem în legătură cu Anacreon prin intermediul fasciculului ultraundă. Vorbeşte cum îţi poruncesc eu!

Lefkin făcu un gest de împotrivire, iar mulţimea de soldaţi care înţesa coridorul începu să murmure ameninţător.

— Vorbeşte! spuse Aporat. Începe: Flota Anacreonului…

Lefkin se supuse.

8

În apartamentul lui Wienis era o linişte mormântală când pe ecranul televizorului apăru imaginea Prinţului Lefkin. Regentul lăsă să-i scape o exclamaţie de uimire văzând faţa obosită, tumefiată şi uniforma zdrenţuită a fiului său; alunecă pe un scaun, cu chipul schimonosit de uimire şi gânduri sumbre.

Hardin ascultă demn, cu mâinile lăsate uşor pe genunchi, în timp ce Regele Lepold şedea prăbuşit într-un colţ întunecos muşcându-şi spasmodic mâneca bogat ornamentată cu ţesătură de aur. Până şi soldaţii îşi pierduseră ţinuta semeaţă şi privirile reci, caracteristice militarilor de carieră, şi, de lângă uşă, unde stăteau încordaţi, cu dezintegratoarele pregătite, priveau pe furiş imaginea de pe ecran.

Lefkin vorbi fără tragere de inimă, cu o voce obosită care părea sugrumată la anumite intervale, de parcă cineva i-ar fi suflat ce să spună:

— Flota Anacreonului… conştientă de natura misiunii ei… şi refuzând să participe… la un abominabil sacrilegiu… se întoarce pe Anacreon… cu următorul ultimatum transmis… acelor păcătoşi şi cârtitori… care îndrăznesc să folosească forţa armelor… împotriva Fundaţiei… sursa tuturor binecuvântărilor, … şi împotriva Spiritului Galactic. Să înceteze pe dată războiul împotriva… credinţei celei adevărate… şi să ni se garanteze într-o manieră convenabilă flotei… reprezentată acum de… adjunctul Preotului-şef, Theo Aporat… că un asemenea război nu va fi declarat… în viitor şi că… (aici urmă o pauză mai lungă, după care vocea continuă) acel fost Prinţ-regent, Wienis,… va fi întemniţat… şi judecat de către un tribunal ecleziastic… pentru crimele sale. În caz contrar, la întoarcerea pe Anacreon… flota regală va nărui din temelii palatul regal… şi va lua toate măsurile pe care le consideră necesare… pentru a distruge cuibul de păcătoşi… şi bârlogul celor ce vor să strivească… sufletele oamenilor, care au întâietate în acest moment.

Vocea încheie cu un suspin şi imaginea dispăru de pe ecran.

Degetele lui Hardin trecură agile peste becul Atomo şi lumina lui se făcu tot mai slabă până când, în semiîntuneric, cel ce fusese regent până în acel moment, regele şi soldaţii, deveniră nişte umbre suspendate în ceaţă; şi pentru prima oară se putu observa că o aură îl învăluia pe Hardin.

Nu era lumina orbitoare care constituia prerogativul regilor, ci una mai puţin spectaculoasă, mai puţin impresionantă, dar, cu toate acestea, mai eficientă şi mai folositoare.

Vocea lui Hardin era uşor ironică, iar Wienis, care cu o oră în urmă îl declarase prizonier de război şi considerase Terminus ca şi distrus, era acum o umbră căzută într-un scaun, strivit şi fără grai.

— Există o străveche fabulă, zise Hardin, veche de când umanitatea, probabil, pentru că cele mai vechi înregistrări ale ei sunt doar copii ale altor înregistrări şi mai vechi, care ar putea prezenta interes pentru tine. Sună cam aşa:

„Un cal, al cărui duşman puternic şi periculos era un lup, trăia într-o permanentă spaimă că-şi va pierde viaţa. Ajuns într-o situaţie disperată, se gândi să-şi caute un aliat puternic. Se apropie atunci de om, propunându-i o alianţă pe motiv că lupul le era un duşman comun. Omul acceptă întovărăşirea pe dată şi se oferi să ucidă lupul dacă noul său partener avea să coopereze, punându-i la dispoziţie marea sa iuţeală. Calul se învoi, şi-i permise omului să-l înşeueze. Omul încălecă, doborî lupul şi-l ucise.

Uşurat şi bucuros, calul mulţumi omului şi-i spuse:

— Acum, că duşmanul nostru este mort, scoate-mi frâul şi şaua, şi redă-mi libertatea!

Auzind acestea, omul râse de se prăpădi:

— Al naibii de frumos vorbeşti. Dii, căluţule! Şi-i dădu pinteni mai departe.”

Tăcere deplină. Wienis, care era doar o umbră, nu făcu nici un gest.

Hardin continuă molcom:

— Sper că înţelegi analogia. În dorinţa de a cimenta pentru veşnicie dominaţia lor asupra propriilor popoare, regii celor Patru Regate au acceptat religia ştiinţei care i-a făcut divini; dar aceeaşi religie a constituit pentru ei frâul şi şaua, întrucât sângele dătător de viaţă al energiei atomice a fost încredinţat preoţilor – care dintotdeauna au primit porunci de la noi, te rog să ţii minte acest lucru, şi nu de la voi. Aţi ucis lupul, dar nu aţi putut scăpa de hăţ şi de şa…

Wienis sări în picioare şi, în semiîntuneric, ochii lui păreau nişte găvane turbate. Vocea îi era incoerentă şi răguşită:

— Şi totuşi te voi aresta. Nu-mi vei scăpa. Vei putrezi în temniţă! Mai bine să fim distruşi. Să fie totul ras de pe faţa pământului. Fii blestemat! Nu vei scăpa! Soldaţi! urlă el, cu o voce isterică. Doborâţi-l pe acest diavol! Dezintegraţi-l! Trageţi!

Fără să se ridice de pe scaun, Hardin se întoarse cu faţa spre soldaţi şi le zâmbi. Unul dintre ei ridică arma şi apoi o lăsă în jos. Ceilalţi rămaseră ca împietriţi. Salvor Hardin, primarul de pe Terminus, înconjurat de acea aură delicată, zâmbind plin de încredere, şi în faţa căruia întreaga putere a Anacreonului se năruise ca un castel de nisip, îi domina, în ciuda poruncilor pe care le urla descreieratul Regent.

Wienis slobozi un blestem şi se îndreptă împleticindu-se către cel mai apropiat soldat. Cu gesturi sălbatice, smulse arma din mâna omului, o îndreptă spre Hardin, care nu făcu nici o mişcare să se apere, şi apăsă pe declanşator.

Fasciculul continuu de lumină palidă atinse câmpul de forţă care îl înveşmânta pe primar şi fu aspirat, neutralizat şi făcut inofensiv. Wienis apăsă şi mai tare pe declanşator şi râse cu lacrimi.

Hardin continuă să zâmbească, iar aura câmpului de forţă străluci şi mai puternic, absorbind energia eliberată de dezintegrator. În colţul său, Lepold îşi duse mâinile la ochi şi începu să geamă.

Cu un ţipăt neputincios şi disperat, Wienis schimbă direcţia ţevii dezintegratorului şi trase din nou – apoi se prăbuşi la pământ cu capul zdrobit.

Hardin se cutremură în faţa acestei scene şi murmură:

— Un bărbat al „acţiunii directe” până la ultima suflare. Ultimul refugiu!

9

Bolta Timpului era aglomerată peste capacitatea locurilor pe scaune, iar oamenii stăteau în picioare în partea din spate a încăperii.

Salvor Hardin compară această mulţime cu puţinii care participaseră, în urmă cu treizeci de ani, la prima apariţie a lui Hari Seldon. La acea vreme, fuseseră doar şase: cei cinci Enciclopedişti – cu toţii decedaţi între timp – şi el însuşi, tânărul „om de paie” pe post de primar. În acea zi, cu ajutorul lui Yohan Lee, ştersese acest stigmat din biografia sa.

Acum situaţia era cu totul alta din toate punctele de vedere. Fiecare membru al Consiliului municipal aştepta cu nerăbdare apariţia lui Hari Seldon. Era încă primar, dar atotputernic, de această dată; după zdrobirea completă a Anacreonului, popularitatea sa atinsese apogeul. Când se întorsese de pe Anacreon aducând vestea morţii lui Wienis şi noul tratat semnat cu înspăimântatul Lepold, fusese întâmpinat cu un vot de încredere. Când acest succes fu urmat foarte curând de tratate similare semnate cu fiecare dintre celelalte trei regate – tratate care acordau Fundaţiei puteri care aveau să împiedice pentru vecie orice încercări de atac, aşa cum încercase Anacreonul, se organizaseră procesiuni cu torţe pe toate străzile oraşului Terminus. Nici numele lui Hari Seldon nu fusese aclamat cu atâta convingere şi putere.

Hardin strânse din buze. Se bucurase de o popularitate asemănătoare şi după prima criză.

De partea cealaltă a încăperii, Sef Sermak şi Lewis Bort erau angajaţi într-o discuţie aprinsă; evenimentele din ultima vreme nu păreau să-i fi domolit. Se alăturaseră votului de încredere; ţinuseră cuvântări în care recunoscuseră public că se înşelaseră, se scuzaseră elegant pentru folosirea unor cuvinte mai tari în cadrul dezbaterilor anterioare, se disculpaseră cu rafinament declarând că nu urmaseră decât cele dictate de propriile conştiinţe şi convingeri şi, la scurt timp după aceea, lansaseră o nouă campanie acţionistă.

Yohan Lee îl trase uşor de mânecă pe Hardin şi arătă sugestiv spre ceasul de la mână.

Hardin îl privi:

— Bine-ai venit, Lee. Mai eşti supărat? Ce s-a întâmplat?

— Trebuie să apară peste cinci minute, nu-i aşa?

— Aşa presupun. Data trecută a apărut la amiază.

— Dacă nu apare?

— Ai de gând să mă sâcâi toată viaţa cu temerile tale? Dacă nu apare, asta e.

Lee se înnegură şi clătină uşor din cap.

— Dacă treaba eşuează intrăm într-un nou bucluc. Fără sprijinul lui Seldon pentru ceea ce am realizat până acum, Sermak se va considera liber să o ia de la început. Doreşte nici mai mult nici mai puţin decât anexarea celor Patru Regate şi expansiunea imediată a Fundaţiei – prin forţă, dacă va fi nevoie. Şi-a început deja campania.

— Ştiu. Un înghiţitor de flăcări trebuie să înghită flăcări chiar dacă trebuie să le aprindă singur. Iar tu, Lee, trebuie să fii îngrijorat chiar de-ar fi să te sinucizi pentru a inventa un motiv de îngrijorare.

Lee tocmai se pregătea să răspundă, dar rămase fără grai, căci luminile deveniră mai palide şi aproape că se stinseră cu totul. Ridică braţul ca să arate către cubiculul de sticlă care domina jumătate din încăpere şi apoi se prăbuşi pe un scaun oftând din rărunchi.

Hardin se îndreptă de spate la apariţia care umpluse acum tot spaţiul cubiculului – o siluetă într-un scaun cu rotile! Doar el singur dintre toţi cei prezenţi îşi putea aminti ziua aceea, cu decenii în urmă, când acea siluetă apăruse pentru prima oară. Era tânăr atunci şi silueta era bătrână. Acum silueta rămăsese aceeaşi, în schimb el îmbătrânise.

Silueta privi direct înainte, iar degetele ei răsfoiau o carte ţinută în poală.

— Sunt Hari Seldon. O voce blândă, trădând vârsta înaintată.

Publicul păstră tăcere, uitând parcă să mai respire şi Hari Seldon continuă cu vioiciune:

— Este pentru a doua oară că mă aflu aici. Bineînţeles că nu ştiu dacă vreunul dintre voi a fost aici la prima apariţie. La urma-urmei, nici nu pot să-mi dau seama cu ajutorul simţurilor dacă e sau nu cineva de faţă, dar asta nu are nici o importanţă. Dacă cea de-a doua criză a fost depăşită cu succes, cu siguranţă că sunteţi prezenţi; nu există altă cale. Dacă nu e nimeni aici, înseamnă că cea de-a doua criză v-a depăşit puterile.

Zâmbi cuceritor:

— Mă îndoiesc, totuşi, de acest lucru, întrucât calculele mele arată o probabilitate de nouăzeci şi opt virgulă patru la sută că nu va apărea nici o îndepărtare semnificativă de la Plan în primii optzeci de ani. Potrivit calculelor noastre, aţi ajuns să dominaţi regatele barbare care se află în imediata apropiere a Fundaţiei. Ca şi în cazul primei crize, i-aţi pus la respect prin folosirea Echilibrului Puterii, astfel că în cea de-a doua criză aţi câştigat supremaţia folosind Puterea Spirituală, şi nu pe cea Temporală.

Cu toate acestea, trebuie să vă avertizez să nu deveniţi din cale afară de siguri pe voi. Nu-mi stă în obicei să vă transmit previziuni prin intermediul acestor înregistrări, dar ar fi bine să arăt că ceea ce aţi obţinut acum e doar un nou echilibru – deşi e un echilibru în cadrul căruia poziţia voastră e considerabil mai bună. Puterea Spirituală, cu toate că e suficientă pentru a respinge atacurile celei Temporale, *nu* este suficientă pentru a ataca la rândul său. Din cauza inevitabilei dezvoltări a forţei de rezistenţă, cunoscută sub numele de Regionalism sau Naţionalism, Puterea Spirituală nu poate învinge. Dar sunt încredinţat că nu vă spun nimic nou.

Trebuie de asemenea să mă iertaţi că vă vorbesc în acest mod confuz. Termenii pe care-i folosesc sunt, în cel mai bun caz, simple aproximări, dar nici unul dintre voi nu are pregătirea necesară pentru a înţelege adevărata simbolistică a psihoistoriei, aşa încât trebuie să mă fac înţeles aşa cum pot.

În acest caz, Fundaţia este abia la începutul drumului care duce la Noul Imperiu. Regatele învecinate sunt, ca forţă umană şi ca resurse, copleşitor de puternice în comparaţie cu voi. Dincolo de ele se află uriaşa şi încâlcita junglă a barbariei care se întinde în jurul întregii Galaxii. În interiorul acesteia se află ceea ce a mai rămas din Imperiul Galactic, care, deşi slăbit şi decăzut, e încă incomparabil de puternic.

Spunând acestea, Hari Seldon înălţă cartea şi o deschise. Chipul îi deveni solemn.

— Şi nu uitaţi că a mai existat o altă Fundaţie întemeiată cu optzeci de ani în urmă – o Fundaţie la celălalt capăt al Galaxiei, la Capătul Stelei... Trebuie să ţineţi mereu seama de existenţa ei. Domnilor, aveţi în faţă nouă sute douăzeci de ani. A voastră e problema! Purcedeţi!

Privi către carte şi aceasta dispăru, în timp ce luminile se aprinseră, orbitoare. În hărmălaia ce urmă, Lee se aplecă spre urechea lui Hardin.

— N-a spus când se va întoarce.

— Aşa e, răspunse Hardin, dar sunt sigur că nu se va întoarce decât după moartea noastră!

Partea a patra – NEGUŢĂTORII

NEGUŢĂTORII – ... şi mereu cu un pas înainte faţă de hegemonia Fundaţiei erau Neguţătorii care stabileau legături fragile la distanţe uriaşe. Treceau luni sau chiar ani între plecările şi sosirile lor pe Terminus; de cele mai multe ori, navele lor nu erau decât nişte cârpăceli şi improvizaţii de ageamii; cinstea lor nu era la mare înălţime; temeritatea lor...

Prin toate acestea ei au făurit un imperiu mai durabil decât despotismul pseudoreligios care caracteriza cele Patru Regate...

Circulau nenumărate istorii despre aceste personaje impunătoare şi solitare care trăiau, pe jumătate în glumă, pe jumătate în serios, sub semnul unui motto adoptat dintr-o maximă a lui Salvor Hardin – „Niciodată să nu laşi ca propriul simţ moral să te împiedice să faci ceea ce trebuie". Acum ar fi greu de deosebit poveştile reale de cele apocrife. Probabil că nici nu există vreo asemenea poveste care să nu fi suferit unele exagerări...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

1

Limmar Ponyets era plin de săpun când răsună apelul în difuzorul receptorului – ceea ce dovedea încă o dată, dacă mai era nevoie, că până în spaţiul ostil şi întunecat al Periferiei Galactice era valabilă răsuflata zicală potrivit căreia mesajele importante sosesc atunci când te afli în baie.

Din fericire, pe o navă comercială independentă, spaţiul neinvadat de mărfuri diverse este extrem de restrâns. Cu atât mai mult cu cât duşul, dotat şi cu apă caldă, este aşezat într-un cubicul de două pe patru picioare, la circa zece picioare de panourile de control. Ponyets auzi limpede bâzâitul sacadat al receptorului.

Lăsând să-i scape o înjurătură printre dinţi, şiroind de apă, ieşi de la duş pentru a răspunde apelului şi, trei ore mai târziu, o altă navă comercială se apropie şi un tânăr zâmbitor intră prin tubul de legătură dintre nave.

Ponyets îi oferi oaspetelui scaunul cel mai bun pe care-l avea, iar el se cocoţă pe scaunul rotativ al pilotului.

— Ce faci, Gorm? întrebă morocănos. Mă urmăreşti tocmai de la Fundaţie?

Les Gorm îşi aprinse o ţigară şi clătină hotărât din cap.

— Eu? Nicidecum. Eu sunt doar fraierul care s-a întâmplat să ajungă pe Glyptal IV la o zi după ce plecase poşta. Aşa că m-au trimis după tine cu chestia asta.

Minuscula sferă lucitoare trecu dintr-o mână în alta şi Gorm adăugă:

— E confidenţial. Super-secret. Nu putea fi transmis prin subeter sau pe altă cale. Sau cel puţin aşa am înţeles eu. E o Capsulă Personală şi nu poate fi deschisă de altcineva în afară de tine.

Ponyets privi dezgustat la capsulă.

— Văd şi singur. Numai că nu-mi amintesc să fi primit veşti bune în felul ăsta.

Capsula se deschise în mâna lui şi banda subţire şi transparentă se desfăşură. Citi repede mesajul, pentru că imediat ce partea finală a mesajului ieşi, partea lui de început începu să se înnegrească şi să se dezintegreze. După un minut şi jumătate se înnegrise complet şi se dezintegrase moleculă cu moleculă.

— Of, pentru numele Galaxiei! bolborosi Ponyets.

— Te pot ajuta cu ceva? întrebă Les Gorm, cu jumătate de glas. Ori e din cale afară de secret?

— Pot să-ţi spun pentru că faci parte din Breaslă. Trebuie să merg spre Askone.

— Tocmai acolo? De ce?

— Au întemniţat un neguţător. Dar ţine-o pentru tine.

Gorm se schimbă la faţă şi deveni furios:

— Întemniţat? Păi asta-i o încălcare a Convenţiei!

— Da, dar şi amestecul în politica locală tot încălcare a Convenţiei se cheamă.

— Aha! A făcut aşa ceva? făcu Gorm. Cine e neguţătorul? Cineva pe care-l cunosc?

— Nu! răspunse Ponyets tăios şi Gorm înţelese că nu mai era cazul să insiste cu întrebări.

Ponyets se ridică în picioare şi privi concentrat şi apăsat de gânduri prin viziplacă. Bolborosi câteva înjurături la adresa acelei forme lenticulare ceţoase care era corpul Galaxiei şi spuse cu voce tare:

— A dracului încurcătură. Şi eu sunt în urmă cu cotele.

Gorm se lumină dintr-o dată:

— Hei, amice, Askone este zonă închisă.

— Exact. Nu poţi vinde nici măcar un briceag pe Askone. Nu cumpără jucării atomice de *nici* un fel. Cu problema asta a cotelor nerezolvată, e crimă să merg acolo.

— Nu te poţi eschiva?

Ponyets clătină absent din cap:

— Îl cunosc pe tipul implicat. Nu-l pot lăsa de izbelişte. Ce să-i faci?! Sunt la dispoziţia Spiritului Galactic şi merg voios acolo unde mi se comandă.

— Poftim? întrebă Gorm nelămurit.

Ponyets îl privi, apoi pufni în râs.

— Am uitat. N-ai avut prilejul să citeşti *Cartea Spiritului*, aşa-i?

— Nici n-am auzit de ea, răspunse Gorm.

— Ai fi auzit dacă ai fi avut pregătire religioasă.

— Pregătire religioasă? Pentru preoţire? Gorm era total debusolat.

— Îmi pare rău. E ruşinea mea şi secretul meu cel mai întunecat. Sfinţii Părinţi nu m-au mai suportat. M-au exmatriculat şi au avut motive suficiente să mă trimită la o

educaţie laică sub oblăduirea Fundaţiei. Ei, şi-acum ar cam trebui s-o iau din loc. Cum ţi-a mers anul ăsta?

Gorm strivi ţigara şi-şi aranjă casca:

— Livrez acum ultimul transport. Sper să meargă bine.

— Norocosule! exclamă Ponyets şi, minute în şir după plecarea lui Les Gorm, rămase îngândurat.

Aşadar, Eskel Gorov era pe Askone – şi încă în închisoare!

Asta era rău! De fapt, era cu mult mai rău decât părea la prima vedere.

Una era să-i spui unui tânăr curios versiunea diluată a poveştii, ca să scapi de el şi să-l faci să plece, şi alta era să dai piept cu adevărul.

Pentru că Limmar Ponyets era unul dintre puţinii oameni care ştiau din întâmplare că neguţătorul-şef Eskel Gorov nu era defel neguţător, ci cu totul altceva: agent al Fundaţiei!

2

Două săptămâni! Două săptămâni risipite.

O săptămână îi trebuise ca să ajungă la Askone, la marginile cele mai îndepărtate, unde vigilentele nave de luptă apărură dintr-o dată, întâmpinându-l în număr mare. Oricare le-ar fi fost sistemele de detecţie, acestea funcţionau, şi încă bine.

Navele îl flancară încet, fără a-l avertiza, menţinându-se la o oarecare distanţă şi determinându-l, fără menajamente, să se deplaseze spre soarele central din Askone.

Ponyets le-ar fi putut da o lecţie, mai cu seamă că nu erau decât hârburi rămase de la defunctul Imperiu Galactic. Fiind nave de croazieră şi de agrement, şi nu nave de luptă, fără arme atomice la bord, erau cu atât mai decorative şi mai neputincioase. Dar Eskel Gorov se afla în mâinile lor şi Gorov nu era un ostatec oarecare ce putea fi abandonat. Askonienii ştiau măcar atâta lucru.

Apoi încă o săptămână – o săptămână pentru a-şi croi drum cu multă osteneală printre puzderia de funcţionari neînsemnaţi care alcătuiau un adevărat hăţiş între Marele Stăpân şi lumea exterioară. Fiecare dintre ei trebuia măgulit până la greaţă pentru a-şi pune o semnătură plină de înflorituri pe un document ce nu reprezenta decât pasul până la următorul funcţionar situat cu o treaptă mai sus.

Ponyets descoperi pentru prima oară în viaţă că actele lui de neguţător nu făceau nici două parale.

Iar acum, în cele din urmă, Marele Stăpân se afla de cealaltă parte a uşii frumos ornamentate şi păzite de santinele – dar se scurseseră deja două săptămâni.

Gorov era încă prizonier, iar marfa lui Ponyets zăcea inutilă în magaziile navei.

* * *

Marele Stăpân era un bărbat scund, cu un început de chelie şi cu un chip smochinit, al cărui trup părea insignifiant, aproape imaterial din cauza gulerului uriaş din blană lucitoare pe care-l avea înfăşurat în jurul gâtului.

Făcu un semn cu mâna şi şirul de oameni înarmaţi se dădu în lături, formând un culoar de trecere de-a lungul căruia Ponyets păşi spre picioarele Şefului Statului.

— Să nu scoţi o vorbă, şuieră Marele Stăpân şi Ponyets, care deschisese gura, îşi muşcă buzele.

— Aşa e bine, spuse domnitorul Askoniei vizibil relaxat, nu suport vorbăria fără rost. Nici nu poţi ameninţa şi nici nu voi fi silit să ascult cuvinte mieroase. Nu vreau să aud vreo plângere ofensată. Nici nu mai ţin minte de câte ori aţi fost avertizaţi voi, rătăcitorii, că maşinile voastre diavoleşti nu sunt dorite nicăieri pe Askone.

— Domnia voastră, spuse Ponyets domol, nu voi încerca să caut scuze pentru neguţătorul în chestiune. Nu intră în obiceiurile neguţătorilor să se amestece în treburile care nu-i privesc. Dar Galaxia e mare şi s-a mai întâmplat şi cu alte ocazii să se depăşească anumite graniţe, dar nu cu rea intenţie. A fost o greşeală pe care o regretăm nespus de mult.

— E regretabil, într-adevăr, chiţăi Marele Stăpân. Dar a fost oare o greşeală? Oamenii voştri de pe Glyptal IV m-au bombardat cu rugăminţi de negocieri la numai două ore după ce nefericitul păcătos a fost arestat. Ei m-au avertizat de nenumărate ori asupra sosirii tale. Îmi face impresia că asist la o operaţiune de salvare foarte bine pusă la punct. Au fost anticipate cam multe lucruri – cam multe pentru o greşeală, regretabilă sau nu.

Ochii negri ai askonianului erau plini de dispreţ. Continuă:

— Şi oare voi sunteţi neguţători, care zburătăciţi de pe o lume pe alta ca nişte fluturaşi bezmetici, atât de orbiţi de propriile drepturi încât vă permiteţi să veniţi pe pământul celei mai mari lumi din Askone, chiar în centrul sistemului ei, şi să pretindeţi că este o încălcare regretabilă a graniţelor? Hai să fim serioşi.

Ponyets simţi fiori reci, dar rămase impasibil. Răspunse cu o voce smerită:

— Veneraţia voastră, dacă încercarea de a face comerţ a fost premeditată, acest lucru este necugetat şi contravine total celor mai stricte reglementări ale Breslei noastre.

— Necugetat, desigur, spuse askonianul. Cu atât mai mult cu cât tovarăşul tău ar putea să plătească cu viaţa această necugetare.

Ponyets simţi un nod în stomac. Era multă hotărâre în glasul askonianului.

— Veneraţia voastră, spuse el, moartea este un fenomen atât de absolut şi de irevocabil încât cu siguranţă că trebuie să existe o alternativă.

Askonianul făcu o pauză semnificativă înainte de a da un răspuns evaziv:

— Am auzit că Fundaţia este bogată.

— Bogată? Bineînţeles. Dar bogăţiile noastre sunt exact cele pe care refuzaţi să le acceptaţi. Bunurile noastre atomice valorează…

— Bunurile voastre n-au nici o valoare prin aceea că le lipseşte binecuvântarea ancestrală. Bunurile voastre sunt fructe ale răului şi blestemate pentru că fiinţează sub interdicţia ancestrală. Cuvintele fură intonate; o recitare a unei formule.

Marele Stăpân închise ochii şi spuse cu subînţeles:

— Altceva de valoare n-ai?

Neguţătorul rămase nedumerit:

— Nu înţeleg. Ce doriţi?

Askonianul făcu un gest disperat, ducând mâinile în lături.

— Tu îmi ceri să schimb locul cu tine şi să-mi fac dorinţele cunoscute. Se pare că prietenul tău va trebui să îndure pedeapsa stabilită pentru sacrilegiu potrivit Codului askonian – moarte prin gazare. Suntem un popor drept. Nici cel mai sărac ţăran, într-un caz similar, nu va suferi mai mult. Nici eu însumi n-aş suferi mai mult.

Ponyets bâigui disperat:

— Veneraţia voastră, aş putea avea permisiunea dumneavoastră pentru a vorbi prizonierului?

— Legea askoniană, spuse Marele Stăpân, nu permite comunicarea cu un condamnat.

Reţinându-şi cu greu emoţia, Ponyets zise:

— Veneraţia voastră, vă implor să fiţi iertător faţă de sufletul unui om în aceste momente în care viaţa lui atârnă între viaţă şi moarte. De când viaţa îi este în pericol, este rupt de consolarea spirituală. Acum el a ajuns în situaţia de a merge nepregătit la sânul Spiritului care domneşte peste toţi şi peste toate.

— Eşti păstor de suflete? întrebă cu voce bănuitoare Marele Stăpân.

Ponyets lăsă capul în pământ cu umilinţă.

— Am fost pregătit în acest sens. Neguţătorii rătăcitori au nevoie de oameni ca mine în nemărginirea şi pustietatea spaţiului pentru a se ocupa de latura spirituală a vieţii lor închinate negoţului şi celor lumeşti.

Domnitorul askonian îşi muşcă gânditor buzele.

— Fiecare trebuie să-şi pregătească sufletul pentru această călătorie către spiritele sale ancestrale. Cu toate acestea, niciodată nu mi-a trecut prin minte că voi, neguţătorii, sunteţi credincioşi.

3

Eskel Gorov se întoarse de pe o parte pe alta şi întredeschise un ochi când Limmar Ponyets intră pe uşa solid întărită cu bare de oţel. Uşa se închise cu un bubuit răsunător. Gorov bolborosi ceva nedesluşit şi sări în picioare.

— Ponyets! Te-au trimis?

— Simplă întâmplare, spuse Ponyets cu amărăciune, ori e o lucrătură a demonului meu. Punctul unu: ai intrat în mare bucluc. Punctul doi: drumul meu comercial, aşa cum este el cunoscut Camerei de comerţ, se află la circa cincizeci de parseci depărtare de sistemul acesta în momentul în care se petrece punctul unu. Punctul trei: am mai lucrat împreună şi Camera cunoaşte acest lucru. Nu-i un aranjament de toată frumuseţea? Răspunsul e la îndemâna oricui.

— Fii precaut, spuse Gorov, îngrijorat. Ne ascultă. Nu ai cu tine un variator de câmp?

Ponyets arătă spre brăţara bogat ornamentată care-i atârna la încheietura mâinii şi Gorov se linişti.

Ponyets privi în jur. Celula era sărăcăcios mobilată, dar spaţioasă. Era bine luminată şi nu mirosea neplăcut.

— Nu-i rău, spuse el. Se poartă cu mănuşi.

Gorov făcu un gest de lehamite:

— Ascultă, cum de ai ajuns până la mine? Mă aflu în detenţie solitară de aproape două săptămâni.

— Cam de când am sosit eu, nu? Păi, s-ar părea că păsăroiul ăsta bătrân care şefeşte pe aici are şi nişte slăbiciuni. Are oarece înclinaţii pentru tirade pioase, aşa că am încercat o stratagemă care a mers. Sunt aici în calitate de duhovnic spiritual. E ceva pentru o persoană pioasă ca el. Ţi-ar tăia gâtul fără să clipească dacă ar avea prilejul, dar ar ezita să întineze în vreun fel propăşirea sufletului tău imaterial şi discutabil. E pur si simplu o mostră de psihologie empirică. Un neguţător trebuie să ştie câte ceva din toate.

Gorov zâmbi batjocoritor:

— Iar tu eşti trecut prin şcoala teologică. Eşti grozav, Ponyets. Mă bucur că te-au trimis pe tine. Dar Marele Stăpân nu-mi iubeşte numai sufletul. A zis ceva de răscumpărare?

Neguţătorul îl privi printre gene.

— Doar nişte aluzii. De asemenea, a ameninţat cu moartea prin gazare. Am fost precaut şi nu m-am angajat cu nimic; putea

să fie o capcană. Prin urmare, nu umblă decât să ne jecmănească. Aşa-i? Şi ce vrea?

— Aur.

— Aur?! Ponyets se întunecă la chip. Chiar metal? Şi pentru ce?

— E moneda lor de schimb.

— Zău? Şi de unde să găsesc eu aur?

— De unde poţi. Ascultă, am ceva important să-ţi spun. Nu mi se va întâmpla nimic atâta vreme cât îi fluturăm Marelui Stăpân pe la nas ideea cu aurul. Promite-i-l, oricât ar cere. Apoi te întorci la Fundaţie dacă trebuie să-l procuri. Când voi fi eliberat, vom fi escortaţi până la marginea sistemului, apoi ne despărţim.

Ponyets îl privi dezaprobator:

— După aceea te întorci şi mai faci o încercare.

— Misiunea mea e să vând produse atomice pe Askone.

— Nici n-o să parcurgi un parsec şi-or să te prindă din nou. Cred că ştii asta.

— Nu se ştie, spuse Gorov. Şi dacă m-ar prinde e acelaşi lucru.

— A doua oară te vor ucide.

Gorov ridică din umeri.

— Dacă ar fi să negociez a doua oară cu Marele Stăpân, spuse Ponyets cu jumătate de glas, aş vrea să ştiu toată povestea. Până aici am acţionat orbeşte. Puţinele vorbe pe care le-am spus l-au iritat la culme pe Veneraţia Sa.

— E destul de uşor, zise Gorov. Singura modalitate de a spori securitatea Fundaţiei aici, la Periferie, este de a constitui un imperiu comercial controlat cu ajutorul religiei. Suntem prea slabi deocamdată pentru a impune un control politic. Asta-i tot ce putem face pentru a menţine cele Patru Regate.

Ponyets clătină din cap.

— Înţeleg eu asta, dar un sistem care nu acceptă jucărioare atomice nu poate intra sub controlul nostru religios…

— Şi poate deveni un focar de independenţă şi ostilitate. Aşa e.

— Bine, teoria e bună, zise Ponyets. Problema e: ce anume împiedică vânzările? Religia? Aşa mi-a dat a înţelege Marele Stăpân.

— E o formă de divinizare a strămoşilor. Tradiţiile lor vorbesc despre un trecut nefericit din care au fost salvaţi de eroii simpli şi virtuoşi ai vechilor generaţii. Nu e vorba decât de o înţelegere distorsionată a perioadei anarhice de acum un secol, când trupele imperiale au fost izgonite şi s-a instalat un guvern independent. Cuceririle ştiinţifice, şi energia atomică în special, au ajuns să fie identificate cu fostul regim imperial de care-şi amintesc cu groază.

— Chiar aşa? Dar au nişte nave mici destul de frumoase care m-au detectat de la doi parseci distanţă. Asta-mi miroase a energie atomică.

— Navele acelea sunt ceea ce le-a mai rămas de la Imperiu, fără îndoială, răspunse Gorov ridicând din umeri. Probabil că au propulsie atomică. Au păstrat şi ei ce le-a rămas. Problema este că nu vor să inoveze nimic şi economia internă este eminamente neatomică. Asta-i ceea ce trebuie să schimbăm.

— Şi cum voiai s-o faci?

— Înfrângând rezistenţa într-un punct mai slab. Mai simplu spus, dacă aş putea vinde un briceag cu o lamă cu câmp de forţă unui nobil, interesul lui ar fi să impună nişte legi care să-i permită să-l folosească. Aşa cum zic eu, pare caraghios, dar din punct de vedere psihologic este un plan bine conceput. Pentru a avea vânzări strategice în puncte strategice ar trebui să constituim o facţiune pro-atomică la Curte.

— Şi te-au trimis pe tine cu misiunea asta, pe când eu sunt aici ca să plătesc răscumpărarea şi să plec, iar tu să mai faci o încercare? Asta nu înseamnă a gândi pe dos?

— Ce vrei să spui? întrebă Gorov cu prudenţă.

— Ascultă, izbucni exasperat Ponyets, eşti diplomat, nu neguţător, iar neguţător nu devii peste noapte doar dându-ţi singur acest titlu. Treaba asta e pentru unul care s-a mai ocupat de vânzări, şi eu am pe navă o încărcătură care zace fără nici un folos, în timp ce nu văd cum îmi voi realiza cotele.

— Vrei să spui că ai de gând să-ţi rişti viaţa într-o afacere care nu te priveşte? întrebă Gorov şi zâmbi vag.

— Vrei să insinuezi că asta-i o problemă de patriotism şi că neguţătorii n-ar fi patrioţi? întrebă Ponyets.

— Nu se prea cunosc cazuri. Oricum, pionierii nu-s niciodată patrioţi.

— Bine. Să zicem că aşa e. Doar nu cutreier prin spaţiu numai ca să salvez Fundaţia. Vreau să câştig şi bani, şi asta ar fi o şansă pentru mine. Dacă slujeşte şi Fundaţiei, cu atât mai bine. Mi-am riscat eu viaţa şi pentru mai puţin.

Ponyets se ridică în picioare, iar Gorov se ridică aproape în acelaşi timp.

— Ce-ai de gând să faci?

— Nu ştiu, Gorov, spuse neguţătorul şi zâmbi. Cel puţin deocamdată. Dar dacă problema se reduce la afaceri, ţi-ai găsit omul. Nu sunt un lăudăros, în general, dar ţin întotdeauna seama de un lucru. Şi *n-am terminat* niciodată anul fără să-mi realizez cotele.

Uşa celulei se deschise imediat ce bătu, şi cele două santinele îl încadrară.

4

— Un spectacol! zise sumbru Marele Stăpân. Se aşeză mai confortabil între blănuri şi cu o mână apucă mai bine ciomagul care-i slujea drept baston.

— Şi aur, Veneraţia voastră.

— *Şi* aur, aprobă nepăsător Marele Stăpân.

Ponyets aşeză cutia pe podea şi o deschise cu aerul cel mai elegant şi plin de încredere de care era în stare. Se simţea singur şi neajutorat, înfruntând o ostilitate universală; exact cum se simţise în spaţiu în primul an. Consilierii bărboşi, aşezaţi în semicerc cu faţa spre el, îl priveau cu antipatie făţişă. Printre ei era şi Pherl, favoritul cu faţa lungă, care stătea într-o poziţie ostilă în imediata apropiere a Marelui Stăpân. Ponyets avusese deja de a face cu el şi-l considerase drept inamicul său numărul unu şi prin urmare el trebuia să fie şi prima victimă.

Dincolo de uşile sălii, o mică armată aştepta evenimentele. Ponyets era practic rupt de navă şi singura sa armă era această încercare de mituire, pentru că Gorov stătea încă în închisoare.

Făcu ultimele reglaje la monstruozitatea pentru a cărei încropire îi trebuiseră multă inventivitate şi aproape o săptămână de încercări şi se rugă cerului ca acel cristal de cuarţ cu urme de plumb să reziste tensiunii.

— Ce reprezintă? întrebă Marele Stăpân.

— Acesta, spuse Ponyets, făcând un pas îndărăt, este un mic aparat pe care l-am construit singur.

— Asta se vede de la o poştă, dar nu mi-ai răspuns la întrebare. E vreuna din oribilităţile lumii tale?

— Are ceva atomic în ea, recunoscu Ponyets cu gravitate, dar nu e nevoie să o atingeţi sau să aveţi ceva de a face cu ea. E numai pentru mine şi dacă conţine oribilităţi, iau asupra mea toate păcatele ei.

Marele Stăpân ridică bastonul de fier, făcând un gest ameninţător către maşinărie, şi buzele sale începură să se mişte repede şi tăcut într-o rugăciune de purificare. Consilierul cu faţă prelungă se aplecă spre Marele Stăpân apropiindu-şi mustaţa roşcată şi rară de urechea acestuia. Venerabilul askonian se scutură arţăgos, vrând să fie lăsat în pace.

— Şi care-i legătura dintre instrumentul acesta diavolesc şi aurul care ar putea salva viaţa conaţionalului tău?

— Cu această maşinărie, începu Ponyets, în timp ce lăsă mâna să-i cadă uşor pe camera centrală şi-i mângâie conturul rotund, pot transforma fierul pe care îl aruncaţi în aur de cea mai bună calitate. Veneraţia voastră, aceasta este singura maşinărie cunoscută de om care acceptă fierul, dispreţuitul fier pe care stă scaunul dumneavoastră şi din care sunt făcute aceste clădiri, şi-l transformă în aur galben strălucitor.

Ponyets simţi că n-o prea brodise. Atunci când încerca să-şi atragă potenţiali cumpărători, vorbea convingător, uşor şi pe înţelesul lor; dar ceea ce spunea acum semăna cu încercarea de a lansa în spaţiu o căruţă. Însă pentru Marele Stăpân importantă nu era forma, ci conţinutul.

— Aşa? Transmutaţie? Au mai existat neghiobi care au susţinut că deţin puterea asta. Dar au plătit pentru acest sacrilegiu.

— A reuşit vreunul?

— Nu. Marele Stăpân părea amuzat şi serios în acelaşi timp. Reuşita în a produce aur a fost o crimă care-şi are propriul antidot. Numai că încercarea însoţită de eşec poate fi fatală. Poftim, ce poţi face din bastonul meu? – întrebă, şi bătu cu el în podea.

— Rog pe Veneraţia voastră să mă ierte. Maşinăria făcută de mine e un model prea mic, iar bastonul este prea lung.

Ochii mici şi strălucitori ai Marelui Stăpân scrutară asistenţa.

— Randel, cataramele, te rog. Hai, omule, îţi vor fi înapoiate în număr dublu, dacă va fi nevoie.

Cataramele fură trecute din mână în mână. Marele Stăpân le cântări îngândurat.

— Poftim, spuse el, şi le aruncă pe pardoseală.

Ponyets le ridică. Trase cu putere până când cilindrul se deschise şi, clipind des şi concentrându-şi privirea, reuşi cu oarecare efort să centreze cataramele pe ecranul anodului. Cu altă ocazie avea să-i fie mai uşor. Acum însă nu avea voie să greşească.

Transmutorul cârâi cu îndărătnicie vreme de circa zece secunde, în timp ce mirosul de ozon deveni destul de persistent. Askonienii se traseră înapoi, bolborosind, şi Pherl şopti iarăşi grăbit în urechea stăpânului său. Marele Stăpân păstră o expresie împietrită. Nu voia să se lase convins.

Iar cataramele erau din aur.

Ponyets le întinse către Marele Stăpân, murmurând „Veneraţia voastră”, dar bătrânul ezită, apoi făcu un semn de respingere. Privirea lui zăbovi o clipă asupra transmutorului.

— Domnilor, acesta este aur, spuse Ponyets grăbit. Numai şi numai aur. Îl puteţi supune oricăror teste chimice şi fizice dacă doriţi să vă convingeţi. Nu poate fi deosebit de aurul care se găseşte în stare naturală. Orice bucată de fier poate fi tratată în acest fel. N-are importanţă dacă fierul este ruginit, şi nici dacă fierul este aliat cu alte metale…

Dar Ponyets vorbea doar ca să alunge tăcerea şi uimirea lor. Continua să ţină cataramele în mâna întinsă, iar strălucirea aurului vorbea de la sine, făcând inutile eforturile lui.

Într-un târziu, Marele Stăpân întinse o mână şi Pherl se ridică şi glăsui:

— Veneraţia voastră, aurul provine dintr-o sursă otrăvită.

Şi Ponyets replică:

— Parfumatul trandafir îşi are rădăcinile în noroi, Veneraţia voastră. În relaţiile dumneavoastră cu vecinii, cumpăraţi materiale de toate felurile şi nu vă întrebaţi de unde le au, dacă provin de la o instalaţie cuminte, binecuvântată de blânzii voştri strămoşi, sau dacă au fost zămislite cu ajutorul vreunei maşinării diavoleşti din spaţiu. Poftiţi, vă rog, eu nu vă ofer maşinăria. Vă ofer aurul.

— Veneraţia voastră, spuse Pherl, nu trebuie să vă simţiţi răspunzător pentru păcatele străinilor care lucrează şi fără consimţământul Vostru şi fără ştiinţa Voastră. Dar a accepta acest aur îndoielnic, produs în mod smintit din fier, în prezenţa Voastră şi cu consimţământul Vostru, reprezintă o insultă adusă spiritelor vii ale sfinţilor noştri strămoşi.

— Şi totuşi acesta este aur, spuse Marele Stăpân, nehotărât, şi nu reprezintă decât un schimb pentru păgânul condamnat pentru ticăloşia lui. Pherl, cred că eşti prea critic. Îşi retrase mâna pe care o întinsese după aur.

— Sunteţi înţelepciunea întruchipată, Veneraţia voastră, zise Ponyets. Să cugetăm: prin liberarea unui păgân, strămoşii voştri nu vor pierde nimic. În schimb, cu aurul pe care-l veţi primi veţi putea împodobi altarele sfintelor lor spirite. Şi, desigur, dacă aurul ar fi întruchiparea răului, dacă un asemenea lucru ar exista, răul ar fi izgonit de îndată ce metalul ar fi pus să slujească unui scop plin de pioşenie.

— Pe moaştele strămoşilor mei! spuse Marele Stăpân cu o vehemenţă surprinzătoare. Deschise gura şi râse strident. Pherl, ce părere ai despre acest tânăr? Afirmaţia este adevărată. La fel de adevărată ca şi cuvintele strămoşilor mei.

Pherl se întunecă la chip şi spuse:

— Aşa s-ar părea. Să ne ferească Spaţiul însă ca acest adevăr să se dovedească a fi o unealtă a Spiritului Rău.

— Vom proceda cu şi mai mare înţelepciune, spuse brusc Ponyets. Păstraţi aurul ca zălog. Aşezaţi-l drept ofrandă pe altarele strămoşilor voştri şi reţineţi-mă ca ostatec vreme de treizeci de zile. Dacă la sfârşitul acestei perioade nu va exista vreo dovadă de refuz – dacă nu se întâmplă vreun dezastru –, acesta va fi un semn sigur că ofranda a fost acceptată. Ce altceva v-aş putea oferi?

Şi când Marele Stăpân se ridică în picioare pentru a cerceta dacă exista vreun semn de dezaprobare, toţi membrii Consiliului îşi dădură acordul. Până şi Pherl încuviinţă din cap, morfolindu-şi capetele zbârlite ale mustăţii.

Ponyets zâmbi şi se gândi la foloasele pe care i le aducea educaţia religioasă.

5

Mai trecu o săptămână până ce reuşi să aranjeze o întrevedere cu Pherl. Ponyets simţea încordarea, însă era de-acum obişnuit cu sentimentul de încorsetare fizică. Părăsise oraşul sub pază. Se afla sub pază la vila de la periferie a lui Pherl. Nu putea decât să accepte această situaţie fără a mai privi înapoi.

Pherl, mai tânăr şi mai înalt, era în afara cercului Bătrânilor. Îmbrăcat neoficial, nu părea a face parte dintre ei.

— Eşti un om tare ciudat, spuse el pe neaşteptate. Ochii lui apropiaţi de rădăcina nasului păreau să ezite. N-ai făcut nimic toată săptămâna ce a trecut, şi îndeosebi în aceste ultime două ore, dar laşi să se înţeleagă că aş avea nevoie de aur. Mi se pare o caznă inutilă, întrucât cine nu are nevoie? De ce nu cutezi să mai faci un pas?

— Nu e vorba numai de aur, spuse Ponyets discret. Nu *numai* de aur. Adică de o monedă-două. E vorba de ceea ce se ascunde în spatele aurului.

— Şi care ar fi acest lucru? îl îmbie Pherl cu un zâmbet şiret. Sunt sigur că ceea ce-mi spui nu reprezintă introducerea pentru o nouă şi stângace demonstraţie.

— Stângace? întrebă Ponyets, uşor încruntat.

— Da, bineînţeles. (Pherl îşi împreună mâinile şi le duse la bărbie.) Nu te judec. Stângăcia a fost deliberată, sunt sigur. Aş fi putut să atrag atenţia Veneraţiei sale asupra *acestui* lucru dacă aş fi fost sigur de motivaţie. În locul tău aş fi produs aurul pe navă şi l-aş fi oferit fără atâta tevatură. Am fi fost scutiţi de spectacolul ce ni l-ai oferit şi de sentimentele contradictorii ce s-au născut.

— E adevărat, recunoscu Ponyets, dar, întrucât am rămas eu însumi, am acceptat sentimentele contradictorii din dorinţa de a vă atrage atenţia.

— Asta-i tot? Doar atât? (Pherl nu făcu nici un efort ca să-şi ascundă veselia dispreţuitoare.) Şi-mi închipui că ai sugerat perioada de purificare de treizeci de zile astfel încât să-ţi poţi asigura timp suficient ca să îndrepţi atenţia către ceva mai substanţial. Dar ce se întâmplă dacă se dovedeşte că aurul este impur?

Ponyets îşi îngădui să răspundă cu umor negru:

— Când aprecierea impurităţii depinde de cei care sunt interesaţi în cea mai mare măsură să-l găsească pur?

Pherl ridică ochii şi îl privi pe neguţător printre gene. Părea în egală măsură surprins şi satisfăcut:

— O remarcă inteligentă. Şi-acum spune-mi de ce ai dorit să mă atragi de partea ta.

— Asta voi face. În scurtul răstimp de când mă aflu aici am observat o serie de lucruri utile care te privesc pe tine şi prezintă interes pentru mine. De exemplu, eşti tânăr – foarte tânăr – pentru a fi membru al Consiliului şi provii dintr-o familie relativ tânără.

— Aduci critici familiei mele.

— Nicidecum. Strămoşii tăi sunt măreţi şi sfinţi – toată lumea recunoaşte. Dar mai sunt unii care spun că eşti membru al vreunuia dintre cele Cinci Triburi.

Pherl se rezemă de spătarul scaunului.

— Cu tot respectul faţă de cei aflaţi în situaţia asta, spuse el fără a-şi ascunde răutatea, vlaga şi bărbăţia celor Cinci Triburi s-au cam ofilit iar sângele lor s-a cam subţiat. Nu mai trăiesc nici măcar cincizeci de membri ai Triburilor.

— Şi, cu toate astea, sunt voci care afirmă că naţiunea nu ar vrea să vadă ca Mare Stăpân pe vreun bărbat care nu aparţine Triburilor. Iar un favorit atât de tânăr şi de proaspăt promovat al Marelui Stăpân poate să-şi facă duşmani puternici printre mai-marii Statului – aşa se zice. Veneraţia sa îmbătrâneşte şi protecţia pe care ţi-o oferă nu va dura după moartea lui atunci când spusele Spiritului său vor fi interpretate de vreun duşman.

Pherl se strâmbă:

— Auzi cam multe pentru un străin. Asemenea urechi ar merita să fie tăiate.

— Asta se va hotărî mai târziu.

— Dă-mi voie să anticipez. (Pherl se foi nerăbdător pe scaun.) Vrei să-mi oferi bogăţia şi puterea cu ajutorul instrumentelor răului pe care le ai în nava ta. Aşa e?

— Să zicem că da. Care ar fi obiecţiile tale? Pur şi simplu, conceptele de bine şi de rău?

Pherl clătină din cap:

— Nici vorbă. Ascultă, străine, în agnosticismul tău păgân, părerea ta despre noi e aşa cum e, însă eu nu sunt sclavul preasupus al mitologiei noastre, deşi aşa s-ar părea la prima

vedere. Sper că sunt un om luminat şi educat, domnule. Profunzimea obiceiurilor noastre religioase, în înţelesul lor, mai degrabă ritual decât etic, se adresează maselor.

— Şi în cazul acesta, care ar fi obiecţiile? insistă discret Ponyets.

— Doar atât. Masele. S-ar putea ca eu să vreau să tratez cu tine, însă maşinăriile tale, pentru a fi utile, trebuie folosite. Cum ar putea veni bogăţiile către mine dacă ar trebui să le folosesc doar în cel mai mare secret, tremurând să nu fiu văzut? Ce voiai să vinzi? Să zicem, un aparat de ras. Chiar dacă faţa mi-ar fi mai bine bărbierită, cum aş putea deveni bogat? Şi cum aş putea evita moartea prin gazare sau furia înspăimântătoare a mulţimii dacă aş fi prins folosindu-l?

Ponyets ridică din umeri.

— Ai dreptate. Ţi-aş spune că remediul ar fi să-ţi educi poporul să folosească maşinării atomice spre propriul folos şi spre profitul tău considerabil. Ar însemna o muncă neînchipuit de grea, nu neg acest lucru, dar şi profiturile ar fi pe măsură. Dar asta este problema ta acum, nu a mea. Pentru că eu n-am de oferit nici aparate de ras, nici cuţite, şi nici malaxoare de gunoi.

— Ce oferi?

— Aur de-a dreptul. Aur. Poţi lua maşina pe care am făcut demonstraţia de săptămâna trecută.

Pherl rămase mut şi simţi un fior. Reuşi să spună:

— Transmutorul?

— Întocmai. Cantitatea de aur pe care o vei avea va fi aceeaşi cu cea de fier. Îmi închipui că acest lucru va fi suficient pentru nevoile tale. Suficient pentru a deveni Mare Stăpân, în ciuda tinereţii şi a duşmanilor pe care-i ai. Şi este un mijloc sigur.

— În ce sens?

— În sensul că secretul este esenţa utilităţii lui; acelaşi secret pe care-l descriai ca singura modalitate de a folosi instrumentele atomice. Poţi îngropa transmutorul în cea mai adâncă temniţă din cea mai puternică fortăreaţă de pe cea mai îndepărtată proprietate şi tot îţi va aduce o îmbogăţire rapidă. Tu vei cumpăra *aurul*, nu maşinăria, iar aurul acela nu poartă nici o urmă a provenienţei lui pentru că nu poate fi deosebit de aurul natural.

— Şi cine va lucra cu maşina?

— Chiar tu. Cinci minute de instruire vor fi suficiente. O vei instala unde doreşti.

— Şi în schimb?

Ponyets deveni precaut:

— Voi cere un preţ bunicel. E în joc viaţa mea. Să zicem, pentru că e o maşinărie valoroasă, echivalentul unui picior cub de aur în fier prelucrat.

Pherl izbucni în râs şi Ponyets se înroşi:

— Domnule, vreau să-ţi spun, adăugă el ţeapăn, că poţi să-ţi primeşti preţul în două ceasuri.

— E adevărat, şi peste o oră ai putea fi departe, iar maşina s-ar putea dovedi inutilă. Am nevoie de o garanţie.

— Ai cuvântul meu.

— Solidă garanţie, n-am ce zice, se înclină Pherl dispreţuitor. În schimb, prezenţa ta ar fi o chezăşie şi mai bună. Îţi dau cuvântul *meu* că te voi plăti la o săptămână după ce-mi livrezi maşinăria în stare de funcţionare.

— Imposibil.

— Imposibil? Când te-ai expus deja la pedeapsa cu moartea doar oferindu-te să-mi vinzi ceva?! Alternativa este cuvântul meu, altfel vei fi gazat, şi asta chiar mâine.

Chipul lui Ponyets rămase inexpresiv, dar avu o scurtă licărire în ochi. Spuse:

— E un târg necinstit. Eşti dispus să punem această înţelegere în scris?

— Ca să risc şi eu pedeapsa cu moartea? Nu, domnule! Pherl rânji satisfăcut. Nu, domnule! Numai unul dintre noi va fi tras pe sfoară.

Neguţătorul spuse cu voce slabă:

— Bine, de acord.

6

Gorov fu eliberat în cea de-a treizecea zi în schimbul a cinci sute de livre de aur. Totodată, îi fu înapoiată intactă şi monstruoasa sa navă.

Apoi, ca şi în cazul călătoriei spre sistemul Askone, la plecare, nava fu însoţită de alte nave zvelte şi mici.

Ponyets o urmări cu privirea, până ce aceasta deveni un punct luminos şi apoi dispăru, după care vocea lui Gorov răzbătu din difuzor, limpede şi piţigăiată, transmisă prin fascicul-eter, care nu putea fi recepţionat de către altcineva.

— Dar nu este tocmai ce ne trebuie, Ponyets. Un transmutor nu e suficient. Şi, apropo, de unde l-ai căpătat?

— Nu l-am căpătat, răspunse Ponyets răbdător. L-am încropit dintr-un container de iradiere a alimentelor. Nu-i bun de nimic, de fapt. Consumul de energie e prohibitiv dacă se foloseşte pe scară largă, pentru că altfel Fundaţia ar prefera să folosească transmutaţia decât să alerge prin toată Galaxia după metale grele. E unul din trucurile obişnuite pe care le foloseşte orice neguţător, cu singura deosebire că nu am văzut vreunul care *să transforme fierul în aur*. Dar e impresionant, şi, deocamdată, funcţionează.

— Bine. Dar şmecheria asta nu foloseşte la nimic.

— Te-a scos din închisoare!

— Cât se poate de neadevărat. Mai ales că trebuie să mă întorc de îndată ce scăpăm de această escortă îndatoritoare.

— De ce?

— Chiar tu ai explicat asta acelui politician al tău. (Vocea lui Gorov trăda nervozitate.) Succesul tău în această afacere s-a bazat pe faptul că transmutorul a fost un mijloc folosit pentru atingerea unui scop, dar el nu are nici o valoare în sine; el a cumpărat aurul, nu maşinăria. Ai fost bun psiholog pentru că ai reuşit, însă…

— Însă? Ponyets îl îndemnă cu calm să continue.

Vocea din receptor deveni mai piţigăiată.

— Dar noi vrem să le vindem o maşină care să aibă o valoare prin ea însăşi; ceva ce vor dori să folosească pe faţă, ceva care să-i îndemne să privească cu ochi buni tehnicile atomice în propriul interes.

— Înţeleg toate acestea, spuse Ponyets îngăduitor. Mi-ai explicat deja situaţia. Dar să vedem ce rezultat vor avea

vânzările mele, bine? Atâta vreme cât transmutorul va funcţiona, Pherl va face aur şi va funcţiona îndeajuns de mult pentru a-şi finanţa campania electorală. Actualul Mare Stăpân nu va mai trăi multă vreme.

— Te bazezi pe recunoştinţă? întrebă Gorov cu răceală.

— Nu, pe interesul personal folosit în mod inteligent. Transmutorul îi asigură succesul în alegeri, alte mecanisme…

— Ba nu, nu! Porneşti de la o premisă greşită. Nu va avea încredere în transmutor, ci în aur, în demodatul aur. Asta încerc eu să-ţi spun.

Ponyets rânji şi-şi căută o poziţie mai comodă. Îl fiersese îndeajuns pe bietul om. Gorov începuse s-o ia razna. Spuse:

— Las-o mai moale, Gorov. N-am terminat. Mai sunt şi alte mărunţişuri.

Se lăsă un moment de tăcere. Apoi se auzi vocea precaută a lui Gorov:

— Ce alte mărunţişuri?

Ponyets făcu un gest inutil:

— Vezi escorta?

— O văd, răspunse scurt Gorov. Ce-i cu ea?

— Îţi spun dacă mă asculţi. Flota care ne escortează este a lui Pherl; un hatâr special din partea Marelui Stăpân. A reuşit s-o obţină.

— Şi?

— Şi unde crezi că ne conduce? Către proprietăţile lui miniere de la marginea Sistemului Askone. Ascultă! (Ponyets deveni dintr-o dată foarte vioi.) Ţi-am spus doar că sunt hotărât să fac bani, nu să salvez lumile. Am vândut transmutorul pe nimica toată cu riscul de a fi trimis la camera de gazare, numai că asta nu mi-ar ajuta să-mi fac cota.

— Dar ce-i cu proprietăţile miniere, Ponyets? Ce amestec au ele în afacere?

— Ele aduc profitul. Vom încărca staniu, Gorov. Staniu, până umplem şi ticsim fiecare colţişor al hârbului meu, şi încă pe atât pentru tine. Bătrâne, eu cobor cu Pherl să încarc marfa, iar tu mă acoperi cu tot armamentul de la bord, gata să intervii în cazul în care Pherl nu se comportă sportiv, aşa cum mi-a dat mie de înţeles. Staniul acela e profitul meu.

— Pentru transmutor.

— *Pentru întreaga mea încărcătură de jucării atomice.* La preţ dublu, plus comision. (Ridică din umeri de parcă ar fi vrut să-şi ceară scuze.) Recunosc că l-am înşelat, dar trebuie să-mi plătesc cotele, nu?

Gorov nu mai înţelegea nimic. Spuse moale:

— Vrei să-mi explici şi mie?

— Ce să-ţi mai explic? Totu-i limpede. Ascultă, deşteptul şi-a închipuit că m-a prins într-o capcană sigură, pe motiv că în faţa Marelui Stăpân cuvântul lui valorează mai mult decât al meu. A luat transmutorul. Asta-i crimă capitală în Askone. Ar putea spune oricând că m-a atras într-o capcană cu cea mai patriotică dintre intenţii şi ar putea să mă denunţe ca vânzător de mărfuri prohibite.

— *Asta* a fost clar.

— Desigur, dar n-a fost vorba numai de cuvinte. Vezi tu, Pherl n-a auzit niciodată şi nici nu şi-ar fi închipuit că există microcameră de filmat.

Gorov fu cuprins de un acces de râs.

— Exact. Mă avea la mână, zise Ponyets. Am fost muştruluit cum se cuvine. Dar când am pornit transmutorul pentru el, cu iuţeala mea de mână, am încorporat camera în aparat şi am scos-o a doua zi când am făcut din nou reglajele. Am obţinut astfel o înregistrare fără reproş a sfântului sfinţilor, sărmanul Pherl lucrând la aparat, folosind profitabil fiecare picătură de energie şi cotcodăcind fericit la fiecare bucăţică de aur de parcă ar fi fost o găină ce tocmai făcuse un ou.

— I-ai arătat rezultatul?

— Două zile mai târziu. Sărmanul nătâng nu mai pomenise în viaţa lui imagini tridimensionale color şi însoţite de sunet. El susţine că nu e superstiţios, dar să-mi spui mie cuţu dacă am mai văzut vreodată un adult tremurând ca el. Când i-am spus că am în piaţa cea mare a oraşului o cameră pregătită să înceapă a transmite acele imagini în faţa a un milion de askonieni fanatici, care aveau să-l facă bucăţi cât ai clipi, a căzut în genunchi bolborosind în aşa hal încât nu mai înţelegeam nimic. Era gata să facă afacerea pe care o doream eu.

— Şi chiar ai fi făcut-o? (Gorov făcea eforturi să nu izbucnească în râs.) Vreau să zic, aveai o cameră aşezată în piaţa publică?

— Nu, dar n-are nici o importanţă. A făcut târgul. A cumpărat toate jucăriile pe care le aveam eu şi pe care le aveai tu contra unei cantităţi de staniu ce urma să o încărcăm noi. În momentele acelea, mă credea în stare de orice. Acordul este scris şi vei primi o copie înainte de a coborî cu el, ca o măsură suplimentară de siguranţă.

— Dar i-ai zgândărit vanitatea, zise Gorov. Va folosi aparatele?

— De ce nu? E singura cale de a-şi recupera pierderile, şi, dacă va face bani din asta, îşi va salva şi mândria rănită. Şi *va fi* următorul Mare Stăpân, şi cel mai bun om pe care l-am putea avea în slujba noastră.

— Da, zise Gorov, a fost o afacere bună. Cu toate acestea, trebuie să spun că ai o tehnică destul de incomodă de a promova vânzările. Nici nu-i de mirare că te-au dat afară din seminar. Nu ai nici o fărâmă de simţ moral.

— La ce bun? spuse Ponyets nepăsător. Doar ştii foarte bine ce părere avea Salvor Hardin despre simţul moral.

Partea a cincea –
MARII NEGUŢĂTORI

NEGUŢĂTORII – … Cu inevitabilitate psihoistorică, controlul din partea Fundaţiei a crescut. Neguţătorii s-au îmbogăţit; şi o dată cu bogăţia a venit şi puterea…

Uneori se uită că Hober Mallow şi-a început viaţa ca neguţător obişnuit. Nu se uită, în schimb, că şi-a terminat-o ca primul dintre Marii Neguţători…

ENCICLOPEDIA GALACTICA

1

Jorane Sutt îşi împreună vârfurile degetelor cu unghii îngrijit tăiate si spuse:

— Sunt cam nedumerit. De fapt, şi asta ţi-o spun în cel mai mare secret, s-ar putea să fie una dintre crizele anticipate de Hari Seldon.

Bărbatul din faţa lui pipăi după o ţigară prin buzunarele hainei scurte, tipică pentru Smyrno:

— N-am cunoştinţă de aşa ceva, Sutt. De regulă, oamenii politici încep a se văicări: „O nouă criză Seldon”, cu ocazia fiecărei campanii pentru alegerile municipale.

Sutt schiţă un zâmbet:

— Eu nu sunt în campanie electorală, Mallow. Avem de-a face cu arme atomice, şi nu ştiu de unde provin.

Hober Mallow din Smyrno, Neguţător-şef, fuma tăcut, aproape nepăsător:

— Continuă. Dacă mai ai ceva de spus, fă-o acum.

Mallow nu făcea niciodată greşeala de a fi excesiv de politicos cu un om al Fundaţiei. O fi fost el un Străin, dar oamenii rămân oameni de oriunde ar fi ei.

Sutt făcu un semn către harta tridimensională a stelelor, aflată pe masă. Reglă câteva butoane şi un ciorchine de vreo cinci-şase sisteme stelare se luminară în roşu.

— Aceasta, zise el calm, este Republica Korell.

Neguţătorul încuviinţă cu o mişcare a capului.

— Am fost acolo. E o cocină nenorocită! Presupun că o numiţi republică, dar de fiecare dată este ales drept Commdor câte un membru al familiei Argo. Şi cui nu-i place treaba asta i se pot întâmpla *anumite lucruri*. Am fost pe acolo, repetă el, şi strâmbă din buze.

— Dar te-ai întors, ceea ce nu se întâmplă prea des. Trei nave comerciale, inviolabile potrivit Convenţiei, au dispărut pe teritoriul acestei Republici în cursul anului trecut. Şi navele acelea erau înarmate cu toţi explozivii nucleari obişnuiţi şi dispuneau de protecţie cu câmp de forţă.

— Care au fost ultimele comunicări ale navelor?

— Rapoarte de rutină. Nimic deosebit.

— Ce-a spus Korell?

Ochii lui Sutt luciră sardonic.

— N-am găsit modalitatea de a întreba. Cel mai mare avantaj al Fundaţiei faţă de întreaga Periferie este reputaţia ei de mare forţă. Crezi că putem pierde trei nave şi să le *cerşim* înapoi?

— Păi atunci ce-ar fi să-mi spuneţi mai precis ce vreţi de la *mine*?

Lui Jorane Sutt nu-i plăcea să-şi risipească timpul enervându-se. Ar fi fost un lux. Ca secretar al primarului, ţinuse la respect consilieri din opoziţie, carierişti, reformatori, şi tot felul de zărghiţi care pretindeau că ar fi rezolvat în întregime cursul istoriei viitoare aşa cum fusese gândită de Hari Seldon. Cu o asemenea experienţă era foarte greu să fie scos din ale lui.

Măsurându-şi cu atenţie cuvintele, spuse:

— O clipă. Vezi tu, trei nave pierdute în acelaşi sector în cursul aceluiaşi an nu înseamnă un accident şi puterea atomică poate fi înfrântă doar de o forţă atomică mai mare. Apare automat întrebarea: dacă Republica Korell are arme atomice, de unde le primeşte?

— Şi unde le primeşte?

— Există două răspunsuri. Fie că le-au construit ei înşişi…

— Cam mult spus!

— Adevărat! Dar, pe de altă parte, e posibil să ne confruntăm cu un caz limpede de trădare.

— Aşa crezi? întrebă Mallow, glacial.

Secretarul răspunse calm:

— Nu exclud deloc această posibilitate. De când cele Patru Regate au acceptat Convenţia Fundaţiei, a trebuit să luptăm cu grupuri de populaţii disidente destul de puternice, aparţinând fiecăreia dintre naţiuni. Fiecare dintre fostele regate îşi are propriii pretendenţi şi foşti nobili care nici măcar nu se prefac a iubi Fundaţia. Probabil că unii dintre ei au devenit activi.

Mallow se înroşi.

— Pricep. Ai ceva să-mi reproşezi? Eu sunt din Smyrno.

— Ştiu. Eşti smyrnian, născut în Smyrno, unul dintre cele patru foste regate. Doar prin educaţie eşti un om al Fundaţiei. Prin naştere, eşti un Străin. Fără îndoială că bunicul tău a fost baron pe vremea războaielor cu Anacreon şi Loris şi că proprietăţile familiei tale au fost confiscate atunci când Sef Sermak a redistribuit terenurile.

— Nu, nu! Bunicul meu a fost un nefericit şi un sărăntoc lipit-pământului, care a murit cărând cărbuni pentru un salariu de mizerie înainte de Fundaţie. Nu datorez nimic vechiului regim. Dar m-am născut pe Smyrno şi mi-e ruşine şi pentru Smyrno şi pentru smyrnieni, pe onoarea mea. Viclenele tale aluzii privind acte de trădare n-or să mă sperie atât de tare încât să ling tălpile celor de la Fundaţie. Acum, ori îmi dai ordine clare, ori lansează-ţi acuzaţiile, mi-e totuna.

— Stimate Neguţător-şef, nu-mi pasă câtuşi de puţin dacă bunicul tău a fost rege pe Smyrno sau cel mai amărât om de pe planetă. Am apelat la flecăreala asta fără noimă despre naştere şi strămoşi pentru a-ţi dovedi că nu mă interesează. Dar mi-e clar că ai înţeles greşit spusele mele. Să revenim. Eşti smyrnian. Îi cunoşti pe Străini. De asemenea eşti neguţător şi, pe deasupra, unul dintre cei mai buni. Ai fost pe Korell şi-i cunoşti pe korellieni. Am vrea să mergi din nou acolo.

Mallow nu-şi putu stăpâni mirarea:

— Ca spion?

— Nicidecum. Ca neguţător, dar atent la tot ce se întâmplă; ai putea afla de unde provine energia lor atomică… Aş vrea să-ţi reamintesc, tocmai pentru că eşti smyrnian, că două dintre navele comerciale dispărute aveau echipaje smyrniene.

— Când să pornesc?

— Când va fi gata nava?

— Peste şase zile.

— Atunci peste şase zile vei porni. Vei primi toate detaliile la amiralitate.

— Foarte bine! Neguţătorul se ridică, strânse mâna lui Sutt şi ieşi.

Sutt rămase pe loc, răsfirându-şi degetele şi frecându-le uşor unele de altele, apoi ridică din umeri şi păşi în biroul primarului.

Primarul decuplă circuitul de televiziune şi se rezemă de spătarul fotoliului:

— Ce părere ai, Sutt?

— Ar putea fi un bun actor, afirmă Sutt, şi rămase cu privirea fixă.

2

În aceeaşi zi, spre seară, în apartamentul de burlac de la etajul al douăzeci şi unulea al Clădirii Hardin, aparţinând lui Jorane Sutt, Publis Manlio sorbea alene vin dintr-un pahar.

Slăbănogul Publis Manlio, îmbătrânit înainte de vreme, îndeplinea în cadrul Fundaţiei două funcţii importante. Era Secretar cu afacerile externe la cabinetul primarului, iar pentru toţi sorii externi, mai puţin pentru Fundaţie, era şi Primat al Bisericii, Furnizor al Hranei Sfinte, Maestru al templelor şi câte altele, toate titulaturile fiind formate din cuvinte cu sonorităţi menite a impresiona.

— Dar a fost de acord, spuse Manlio, să te lase să-l trimiţi pe acel neguţător. E un pas înainte.

— Cam mic, încuviinţă Sutt. Nu obţinem nici un rezultat imediat. Întreaga afacere reprezintă un plan foarte general, întrucât nu avem posibilitatea de a prevedea sfârşitul. Acum lăsăm lucrurile să se desfăşoare de la sine, sperând că pe undeva, pe parcurs, vom găsi şi rezolvarea.

— Adevărat. Iar acest Mallow este un om capabil. Dar dacă nu se va lăsa tras pe sfoară?

— E un risc pe care trebuie să ni-l asumăm. Dacă e un caz de trădare, nu pot fi amestecaţi decât oameni competenţi. Dacă nu, avem nevoie de un om capabil să afle adevărul, iar Mallow va fi precaut. Ţi s-a golit paharul.

— Nu, mulţumesc. Am băut destul.

Sutt îşi umplu paharul şi rămase în aşteptare, lăsându-l pe Mallow în voia gândurilor sale neliniştite. Oricare ar fi fost aceste gânduri, ele nu i se clarificaseră, pentru că Primatul întrebă pe neaşteptate:

— Sutt, la ce te gândeşti?

— Uite care e situaţia, Manlio. Ne aflăm în miezul unei crize Seldon.

Manlio îl privi atent, apoi întrebă domol:

— De unde ştii? A apărut din nou Hari Seldon în Bolta Timpului?

— Nu-i nevoie de asta, prietene. Ascultă şi gândeşte-te bine. De când Imperiul Galactic a abandonat Periferia şi ne-a lăsat de capul nostru, n-am avut niciodată vreun adversar care să posede energie atomică. Acum avem, pentru prima oară, unul. Acest aspect mi se pare interesant, chiar dacă ar fi singurul. Dar

nu e. Pentru prima dată în mai bine de şaptezeci de ani ne confruntăm cu o criză politică internă majoră. Aş îndrăzni să spun că sincronizarea celor două crize, cea internă şi cea externă, face ca afirmaţia mea să nu poată fi pusă la îndoială.

Manlio îl privi printre gene şi spuse:

— Nu-i de ajuns. Până acum am avut două crize Seldon şi de fiecare dată Fundaţia era în pericol de a fi exterminată. Nu poate exista o a treia criză dacă pericolul acesta nu apare.

Sutt nu dădu semne că-şi pierde răbdarea.

— Pericolul e aproape. Orice nepriceput poate detecta criza, important pentru Stat ar fi detectarea ei încă în fază embrionară. Ascultă, Manlio, mergem înainte pe drumul unei istorii planificate. Noi *ştim* că Hari Seldon a pregătit posibilităţile viitorului. *Ştim* că într-o bună zi vom reclădi Imperiul Galactic. Ştim că ne vor trebui o mie de ani sau cam aşa ceva. Şi mai *ştim* că în acest interval ne vom confrunta cu anumite crize. Prima criză a izbucnit la cincizeci de ani după întemeierea Fundaţiei şi a doua la treizeci de ani după prima. Au trecut de atunci aproape şaptezeci şi cinci de ani. E vremea, Manlio, e vremea!

Manlio se frecă la nas, nevoind să creadă.

— Şi ţi-ai făcut planuri pentru a înfrunta criza?

Sutt încuviinţă cu o mişcare a capului.

— Iar eu, continuă Manlio, trebuie să joc un rol în acest plan.

Sutt încuviinţă din nou.

— Înainte de a face faţă unei ameninţări atomice străine, trebuie să facem curăţenie în propria noastră casă. Neguţătorii ăştia…

— Aha!

Primatul rămase înmărmurit, iar ochii îi trădară o atenţie încordată:

— Aşa este. Neguţătorii. Sunt utili, dar sunt prea puternici şi prea puţin ţinuţi în frâu. Sunt Străini, educaţi în afara religiei. Pe de o parte, le încredinţăm cunoaşterea, iar pe de alta, eliminăm controlul sever asupra activităţii lor.

— Dar dacă am putea dovedi trădarea?

— Am putea, printr-o acţiune directă, simplă şi eficientă. Dar nu acesta este cel mai important lucru. Chiar dacă printre ei n-ar exista trădători, oricum ar constitui un element de nesiguranţă în societatea noastră. Nu ar mai fi legaţi faţă de noi nici prin patriotism, nici prin simplă descendenţă şi nici măcar

prin credinţă religioasă. Sub conducerea lor lipsită de religiozitate, provinciile exterioare, care încă de pe vremea lui Hardin ne consideră drept Planetă Sfântă, s-ar putea desprinde de sub influenţa noastră.

— Înţeleg toate astea, dar remediul…

— Remediul trebuie găsit repede, până să devină acută criza Seldon. Riscurile ar putea fi foarte mari dacă în exterior există arme atomice, iar în interior înstrăinare. (Sutt puse jos paharul pe care-l învârtea între degete.) Fără îndoială că aceasta este misiunea ta.

— A mea?

— Eu n-o pot face. Funcţia mea a fost obţinută prin numire şi nu prevede putere legislativă.

— Primarul…

— Imposibil. Personalitatea lui e total negativă. Este energic doar atunci când e să se eschiveze de responsabilităţi. Dar dacă se ridică un partid independent care i-ar putea periclita realegerea, şi-ar putea permite să se lase condus.

— Sutt, eu nu am calităţi de politician pragmatic.

— Lasă asta în seama mea. Cine ştie, Manlio?! Încă de pe vremea lui Salvor Hardin, funcţiile de primat şi de primar nu au fost niciodată întrupate într-o singură persoană. Dar asta s-ar putea întâmpla acum dacă-ţi duci misiunea la bun-sfârşit.

3

La capătul celălalt al oraşului, într-un decor mai elegant, Hober Mallow avea o a doua întâlnire. Îl ascultase cu răbdare pe interlocutor, iar acum tocmai spunea precaut:

— Da, am auzit de demersurile tale pentru a obţine o reprezentare directă a neguţătorilor în cadrul Consiliului. Dar de ce tocmai *eu*, Twer?

Jaim Twer radia. Ţinea să reamintească oricui că el făcuse parte din primul grup de Străini care primiseră o educaţie laică pe Fundaţie.

— Ştiu eu ce fac, spuse el. Aminteşte-ţi de întâlnirea noastră de anul trecut.

— La Convenţia neguţătorilor.

— Exact. Ai condus întrunirea. În primul rând stăteau boii aceia cu cefe groase pe care i-ai dominat copios. Şi eşti bine privit şi de marea masă a populaţiei Fundaţiei. Ai o *strălucire*, sau, în orice caz, te bucuri de o bună reputaţie ca aventurier, ceea ce e cam acelaşi lucru.

— Foarte bine, spuse Mallow sec. Dar de ce acum?

— Pentru că acum ne surâde şansa. Ştii că ministrul educaţiei şi-a prezentat demisia? Încă nu s-a dat publicităţii, dar se va afla curând.

— De unde ştii *tu* asta?

— Ce importanţă are? (Făcu un gest de dezgust.) Lucrurile stau cam aşa. Partidul Acţiunii se destramă şi noi putem să-l ajutăm să piară acum cerând, fără ocolişuri, drepturi egale sau, mai degrabă, democraţie pentru neguţători.

Mallow se lăsă mai comod pe scaun şi-şi privi degetele butucănoase.

— Ehe! Îmi pare rău, Twer. Plec într-o călătorie de afaceri săptămâna viitoare. Va trebui să găseşti pe altcineva.

Twer îl privi lung:

— Afaceri? Ce fel de afaceri?

— Foarte secrete. Strict-secrete, de importanţă deosebită. Afaceri de stat, să ştii. Am avut o discuţie cu secretarul personal al primarului.

— Sutt, şarpele? întrebă Jaim Twer tulburat. E o stratagemă. Ticălosul vrea să scape de tine, Mallow…

— Stai puţin. (Mâna lui Mallow îl opri pe Twer care începuse să gesticuleze.) Nu te aprinde. Dacă e o stratagemă, într-o bună

zi mă voi întoarce ca să i-o plătesc. Dacă nu, şarpele tău, Sutt, *va juca* aşa cum îi vom cânta noi. Ascultă, e iminentă o criză Seldon.

Mallow aşteptă ca Twer să reacţioneze, dar acesta rămase nedumerit. Îl privea mirat.

— Ce-i aceea o criză Seldon?

— Ferească...! (Mallow explodă furios, evident frustrat.) Ce mama naibii ai învăţat când ai mers la şcoală? Ce, vrei să mă faci să cred că nu ştii atâta lucru?

Twer se încruntă:

— Dacă-mi explici...

— Îţi voi explica.

După o pauză, Mallow se concentră, vorbind rar şi apăsat:

— Când Imperiul Galactic a început să decadă la Periferie şi când marginile Galaxiei au revenit la barbarie, scufundându-se încet-încet, Hari Seldon şi grupul lui de psihologi au înfiinţat o colonie – Fundaţia – aici, în mijlocul haosului, astfel încât noi să putem păzi arta, ştiinţa şi tehnologia şi să formăm cel de-al Doilea Imperiu.

— A, da, da.

— N-am terminat, spuse neguţătorul cu răceală. Dezvoltarea viitoare a Fundaţiei a fost programată potrivit psihoistoriei, care pe vremea aceea era foarte avansată, şi s-au aranjat condiţiile în aşa fel încât să se producă o serie de crize care să ne oblige să parcurgem cât mai repede drumul către viitorul Imperiu. Fiecare criză, fiecare Criză *Seldon*, marchează câte o epocă a istoriei noastre. Acum ne apropiem de cea de-a treia.

— Bineînţeles! spuse Twer ridicând din umeri. Ar fi trebuit să-mi amintesc. Dar am terminat şcoala de atâta vreme... cu mult înaintea ta.

— Aşa cred. În fine, lasă asta. Acum contează că sunt expediat, în timp ce această criză se conturează tot mai limpede. N-am de unde să ştiu ce voi găsi la întoarcere; de altfel va avea loc şi alegerea anuală a Consiliului.

Twer ridică privirea:

— Urmăreşti ceva anume?

— Nu.

— Ai planuri clare?

— Deloc.

— Păi atunci...

— Păi nimic. Hardin a zis demult: „Pentru a reuşi, nu e suficient să ai un plan. Trebuie să mai şi improvizezi.” Eu voi merge la inspiraţie.

Twer dădu din cap, neîncrezător, apoi se ridică în picioare.

Brusc, dar pe un ton firesc, Mallow spuse:

— Am o idee. Ce-ar fi să mergi cu mine? Nu mai face pe miratul, omule. Ai fost comerciant înainte de a hotărî că politica este mai interesantă. Cel puţin aşa am auzit.

— Unde mergi? Spune-mi măcar atâta lucru.

— Spre Falia Whassalia. Nu pot să-ţi spun mai multe până nu vom fi în spaţiu. Ce zici?

— Dar dacă lui Sutt îi vine în minte să mă ţină undeva ca să mă poată supraveghea?

— E puţin probabil. Dacă ar dori atât de mult să scape de mine, de ce n-ar fi valabil acest lucru şi în cazul tău? Pe lângă asta, nici un neguţător nu ar pleca în spaţiu dacă nu şi-ar putea alege echipajul. Iau şi eu pe cine vreau.

În ochii bătrânului se observă o licărire ciudată:

— Bine, merg. (Îi întinse mâna lui Mallow.) Va fi prima mea călătorie după aproape trei ani.

Mallow îi strânse mâna:

— Bun! Am pornit-o cu dreptul. Acum mă duc să adun echipajul. Ştii unde este situată Far Star, nu? Să vii acolo mâine. La revedere.

4

Korell reprezintă un fenomen obişnuit în istorie: republica al cărei conducător posedă toate atributele monarhului absolut, dar se numeşte altfel. Prin urmare, se bucură de despotismul de rigoare, care nu era ţinut în frâu nici măcar de acele două influenţe moderatoare din monarhiile legitime: „onoarea” regală şi eticheta de la Curte.

De prosperitate materială nici nu putea fi vorba. Zilele Imperiului Galactic apuseseră şi nu lăsaseră în urmă decât monumente mute şi construcţii degradate, care abia dacă mai aminteau de splendoarea de altădată. Influenţa Fundaţiei încă nu se făcuse simţită şi, graţie neclintitei hotărâri a domnitorului, Commdor Asper Argo, cu legile lui severe privind neguţătorii şi cu interdicţia şi mai severă privind misionarii, nici nu avea să se simtă prea curând.

Spaţioportul era vechi şi într-o stare avansată de degradare, iar echipajul de pe Far Star constatase acest lucru cu neplăcere. Trândăveala celor ce nu aveau nimic de făcut crease o atmosferă de lâncezeală; până şi Jaim Twer era nemulţumit şi iritat în timp ce-şi dădea o pasienţă.

Hober Mallow spuse preocupat:

— Bune afaceri o să facem aici.

Privi apoi în tăcere prin hublou. Până în acest moment, nu avea prea multe date despre Korell. Călătoria fusese lipsită de incidente. Escadronul de nave korelliene care apăruseră brusc pentru a intercepta nava Far Star era compus din nave minuscule, relicve gata să se destrame, rămăşiţe ale unei glorii apuse, şi din nave greoaie, greu de condus. Se menţinuseră temătoare la o distanţă apreciabilă şi acum erau aşezate la fel. Solicitările lui Mallow, făcute cu o săptămână în urmă, pentru a fi primit în audienţă de către guvernul local rămăseseră fără răspuns.

— Posibilităţi mari de negoţ, repetă Mallow. Se poate spune că acesta e un teritoriu virgin.

Jaim Twer îl privi înciudat şi azvârli cărţile de joc cât colo.

— Ce dracu’ ai de gând să faci, Mallow? Echipajul a început să mârâie, ofiţerii sunt îngrijoraţi, iar eu mă întreb…

— Te întrebi? Ce?

— Ce-i cu situaţia asta. Ce facem?

— Aşteptăm.

Twer pufni nervos şi se înroşi.

— Te laşi orbit, Mallow, bolborosi el. În jurul spaţioportului sunt santinele, iar deasupra ne pândesc navele lor. Dacă au de gând să ne îngroape aici de vii?!

— Puteau s-o facă de-acum o săptămână.

— Poate că aşteaptă întăriri. Privirea lui Twer deveni tăioasă.

Mallow se trânti pe un fotoliu.

— Da, m-am gândit la asta. Vezi tu, există nişte semne de întrebare. În primul rând, am ajuns aici fără probleme. Asta nu înseamnă totuşi mare lucru, pentru că trei dintre navele noastre s-au mistuit anul trecut fără urmă. Procentajul e redus. În schimb, numărul navelor echipate cu arme atomice este, probabil, mic şi nu îndrăznesc să le expună inutil până nu vor avea mai multe. S-ar putea, totodată, să nu aibă deloc energie atomică. Ori o au şi o ţin ascunsă de teamă să nu aflăm noi. La urma-urmelor, una e să te joci de-a piraţii cu nave comerciale care au la bord armament uşor şi ajung aici din întâmplare, şi alta e să te joci cu un trimis acreditat al Fundaţiei, când simpla lui prezenţă poate da de înţeles că Fundaţia a devenit bănuitoare. Şi dacă vei lega asta de…

— Stai uşor, Mallow, stai, spuse Twer ridicând braţele. Mă sufoci cu atâta vorbărie. Unde vrei să ajungi? Lasă generalităţile.

— Trebuie să auzi generalităţile, altfel nu vei înţelege, Twer. Şi ei, şi noi aşteptăm. Habar n-au ce căutăm noi aici, iar noi nu ştim ce posedă ei. Poziţia mea e mai vulnerabilă deoarece eu sunt numai unul, iar ei sunt o lume întreagă, posedând, probabil, arme atomice. Nu-mi pot permite să-mi expun punctele slabe. Bineînţeles că e periculos. Bineînţeles că s-ar putea să ne facă una cu pământul. Dar ce altceva putem face?

— Nu ştiu… Hei, ce se întâmplă acolo?

Mallow ridică ochii neliniştit şi acordă receptorul. Ecranul se lumină, apoi apăru chipul brăzdat de riduri al sergentului de cart.

— Vorbeşte, sergent!

— Vă rog să mă iertaţi, domnule, spuse sergentul. Oamenii mei au permis intrarea unui misionar al Fundaţiei.

— Unui ce? făcu Mallow livid.

— Unui misionar, domnule. Are nevoie de spitalizare, domnule…

— După isprava asta, vor avea mai mulţi nevoie de spitalizare, sergent. Ordonă-le oamenilor să treacă imediat la posturile de luptă.

* * *

Camera comună a echipajului era aproape pustie. Cinci minute după primirea ordinului, chiar şi cei din tura liberă îşi reluaseră posturile de luptă. Viteza era marea virtute în regiunile bântuite de anarhie ale spaţiului interstelar de la Periferie şi echipajul unei nave comerciale excela, mai întâi de toate, prin rapiditate.

Mallow intră calm şi îl măsură din cap până-n picioare pe misionar. Privirea îi alunecă apoi spre locotenentul Tinter, care se foi neliniştit, şi spre silueta mătăhăloasă a sergentului de cart Demen, al cărui chip era inexpresiv.

Neguţătorul-şef se întoarse către Twer, se opri îngândurat şi-i spuse:

— Twer, cheamă, te rog, toţi ofiţerii aici fără zarvă mare – mai puţin coordonatorii şi piloţii. Restul rămân la posturile lor până la noi ordine.

Mallow deschise cu piciorul uşile de la duşuri, privi în spatele barului, trase draperiile pe hublourile groase. Părăsi încăperea câteva zeci de secunde şi, când se întoarse, fluiera nepăsător.

Oamenii intrară unul câte unul. Ultimul intră Twer şi închise uşa.

— În primul rând, întrebă Mallow rar, dând greutate cuvintelor, cine i-a permis acestui om să intre fără să primească ordin din partea mea?

Sergentul de cart făcu un pas înainte şi privirile tuturora se îndreptară spre el.

— Vă rog să mă iertaţi, domnule, nu mi-a fost clar. A fost ca o înţelegere reciprocă. Aş putea spune că părea unul de-ai noştri, şi străinii de colo…

Mallow îl întrerupse cu duritate:

— Îţi înţeleg sentimentele, sergent. Oamenii aceştia erau sub comanda ta?

— Da, domnule.

— Când terminăm, vor fi consemnaţi în cabinele lor pentru o săptămână. Iar tu eşti eliberat din serviciul de pază pe aceeaşi perioadă. S-a înţeles?

Chipul sergentului nu tresări, doar umerii i se pleoştiră. Răspunse crispat:

— Am înţeles, domnule.

— Poţi pleca. Treci la postul tău.

Uşa se închise în urma sergentului şi izbucni scandalul.

— Ce rost are pedeapsa, Mallow? interveni Twer. Ştii doar că localnicii îi ucid pe misionarii capturaţi.

— O acţiune care încalcă ordinele pe care le-am dat este condamnabilă în sine, oricare ar fi motivele care încearcă s-o justifice. Ordinul a fost ca nimeni să nu părăsească nava şi nimeni să nu intre fără aprobarea mea.

Locotenentul Twer murmură nemulţumit:

— Şapte zile de lâncezeală. Nu se poate menţine disciplina în felul ăsta.

— *Eu pot*, spuse Mallov glacial. Disciplina în condiţii ideale nu înseamnă nimic. Ea trebuie să existe în faţa morţii, altfel nu face doi bani. Unde este misionarul? Aduceţi-l aici.

Neguţătorul se aşeză în timp ce omul îmbrăcat în purpuriu fu condus cu grijă în încăpere.

— Cum te numeşti, reverendule?

— Ă...? Silueta în straie purpurii făcu câţiva paşi spre Mallow, corpul răsucindu-i-se rigid de parcă n-ar fi avut încheieturi. Ochii larg deschişi priveau în gol, iar pe tâmplă se vedeau urme de lovituri. Nu scoase nici o vorbă şi nici nu făcu vreo mişcare.

— Numele tău, Sfinţia ta.

Misionarul tresări şi parcă se trezi la viaţă. Întinse braţele în faţă într-un gest de îmbrăţişare:

— Fiule, copiii mei. Fie ca Spiritul Galactic să vă apere cu braţul său.

Twer făcu un pas în faţă, cu ochii umezi de emoţie şi, cu o vocea pierită, spuse:

— Omul e bolnav. Să stea în pat. Mallow, trimite pe cineva să-l îngrijească. E grav rănit.

Mallow îl împinse cu braţul înapoi.

— Nu te amesteca, Twer, altfel te dau afară. Care ţi-e numele, Sfinţia ta?

Misionarul împreună mâinile într-o rugă:

— Dacă sunteţi oameni luminaţi, salvaţi-mă de păgâni. (Începu să vorbească repede, pe nerăsuflate.) Salvaţi-mă de brute şi de necuraţi care mă hăituiesc şi care vor mâhni Spiritul

Galactic cu păcatele lor. Sunt Jord Parma, de pe lumile anacreoniene. Educat pe Fundaţie, copiii mei. Sunt Preot al Spiritului, iniţiat în toate misterele şi am venit aici chemat de o voce lăuntrică. (Gâfâi.) Am suferit în ghearele acestor neluminaţi. Dacă sunteţi Copii ai Spiritului, în numele acelui Spirit, apăraţi-mă de ei.

O voce interveni, în timp ce sirena de alarmă începuse să vuiască metalic:

— Unităţi inamice reperate! Solicităm instrucţiuni!

Toţi întoarseră ochii spre difuzor.

Mallow înjură cu ciudă. Apăsă pe un buton şi urlă:

— Menţineţi inamicul sub observaţie! Asta-i tot! Şi închise.

Se îndreptă spre draperiile groase, le trase puţin la o parte şi privi afară mohorât.

Unităţi inamice! Câteva mii de oameni, o mulţime de korellieni veneau în valuri. Umpluseră spaţioportul de la un capăt la celălalt, iar în lumina rece şi violentă a torţelor de magneziu îi văzu pe cei din primele rânduri apropiindu-se.

— Tinter! (Neguţătorul nu se întoarse, dar se simţea încordarea lui.) Pregăteşte difuzorul exterior şi vezi ce vor. Întreabă-i dacă au vreun reprezentant al legii cu ei. Să nu faci promisiuni şi mai ales să nu ameninţi, altfel te omor cu mâna mea.

Tinter se întoarse şi plecă.

Mallow simţi o mână grea pe umăr şi o împinse deoparte. Era Twer. Cu o voce şuierătoare şi furioasă îi şopti lui Mallow:

— Mallow, trebuie să-l salvezi pe omul acesta. Altfel ne pierdem onoarea şi orice decenţă. E un om al Fundaţiei şi, la urma-urmei, *e preot*. Sălbaticii ăştia de afară… Mă auzi?

— Te aud, Twer, răspunse Mallow tăios. Am şi altceva de făcut decât să apăr misionari. Voi face ce vreau şi, pentru numele lui Seldon, dacă vei încerca să mă opreşti, îţi iau capul. Nu te amesteca în treburile mele, Twer, că va fi vai şi amar de tine.

Se întoarse şi se îndreptă spre preot:

— Tu! Preasfinte Parma! Ştiai că, potrivit Convenţiei, nici un misionar al Fundaţiei nu are voie să intre pe teritoriul korellian?

Misionarul spuse tremurând:

— Merg într-acolo unde mă îndeamnă Spiritul, fiule. Dacă păgânii refuză lumina, nu e oare acesta un semn că au nevoie de ea?

— N-ai răspuns la întrebarea mea, Preasfinte. Prezenţa ta aici încalcă atât legea Korellului cât şi pe cea a Fundaţiei. Potrivit legii, nu te pot apăra.

Misionarul ridică mâinile rugător. Uimirea îi dispăruse de pe chip. Se auzi funcţionând sistemul de comunicare cu exteriorul şi vuietul, când mai puternic, când mai domolit al mulţimii, ca răspuns la ceea ce se comunica de pe navă. Tumultul îl făcu pe misionar să privească în jur cu ochi speriaţi, ca de sălbăticiune încolţită.

— Îi auzi? De ce-mi vorbeşti despre lege, o lege făcută de oameni? Există legi deasupra oamenilor. Nu a spus oare Spiritul Galactic: „Nu trebuie să rămâi nepăsător la durerea aproapelui”? Şi n-a spus tot el: „Cum te porţi cu cel umil şi lipsit de apărare, tot aşa se vor purta şi alţii cu tine”?! Nu aveţi tunuri? Nu aveţi o navă? Şi nu e oare Fundaţia cea care vă apără pe toţi? Şi oare nu Spiritul de deasupra voastră e cel care conduce întregul Univers? Se opri ca să-şi tragă sufletul.

Şi atunci vuietul difuzoarelor de afară încetă, iar locotenentul Tinter reveni foarte tulburat.

— Vorbeşte! spuse Mallow precipitat.

— Domnule, îl cer pe Jord Parma.

— Dacă nu?

— Ne ameninţă în tot felul. E greu să înţeleg. Sunt atât de mulţi şi parcă au înnebunit cu toţii. Cineva de afară afirmă că e guvernatorul districtual şi are împuterniciri poliţieneşti, dar e foarte limpede că nu vorbeşte doar în numele lui.

— În numele lui sau nu, spuse Mallow ridicând din umeri, el reprezintă legea. Spune-le că, dacă acest guvernator, sau poliţist, sau orice ar fi, se apropie singur de navă, poate să-l ia pe Sfinţia sa Jord Parma.

Zicând acestea, scoase arma şi adăugă:

— Nu vreau să ştiu ce e aceea insubordonare. N-am avut cazuri de acest fel pe nava mea. Dar dacă e cineva care crede că-mi poate da lecţii, îi administrez eu întâi un antidot.

Se răsuci şi se opri cu arma îndreptată spre Twer. Chipul bătrânului neguţător îşi schimbă trăsăturile. Descleştă pumnii, dar respira încă precipitat şi nările îi fremătau de furie.

Tinter plecă şi peste câteva minute o siluetă deşirată şi plăpândă se desprinse din mulţime. Se apropie încet şi şovăitor, plină de teamă. Dădu să se întoarcă de două ori şi tot de atâtea ori ameninţările vizibile ale monstrului cu mii de capete îl îndemnară să înainteze.

— În regulă, spuse Mallow, şi făcu un gest cu dezintegratorul pe care nu-l pusese încă în toc. Grun şi Upsur, luaţi-l!

Misionarul începu să se văicărească. Ridică mâinile în sus, degetele ţepene împunseră spre cer, iar mâneca largă îi lunecă în jos, lăsând să se vadă braţele subţiri şi brăzdate de vine. O scurtă explozie de lumină se aprinse şi se stinse într-o clipă. Mallow clipi şi făcu din nou un gest dispreţuitor.

Vocea misionarului se dezlănţui în timp ce se zbătea să scape din strânsoarea celor doi:

— Blestemat fie trădătorul care-şi părăseşte aproapele în faţa răului şi a morţii. Surde să rămână urechile care nu vor să audă plânsul celui neajutorat. Să orbească ochii care nu vor să vadă nevinovăţia. Scrum să se facă sufletul care trăieşte în întuneric…

Twer îşi ţinu mâinile la urechi ca să nu mai audă.

Mallow îşi puse arma în toc.

— Mergeţi la locurile voastre, spuse el pe un ton calm şi hotărât. Menţineţi alerta încă şase ore după ce mulţimea se va împrăştia. Dublaţi paza patruzeci şi opt de ore după aceea. Atunci veţi primi şi noi instrucţiuni. Twer, vino cu mine!

Merseră în cabina personală a lui Mallow. Mallow făcu un semn către un scaun şi Twer se aşeză. Silueta lui impunătoare părea prăbuşită. Mallow îl privi sardonic.

— Twer, spuse el, m-ai dezamăgit. Cei trei ani petrecuţi în lumea politică te-au cam făcut să uiţi obiceiurile de neguţător. Te rog să ţii minte, poţi fi democrat pe Fundaţie, dar numai tirania poate face ca nava mea să funcţioneze aşa cum vreau eu. Niciodată n-a fost nevoie să scot arma pentru a impune disciplina şi n-aş fi făcut-o nici acum dacă ţi-ai fi văzut de treabă. Twer, nu ai o calitate oficială, şi te afli aici la invitaţia mea. Îţi voi oferi toate onorurile, dar în particular. Totuşi, de azi înainte, în prezenţa ofiţerilor şi a oamenilor mei, eu voi fi „domnule”, şi nu „Mallow.” Şi când voi da un ordin, să sari să-l îndeplineşti mai iute decât ultimul dintre recruţi, dacă vrei să-ţi

fie bine, altfel te pun în cătuşe şi te trimit imediat la munca de jos. Ai înţeles?

Liderul de partid înghiţi în sec. Răspunse posomorât:

— Scuzele mele!

— Se aprobă. Batem palma?

Degetele lui Twer dispărură în palma uriaşă a lui Mallow. Twer continuă:

— Am avut şi eu motivele mele. Nu-i uşor să trimiţi la moarte sigură un om. Guvernatorul ăla sau ce naiba era, care abia se ţinea pe picioare, nu-l poate salva. Asta-i crimă.

— N-aveam ce face. Dar, zău, incidentul ăsta nu mi-a mirosit a bine. N-ai avut aceeaşi impresie?

— Ce impresie?

— Spaţioportul e plasat în mijlocul unei regiuni aproape pustii. Dar deodată scapă un misionar. De unde? Şi vine aici. Coincidenţă? Se adună o mulţime uriaşă. De unde? Cel mai apropiat oraş trebuie să fie la distanţă de cel puţin o sută de mile. Iar ei sosesc în jumătate de oră. Cum asta?

— Cum? repetă Twer.

— Păi să presupunem că misionarul a fost adus aici şi eliberat ca momeală. Amicul nostru, Parma, era tare dezorientat. Nu părea a fi în toate minţile.

— Tortură, murmură Twer cu amărăciune.

— Da. Dar poate ideea era să ne determine să acţionăm în spirit cavaleresc, apărându-l orbeşte. Prezenţa lui aici încalcă legile din Korell şi cele de pe Fundaţie. Dacă refuzam să-l predau, asta se putea considera drept un act de război împotriva Korellului, iar Fundaţia n-ar fi avut dreptul legal *de a ne apăra*.

— Asta mi se pare cam forţat.

Difuzorul scoase câteva păcănituri, împiedicându-l pe Mallow să răspundă:

— Domnule, s-a primit o comunicare oficială.

— Trimite-o aici imediat!

Cilindrul lucitor sosi, anunţat de un declic. Mallow îl deschise şi-l scutură ca să scoată foaia impregnată cu argint. O frecă admirativ între degete şi spuse:

— Teleportată direct din Capitală. Antetul Commdorului.

Citi conţinutul dintr-o privire şi izbucni în râs:

— Deci ideea mea era forţată, nu-i aşa?

Îi aruncă mesajul lui Twer şi adăugă:

— La jumătate de oră de la înapoierea misionarului, primim o invitaţie foarte politicoasă pentru a ne bucura de augusta prezenţă a Commdorului după şapte zile de aşteptare. Cred că am luat examenul.

5

Commdor Asper era, prin autoproclamare, un om ales de popor. Chel, având păr doar la ceafă, şi acela atârnându-i moale până pe umeri, cu o cămaşă care ar fi trebuit dată de mult la spălat, Commdor Asper fonfăia.

— Nu e vorba de ostentaţie, neguţător Mallow, spuse el. Nu e nici un spectacol ieftin. În persoana mea poţi vedea pe primul cetăţean al Statului. Asta înseamnă Commdor, şi e singurul titlu pe care-l posed.

Părea deosebit de încântat.

— De fapt, consider asta drept una dintre cele mai puternice legături între Korell şi naţiunea ta. Înţeleg că şi poporul tău se bucură de acelaşi statut de republică.

— Exact, Commdor, răspunse Mallow cu gravitate, enumerând în sinea sa excepţiile, şi acesta e un argument care, după părerea mea, pledează în favoarea continuării relaţiilor de pace şi prietenie dintre guvernele noastre.

— Pace! Da! (Barba sură şi rară a Commdorului fâlfăi în ritmul grimaselor de pe chipul lui.) Nu cred că mai există cineva în afară de mine în toată Periferia căruia să-i fie atât de drag idealul de pace. Pot să spun cu toată convingerea că de când am urmat ilustrului meu tată la conducerea treburilor Statului, domnia păcii n-a fost nici măcar o dată încălcată. Poate că n-ar trebui să spun asta, dar am fost informat că poporul meu sau, mai bine-zis, concetăţenii mei mă cunosc drept Asper cel Preaiubit.

Ochii lui Mallow zăboviră asupra grădinii bine îngrijite. Probabil că bărbaţii înalţi, cu arme de o formă ciudată, dar foarte ameninţătoare, pe care le purtau la centură, stăteau la pândă prin cotloane ascunse, ca o măsură de precauţie. Ar fi fost în firea lucrurilor. Însă zidurile înalte, întărite cu grinzi de oţel, care înconjurau palatul fuseseră ridicate recent, judecând după aspect, şi nu se prea potriveau cu titlul de Preaiubit Asper.

— Este o adevărată binefacere că trebuie să discut cu dumneavoastră, Commdore, spuse el. Despoţii şi monarhii din lumile învecinate care nu se bucură de o administraţie luminată nu au calităţile care să-i facă demni de numele de conducători mult-iubiţi.

— De exemplu? Era o notă de precauţie în vocea Commdorului.

— De exemplu, grija pentru interesele imediate ale popoarelor lor. Dumneavoastră, însă, le-aţi înţelege şi respecta.

Commdorul mergea încet şi calm, cu privirea în pământ, atent la pietrişul de pe alee. Îşi freca mâinile pe care le ţinea la spate.

Mallow continuă cu o voce mieroasă:

— Până acum, comerţul dintre naţiunile noastre a suferit din cauza restricţiilor impuse neguţătorilor noştri de către guvernul dumneavoastră. Sunt convins că vă este limpede că un comerţ neîngrădit…

— Comerţ liber! făcu Commdorul.

— Da, comerţ liber. Ştiţi că ar fi fost benefic pentru ambele părţi. Există lucruri de care dumneavoastră aveţi nevoie, şi altele de care avem noi nevoie. Doar prin schimburi se poate prospera. Unui conducător luminat ca dumneavoastră, unui prieten al poporului – aş putea zice chiar unui *om* din popor – nu e nevoie să i se ţină o cuvântare pe această temă. Nu voi aduce vreo atingere inteligenţei dumneavoastră oferindu-vă vorbe mari.

— Adevărat. Am constatat şi eu. Dar ce-ai face? (Vocea lui aducea cu un schelălăit plângăreţ.) Oamenii voştri au fost întotdeauna foarte înţelegători. Eu încurajez ideea că trebuie să facem cât mai multe schimburi comerciale, dar nu în condiţiile impuse de voi. Nu sunt stăpân unic aici. (Vocea îi crescu în intensitate.) Eu sunt doar servitorul opiniei publice. Poporul meu nu va dori să aibă relaţii comerciale cu o naţiune care să-i aducă strălucirea auriu-stacojie.

Mallow se îndreptă de spate.

— O religie obligatorie?

— Aşa a fost dintotdeauna. Sunt sigur că-ţi aminteşti cazul Askone, de acum douăzeci de ani. Întâi li s-au vândut câteva dintre mărfurile voastre şi apoi oamenii voştri au cerut libertate deplină pentru efort misionar în scopul ca mărfurile să fie folosite corect. Astfel, au fost create Templele de Sănătate. Apoi au fost înfiinţate şcoli religioase; drepturi la autonomie pentru toţi slujitorii religiei, şi cu ce rezultat? Askone este acum membră componentă a sistemului Fundaţiei, iar Marele Stăpân nu poate afirma cu mâna pe inimă că hainele de pe el îi aparţin. Nu! Asta nu! Demnitatea unui popor nu ar putea suporta aşa ceva.

— Nu sugerez nici unul din lucrurile la care vă referiţi, interveni Mallow.

— Nu?

— Nu. Eu sunt Neguţător-şef. Religia *mea* este banul. Misticismul şi formulele magice ale misionarilor mă irită şi mă bucur că refuzaţi să le acceptaţi. Sunteţi exact aşa cum mă aşteptam.

Commdorul izbucni într-un hohot de râs strident şi convulsiv:

— Frumos spus! Fundaţia ar fi trebuit să trimită mai demult un om ca tine.

Îşi puse o mână pe umărul musculos al neguţătorului.

— Dar ai lăsat lucrurile la jumătate. Mi-ai spus ce *nu* mă paşte. Spune-mi acum ce mă paşte.

— Commdor, sunteţi în pericol de a fi împovărat de bogăţii nebănuite.

— Zău? fonfăi el. Dar ce-aş putea face cu bogăţiile? Adevărata bogăţie este dragostea poporului, şi pe aceasta o am.

— Le puteţi avea pe amândouă, pentru că e posibil să strângi aurul cu o mână şi dovezile de dragoste cu cealaltă.

— Ei, tinere, acesta ar fi un fenomen interesant. Şi cum ar trebui să încep?

— În multe feluri. Numai că e greu de ales. Să vedem. Păi, de exemplu, cu articole de lux. Obiectul acesta…

Mallow scoase încet dintr-un buzunar interior un lanţ metalic, plat şi şlefuit.

— Acesta, de exemplu.

— Ce este?

— Trebuie să fac o demonstraţie. Puteţi chema o fată? Orice femeie tânără. Şi ar mai trebui o oglindă mare.

— Hmm! Să mergem atunci înăuntru.

* * *

Commdorul îşi numea locuinţa casă. Populaţia o numea, fără îndoială, palat. În ochii pătrunzători ai lui Mallow, ea semăna mai degrabă cu o fortăreaţă. Era construită pe o înălţime ce domina întregul oraş şi arhitectura ei trăda intenţii defensive. „Exact felul de locuinţă pentru Asper cel mult-iubit”, gândi Mallow, acru.

În faţa lor se afla o tânără. Făcu o plecăciune adâncă în faţa Commdorului care spuse:

— Aceasta este una dintre fiicele Commdorei. E potrivită?

— Perfect.

Commdorul urmări cu atenţie cum Mallow prinse lanţul în jurul taliei fetei şi făcu un pas înapoi. Commdorul fonfăi:

— Da. Asta-i tot?

— Vreţi să trageţi perdeaua? Tânără doamnă, e un buton exact lângă încuietoare. Vrei să-l mişti puţin în sus, te rog? Hai, nu-i nici un pericol.

Fata făcu ce i se spuse; tresări, îşi privi mâinile, apoi rămase cu gura căscată.

— Oo!

De la brâu în sus era scăldată într-o luminiscenţă nu prea puternică de culori schimbătoare care se adunau deasupra capului într-o coroniţă pâlpâitoare de foc lichid. Era ca şi cum cineva ar fi smuls aurora boreală de pe cer şi ar fi transformat-o într-o mantie.

Fata făcu câţiva paşi până la oglindă şi rămase fascinată.

— Poftim, ia şi asta. Mallow îi întinse un colier format din pietricele nu prea atrăgătoare. Pune-l la gât.

Fata făcu întocmai şi pietricelele, intrând în câmpul luminiscent, deveniră fiecare câte o flacără jucăuşă, care strălucea în purpuriu şi auriu.

— Cum ţi se pare? o întrebă Mallow.

Fata nu răspunse, dar se vedea încântarea din ochii ei. Commdorul făcu un semn şi, cu părere de rău, ea apăsă pe buton, iar minunata aură pieri. Fata se îndepărtă puternic impresionată.

— Sunt ale dumneavoastră, Commdore, spuse Mallow, pentru Commdora. Vă rog să le consideraţi un neînsemnat cadou din partea Fundaţiei.

— Mda.

Commdorul întoarse centura şi colierul pe o parte şi pe alta de parcă le-ar fi cântărit.

— Cum se face?

Mallow ridică din umeri.

— Asta-i o întrebare pentru specialişti. Dar funcţionează fără, vă rog să reţineţi, *fără* ajutor din partea preoţilor.

— Ei, la urma-urmelor, nu-s decât zorzoane pentru femei. Ce-aş putea face cu ele? De unde ies banii?

— Organizaţi baluri, recepţii, banchete sau alte asemenea petreceri?

— A, sigur!

— Vă daţi seama cât ar fi în stare să plătească femeile pentru aşa ceva? Cel puţin zece mii de credite.

Commdorul păru lovit în creştetul capului.

— Aha!

— Şi pentru că bateria de alimentare a acestui articol nu rezistă mai mult de şase luni, va apărea nevoia de a o înlocui frecvent. Putem vinde cât de multe doriţi pentru echivalentul a o mie de credite în fier prelucrat. Dumneavoastră veţi avea un profit de nouă sute la sută.

Commdorul se trase de barbă şi păru adâncit în calcule măreţe.

— Cerule! Ce se vor mai bate pe ele femeile. Voi menţine oferta scăzută şi le voi lăsa să liciteze. Bineînţeles că nu se cade să ştie că eu, personal…

Mallow spuse:

— Vă putem explica modul de lucru al unei corporaţii-fantomă, dacă doriţi. Mai apoi, puteţi primi toată gama de produse de uz gospodăresc. Avem sobe pliante care pot frăgezi în două minute până şi carnea cea mai aţoasă. Avem cuţite care nu trebuie ascuţite niciodată. Putem oferi echivalentul unei spălătorii complete care poate fi strânsă şi depozitată într-un colţişor şi care funcţionează complet automat. Ca să nu mai vorbesc de maşini de spălat vase. De ştergătoare de pardoseli, de mobilier, precipitatoare de praf, mobilier de tot felul, avem tot ce doriţi. Gândiţi-vă cum va creşte popularitatea dumneavoastră *dacă* le puneţi la dispoziţia publicului. Gândiţi-vă la volumul mare de, ăă… de bunuri lumeşti, dacă ele vor constitui un monopol al guvernului, cu un profit de nouă sute la sută. În ochii lor, toate vor valora enorm şi nu va fi nevoie să ştie cât plătiţi *dumneavoastră* pentru ele. Şi, vă rog să reţineţi, nici unul dintre aceste articole nu necesită supravegherea preoţească. Toată lumea va fi fericită.

— În afară de tine. Ce-ţi iese *ţie* din afacerea asta?

— Exact ceea ce primeşte fiecare neguţător potrivit legilor Fundaţiei. Eu şi oamenii mei primim jumătate din profiturile ce se vor obţine. Numai să puteţi cumpăra tot ce vă putem noi oferi, şi amândoi o vom duce foarte bine. *Foarte bine.*

Commdorul era cuprins de gânduri de mărire.

— Şi în ce spuneai că vrei plata? În fier?

— Da, fier, cărbune şi bauxită. De asemenea, tutun, piper, magneziu, lemn de esenţă tare. Produse pe care le-aveţi din belşug.

— Sună atrăgător.

— Aşa socot şi eu. A, şi mai e ceva ce pot oferi, Commdore. V-aş putea reutila întreprinderile.

— Da? Cum vine asta?

— Păi, de exemplu, turnătoriile de oţel. Am tot felul de dispozitive care ar putea face minuni reducând astfel costurile de producţie la unu la sută din cât sunt acum. Totodată aţi putea reduce preţurile la jumătate şi aţi încasa profituri grase de la beneficiari. Ascultaţi-mă, v-aş putea arăta mai exact ceea ce spun dacă mi-aţi permite o demonstraţie. Aveţi o turnătorie în oraş? Nu-mi trebuie mult timp.

— S-ar putea aranja, neguţător Mallow. Însă mâine, mâine. Vrei să iei masa cu mine astă-seară?

— Dar oamenii mei… începu Mallow.

— Să vină şi ei, spuse Commdorul, într-un acces de generozitate. O întâlnire amicală, simbolică pentru relaţiile dintre naţiunile noastre. Ne va oferi prilejul de a continua discuţiile. Un singur lucru însă – şi chipul îi deveni hotărât –, nu vreau discuţii despre religie. Să nu-ţi închipui că asta va fi o portiţă de intrare pentru misionari.

— Commdore, spuse Mallow, cu o mină serioasă, vă dau cuvântul meu că religia mi-ar reduce serios profiturile.

— Atunci ne-am înţeles. Vei fi escortat înapoi pe navă.

6

Commdora era cu mult mai tânără decât soţul ei. Avea un chip spălăcit, cu trăsături reci, şi un păr negru pe care-l purta strâns lipit de cap, lăsat pe spate.

Vocea îi era spartă şi certăreaţă.

— Ai terminat, dragul meu soţ, milostiv şi nobil. *Chiar* ai terminat? Sper că pot intra în grădină acum.

— N-am vreme pentru scenele tale, draga mea Licia, spuse Commdorul blajin. Tânărul va veni să ia masa cu noi astă-seară şi poţi vorbi cu el după pofta inimii, ba chiar să te amuzi ascultând ceea ce voi avea de spus. Va trebui să pregătim o încăpere şi pentru oamenii lui. Să dea cerul să fie cât mai puţini!

— Foarte probabil, vor mânca precum porcii, câte o pulpă fiecare, şi vor bea vin cu bărdaca. Iar tu vei plânge două zile şi două nopţi când vei calcula cheltuielile.

— Ei, nu, de data asta, nu. Şi în ciuda părerii tale, cina trebuie să fie cât mai bogată şi generoasă.

— Aha, înţeleg. (Îl privi cu dispreţ.) Eşti foarte prietenos cu barbarii ăştia. Probabil că de aceea nu mi s-a permis să particip la discuţia voastră. Poate că în sufletul tău uscat plănuieşti ceva împotriva tatălui meu.

— Nici vorbă de aşa ceva.

— Ai vrea să te şi cred, nu? Dacă a existat vreodată o femeie care să fie sacrificată printr-o căsătorie lipsită de orice plăceri de dragul politicii, atunci eu sunt aceea. Aş fi putut alege un bărbat adevărat de pe drumurile şi de prin noroaiele lumii mele.

— Hai, linişteşte-te, doamna mea. Să-ţi spun ceva. Poate vei avea parte de întoarcerea pe lumea ta. Şi ca să păstrez ca amintire acea părticică din tine pe care o cunosc cel mai bine, aş putea ca mai întâi să-ţi tai limba. Şi, spuse el – bălăbănindu-şi capul într-o parte şi-n alta –, calculând efectul vorbelor, ca un ultim retuş, care să te facă şi mai frumoasă, ţi-aş tăia urechile şi vârful nasului.

— N-o să îndrăzneşti aşa ceva, câine spurcat! Tatăl meu îţi va transforma naţiunea în praf meteoric. Dacă mă gândesc mai bine, ar putea s-o facă oricum, dacă i-aş spune că porţi tratative cu barbarii ăştia.

— Hmm. Hai, nu-i nevoie de ameninţări. Ai toată libertatea de a-l iscodi în seara asta. Dar până atunci, doamnă, ţine-ţi limba aia prea slobodă.

— Pentru că-mi comanzi tu?

— Poftim, ia asta atunci, şi potoleşte-te!

Îi puse centura în jurul taliei şi colierul la gât. Apăsă butonul şi făcu un pas îndărăt.

Commdora rămase fără grai şi întinse mâinile în faţă. Apoi pipăi colierul cu degete uşoare şi rămase cu gura căscată.

Commdorul îşi frecă mâinile plin de încântare şi spuse:

— Poţi să le porţi astă-seară – şi o să-ţi mai dau şi altele. Iar *acum* linişteşte-te.

Commdora se potoli.

7

Jaim Twer nu-şi găsea locul şi se muta de pe un picior pe altul. Spuse:

— Ce te face să mustăceşti acolo?

Hober Mallow se trezi din gânduri.

— Mustăceam? N-am vrut.

— Trebuie că s-a întâmplat ceva ieri – vreau să zic, ceva în plus faţă de ospăţ. Şi dintr-o dată, foarte convins: Mallow, avem necazuri, nu?

— Necazuri? Nu. Dimpotrivă. De fapt, mă aflu în situaţia de a mă prăbuşi cu toată puterea printr-o uşă care e întredeschisă. Vom pătrunde prea uşor în turnătoria asta de oţel.

— Bănuieşti că e o cursă?

— Ei, pentru numele lui Seldon, nu fi melodramatic! Mallow îşi potoli nerăbdarea şi adăugă: Numai că accesul acesta prea lesnicios mă face să cred că nu e nimic de văzut acolo.

— Energie atomică, da? gândi Twer cu voce tare. Ascultă-mă. Nu văd nici o dovadă că ar exista aici, pe Korell, o economie bazată pe energie nucleară. Şi ar fi cam greu să maschezi toate semnele efectelor pe care o tehnologie precum cea atomică le-ar avea asupra mediului.

— Nu e valabil ce spui, Twer, dacă aceasta este abia la începuturi şi este aplicată doar la o economie destinată producţiei de război. Ai putea s-o găseşti numai în şantiere navale şi în turnătorii de oţel.

— Deci, dacă nu găsim nimic…

— Atunci n-o au – sau n-o arată. Dăm cu banul ori lucrăm cu supoziţii.

Twer clătină din cap.

— Aş fi vrut să merg cu tine ieri.

— Şi eu aş fi dorit, spuse Mallow cu răceală. N-am nimic împotriva unui sprijin moral. Din nefericire, Commdorul a stabilit condiţiile întâlnirii, nu eu. Uite, vehiculul *acela* de afară s-ar părea că este maşina regală care ne va duce la turnătorie. Ai luat jucăriile?

— Pe toate.

8

Turnătoria era mare şi impregnată cu un miros de putreziciune pe care oricâte reparaţii superficiale nu l-ar fi putut înlătura. Acum, când primea neobişnuita vizită a Commdorului şi a curţii sale, era pustie şi domnea în ea o linişte nefirească.

Mallow ridicase foaia de tablă de oţel pe cei doi suporţi aproape fără efort. Luase instrumentul oferit de Twer şi îl ţinea strâns de mânerul îmbrăcat în piele, corpul lui aflându-se încă în husa de plumb.

— Instrumentul acesta, spuse el, este la fel de periculos ca şi un fierăstrău.

Şi, în timp ce vorbea, plimbă ajutajul cu fantă de-a lungul foii de oţel, iar cele două părţi căzură pe dată la pământ.

Cei prezenţi avură o tresărire de spaimă şi Mallow izbucni în râs. Ridică una dintre cele două jumătăţi şi o puse pe genunchi:

— Puteţi regla lungimea de tăiere cu o precizie de o sutime de inci şi o foaie de tablă de doi inci grosime va fi tăiată la fel de uşor. Dacă aveţi grosimea exactă, puteţi pune oţelul pe o masă de lemn şi-l tăiaţi fără ca măcar să zgâriaţi lemnul.

La fiecare câteva cuvinte, foarfeca atomică se mişca şi câte o bucată de oţel cădea la pământ.

— Ori aveţi un plan. Vreţi să reduceţi grosimea unei foi de oţel, să neteziţi unele asperităţi, să eliminaţi coroziunea? Priviţi!

Folii subţiri şi transparente în lungime de şase, opt, apoi de doisprezece inci zburară din cealaltă jumătate.

— Sau dacă vreţi să daţi găuri, folosiţi acelaşi principiu.

De acum se strânseseră în jurul lui. Putea fi un spectacol de prestidigitaţie, de vrăjitorie, sau de revistă, transformat în arta promovării vânzărilor. Commdor Asper strângea între degete fâşii de oţel. Înalţi funcţionari oficiali ai guvernului se ridicau pe vârfuri ca să vadă peste umerii celor din faţa lor şi şuşoteau între ei, în timp ce Mallow dădea găuri perfect rotunde într-o placă de oţel groasă de un inci doar la o uşoară atingere a perforatorului său atomic.

— Încă o demonstraţie. Aduceţi-mi două bucăţi de ţeavă, vă rog.

În emoţia generală şi uitarea de sine, un şambelan sări prea supus şi aduse două ţevi, mânjindu-se pe mâini ca un zilier.

Mallow le puse în picioare şi le tăie capetele dintr-o singură mişcare a instrumentului, iar apoi uni ţevile, tăietură peste tăietură.

Noile capete, chiar dacă aveau neregularităţi de ordinul micronilor, formau acum, după unire, o singură ţeavă! Dintr-o singură mişcare.

Apoi Mallow ridică privirea spre publicul său, dădu să spună ceva, se bâlbâi şi se opri. Simţea în piept o emoţie puternică şi un nod rece şi dureros i se cuibări în stomac.

În agitaţia generală, membrii gărzii personale a Commdorului îşi făcuseră loc în primul rând şi Mallow fu îndeajuns de aproape pentru a vedea, pentru prima oară, armele lor uşoare în cele mai mici detalii.

Erau atomice! Nu încăpea nici o îndoială; o armă cu proiectil acţionat prin explozie nu putea să aibă o asemenea ţeavă. Dar nu acesta era elementul cel mai şocant. Nicidecum.

Pe paturile armelor erau gravate adânc, cu litere de aur puţin roase, Nava-şi-Soarele!

Acelaşi semn cu Nava-şi-Soarele fusese gravat şi pe fiecare dintre volumele mari ale Enciclopediei originale pe care Fundaţia o începuse şi nu o sfârşise încă. *Acelaşi semn, Nava-şi-Soarele, împodobise stindardul Imperiului Galactic de-a lungul mileniilor.*

În timp ce gândurile îi fugeau în altă parte, Mallow vorbi:

— Testaţi ţeava asta! E dintr-o bucată. Nu e perfectă, bineînţeles, căci lipirea nu trebuie făcută manual.

Nu mai erau necesare şi alte scamatorii. Reuşise. Terminase. Obţinuse ceea ce dorise. N-avea decât un gând. Globul auriu cu razele stilizate şi silueta în formă de ţigară de foi erau acum o navă spaţială.

Nava-şi-Soarele Imperiului!

Imperiul! Cuvintele îi ardeau în minte. Trecuse un secol şi jumătate, iar Imperiul încă exista undeva spre centrul Galaxiei. Şi se extindea din nou spre Periferie.

Mallow zâmbi!

9

Nava Far Star plutea de două zile în spaţiu, când Hober Mallow îl convocă pe locotenentul-major Drawt în cabina sa şi-i înmână un plic, o rolă de microfilm şi un sferoid argintiu.

— Locotenente, peste o oră vei deveni căpitan în exerciţiu al navei Far Star până la întoarcerea mea, sau pentru totdeauna.

Drawt dădu să se ridice în picioare, dar Mallow îi făcu un semn autoritar să rămână pe scaun.

— Taci şi ascultă. Plicul conţine situarea exactă a planetei către care trebuie să te îndrepţi. Acolo mă vei aştepta două luni. Dacă, înainte de împlinirea celor două luni, te găseşte Fundaţia, microfilmul reprezintă raportul meu privind această călătorie. Dacă, totuşi – şi vocea îi deveni sumbră –, *nu* mă întorc la capătul celor două luni şi navele Fundaţiei nu te găsesc, te îndrepţi spre planeta Terminus şi înmânezi Capsula Temporală, precum şi raportul. Înţelegi?

— Am înţeles, domnule.

— Îţi ordon ca nici tu, nici vreunul dintre membrii echipajului să nu amplificaţi, în nici un fel, raportul meu.

— Şi dacă suntem întrebaţi, domnule?

— În acest caz, nu ştiţi nimic.

— Am înţeles, domnule.

Întrevederea se sfârşi şi, cincizeci de minute mai târziu, o navă de salvare se desprinse de pe nava Far Star.

10

Onum Barr era bătrân, prea bătrân ca să se mai teamă de ceva. De când cu ultimele tulburări, locuise singur la marginea tărâmului, cu puţinele cărţi pe care le putuse salva dintre ruine. Nu avea a se teme că va pierde ceva, cu atât mai puţin viaţa lui amărâtă, aşa că îl primi pe intrus fără să se clintească.

— Uşa era deschisă, explică necunoscutul.

Vorbise precis şi direct, iar Barr nu putu să nu observe arma uşoară din oţel cu reflexe albăstrii pe care o purta la şold. În semiîntunericul din cămăruţa sa, Barr văzu strălucirea palidă a scutului de forţă înveşmântându-l pe bărbat.

Spuse obosit:

— N-are nici un rost s-o ţin închisă. Doriţi ceva de la mine?

— Da. (Necunoscutul rămase în picioare în mijlocul camerei. Avea o statură impunătoare.) Casa ta este singura pe care am găsit-o în împrejurimi.

— E cam pustiu locul, aprobă Barr, dar există un oraş spre est. Îţi pot arăta drumul.

— Numai puţin. Pot să mă aşez?

— Dacă te ţine scaunul, răspunse bătrânul cu gravitate. Şi scaunele aveau o vârstă respectabilă. Relicve ale unei tinereţi mai luminoase.

Necunoscutul spuse:

— Mă numesc Hober Mallow. Vin dintr-o provincie îndepărtată.

— Limba te-a trădat de mult. Eu sunt Onum Barr de Siwenna – pe vremuri patrician al Imperiului.

— Atunci aici *este* Siwenna. Am avut doar nişte hărţi vechi după care m-am orientat.

— Cu siguranţă că sunt vechi dacă poziţia stelelor este greşită.

Barr rămase nemişcat, iar privirea celuilalt deveni visătoare. Observă că scutul de forţă atomică dispăruse şi recunoscu imediat că această persoană nu mai părea impresionantă pentru străini sau pentru duşmanii săi.

— Casa mi-e sărăcăcioasă şi rezervele neînsemnate, spuse Barr. Putem împărţi tot ce am dacă stomacul tău poate digera pâine neagră şi porumb uscat.

Mallow clătină din cap.

— Nu, am mâncat şi nu pot zăbovi. Vreau să ştiu cum pot ajunge la centrul de guvernământ.

— Asta e uşor, şi cu toate că sunt sărac nu dau nimic de la mine. Vrei să spui, capitala planetei sau a Sectorului Imperial?

Tânărul întrebă nedumerit:

— Nu corespund? Nu e aici Siwenna?

Bătrânul patrician încuviinţă printr-o mişcare a capului, apoi spuse:

— Ba da, Siwenna. Dar Siwenna nu mai este capitala Sectorului Normannic. Te-a tras pe sfoară harta aceea veche. Statele nu-şi schimbă poziţia nici după secole, însă graniţele politice sunt mai fluide.

— Păcat. Mai bine-zis, mare păcat. Noua capitală e departe?

— Pe Orsha II. La douăzeci de parseci depărtare. O să găseşti pe hartă. Ce vechime are?

— O sută cincizeci de ani.

— E atât de veche? (Bătrânul suspină.) Multe s-au întâmplat de atunci. Cunoşti evenimentele?

Mallow dădu încet din cap.

Barr spuse:

— Eşti norocos. A fost o vreme cumplită pentru provincii, în afară doar de perioada în care a domnit Stannel VI, iar el a murit acum cincizeci de ani. De atunci s-au ţinut lanţ, când rebeliuni şi ruină, când ruină şi revolte.

Barr se întrebă dacă nu cumva devenise prea vorbăreţ. Viaţa era plicticoasă şi singuratică, şi rareori avea prilejul de a discuta cu cineva.

Mallow întrebă repezit:

— Ruină? După câte spui s-ar părea că provincia este săracă.

— La scară absolută, probabil că nu. Resursele fizice a douăzeci şi cinci de planete mari nu se epuizează atât de repede. Totuşi, în comparaţie cu bunăstarea din secolul trecut, ne-am scufundat de tot şi nu se vede vreun semn de îmbunătăţire a situaţiei; nici vorbă încă de aşa ceva. Dar de ce te interesează atât de mult problemele astea, tinere? Eşti foarte alert şi ochii-ţi strălucesc!

Neguţătorul fu cât pe ce să roşească, pentru că ochii stinşi ai bătrânului păreau să-l sfredelească până în străfunduri, făcându-l să zâmbească la ceea ce vedeau, când spuse:

— Ascultă. Sunt neguţător undeva la marginea Galaxiei. Am găsit nişte hărţi vechi şi am pornit să descopăr noi pieţe. E normal să fiu afectat aflând de sărăcia provinciilor. Nu poţi câştiga bani într-o lume decât dacă există bani de câştigat. Acum, spune-mi, unde-i Siwenna, de exemplu?

Bătrânul se apleca puţin în faţă:

— Nu pot să-ţi spun. Şi ce ţi-am spus e de ajuns, probabil. Dar chiar *eşti* neguţător? Semeni mai degrabă cu un războinic. Ţii tot timpul mâna pregătită să înşface arma şi mai văd şi o cicatrice pe obrazul tău.

Mallow ridică semeţ capul:

— Fiecare îşi face legea lui acolo de unde vine. Luptele şi cicatricile fac parte din profitul neguţătorului. Lupta e utilă doar dacă ies ceva bani, în cele din urmă, dar dacă obţin banii şi fără luptă, cu atât mai bine. Întrebarea e: găsesc eu aici bani de ajuns ca să merite să mă bat? După câte înţeleg, sunt destule motive să iasă o încăierare.

— Destule, încuviinţă Barr. Te poţi înrola în armata lui Wiscard, sau în ce-a mai rămas din ea, pe Stelele Roşii. Totuşi nu ştiu dacă poţi numi război sau piraterie ceea ce fac ei. Îţi poţi oferi serviciile actualului nostru vicerege – ajuns vicerege graţie asasinatului, jafului, pustiirii şi graţie cuvântului unui Împărat-copil care a fost de mult asasinat.

— Nu prea vorbeşti frumos despre vicerege, patriciene Barr, spuse Mallow. Dacă sunt unul dintre spionii lui?

— Şi ce dacă ai fi? zise Barr cu amărăciune. Ce-mi poţi lua? Făcu un gest cu mâna descărnată către interiorul sărăcăcios al casei dărăpănate.

— Viaţa!

— Viaţa mă va părăsi în curând. Şi aşa am trăit cu cinci ani mai mult decât ar fi trebuit. Dar *nu* eşti unul dintre oamenii viceregelui. Dac-ai fi, probabil că instinctul de conservare m-ar îndemna să-mi ţin gura.

— De unde ştii?

Bătrânul pufni în râs.

— Eşti cam bănuitor. Hai, pariez că te gândeşti că încerc să te determin să vorbeşti de rău guvernul. Nu, politica nu mai e de mine.

— Nu mai e? Se poate întâmpla aşa ceva? Cuvintele pe care le-ai folosit pentru a-l descrie pe vicerege oare ce-au fost?

Asasinat, jaf şi altele. Nu sunau deloc obiectiv. Aşa că nu-mi spune că politica nu mai e de tine.

Bătrânul ridică din umeri.

— Amintirile rănesc atunci când năvălesc dintr-o dată. Ascultă! Ascultă şi judecă singur! Când Siwenna era capitala provinciei, eu eram patrician şi membru al Senatului provincial. Familia mea avea rădăcini adânci şi era respectată. Unul dintre străbunicii mei fusese... A, nu, să lăsăm asta. Gloria trecută nu ţine de foame.

— După câte înţeleg, spuse Mallow, a avut loc un război civil sau o revoluţie.

Chipul lui Barr se întunecă.

— Războaiele civile sunt cronice în vremurile astea de pierzanie, dar Siwenna s-a ţinut deoparte. Sub conducerea lui Stannel VI, aproape îşi redobândise prosperitatea de odinioară, însă i-au succedat împăraţi nevolnici, şi împăraţi nevolnici înseamnă viceregi puternici. Ultimul nostru vicerege, acelaşi Wiscard, ale cărui hoarde se hrănesc încă din comerţul dintre Stelele Roşii, ţintea, nici mai mult nici mai puţin, decât Purpura Imperială. Nici măcar nu era primul care ţintea atât de sus, chiar dacă ar fi reuşit. Dar a dat greş. Pentru că atunci când nava-amiral a Împăratului s-a apropiat de provincie în fruntea unei flote, Siwenna s-a răsculat împotriva rebelului ei vicerege. Tăcu întristat.

Mallow îşi dădu seama că stătea încordat pe marginea scaunului şi se controlă să nu alunece jos.

— Te rog să continui, domnule!

— Mulţumesc, spuse Barr cu o voce obosită. Frumos din partea ta că-i cânţi în strună unui bătrân. S-au răsculat, sau mai degrabă *ne-am răsculat*, pentru că şi eu am fost unul dintre liderii mai mici. Wiscard a părăsit Siwenna cu puţin timp înaintea noastră, iar planeta cu provincia ei au fost oferite pe tavă amiralului, împreună cu toate dovezile de loialitate faţă de Împărat. Nu ştiu de ce toate astea. Poate că ne-am simţit loiali faţă de simbolul, dacă nu faţă de persoana Împăratului – un copilandru crud şi nemilos. Probabil că ne temeam de ororile unui asediu.

— Şi? îl îndemnă Mallow cu precauţie.

— Şi – veni răspunsul sumbru – asta nu l-a mulţumit pe amiral. Voia să se împăuneze cu gloria de a cuceri o provincie

nesupusă, iar oamenii lui doreau să prade tot ce se putea. Aşa că, în timp ce poporul era încă adunat în oraşele mari, ovaţionându-i pe Împărat şi pe amiralul său, el a ocupat toate centrele militare şi apoi a ordonat ca populaţia să fie măcelărită cu bombe atomice.

— Sub ce pretext?

— Sub pretextul că poporul se răsculase împotriva viceregelui, unsul Împăratului. Iar amiralul a devenit noul vicerege, după o lună de masacre, jafuri şi teroare. Am avut şase fii. Cinci au murit în diferite feluri. Am avut o fiică. *Sper*, pentru binele ei, că a murit şi ea. Eu am scăpat cu viaţă pentru că eram bătrân. M-am aciuit aici, prea bătrân ca să-i mai provoc vreo grijă viceregelui. (Îşi plecă îndurerat capul.) Nu mi-au lăsat nimic deoarece contribuisem la izgonirea unui guvernator rebel şi-l lipsisem de glorie pe amiral.

Mallow rămase tăcut în aşteptare.

— Şi ce s-a întâmplat cu cel de-al şaselea fiu al tău? întrebă el, cu voce şoptită.

Barr zâmbi cu răceală.

— E în viaţă, pentru că s-a înrolat ca soldat în armata amiralului. Sub nume de împrumut. E tunar în flota personală a acestuia. A, nu, ţi-am citit privirea. Nu e un fiu nedemn. Mă vizitează când poate şi-mi mai lasă câte ceva de mâncare. Mă ţine în viaţă. Într-o bună zi, viceregele nostru cel măreţ şi împovărat de glorie se va tăvăli în ţărână, iar fiul meu va fi călăul lui.

— Şi spui asta unui necunoscut? Îţi pui fiul în pericol de moarte?

— Ba nu. Îl ajut făcându-i un nou duşman. Şi de-aş fi prieten cu viceregele aşa cum îi sunt duşman, l-aş sfătui să pună navă lângă navă în spaţiu până la marginea Galaxiei.

— Nu sunt nave acolo?

— Ai văzut tu vreuna? Te-a împiedicat vreo navă de pază să pătrunzi până aici? Cu foarte puţine nave şi cu provinciile vecine măcinate de intrigi şi inegalităţi, nici una nu poate fi folosită pentru apărarea sorilor barbari din exterior. Până la sosirea ta nu ne-a ameninţat niciodată vreun pericol dinspre marginea destrămată a Galaxiei.

— Eu? Eu reprezint un pericol?

— Vor mai veni şi alţii după tine.

Mallow clătină din cap.

— Nu te prea înţeleg.

— Ascultă! Te-am cunoscut de cum ai intrat. Posezi un scut de forţă care te înconjoară – îl aveai când ai intrat aici, spuse bătrânul pe un ton înfierbântat.

— Da, îl aveam, confirmă Mallow, după câteva momente de ezitare.

— Bun. A fost o scăpare, dar nu ţi-ai dat seama. Mă pricep la unele lucruri. În vremurile astea de decădere nu mai e la modă să fii soldat. Evenimentele se succed cu iuţeala fulgerului şi cel care nu e în stare să se opună valului cu arma în mână este măturat, aşa cum s-a întâmplat cu mine. Numai că eu am fost savant şi ştiu că în întreaga istorie a atomismului nu a fost inventat vreodată un scut portabil de forţă. Avem şi noi scuturi de forţă – centrale uriaşe şi greoaie care pot proteja un oraş întreg sau chiar o navă, dar nu un om.

— Aşa? tăcu Mallow, ţuguindu-şi buzele. Şi la ce concluzie ai ajuns?

— Prin spaţiu au parvenit tot felul de istorisiri. Ele călătoresc pe diverse căi şi sunt mereu transformate, cu fiecare parsec pe care-l parcurg, dar când eram tânăr îmi amintesc că a sosit o navă nu prea mare cu oameni ciudaţi care nu cunoşteau obiceiurile noastre şi nu puteau spune de unde veneau. Vorbeau despre nişte vrăjitori de la marginea Galaxiei; vrăjitori care străluceau în întuneric, care zburau prin aer şi pe care nici o armă nu-i putea vătăma. Noi râdeam. Am râs şi eu atunci. Uitasem întâmplarea asta până astăzi. Însă tu răspândeşti o lumină în întuneric şi nu cred că arma mea, dacă aş avea una, ţi-ar putea face vreun rău. Spune-mi, poţi zbura?

Mallow răspunse calm:

— Nu pot aşa ceva.

Barr zâmbi.

— Mă mulţumesc cu răspunsul acesta, zise el. Nu-mi cercetez oaspeţii. Dar dacă există vrăjitori, dacă *tu* eşti unul dintre ei, s-ar putea ca într-o bună zi să sosească mulţi dintre aceştia ori dintre ai tăi. Cred că asta ar prinde bine. Avem nevoie de sânge tânăr. (Murmură ceva pentru sine, apoi continuă rar.) Dar lucrurile evoluează şi împotriva firii, iar noul nostru vicerege visează precum Wiscard.

— Vrea şi el coroana de Împărat?

Barr clătină din cap în semn de încuviinţare.

— Fiul meu află tot felul de veşti. Fiind în anturajul viceregelui, aude fără să vrea tot felul de istorii. Iar el mi le povesteşte şi mie. Noul nostru vicerege n-ar refuza coroana dacă i-ar fi oferită, dar îşi păstrează şi o portiţă de salvare. Se spune că, dacă dă greş în aspiraţiile lui imperiale, plănuieşte să clădească un nou Imperiu în regiunea situată dincolo de civilizaţiile barbare. Se mai spune, dar eu nu bag mâna în foc pentru asta, că a căsătorit-o deja pe una dintre fiice cu un rege mărunt de undeva din Periferia necercetată încă.

— Dacă ar fi să dai crezare tuturor poveştilor…

— Aşa e. Mai sunt şi altele. Eu sunt bătrân şi bâigui vrute şi nevrute. Totuşi, ce părere ai? Ochii bătrâni şi sfredelitori îl cercetară întrebător.

Neguţătorul rămase pe gânduri:

— N-am nimic de zis, dar aş vrea să te întreb ceva. Ştiu că Siwenna posedă energie atomică. Vreau să spun, au generatoare intacte în prezent ori au fost distruse în cursul recentelor tulburări?

— Distruse? Nu. Dacă ar fi atinsă vreo centrală atomică, fie ea cât de mică, întreaga planetă ar sări în aer. Sunt de neînlocuit şi asigură toată energia şi puterea flotei. Avem cele mai mari şi mai bune centrale din părţile acestea, cu excepţia planetei Trantor, spuse el cu mândrie.

— Şi în caz că aş vrea să văd aceste generatoare, ce ar trebui să fac mai întâi?

— Nimic! răspunse Barr hotărât. Nu te-ai putea apropia de nici unul dintre centrele militare fără să fii împuşcat pe loc. Nimeni n-ar putea face asta. Siwenna este încă lipsită de drepturi civile.

— Vrei să spui că toate centralele nucleare se află sub control militar?

— Nu. Mai sunt centralele mici, orăşeneşti, cele care furnizează energie pentru încălzire şi pentru iluminatul casnic, pentru acţionarea unor vehicule şi aşa mai departe. Dar e acelaşi lucru. Sunt controlate de tehnicieni.

— Cine sunt aceştia?

— Un grup specializat care supraveghează centralele atomice. Onoarea aceasta se transmite ereditar, cei tineri fiind educaţi şi pregătiţi profesional ca ucenici. Un sever simţ al

datoriei, al cinstei şi altele. În centrale nu pot intra decât tehnicieni.

— Înţeleg.

— Nu pot să spun, totuşi, că nu au existat cazuri de mituire. În vremurile acestea în care am avut nouă împăraţi în cincizeci de ani, dintre care şapte au fost asasinaţi, în care orice căpitan de navă nu visează decât uzurparea unui vicerege şi orice vicerege nu ţinteşte decât uzurparea Imperiului, presupun că până şi tehnicienii pot cădea pradă banului. Numai că ar trebui cam mulţi bani, iar eu nu am deloc. Ai tu cumva?

— Bani? Nu. Dar mita înseamnă totdeauna bani?

— Dar ce altceva, când poţi cumpăra totul cu bani?

— Sunt destule lucruri care nu pot fi plătite cu bani. Şi-acum dacă-mi vei spune încotro e cel mai apropiat oraş care să aibă o centrală nucleară şi cum să ajung acolo, îţi voi fi recunoscător.

— Aşteaptă! (Barr întinse mâinile firave.) Ce-i cu graba asta? Ai venit la mine, iar *eu* nu te întreb nimic. În oraş, unde toţi locuitorii sunt consideraţi încă rebeli, vei fi oprit de primul soldat sau paznic imediat ce le va ajunge la ureche accentul tău sau vor vedea cum eşti îmbrăcat.

Se ridică şi, dintr-un colţ de dulap uitat, îi aduse un carneţel.

— Uite paşaportul meu – e fals. Cu el m-am salvat.

I-l puse în palmă lui Mallow şi-i îndoi degetele peste el.

— Semnalmentele nu corespund, dar, dacă inventezi ceva, s-ar putea să ai noroc să nu se uite prea atent la el.

— Dar tu? Rămâi fără nici un act.

Bătrânul exilat ridică nepăsător din umeri.

— Şi ce-i cu asta? A, să fii mai precaut! Ţine-ţi gura! Accentul tău e înfiorător, exprimarea ciudată, şi din când în când îţi scapă nişte arhaisme năucitoare. Cu cât vei vorbi mai puţin, cu atât vei atrage mai puţin atenţia asupra ta. Şi-acum să-ţi spun cum să ajungi în oraş…

Cinci minute mai târziu, Mallow era pe drum.

Înainte de a se îndepărta, întoarse totuşi capul o singură dată, o clipă doar, spre casa bătrânului politician. Şi când Onum Barr păşi în mica lui grădină, a doua zi dis-de-dimineaţă, găsi o cutie la picioarele sale. Conţinea provizii, provizii concentrate, cum pot fi întâlnite pe nave, ciudate ca gust şi ca reţetă. Erau bune, însă, şi ţinură multă vreme.

11

Tehnicianul era un bărbat mărunţel, iar pielea, parcă plesnind pe chipul lui durduliu, strălucea umed. Mai avea doar câteva smocuri de păr pe ceafă, iar ţeasta îi era rozalie şi strălucitoare. Purta inele groase şi grele pe degete, hainele-i miroseau a parfum şi, dintre oamenii pe care îi văzuse Mallow până în momentul acela, părea a fi primul care nu arăta flămând.

Tehnicianul îşi ţuguie buzele cu dispreţ:

— Hai, omule, mai repede. Mă aşteaptă lucruri de mare importanţă. Pari a fi străin… Se uită cu atenţie la îmbrăcămintea lui Mallow, care nu semăna deloc cu costumaţia de pe Siwenna şi ochii îi deveniră bănuitori.

— Nu sunt din zona asta, zise Mallow calm, dar nu cred că vă interesează asta prea mult. Am avut onoarea să vă trimit ieri un mic dar…

Tehnicianul strâmbă din nas:

— L-am primit. O jucărioară interesantă. S-ar putea s-o folosesc atunci când se va ivi ocazia.

— Mai am şi alte daruri interesante. Care sunt ceva mai mult decât jucărioare.

— Daa? (Vocea îi zăbovi asupra ultimelor sunete.) Întrevăd deja cum va decurge discuţia noastră, pentru că mi s-a mai întâmplat. Vrei să-mi oferi nimicuri, fleacuri. Câteva credite, o mantie, probabil, ori nişte bijuterii de calitate îndoielnică; ceva care, în micimea sufletului tău, îţi închipui că ar fi suficient pentru a corupe un tehnician. (Îşi împinse buza inferioară înainte şi rânji bătăios.) Şi mai ştiu şi ce vrei în schimb. Au mai fost şi alţii care au avut idei la fel de deştepte. Vrei să fii adoptat de clanul nostru. Vrei să fii iniţiat în tainele energiei atomice şi să înveţi să îngrijeşti instalaţiile. Voi, câini de pe Siwenna, vă închipuiţi că, fiind pedepsiţi zi de zi pentru revolta voastră – şi probabil că te dai drept străin tocmai pentru a te pune la adăpost –, veţi putea scăpa de ceea ce meritaţi, atrăgând asupra voastră privilegiile şi protecţia breslei tehnicienilor.

Mallow ar fi vrut să spună ceva, dar tehnicianul se dezlănţuise şi începu să răcnească:

— Şi acum să dispari înainte de a te reclama Protectorului oraşului. Crezi că voi trăda încrederea ce mi s-a acordat? Trădătorii siwennezi, predecesorii mei, poate că ar fi făcut-o!

Dar ai de-a face cu alt fel de oameni acum. Pe cinstea mea, mă întreb ce mă împiedică să te strâng de gât pe dată.

Mallow zâmbi în sinea sa. Se vedea de la o poştă că toată vorbăria aceasta era falsă atât prin ton cât şi prin conţinut, astfel că indignarea plină de demnitate se transformase într-o farsă neinspirată.

Neguţătorul aruncă o privire amuzată la mâinile grăsulii care fuseseră desemnate ca posibili călăi şi zise:

— Înţelepciunea voastră, vă înşelaţi din trei motive. În primul rând, nu sunt omul viceregelui şi n-am venit să vă pun la încercare loialitatea. În al doilea rând, darul meu este ceva ce nici Împăratul în toată splendoarea sa nu are şi nici nu va avea vreodată. În al treilea rând, ceea ce doresc în schimb e ceva neînsemnat; un nimic, mai puţin decât nimic.

— Asta s-o crezi tu! (Tehnicianul deveni sarcastic.) Hai, zi, care este darul imperial pe care puterea ta zeiască doreşte să mi-l ofere?

Mallow se ridică împingându-şi deoparte scaunul.

— Aştept de trei zile ca să vă văd, Înţelepciunea voastră, dar demonstraţia mea va dura doar trei secunde. Dacă scoateţi dezintegratorul al cărui pat îl văd foarte aproape de mâna dumneavoastră…

— Şi?

— Şi trageţi în mine, v-aş fi foarte îndatorat.

— *Poftim?*

— Dacă voi fi ucis, veţi putea declara poliţiei că am încercat să vă mituiesc pentru a trăda secretele Breslei. Fapta dumneavoastră va fi încununată de laude. Dacă nu voi muri, vă dau scutul.

Abia acum tehnicianul îşi dădu seama de lumina albă pâlpâitoare care juca în jurul trupului vizitatorului său, care părea pudrat cu praf de perle. Ridică arma, ochi privind cruciş cu ochii plini de uimire şi suspiciune, şi apăsă pe contact.

Moleculele de aer surprinse de dezlănţuirea atomică se destrămară în ioni strălucitori, marcând linia subţire şi orbitoare care-l izbi pe Mallow în piept şi se dispersă.

În timp ce expresia senină de pe chipul lui Mallow nu se schimbă câtuşi de puţin, forţele atomice care se năpustiseră spre el se autodevorară la impactul cu acea iluminare fragilă şi perlată şi fură respinse, dispărând în aer.

Arma tehnicianului se prăvăli pe podea cu un zgomot surd.

— Împăratul are câmp de forţă personal? întrebă Mallow. *Dumneavoastră* puteţi avea unul.

— Eşti tehnician? bâlbâi omul.

— Nu.

— Atunci de unde ai asta?

— Ce vă pasă? făcu Mallow, rece şi dispreţuitor. O vreţi? (Lăsă să cadă pe birou un lanţ subţire cu mici protuberanţe.) Asta e.

Tehnicianul îl înşfăcă şi îl învârti între degete.

— E complet?

— Complet.

— De unde porneşte alimentarea?

Mallow puse un deget pe protuberanţa cea mai mare, mată în carcasa ei plumburie.

Tehnicianul ridică privirea, iar chipul îi era congestionat.

— Domnule, sunt tehnician la treapta maximă. Am fost douăzeci de ani controlor şi am studiat sub îndrumarea marelui Bler la Universitatea din Trantor. Dacă ai îndrăzneala să-mi spui mie că un container de mărimea unei... unei nuci conţine un generator atomic, la naiba, te duc în faţa Protectorului imediat.

— Atunci explicaţi-l singur dacă sunteţi în stare. Eu susţin că e complet.

Culoarea din obrajii tehnicianului dispăru treptat în timp ce-şi puse lanţul în jurul taliei şi, urmând gestul lui Mallow, apăsă pe butonul de activare. Lumina care îl învălui strălucea slab. Ridică arma, apoi şovăi. Cu mişcări lente, reglă forţa armei la minimum, astfel încât să nu-i poată provoca arsuri.

Şi apoi apăsă convulsiv declanşatorul, iar focul atomic izbucni către mâna lui fără să-i facă nici cel mai mic rău.

Se răsuci şi îndreptă arma spre Mallow.

— Şi dacă trag acum în tine şi-mi păstrez scutul?

— Încercaţi! zise Mallow. Credeţi că v-am dat singura mea mostră? Era şi el învăluit de lumina impenetrabilă.

Tehnicianul chicoti nervos. Dădu drumul armei să cadă pe birou.

— Şi care este acel ceva neînsemnat pe care-l vrei în schimb?

— Vreau să văd generatoarele.

— Sper că înţelegi că acest lucru este interzis. Ar însemna expulzarea amândurora în spaţiu…

— Nu vreau să le ating ori să am de-a face cu ele. Vreau doar să le *văd*. Dacă nu, aveţi scutul, dar eu mai am şi alte jucării. De exemplu, o armă special făcută pentru a penetra scutul acela.

— Mda, făcu tehnicianul şi evită să-l privească pe Mallow. Hai cu mine.

12

Casa tehnicianului era o clădire cu două etaje, aşezată în apropierea unei construcţii uriaşe, în formă de cub, care domina centrul oraşului. Mallow trecu de la o clădire la cealaltă printr-un pasaj subteran şi se trezi în atmosfera tăcută şi vag ozonificată a centralei atomice.

Vreme de cincisprezece minute îşi urmă ghidul fără să scoată o vorbă. Nimic nu scăpă ochilor lui. Degetele nu atinseră nimic. Apoi tehnicianul îl întrebă cu o voce gâtuită:

— Ţi-e de ajuns? N-aş putea avea încredere nici în subordonaţii mei în *cazul acesta*.

— Niciodată? întrebă Mallow în derâdere. Am văzut suficient.

Se întoarseră în birou şi Mallow, îngândurat, întrebă:

— Şi toate generatoarele acelea sunt în grija dumneavoastră?

— Toate, răspunse tehnicianul, şi mulţumirea de sine răzbătu în glasul lui.

— Le supravegheaţi funcţionarea şi le întreţineţi?

— Exact!

— Şi dacă apare o defecţiune?

Tehnicianul dădu din cap plin de indignare.

— Nu se defectează. Niciodată nu apar avarii. Au fost construite pentru eternitate.

— Eternitate e cam mult spus. Să presupunem că…

— Depăşeşti cadrul ştiinţei dacă pui în discuţie cazuri lipsite de sens.

— Bine. Dar dacă aş trage cu dezintegratorul într-o componentă vitală? Presupun că instalaţiile nu sunt imune la forţe atomice?! Să zicem că distrug o conexiune esenţială sau sparg un tub de cuarţ D.

— Păi, atunci, se dezlănţui într-o izbucnire de furie tehnicianul, ai fi ucis.

— Da, ştiu asta, strigă Mallow, dar ce se întâmplă cu generatorul? Puteţi să-l mai reparaţi?

— Domnule, ai primit destul în schimb, urlă tehnicianului. Ţi-am oferit ce ai cerut. Acum cară-te! Nu-ţi mai datorez nimic!

Mallow mimă o plecăciune şi plecă.

Două zile mai târziu, sosi la baza unde Far Star îl aştepta pentru întoarcerea pe Terminus.

Şi după alte două zile, scutul tehnicianului îşi dădu obştescul sfârşit şi, în ciuda tuturor încercărilor şi blestemelor, nu mai voi nicicum să lumineze.

13

Mallow se bucura de primele momente de odihnă după aproape şase luni. Stătea întins pe spate, dezbrăcat până la brâu, în camera solară a noii sale locuinţe; îşi răsfirase braţele vânjoase, bronzate, şi muşchii îi jucau sub piele.

Bărbatul de lângă el îi puse o ţigară de foi între dinţi şi i-o aprinse. Apoi, reteză cu dinţii capătul propriei ţigări şi spuse:

— Cred că eşti epuizat. S-ar părea că ai nevoie de o perioadă de odihnă.

— Poate că da, Jael, dar aş prefera să mă odihnesc pe un scaun al Consiliului. Pentru că vreau acel scaun, iar tu mă vei sprijini.

Ankor Jael ridică din sprâncene a mirare:

— Ce amestec am eu în toată afacerea asta?

— Ai, nu te mai îndoi. Întâi de toate, eşti un cal bătrân în politică. Apoi, ai fost scos fără prea multe politeţuri din scaunul de ministru de către Jorane Sutt, individul care ar prefera să piardă un ochi decât să mă vadă în Consiliu. Nu prea crezi în şansele mele, aşa-i?

— Nu prea, aprobă fostul ministru al Educaţiei. Eşti smyrnian.

— Asta nu-i un inconvenient legal. Am avut o educaţie laică.

— Hai, lasă-mă. De când urmează prejudecăţile alte legi decât pe cele proprii? Păi, ce face omul tău, Jaim Twer? *El* ce spune?

— Mi-a propus, cu aproape un an în urmă, să particip la alegeri pentru Consiliu, răspunse Mallow degajat, dar nu mai am nevoie de el acum. Oricum, n-ar fi reuşit stratagema. E gălăgios şi impulsiv – iar prin asta devine incomod. Sunt hotărât să dau o adevărată lovitură. Am nevoie de *tine*.

— Jorane Sutt este cel mai deştept politician de pe planeta asta şi ţi se va opune. N-am pretenţia că-l pot trage pe sfoară. Şi să nu-ţi închipui că nu ştie să lupte din răsputeri folosind chiar mijloace murdare.

— Sunt plin de bani.

— Ăsta ar fi un avantaj. Numai că-ţi trebuie mulţi bani ca să învingi prejudecăţile – smyrnian prăpădit!

— Voi avea bani.

— Bine, o să mă mai interesez. Dar să nu-ţi treacă prin minte să ridici glasul şi să începi să mârâi că eu te-am încurajat în aventura asta. Cine a venit?

Mallow redeveni serios şi zise:

— Jorane Sutt în persoană. A venit cam devreme şi înţeleg motivul. Îl tot port cu vorba de vreo lună. Ascultă, Jael, mergi în camera alăturată şi lasă difuzorul încet. Vreau să auzi ce vorbim.

Îl ajută pe consilier să iasă din cameră, împingându-l uşor cu mâna, apoi se ridică şi-şi puse un halat de mătase. Lumina solară artificială redeveni normală.

Secretarul primarului intră plin de sine, în timp ce majordomul ieşi pe vârfuri şi închise uşa.

Mallow îşi fixă centura şi spuse:

— Stai pe ce scaun doreşti, Sutt.

Un zâmbet fugar traversă chipul serios al lui Sutt. Scaunul pe care şi-l alesese era confortabil, însă nu se aşeză comod pe el. Stând pe marginea scaunului, spuse:

— Dacă îmi vei preciza condiţiile pe care le pui, putem trece îndată la afaceri.

— Ce condiţii?

— Vrei să fii rugat? Păi, de exemplu, ce-ai făcut pe Korell? Raportul tău a fost incomplet.

— Ţi l-am dat cu luni în urmă. La vremea aceea ai fost mulţumit.

— Da, spuse Sutt, frecându-şi fruntea cu un deget, dar de atunci acţiunile tale au căpătat altă semnificaţie. Cam ştiu cu ce te ocupi, Mallow. Cunoaştem exact câte întreprinderi construieşti, cu ce grabă se lucrează, şi cât te costă. Şi mai e şi palatul acesta – spuse el privind în jur cu răceală, fără a arăta că este impresionat în vreun fel – care face mai mult decât salariul meu pe un an; şi mai ştiu şi câtă vâlvă faci – cam multă şi cam costisitoare – prin înalta societate a Fundaţiei.

— Aşa, deci? În afară de faptul că foloseşti nişte spioni bine instruiţi, ce dovedeşte asta?

— Dovedeşte că ai bani pe care anul trecut nu-i aveai. Şi asta poate dovedi orice – că, de exemplu, s-au întâmplat multe lucruri pe Korell despre care noi nu avem cunoştinţă. De unde provin banii?

— Dragul meu Sutt, sper că nu te aştepţi să-ţi dezvălui totul.

— Nu.

— Nici nu credeam aşa ceva. Tocmai de aceea îţi voi spune eu. Provin exact din tezaurul Commdorului de pe Korell.

Sutt clipi, nevenindu-i a crede.

Mallow zâmbi şi continuă:

— Din nefericire pentru tine, banii sunt câştigaţi în mod legal. Sunt Neguţător-şef, şi banii pe care i-am primit reprezintă cantităţi de fier şi cromită luate în schimbul unui număr de zorzoane cu care l-am aprovizionat. Cincizeci la sută din profit e al meu prin contract pecetluit cu Fundaţia. Cealaltă jumătate va fi primită de guvern la sfârşitul anului, când toţi cetăţenii de bună credinţă îşi plătesc taxele pe venit.

— Nu-mi amintesc să fi citit în raportul tău ceva despre vreun contract comercial.

— N-am menţionat nici ce-am mâncat la micul-dejun în ziua aceea, nici numele amantei şi nici alte detalii. (Zâmbetul lui Mallow se transformă într-un rânjet.) Am fost trimis – ca să-ţi reamintesc propriile vorbe – ca să observ. Şi n-am închis un ochi tot timpul. Ai vrut să afli ce s-a întâmplat cu navele comerciale ale Fundaţiei, care fuseseră capturate. N-am văzut nici una şi nici n-am auzit de ele. Ai vrut să ştii dacă există energie atomică pe Korell. Raportul meu face referire la arme atomice aflate în posesia gărzii de corp a Commdorului. Alte semne n-am văzut. Iar armele pe care le-am văzut sunt relicve ale fostului Imperiu şi s-ar putea să fie doar obiecte decorative care nu funcţionează, după toate aparenţele.

Până aici am respectat ordinele, dar, dincolo de toate acestea, am fost şi sunt încă un cetăţean liber. Potrivit legilor Fundaţiei, un Neguţător-şef poate deschide oricât de multe pieţe doreşte şi poate primi de acolo cuvenita jumătate din profit. Ce obiecţiuni ai? Nu le văd.

Sutt privi ţintă spre perete şi, stăpânindu-şi cu greu furia, spuse:

— Stă în obiceiul tuturor neguţătorilor să promoveze religia comerţului lor.

— Respect legile, nu obiceiurile.

— Sunt unele cazuri în care obiceiurile pot deveni mai importante decât legile.

— În astfel de cazuri, apelez la tribunal.

Sutt îi aruncă o privire care nu prevestea nimic bun.

— La urma-urmei eşti smyrnian. Se pare că naturalizarea şi educaţia nu pot elimina anumite trăsături ale neamului. Cu toate acestea, încearcă să asculţi şi să înţelegi. Nu mai e vorba de bani sau pieţe. Posedăm ştiinţa marelui Hari Seldon pentru a dovedi că de noi depinde viitorul Imperiu al Galaxiei, şi de la acest drum nu ne putem întoarce. *Religia* pe care o avem este atotputernicul nostru instrument pentru a ne atinge ţelul. Cu ajutorul ei am reuşit să controlăm deplin cele Patru Regate chiar în clipa în care erau cât pe ce să ne strivească. Este cea mai puternică armă pe care o cunoaştem pentru a controla oameni şi lumi. Motivul principal pentru dezvoltarea comerţului şi încurajarea neguţătorilor a fost introducerea şi răspândirea mai rapidă a religiei şi siguranţa că introducerea tehnicii avansate şi a noii economii vor fi supuse unui control complet şi amănunţit din partea noastră.

Se opri pentru a-şi mai trage sufletul, când Mallow interveni.

— Cunosc teoria. O înţeleg bine.

— Zău? Depăşeşti aşteptările mele. Atunci înţelegi, desigur, că încercarea ta de a face comerţ doar de dragul comerţului, de a produce în masă fleacuri de doi bani, care afectează doar superficial economia unei lumi, de a sacrifica politica interstelară de dragul zeului-profit, de a conduce la scăparea energiei atomice de sub controlul religiei noastre pot sfârşi prin răsturnarea şi negarea completă a politicii care a dat roade vreme de un secol.

— Era şi timpul, spuse Mallow nepăsător, ca o politică învechită, periculoasă şi imposibilă să înceteze. Oricât de bine ar reuşi religia în cele Patru Regate, alte lumi de la Periferie cu greu o acceptă. Pe vremea când am pus Regatele sub control, exista un număr suficient de mare de exilaţi care să ducă vestea despre modul în care Salvor Hardin a folosit preoţimea şi superstiţiile oamenilor pentru a sugruma independenţa şi puterea monarhilor laici. Şi dacă acest lucru n-a fost de ajuns, cazul Askone, de acum două decenii, a arătat limpede acelaşi lucru. Acum, orice domnitor de la Periferie preferă să se sinucidă decât să lase vreun preot al Fundaţiei să calce pe teritoriul său. Eu nu propun să obligăm Korellul sau altă lume să accepte ceva ce sunt sigur că nu vor. Nu, Sutt. Dacă energia atomică îi face periculoşi, o prietenie sinceră prin intermediul comerţului va fi de o mie de ori mai folositoare decât o dominaţie nesigură,

bazată pe supremaţia detestată a unei puteri spirituale din afară şi care, dacă slăbeşte cât de cât, se poate prăbuşi cu totul, nelăsând nimic de substanţă în urmă, în afară de teama şi ura fără margini.

— Foarte frumos spus, recunoscu Sutt. Dar, ca să ne întoarcem la subiectul discuţiei noastre, care-ţi sunt condiţiile? Ce îmi ceri ca să te fac să accepţi ideile mele?

— Îţi închipui că-mi voi lepăda convingerile pentru bani?

— De ce nu? spuse Sutt cu răceală. Doar asta-i meseria ta, să cumperi şi să vinzi, nu?

— Numai dacă obţin un profit, spuse Mallow, fără să se supere. Îmi poţi oferi mai mult decât câştig acum?

— Aş putea să-ţi reţin trei sferturi din profiturile obţinute din tranzacţii, în loc de jumătate.

Mallow pufni în râs:

— Frumoasă ofertă. În condiţiile tale, cuantumul tranzacţiilor ar scădea cu mult sub a zecea parte. Mai fă un efort.

— Ai putea obţine un loc în Consiliu.

— Îl voi obţine şi fără ajutorul tău, ba chiar împotriva voinţei tale.

Cu o mişcare precipitată a pumnilor, Sutt spuse:

— Te-ai putea salva de închisoare. Douăzeci de ani, dacă lucrurile decurg aşa cum le văd eu. Socoteşte profitul, dacă vrei.

— Nu văd nici un profit şi nu ştiu dacă poţi duce la îndeplinire o asemenea ameninţare.

— Va fi un proces pentru asasinat.

— Pentru asasinarea cui? întrebă Mallow dispreţuitor.

Vocea lui Sutt deveni ameninţătoare cu toate că nu ridică glasul.

— Asasinarea unui preot anacreonian, aflat în slujba Fundaţiei.

— Chiar aşa? Şi ce probe ai?

Secretarul primarului se aplecă puţin vrând să dea mai mare greutate vorbelor:

— Mallow, nu glumesc. Cercetările preliminare s-au încheiat. Mai trebuie doar să semnez o hârtie şi procesul Fundaţia contra Hober Mallow, Neguţător-şef, poate începe. Ai părăsit un supus al Fundaţiei, şi acesta a fost torturat şi ucis de o gloată de străini. Îţi acord doar cinci secunde pentru a scăpa de pedeapsa care ţi se cuvine. În ceea ce mă priveşte, prefer ca tu să decizi

cum vor decurge lucrurile. M-aş simţi mai în siguranţă dacă aş distruge un inamic, decât să am un prieten a cărui convertire este îndoielnică.

Mallow spuse răspicat:

— Faci cum doreşti.

— Foarte bine! şi secretarul rânji. Primarul a fost acela care a dorit încercarea aceasta de compromis, nu eu. Ca dovadă că nici nu m-am străduit prea mult să te conving.

Uşa se deschise şi Sutt ieşi.

Mallow ridică privirea abia când Ankor Jael reintră în cameră.

— L-ai auzit? întrebă Mallow.

Politicianul se lăsă pe pardoseală.

— De când îl cunosc pe şarpele ăsta, n-am mai pomenit să fi fost vreodată atât de furios.

— Bine. Ce părere ai?

— O politică externă de dominaţie prin mijloace spirituale este o idee fixă a lui, dar, după părerea mea, scopurile ultime nu sunt câtuşi de puţin spirituale. Am fost îndepărtat din guvern pentru că m-am opus acestei tendinţe şi cred că nu-i nevoie să intru în detalii.

— Nu-i nevoie. Şi, după părerea ta, care sunt scopurile nespirituale?

Jael deveni grav:

— Nu e prost, aşa că trebuie să-şi fi dat seama de falimentul politicii noastre religioase, care abia dacă a făcut o cucerire în aceşti şaptezeci de ani. E limpede că o foloseşte pentru scopuri ştiute doar de el însuşi. Ştii că orice *dogmă* bazată în primul rând pe credinţă şi pe trăire emoţională reprezintă o armă periculoasă când o foloseşti împotriva altora, întrucât este aproape imposibil să garantezi că arma nu se va întoarce vreodată împotriva ta. De o sută de ani sprijinim un ritual şi o mitologie care au devenit din ce în ce mai venerabile, mai tradiţionale şi imuabile. Într-un fel, ele nu mai sunt sub controlul nostru.

— Ce vrei să spui? întrebă Mallow. Continuă. Du-ţi gândul până la capăt.

— Păi, să presupunem că un om, un om ambiţios foloseşte forţa religiei mai degrabă împotriva noastră decât în folosul nostru.

— Vrei să dai de înţeles că Sutt…

— Exact. Acesta e Sutt. Ascultă, dacă el poate mobiliza diferitele ierarhii de pe planetele supuse împotriva Fundaţiei în numele ortodoxiei, ce şanse avem? Aşezându-se sub stindardele celor pioşi, el poate declara război ereziei reprezentate de tine, de exemplu, şi poate deveni rege. La urma-urmei, Hardin este acela care a spus: „Dezintegratorul este o armă bună, numai că depinde la care capăt al ţevii te afli.”

Mallow se plesni peste coapsa dezgolită.

— Aşa e, Jael, dar atunci ajută-mă să intru în Consiliu şi voi lupta cu el.

Jael rămase tăcut o vreme, apoi întrebă:

— Ce spunea Sutt despre linşarea unui preot? Sper că nu-i adevărat.

— Ba e adevărat, spuse Mallow nepăsător.

Lui Jael îi scăpă un fluierat de uimire:

— Are probe sigure?

— Cu siguranţă că are. Mallow ezită o clipă, apoi adăugă: Jaim Twer a fost de la început omul lui, cu toate că nici unul dintre ei nu şi-a dat seama că ştiam acest lucru. Iar Jaim Twer a fost martor ocular.

Jael clătină din cap:

— Of! Asta-i rău.

— Rău? Ce-i rău în asta? Preotul se afla în mod ilegal pe planetă, potrivit legilor Fundaţiei. Involuntar sau nu, el a fost clar folosit ca momeală de către guvernul korellian. Potrivit tuturor legilor bunului-simţ, nu aveam de ales decât calea acţiunii – şi această acţiune era strict în limitele legii. Dacă mă aduce în faţa tribunalului, nu va reuşi decât să se facă de râsul lumii.

Jael negă printr-o mişcare a capului.

— Nu, Mallow, te înşeli. Ţi-am spus că a făcut un joc murdar. Nu urmăreşte să obţină condamnarea ta; ştie că nu poate s-o facă. Însă *vrea* să-ţi distrugă poziţia în faţa oamenilor. Doar ai auzit ce-a spus. Obiceiurile *stau* uneori deasupra legii. S-ar putea să scapi basma curată din proces, dar dacă oamenii vor crede că ai lăsat un preot pradă mulţimii, popularitatea ta va scădea.

Vor recunoaşte că ceea ce-ai făcut a fost legal, chiar înţelept. Dar, cu toate astea, vei rămâne un laş nenorocit în ochii lor, o brută insensibilă, un monstru cu inima de piatră. Şi

nu vei fi ales în Consiliu. S-ar putea chiar ca printr-un vot să-ţi pierzi titlul de Neguţător-şef şi să ţi se retragă cetăţenia. Nu eşti născut pe planeta asta, ştii bine doar. Ce altceva crezi că doreşte Sutt?

Mallow se încruntă cu îndărătnicie.

— Aşa deci!

— Băiete, spuse Jael, sunt de partea ta, dar *eu* nu te pot ajuta. Ai fost luat la ochi.

14

În cea de-a patra zi a procesului lui Hober Mallow, Neguţător-şef, Camera Consiliului era „plină ochi” în adevăratul înţeles al expresiei. Singurul consilier absent înjura neputincios fractura de craniu care îl ţintuise la pat. Balcoanele erau pline de oameni, până şi intervalele erau înţesate de aceia care, prin influenţă, bani sau simplă perseverenţă diabolică, reuşiseră să pătrundă. Restul umpleau piaţa din faţa tribunalului, în grupuri care se agitau în faţa televizoarelor tridimensionale plasate în aer liber.

Ankor Jael îşi croi drum până în sală cu ajutorul inutil al serviciului de poliţie şi apoi, prin furnicar, până ce ajunse lângă Hober Mallow.

Mallow se întoarse şi, văzându-l, răsuflă uşurat:

— Pentru numele lui Seldon, ai ajuns la fix. Ai adus-o?

— Poftim, ia-o, spuse Jael. E tot ce ai cerut.

— Bine. Cum reacţionează lumea de afară?

— Parcă sunt apucaţi, spuse Jael şi se agită plin de îngrijorare. N-ar fi trebuit să accepţi audierea publică. Ai putut să-i împiedici.

— Nu vreau asta.

— Se vorbeşte despre linşaj. Iar oamenii lui Publis Manlio de pe alte planete…

— Chiar voiam să te întreb despre asta, Jael. A stârnit întreaga Ierarhie împotriva mea, nu-i aşa?

— Ba bine că nu. Este înscenarea cea mai bine pusă la cale. Ca ministru, el se ocupă de acuzare într-un asemenea caz de legislaţie interstelară. Ca Înalt Preot şi ca Primat al Bisericii, a asmuţit hoardele de fanatici…

— Lasă asta. Îţi aminteşti de citatul acela din Hardin pe care mi l-ai plasat luna trecută? Le vom arăta că arma poate avea două capete.

În acel moment, primarul se aşeză, iar membrii Consiliului se ridicară în semn de respect.

— Astăzi e rândul meu, spuse Mallow în şoaptă. Stai aici şi urmăreşte spectacolul.

Şedinţa începu, şi un sfert de ceas mai târziu, însoţit de şoapte ostile, Hober Mallow păşi către spaţiul liber din faţa jilţului primarului. Un fascicul de lumină fu îndreptat spre el şi pe ecranele televizoarelor din pieţele publice şi din aproape fiecare

casă de pe planetele Fundaţiei apăru chipul unui bărbat care privea sfidător înainte.

Începu să vorbească încet şi rar:

— Pentru a economisi timp, voi recunoaşte fiecare incriminare ce mi s-a adus de către acuzare. Povestea preotului şi a mulţimii, aşa cum a fost ea relatată de acuzare, este exactă în toate detaliile.

În sală se iscă rumoare, urmată de un vuiet dispreţuitor din partea celor de la balcoane. Aşteptă răbdător până se făcu linişte.

— Cu toate acestea, imaginea care a fost prezentată nu este definitivată. Apelez la răbdarea dumneavoastră pentru a-mi permite să fac completările aşa cum socot eu. Povestea mea s-ar putea să vi se pară irelevantă la început. Vă rog să fiţi îngăduitori.

Mallow nu apelă deloc la notiţele pe care le avea pregătite.

— Voi începe de la acelaşi moment ca şi acuzarea: ziua întâlnirii mele cu Jorane Sutt şi Jaim Twer. Ştiţi deja ce s-a întâmplat în decursul acestor întâlniri. Conversaţiile au fost descrise şi nu am nimic de adăugat în afară de propriile-mi gânduri din acea zi.

Eram foarte bănuitor, întrucât evenimentele acelei zile fuseseră bizare. Judecaţi singuri. Doi oameni, pe care nu-i cunoşteam decât superficial, îmi fac propuneri neobişnuite şi, într-o oarecare măsură, incredibile. Unul dintre ei, secretarul primarului, îmi cere să joc rolul de agent de informaţii în slujba guvernului, într-o problemă confidenţială, a cărei natură şi importanţă v-au fost deja explicate. Celălalt, autointitulat lider al unui partid politic, mă roagă să candidez pentru un loc în Consiliu. Bineînţeles că am devenit bănuitor faţă de motivul acestei ultime propuneri. Motivul propunerii lui Sutt pare evident. Nu avea încredere în mine. Credea, probabil, că vând putere atomică duşmanilor şi că ţes un complot pentru organizarea unei rebeliuni. Şi probabil că forţa nota, ori aşa mi s-a părut mie. Deci, avea nevoie de un om de-al său în preajma mea, în misiunea pe care mi-o propusese, pentru a mă spiona. Ideea aceasta nu mi-a venit, totuşi, decât mai târziu, când a apărut Jaim Twer. Să judecăm din nou: Twer se prezintă ca neguţător retras în politică şi, cu toate acestea, eu nu ştiam nici un detaliu despre cariera lui negustorească, deşi cunoştinţele

mele în domeniu sunt considerabile. Mai apoi, cu toate că Twer s-a lăudat cu o educaţie laică, *nu auzise niciodată despre o criză Seldon*.

Hober Mallow aşteptă puţin pentru ca înţelesul vorbelor lui să fie receptat şi fu răsplătit cu primul moment de tăcere de până acum – oamenii de la balcoane rămaseră fără grai. Acest lucru era valabil pentru locuitorii de pe Terminus. Populaţia de pe Planetele Exterioare recepţiona doar versiuni cenzurate care să corespundă necesitaţilor religiei. Ei nu aveau să audă nimic despre Crizele Seldon. Urmau însă alte lucruri şocante care nu aveau să scape atenţiei lor.

— Care dintre cei prezenţi poate afirma cu bună-credinţă că e posibil ca un om cu o educaţie laică să nu aibă habar de natura unei crize Seldon? Pe Fundaţie există un singur fel de educaţie care exclude orice menţiune despre istoria planificată a lui Seldon şi se ocupă numai de om în sine, ca vrăjitor aproape mitic... Am ştiut în clipa aceea că Jaim Twer nu fusese niciodată neguţător. Atunci am fost sigur că făcea parte din cler şi că era probabil preot în înţelesul deplin al cuvântului; şi că, în perioada de trei ani cât făcuse pe liderul unui partid politic al neguţătorilor, *fusese omul vândut lui Jorane Sutt*. În momentul acela încă bâjbâiam. Nu cunoşteam scopurile pe care le urmărea Sutt în ceea ce priveşte persoana mea, dar întrucât părea să-mi ofere destulă libertate de mişcare, i-am atribuit unele din gândurile mele. Bănuiam că Twer trebuia să meargă cu mine în călătorie ca paznic oficial din partea lui Jorane Sutt. Ei, bine, dacă n-ar fi mers el, ştiam foarte bine că ar fi existat alte subterfugii gata pregătite – şi era posibil ca pe acelea să nu le detectez la vreme. Când îţi cunoşti adversarul, eşti în relativă siguranţă. L-am invitat pe Twer să mă însoţească. A acceptat. Aceasta, domnilor consilieri, explică două lucruri. În primul rând, vă demonstrează faptul că Twer nu depune mărturie ca prieten al meu, împotriva propriei voinţe, aşa cum va încerca să convingă acuzarea. El este un spion care-şi va juca rolul pentru care a fost plătit. În al doilea rând, explică o anumită acţiune de-a mea cu ocazia apariţiei preotului de a cărui moarte sunt acuzat – o acţiune nemenţionată încă, deoarece este necunoscută.

Consilierii începură să şuşotească între ei. Mallow îşi drese glasul şi, cu un aer teatral, continuă:

— Nu-mi place să descriu sentimentele pe care le-am trăit când am auzit că avem un misionar refugiat la bord. Încerc să alung din minte până şi amintirea acestor sentimente. Ele au creat, în primul rând, o nesiguranţă înspăimântătoare. Întâmplarea mi-a apărut în momentul acela drept o manevră de-a lui Sutt, şi asta depăşea calculele şi înţelegerea mea. Eram complet dezorientat. Aveam un singur lucru de făcut. M-am descotorosit cinci minute de Twer, trimiţându-l după ofiţeri. În absenţa lui am activat un receptor de înregistrare video, astfel încât tot ce avea să se întâmple să fie păstrat pentru un studiu ulterior. Am făcut-o în speranţa incertă, dar sinceră, că ceea ce mă nedumerea în acele momente ar fi putut să se clarifice la o vizionare viitoare.

De atunci am vizionat acea înregistrare video de cincizeci de ori. O am aici, şi voi relua filmul pentru a cincizeci şi una oară în prezenţa dumneavoastră.

Primarul bătu rar cu ciocănelul în masă cerând ordine, întrucât asistenţa îşi pierduse cumpătul şi cei de la balcoane începuseră să devină zgomotoşi. În cinci milioane de cămine de pe Terminus, observatori emoţionaţi se apropiară şi mai mult de aparatele lor şi, de pe banca acuzării, Jorane Sutt clătină iritat din cap către marele preot care dădea semne de agitaţie, în timp ce ochii febrili îl ţintuiau pe Mallow. Centrul sălii se eliberă şi luminile fură micşorate. Ankor Jael, din banca sa plasată undeva, în stânga, făcu reglajele necesare şi, cu un declic, imaginea se închegă şi prinse viaţă, în culori, tridimensional, reproducând totul, mai puţin viaţa.

Se văzu imaginea misionarului buimăcit şi stâlcit în bătaie, stând între locotenent şi sergent. Mallow aşteptă fără un cuvânt, în timp ce ofiţerii intrară unul câte unul, ultimul intrând Twer.

Conversaţia se desfăşură conform evenimentelor; sergentul fu pus la punct şi misionarul anchetat. Apăru gloata, se putu auzi vuietul ei şi apoi reverendul Jord Parma făcu ruga lui disperată. Mallow scoase arma, iar misionarul, în timp ce era târât afară din încăpere, ridică braţele într-un ultim blestem sălbatic şi, pentru o fracţiune de secundă, se văzu o fulgerare strălucitoare.

În faţa unei asemenea situaţii, scena se sfârşi, ofiţerii erau îngheţaţi de groază, în timp ce Twer îşi duse mâinile tremurânde la urechi, iar Mallow îşi introduse calm arma în toc.

Luminile se aprinseră; spaţiul din mijlocul încăperii se golise. Mallow, adevăratul Mallow din prezent îşi reluă împovărat naraţiunea:

— Vedeţi dumneavoastră, incidentul este exact aşa cum l-a prezentat acuzarea – cel puţin în aparenţă. Voi explica pe scurt despre ce este vorba. Apropo, în cursul acestor întâmplări, emoţiile prin care a trecut Twer dovedesc limpede o educaţie preoţească. În aceeaşi zi i-am arătat lui Twer o serie de nepotriviri în ceea ce priveşte întâmplarea. L-am întrebat de unde venea misionarul tocmai către zona aproape pustie în care ne aflam în momentul acela. L-am mai întrebat de unde apăruse mulţimea uriaşă, dacă cel mai apropiat oraş, cât de cât mare, se afla la distanţă de o sută de mile. Acuzarea nu a acordat nici o atenţie acestor detalii. După cum nu a băgat de seamă nici altele: de exemplu, prezenţa bătătoare la ochi a lui Jord Parma. Un misionar pe Korell, care-şi riscă viaţa, sfidând atât legile korelliene cât şi pe cele ale Fundaţiei, umblă pe planetă într-o sutană foarte nouă, care nu poate trece neobservată. E ceva anormal în situaţia asta. La vremea respectivă, am sugerat că misionarul era, fără voia lui, complicele Commdorului, care-l folosise în încercarea de a ne obliga să recurgem la un act de agresiune flagrant ilegal, pentru a justifica, *din punct de vedere legal*, distrugerea navei şi a noastră. Acuzarea a anticipat modul în care îmi voi justifica acţiunile. Acuzarea se aştepta ca eu să declar că siguranţa navei mele, a echipajului, a misiunii chiar, era în cumpănă şi nu putea fi sacrificată pentru un singur om în condiţiile în care acel om ar fi fost ucis, cu sau fără intervenţia noastră. Mi se răspunde printr-o bâiguială privind „onoarea” Fundaţiei şi necesitatea de a susţine demnitatea noastră pentru a ne dovedi în acest fel superioritatea. Din motive care totuşi mi se par ciudate, acuzarea îl neglijează pe Jord Parma însuşi, ca individ. Nu s-au adus nici un fel de detalii în legătură cu el: locul naşterii, educaţia, sau orice alt element privind viaţa acestuia. Cunoaşterea lor va arunca lumină asupra neconcordanţelor pe care le-am evidenţiat în înregistrarea video pe care tocmai aţi vizionat-o. Cele două explicaţii se leagă.

Acuzarea nu a avansat nici un detaliu privindu-l pe Jord Parma, deoarece *nu poate*. Scena pe care aţi văzut-o pe înregistrarea video pare falsă pentru că Jord Parma era un impostor. *N-a existat* niciodată vreun Jord Parma. *Tot acest*

proces este cea mai mare farsă înscenată pentru o problemă care n-a existat niciodată.

Trebui să aştepte o clipă, pentru ca vacarmul să înceteze.

— Vă voi arăta o mărire de imagine, spuse el rar, a unei scene din înregistrarea video. Ea va vorbi de la sine. Luminile, Jael!

Lumina scăzu în sală şi spaţiul din centru se repopulă cu siluete creând iluzia unui muzeu de ceară. Ofiţerii de pe Far Star stăteau în poziţii rigide şi imposibile. O armă ţinută în mâna dreaptă de către Mallow. În stânga lui, reverendul Jord Parma, surprins în plin strigăt, cu braţele azvârlite în sus şi cu degetele răsfirate, în timp ce mânecile îi atârnau până la jumătatea braţelor.

În palma misionarului se văzu acea licărire care în timpul vizionării anterioare strălucise şi dispăruse. Acum era o strălucire permanentă.

— Rămâneţi cu ochii pe lumina aceea din palmă, spuse Mallow din umbră. Măreşte imaginea, Jael!

Întregul tablou se estompă rapid. Porţiunile exterioare dispărură, în timp ce imaginea misionarului ocupă poziţia centrală şi deveni uriaşă. I se văzură doar capul şi braţul, iar apoi doar o mână care acoperi totul şi rămase acolo imensă.

Lumina devenise un grup de litere strălucind palid: PSK.

— Aceea, bubui vocea lui Mallow, este o mostră de tatuaj, domnilor. El este invizibil în lumina obişnuită, dar în lumina ultravioletă pe care am proiectat-o în încăpere când am făcut această înregistrare iese clar în evidenţă. Voi recunoaşte că este o metodă secretă de identificare naivă, utilizată pe Korell, unde lumina ultravioletă nu poate fi găsită la orice colţ de stradă. Chiar şi pe nava noastră, identificarea s-a făcut din întâmplare. Probabil că unii dintre dumneavoastră aţi ghicit deja ce semnifică PSK. Jord Parma cunoştea bine limbajul preoţesc şi şi-a făcut meseria cu strălucire. Nu pot spune unde şi cum a învăţat-o, dar PSK înseamnă Poliţia Secretă Korelliană.

Mallow trebui să strige ca să acopere tumultul vocilor:

— Am şi alte dovezi colaterale sub forma unor documente aduse de pe Korell, pe care le pot prezenta Consiliului, dacă va fi nevoie. Acum să-mi spuneţi care este obiectul acestor acuzaţii? S-a făcut şi s-a repetat sugestia monstruoasă că ar fi trebuit să mă lupt pentru misionar, sfidând şi călcând legea, şi să-mi

sacrific misiunea, nava şi propria-mi viaţă pentru „onoarea” Fundaţiei.

Dar s-o fac pentru un impostor?

Trebuia s-o fac pentru un agent secret korellian deghizat în robă, şcolit într-o gimnastică verbală împrumutată probabil de la vreun exilat anacreonian? Dacă Jorane Sutt şi Publis Manlio m-ar fi făcut să cad în capcana aceea stupidă şi odioasă…

Vocea răguşită deveni neclară, acoperită de strigătele mulţimii. Fu ridicat pe umeri şi purtat spre banca primarului. Prin ferestre, putu vedea un torent dezlănţuit de oameni invadând piaţa şi adăugându-se miilor deja prezenţi acolo.

Mallow privi în jur, căutându-l pe Ankor Jael, dar îi fu imposibil să distingă vreun chip în acea mulţime aflată în permanentă mişcare. Treptat, putu să perceapă un strigăt obsedant, ritmat, care crescu în intensitate şi începu să pulseze nebuneşte:

„Trăiască Mallow! Trăiască Mallow! Trăiască Mallow!”

15

Un zâmbet licări pe chipul istovit al lui Ankor Jael. În aceste ultime două zile bezmetice uitase şi de somn.

— Mallow, ai dat un spectacol uluitor, aşa că te rog să nu strici totul ţintind prea sus. Doar nu vrei să participi serios la alegerile pentru funcţia de primar. Entuziasmul maselor înseamnă o putere enormă, dar e recunoscut pentru nestatornicie.

— Exact, spuse Mallow cu seriozitate, aşa că va trebui să-l răsfăţăm, şi cea mai bună cale de a o face este să continuăm spectacolul.

— Ce ţi-a mai trecut prin minte?

— Trebuie să-i arestezi pe Publis Manlio şi pe Jorane Sutt…

— Poftim?!

— Ai auzit bine. Determină-l pe primar să-i aresteze! Nu mă interesează ce ameninţări vei folosi. Eu controlez mulţimea – astăzi cel puţin. Nu va cuteza să o înfrunte.

— Dar în baza căror acuzaţii, omule?

— A celor evidente. Au incitat preoţimea Planetelor Exterioare la părtinire în ceea ce priveşte neînţelegerile facţiunilor de pe Fundaţie. Acest lucru este ilegal. Să-i acuze de „subminarea securităţii Statului”. Şi nu-mi pasă ce pedeapsă vor primi, aşa cum nici lor nu le-a păsat de mine. Scoate-i de pe scena politică până voi ajunge eu primar.

— Mai e jumătate de an până la alegeri.

— Nu-i prea mult! (Mallow se ridică în picioare şi-l strânse pe Jael de braţ pe neaşteptate.) Ascultă, aş ridica tot guvernul cu forţa dacă ar fi nevoie – aşa cum a făcut Salvor Hardin acum o sută de ani. Criza Seldon încă mocneşte şi când va izbucni, va trebui să fiu *şi* primar, *şi* mare preot.

Jael se încruntă. Spuse rar şi apăsat:

— Ce va fi cu Korell, până la urmă?

— Cu siguranţă, dădu Mallow afirmativ din cap, vor declara război, deşi sunt gata să pariez că o vor face abia peste câţiva ani.

— Cu nave acţionate atomic?

— Tu ce crezi? Cele trei nave comerciale pe care le-am pierdut în acel sector al spaţiului nu puteau fi capturate cu pistoale cu aer comprimat. Jael, au primit nave chiar din partea Imperiului. Nu rămâne cu gura căscată ca un caraghios. Am

spus Imperiul! Încă există, să ştii. O fi dispărut ca prezenţă aici, la Periferie, dar în centrul Galaxiei e încă foarte activ. Şi orice mişcare greşită pe care o vom face ar putea periclita existenţa noastră. De aceea trebuie să ajung primar şi mare preot. Sunt singurul care ştie cum putem înfrunta criza.

Jael înghiţi în sec:

— Cum? Ce-ai de gând să faci?

— Nimic.

Jael zâmbi neîncrezător:

— Zău? Chiar aşa?

Mallow răspunse hotărât şi tăios:

— Când voi fi conducătorul acestei Fundaţii nu voi face nimic. Absolut nimic, şi tocmai acesta este secretul acestei crize.

16

Asper Argo, Preaiubitul Commdor al Republicii Korell îşi întâmpină soţia, care tocmai intra, cu o vinovată încruntare a sprâncenelor rare. La ea, cel puţin, epitetul ce şi-l atribuise singur nu avea nici o trecere. Ştia bine acest lucru.

Cu o voce piţigăiată şi glacială spuse:

— Înţeleg că scumpul meu soţ a ajuns, în sfârşit, la o decizie în ceea ce priveşte soarta vlăstarelor Fundaţiei.

— Serios? întrebă Commdorul. Şi ce altceva mai înţelege sprintena ta minte?

— Destule lucruri, nobile soţ. Ai mai avut una dintre timidele tale consultări cu consilierii. Grozavi consilieri mai ai. Apoi, cu dispreţ nemărginit, adăugă: O turmă de idioţi orbi şi paralitici care strâng bine la piepturile lor scofâlcite profiturile sterile, spre nemulţumirea tatălui meu.

— Şi care este, draga mea, nemaipomenita sursă din care rezultă părerea ta despre toate astea?

Commdora pufni în râs:

— Dacă ţi-aş spune, sursa mea ar fi mai degrabă în cursă decât sursă.

— Bine, vei proceda cum vei crede de cuviinţă, ca întotdeauna. (Commdorul ridică din umeri şi-i întoarse spatele.) Cât priveşte nemulţumirea tatălui tău, îmi pare rău, dar întâmpin un refuz meschin la cererea de a mi se da alte nave.

Fierbând de furie, Commdora izbucni:

— Alte nave! Păi nu ai cinci? Să nu îndrăzneşti să negi. *Ştiu* că ai cinci, şi-ţi este promisă a şasea.

— Promisă pentru anul trecut.

— Dar şi una poate transforma Fundaţia în praf şi pulbere. Doar una! O navă ca să spulberi navele lor neînsemnate.

— Nu pot ataca planeta aceasta nici măcar cu o duzină de nave.

— Şi cât va rezista planeta lor dacă le ruinăm comerţul şi le distrugem încărcăturile de jucărioare şi alte prostii?

— Acele jucărioare şi prostii înseamnă bani, suspină el. Mulţi, mulţi bani!

— Dar dacă ai cuceri Fundaţia, n-ai avea tot ce-i aparţine? Şi dacă ai avea o umbră de respect şi recunoştinţă pentru tatăl meu, n-ai avea mai mult decât ţi-ar oferi Fundaţia vreodată? Au

trecut trei ani – ba mai mult – de când a venit barbarul acela cu reprezentaţia lui magică. A trecut destul timp.

— Draga mea! (Commdorul se întoarse şi o privi drept în ochi.) Îmbătrânesc. Sunt obosit. Îmi lipseşte puterea de a mai rezista vocii tale cicălitoare. Spui că ştii că am luat o hotărâre. Ei bine, am luat-o. S-a terminat. Va fi război între Korell şi Fundaţie.

— I-auzi! (Chipul Commdorei se lumină, iar ochii ei străluciră.) În sfârşit, când era cât pe-aci să dai în mintea copiilor ţi-a venit mintea la cap. Iar acum, că eşti stăpân al acestei zone, poate vei deveni suficient de respectabil pentru a avea un cuvânt de spus în Imperiu. De exemplu, am putea părăsi lumea asta barbară pentru a merge la curtea viceregelui. Aşa m-am gândit eu.

Ieşi într-un foşnet de rochie, zâmbind şi ţinând o mână în şold. În lumină, părul ei arunca reflexe albăstrii.

Commdorul aşteptă, apoi, adresându-se către uşă, spuse cu ură şi răutate:

— Iar când voi fi stăpân a ceea ce numeşti tu zona interioară, voi fi îndeajuns de respectabil pentru a mă lipsi de aroganţa tatălui şi de limba ascuţită a fiicei. Mă voi lipsi total!

17

Locotenentul-Major de pe Dark Nebula se holbă îngrozit prin hublou.

— Pentru numele Galaxiei! (Ceea ce trebuia să fie un ţipăt disperat devenise o şoaptă.) Ce e asta?

Era o navă, dar părea un caşalot faţă de insignifianta Dark Nebula şi, în plus, pe flanc purta însemnele Imperiului: Nava-şi-Soarele. Toate sistemele de alarmă răsunau înnebunite.

Se transmiseră ordine în toate compartimentele navei şi Dark Nebula se pregăti să fugă, dacă mai era posibil, sau pentru luptă – dacă trebuia –, în timp ce în cabina de transmisiuni în ultraunde, un mesaj îşi croi drum prin hiperspaţiu către Fundaţie.

Repetându-se mereu şi mereu! Era parţial un apel pentru ajutor, dar, în primul rând, un mesaj ce avertiza asupra pericolului.

18

Hober Mallow îşi întinse picioarele pentru a alunga oboseala, în timp ce răsfoia câteva rapoarte. Cei doi ani de când ocupa funcţia de primar îl făcuseră să devină mai răbdător, mai domolit şi mai puţin preocupat de confort. Dar rapoartele guvernamentale şi aiuritorul limbaj oficial în care acestea erau scrise tot nu-i plăceau.

— Câte nave au primit? întrebă Jael.

— Patru sunt reţinute la sol. Despre două n-am primit informaţii. Celelalte sunt în bună stare şi se ştie unde se află. Ar fi trebuit să ne descurcăm mai bine, dar ăsta n-a fost decât începutul, mormăi Mallow.

Nu primi răspuns, aşa că Mallow ridică privirea spre Jael şi întrebă:

— Te îngrijorează ceva?

— Aş vrea ca Sutt să vină aici.

— A, da, ca să mai ascultăm o prelegere despre frontul intern.

— Nu, nu-i vorba de asta, izbucni Jael, dar eşti din cale-afară de încăpăţânat, Mallow. Poate că ai rezolvat situaţia externă până la ultimul amănunt, dar nu te-a interesat deloc ce se întâmplă aici, pe planeta-mamă.

— Păi asta-i treaba ta, nu? De ce te-am numit Ministru al educaţiei şi propagandei?

— Doar ca să-mi sfârşesc mai repede zilele, dacă am în vedere cooperarea de care mă bucur din partea ta. Anul trecut ţi-am tot vorbit despre pericolul crescând pe care-l reprezintă Sutt şi Religioşii lui, de credeam că te-am asurzit. Ce rost mai au planurile tale dacă Sutt va impune alegeri anticipate şi te va azvârli din funcţie?

— Nici unul, recunosc.

— Iar prin cuvântarea ta de seara trecută, aproape că i-ai oferit alegerile pe tavă lui Sutt. Chiar trebuia să fii atât de sincer?

— Crezi că n-am făcut bine luându-i-o înainte?

— Nu, răspunse vehement Jael, nu aşa cum ai procedat. Pretinzi că ai anticipat totul, dar nu explici de ce ai făcut comerţ cu Korell spre avantajul lor exclusiv vreme de trei ani. Singurul tău plan de luptă este de a te retrage fără nici o confruntare. Abandonezi toate relaţiile comerciale cu sectoarele spaţiale din

apropiere de Korell. Proclami în mod deschis o atitudine de aşteptare. Nu promiţi ofensiva nici măcar în viitor. Serios, Mallow, ce-ar trebui să fac eu în situaţia asta fără ieşire?

— Îi lipseşte strălucirea?

— Îi lipseşte apelul la sentimentele mulţimii.

— E totuna.

— Mallow, trezeşte-te! Ai două soluţii. Fie le expui oamenilor o politică externă dinamică, oricare ţi-ar fi planurile, fie ajungi la un compromis cu Sutt.

— În regulă, spuse Mallow, dacă am dat greş cu prima soluţie, s-o încercăm pe cea de-a doua. Tocmai a sosit Sutt.

Sutt şi Mallow nu se mai întâlniseră faţă-n faţă din ziua procesului, cu doi ani în urmă. Nici unul nu constată la celălalt vreo schimbare, cu excepţia aerului pe care-l arbora fiecare dintre ei, ceea ce arăta fără tăgadă că rolurile de conducător şi de contestatar se schimbaseră.

Sutt se aşeză fără să-i strângă mâna lui Mallow.

Mallow îi oferi o ţigară de foi şi-i spuse:

— Te deranjează dacă Jael va rămâne? Ţine foarte mult să cădem de acord asupra unui compromis. Ar putea acţiona ca mediator dacă ne încingem.

Sutt ridică nepăsător din umeri.

— Un compromis ţi-ar folosi. Cu altă ocazie eu am fost acela care a cerut ca tu să stabileşti condiţiile. Presupun că poziţiile sunt acum diametral opuse.

— Presupunerile tale sunt corecte.

— Atunci iată condiţiile mele. Trebuie să te lepezi de politica falimentară de mituire economică şi de comerţ cu nimicuri şi să revii la politica externă promovată de înaintaşii noştri.

— Te referi la cucerirea cu ajutorul misionarilor?

— Exact!

— Nici un compromis nu e posibil dacă nu accept asta?

— Nici unul.

— Mmm! (Mallow îşi aprinse tacticos ţigara de foi şi trase din ea până ce vârful îi deveni incandescent.) Pe vremea lui Hardin, când cucerirea prin intermediul misionarilor reprezenta ceva nou şi radical, oameni ca tine s-au opus. Acum este o metodă încercată, testată, binecuvântată – ceea ce pentru Jorane Sutt înseamnă perfecţiunea. Dar, spune-mi, cum ne-ai scoate din încurcătura noastră?

— Vrei să spui încurcătura *ta*. Eu n-am nimic de-a face cu ea.

— Ia-o cum vrei.

— Este indicată o puternică ofensivă. Expectativa de care pari atât de satisfăcut este fatală. Pentru întreaga lume a Periferiei asta ar însemna o recunoaştere a slăbiciunii, ori în această zonă impresia de putere este tot ceea ce contează, pentru că nu există vreun vultur care să nu se alăture într-un asalt comun pentru a smulge o bucată din cel care piere. Ar trebui să ştii asta. Doar eşti din Smyrno, nu?

Mallow nu dădu importanţă constatării.

— Şi dacă-i învingi pe cei din Korell, zise el, ce faci cu Imperiul? *Acesta* este adevăratul duşman.

Un zâmbet şiret se iţi pe chipul lui Sutt.

— A, nu, constatările tale din cursul vizitei la Siwenna au fost complete. Pe viceregele Sectorului Normannic îl interesează să creeze disensiuni la Periferie în folosul său, dar numai ca o problemă secundară. N-are intenţia de a risca totul organizând o expediţie către marginea Galaxiei, unde are cincizeci de vecini ostili şi un Împărat împotriva căruia trebuie să se ridice. Parafrazez propriile-ţi cuvinte.

— Da, s-ar putea, Sutt, dacă-şi închipuie că suntem îndeajuns de puternici pentru a fi periculoşi. Şi s-ar putea să fie încredinţat de asta dacă distrugem Korellul prin forţa unui atac direct. S-ar cuveni să fim cu mult mai înţelepţi.

— De exemplu?

Mallow se rezemă de spătarul scaunului.

— Sutt, îţi voi oferi o şansă. Aşa că-ţi voi spune toată istoria, şi atunci poţi fie să mi te alături, şi vei primi un post într-un guvern de coaliţie, fie să-ţi joci rolul de martir până la capăt, şi vei putrezi în puşcărie.

— Ai mai încercat stratagema asta o dată.

— Nu m-am străduit, Sutt. Abia acum a sosit timpul. Ascultă, spuse el şi-l fixă cu privirea.

— Când am sosit prima oară pe Korell, începu el, l-am mituit pe Commdor cu podoabe şi jucărioare care fac parte din rezervele obişnuite ale unui neguţător. Din capul locului, aceste daruri erau menite să-mi faciliteze accesul într-o turnătorie de oţel. Nu vedeam mai departe de atât, dar planul mi-a reuşit. Am obţinut ceea ce voiam. Însă abia după prima mea vizită în

Imperiu mi-am dat seama exact în ce armă teribilă aş putea transforma acest negoţ.

Ne confruntăm cu o Criză Seldon, Sutt, şi crizele Seldon nu sunt rezolvate de indivizi, ci de forţe istorice. Atunci când Hari Seldon a plănuit cursul istoriei viitoare, el nu s-a bazat pe eroisme eclatante, ci pe largul avânt al economiei şi al sociologiei. De aceea, soluţiile diferitelor crize trebuie obţinute prin aportul forţelor pe care le avem la îndemână în momentul respectiv. În cazul de faţă, Comerţul!

Sutt ridică sceptic sprâncenele şi profită de momentul de tăcere:

— Cred că nu posed o inteligenţă subnormală dar prelegerea ta este neclară şi needificatoare.

— Gândeşte-te numai, spuse Mallow, că până acum puterea comerţului a fost subestimată. S-a considerat că trebuie să ţinem preoţimea sub controlul nostru strict pentru a o transforma într-o forţă puternică. Nu este aşa, şi *aceasta* este contribuţia mea la situaţia din Galaxie. Comerţ fără preoţi! Doar comerţ. El e îndeajuns de puternic. Să gândim simplu şi la obiect. Korell este acum în stare de război cu noi. Prin urmare, comerţul nostru cu ei a încetat. *Dar*, te rog să observi că voi reduce totul la o simplă operaţie de adunare. În ultimii trei ani, Korell şi-a bazat economia din ce în ce mai mult pe tehnicile atomice pe care le-am introdus noi şi pe care numai noi le putem furniza în continuare. Ce crezi că se va întâmpla de îndată ce minusculele generatoare atomice vor înceta să funcţioneze unul după altul?

Întâi vor cădea micile ustensile de bucătărie. După jumătate de an de expectativă, pe care tu o deteşti, cuţitul de bucătărie al gospodinei nu va mai funcţiona. Soba de gătit va începe să-i joace feste. Maşina de spălat nu va mai face treaba cum se cuvine. Aparatul de climatizare din locuinţa ei îşi va da obştescul sfârşit într-o zi toridă de vară. Ce se întâmplă?

Făcu o pauză, aşteptând un răspuns, iar Sutt preciză netulburat:

— Nimic. Oamenii suferă multe în vreme de război.

— Foarte adevărat. Suferă. Îşi vor trimite fiii în război, unde vor avea parte de o moarte groaznică pe navele spaţiale distruse. Vor suporta orice sub bombardamentul inamic, chiar dacă asta înseamnă că vor trebui să se hrănească cu pâine

mucegăită şi să bea apă nefiltrată în adăposturi săpate la jumătate de milă adâncime. Numai că este foarte greu să suporţi lucruri chiar minore atunci când nu există avântul patriotic născut dintr-un pericol iminent. Vom alege expectativa. Nu vor fi victime, bombardamente sau bătălii. Doar cuţite care nu vor mai tăia, sobe care vor refuza să încălzească şi case care vor deveni gheţării iarna. Aceste lucruri vor fi supărătoare. Iar oamenii vor murmura.

Sutt, plin de uimire, silabisi:

— Şi în asta îţi pui toate speranţele, omule? Ce anticipezi? O revoltă a gospodinelor? O jaquerie[5]? Iscarea din senin a unei răscoale a măcelarilor şi băcanilor înarmaţi cu satâre şi cuţite de pâine strigând: „Daţi-ne înapoi maşinile atomice şi automate de spălat Super-Clar!”?

— Nu, domnule, spuse Mallow scos din sărite, nu. Mă aştept totuşi la un murmur general de nemulţumire care va putea fi mai apoi folosit de persoane mai importante.

— Şi care ar fi aceste persoane mai importante?

— Producătorii, proprietarii de întreprinderi, industriaşii de pe Korell. După ce vor trece cei doi ani de expectativă, maşinile din întreprinderi vor începe, una după alta, să nu mai funcţioneze. Industriile pe care noi le-am modificat de la un capăt la celălalt cu noile noastre invenţii atomice vor fi foarte curând distruse. Dintr-o lovitură, industriile grele se vor trezi în întregime proprietare ale unor *utilaje care nu mai funcţionează, numai bune de dat la fier vechi*.

— Mallow, întreprinderile funcţionau destul de bine înainte de a merge tu acolo.

— Da, Sutt, funcţionau cu un profit de zero virgulă zero la sută, chiar dacă nu iei în calcul costurile reconversiunii la starea originală, preatomică. În condiţiile în care i se vor opune atât industriaşii şi marea finanţă, cât şi omul simplu, cât crezi că va mai rezista Commdorul?

— Atâta timp cât va dori, de îndată ce-i va trece prin minte să obţină noi generatoare atomice de la Imperiu.

Auzind acestea, Mallow râse copios:

---

[5] Jacquerie – asociaţie şi revoltă a ţăranilor francezi împotriva nobilimii în timpul captivităţii regelui Ioan (1358) şi, prin extensie, revoltă a claselor sărace împotriva claselor avute *(n.t.)*

— N-ai înţeles Sutt, n-ai înţeles nici cât Commdorul. N-ai priceput că Imperiul nu poate înlocui nimic. Imperiul a fost dintotdeauna un domeniu cu resurse colosale. Au calculat totul în planete, în sisteme stelare, în sectoare întregi de Galaxie. Generatoarele lor sunt gigantice, întrucât gândeau la modul gigantesc. Însă noi – noi, mica noastră Fundaţie, lumea noastră solitară şi lipsită de resurse metalice – am fost siliţi să lucrăm cu zgârcenie brutală. A trebuit ca generatoarele noastre să aibă mărimea unor degetare, pentru că acesta era metalul de care dispuneam. A trebuit să creăm noi tehnici şi noi metode cu care Imperiul nu poate ţine pasul pentru că a decăzut atât de mult încât nu mai poate face nici un progres ştiinţific cu adevărat vital.

Cu toate scuturile lor atomice, îndeajuns de mari pentru a proteja o navă, un oraş, o lume întreagă, n-au fost niciodată în stare să construiască unul care să apere un singur om. Pentru aprovizionarea cu apă şi energie electrică a unui oraş au motoare mari cât o clădire cu şase etaje – le-am văzut doar –, pe când ale noastre ar încăpea într-o cameră ca aceasta. Şi când i-am spus unuia dintre specialiştii lor că un container de plumb de mărimea unei nuci avea înăuntru un generator atomic, aproape că s-a sufocat pe dată de indignare. Păi nici nu-şi mai înţeleg singuri propriii coloşi. Instalaţiile funcţionează automat din generaţie în generaţie şi îngrijitorii lor constituie o castă ereditară care ar rămâne cu mâinile încrucişate dacă un singur tub din toată structura aceea vastă s-ar arde.

Războiul acesta este o confruntare între două sisteme – între Imperiu şi Fundaţie, între cel mare şi cel mic. Pentru a prelua controlul asupra unei lumi, ei mituiesc cu nave imense care pot purta războaiele, dar care sunt total lipsite de importanţă economică. Pe de altă parte, noi mituim cu lucruri minuscule, inutile în război, dar vitale pentru obţinerea prosperităţii şi profiturilor.

Un rege sau un Commdor pot să primească aceste nave şi să ducă războaie. De-a lungul întregii istorii au existat conducători arbitrari care au negustorit bunăstarea supuşilor lor pentru ceea ce au luat drept onoare, glorie şi cucerire. Cu toate acestea, lucrurile mărunte sunt cele care contează în viaţa de zi cu zi, iar Asper Argo nu va rezista crizei economice care va pustii Korellul peste doi sau trei ani.

Sutt era la fereastră acum, cu spatele către Mallow şi Jael. Se înserase şi puţinele stele care se puteau vedea aici, exact la marginea Galaxiei, străluceau profilate pe fundalul înceţoşat al formei lenticulare care cuprindea rămăşiţele acelui Imperiu, încă uriaş, care lupta împotriva Fundaţiei.

Sutt spuse, sceptic:

— Nu. Nu eşti omul potrivit.

— Nu mă crezi?

— Vreau să spun că nu am încredere în tine. Eşti alunecos şi vorba ţi-e înşelătoare. M-ai tras pe sfoară şi atunci când eram sigur că te aflai cu totul sub controlul meu, cu prilejul primei tale călătorii spre Korell. Când mi-am închipuit că te încolţisem la proces, te-ai strecurat cu abilitate şi ai cucerit postul de primar prin demagogie. Ai un caracter plin de ascunzişuri şi ocolişuri; nu oferi nici un argument dincolo de care să nu se afle un altul; orice afirmaţie de-a ta poate fi înţeleasă în trei feluri. Să presupunem că ai fi trădător. Să spunem că vizita în Imperiu ţi-a adus o subvenţie şi promisiuni de putere. Într-un asemenea caz, acţiunile tale ar fi exact cele pe care le întreprinzi acum. Ai provoca un război după ce ai oferit întăriri duşmanului. Ai obliga Fundaţia la inacţiune şi ai propune o explicaţie plauzibilă în legătură cu tot ce faci atât de convingătoare, încât ai cuceri toată lumea de partea ta.

— Vrei să spui că nu există cale de compromis? întrebă calm Mallow.

— Vreau să spun că trebuie să pleci de bună-voie sau cu forţa.

— Ţi-am pus în vedere că singura ta alternativă e să cooperezi.

Chipul lui Jorane Sutt se congestionă într-o izbucnire de furie:

— Iar eu te avertizez, Hober Mallow din Smyrno, că dacă mă arestezi, nu va exista cruţare. Oamenii mei nu se vor da înapoi de la nimic pentru a face cunoscut tot adevărul în ceea ce te priveşte, iar oamenii simpli ai Fundaţiei se vor ridica împotriva conducătorului lor străin. Ei au o conştiinţă a destinului pe care un smyrnian n-o poate înţelege vreodată, şi această trezire a lor te va distruge.

Neclintit, Hober Mallow le ordonă celor două gărzi care tocmai intraseră:

— Luaţi-l! E în stare de arest.

Sutt preciză:

— Ultima soluţie.

Mallow îşi stinse ţigara de foi şi rămase cu privirea în pământ.

Câteva minute mai târziu, Jael se foi şi întrebă cu o voce obosită:

— Ei, după ce ai făcut un martir ai cauzei, ce va urma?

Mallow lăsă deoparte scrumiera pe care o mişca fără rost, ridicându-şi privirea.

— Sutt nu mai este aşa cum îl ştiam. A devenit un taur orbit de sânge şi furie. Şi cât mă urăşte!

— Deci, cu atât mai periculos.

— Mai periculos? Vorbe! Nu mai judecă, defel.

— Ai prea multă încredere în propriile puteri, Mallow. Neglijezi posibilitatea izbucnirii unei revolte populare.

Sumbru, Mallow îl privi pe Joel drept în ochi:

— Înţelege odată pentru totdeauna Joel, nu există pericolul unei revolte populare.

— Ce sigur eşti de tine!

— Sunt sigur de existenţa Crizei Seldon şi de valabilitatea istorică a soluţiilor externe *şi* interne. Sunt unele lucruri pe care *nu* i le-am spus acum lui Sutt. El a încercat să ţină sub control însăşi Fundaţia cu ajutorul forţelor religioase şi a dat greş – şi acesta este semnul cel mai sigur că în Planul Seldon religia şi-a încheiat misiunea. Controlul economic funcţionează altfel. Şi, ca să parafrazez faimosul citat al lui Hardin, care ţi-e atât de drag, arma care nu are două capete nu e bună de nimic. Dacă Korell a prosperat prin comerţ, tot aşa şi noi. Dacă fabricile de pe Korell se prăbuşesc fără comerţul cu noi şi dacă prosperitatea lumilor exterioare se spulberă din cauza izolării, tot aşa şi întreprinderile noastre vor decădea, iar prosperitatea se va mistui ca fumul. Şi nu există nici o întreprindere, nici o companie de transporturi care să nu se afle sub controlul meu şi pe care să nu o pot reduce la tăcere dacă Sutt încearcă să mă sperie cu propaganda revoluţionară. Acolo unde propaganda lui va avea succes sau va prinde cât de cât, voi avea grijă să fac în aşa fel încât prosperitatea să devină o amintire. Acolo unde propaganda va da greş, prosperitatea va exista în continuare pentru că întreprinderile mele îşi vor păstra toţi angajaţii. Aşa că, graţie aceluiaşi raţionament care mă face să fiu atât de sigur

că populaţia Korellului se va revolta în favoarea prosperităţii, sunt sigur că *noi* nu ne vom ridica împotriva ei. Vom face acest joc până la capăt.

— Prin urmare, zise Joel, pui bazele unei plutocraţii. Ne transformi într-o planetă de neguţători şi de prinţi ai comerţului. În cazul acesta, care va fi viitorul nostru?

Mallow îşi ridică faţa preocupată şi exclamă furios:

— Ce treabă am eu cu viitorul? E neîndoielnic că Seldon l-a anticipat şi l-a pregătit. În vremurile ce vor veni, atunci când puterea financiară va deveni o forţă moartă aşa cum este religia acum, vor mai exista şi alte crize. Lasă-i pe succesorii mei să rezolve noile probleme ce se vor ivi, aşa cum am rezolvat-o eu pe cea de astăzi.

KORELL .... Şi astfel, după trei ani de război, care a fost cu siguranţă cel mai paşnic din câte avem cunoştinţă, Republica Korell s-a predat necondiţionat, iar Hober Mallow şi-a ocupat locul alături de Hari Seldon şi Salvor Hardin în inimile oamenilor Fundaţiei.

ENCICLOPEDIA GALACTICA

Cuprins

nautilus

Isaac Asimov
FUNDAȚIA

DUPĂ CE A STĂPÎNIT GALAXIA TIMP DE 12000 DE ANI, IMPERIUL A ÎNCEPUT SĂ SE DESTRAME. NUMAI HARI SELDON, ÎNTEMEIETORUL PSIHOISTORIEI, PUTEA PRIVI ÎN VIITOR: O ERĂ ÎNTUNECATĂ A IGNORANȚEI ȘI BARBARIEI CARE AVEA SĂ DUREZE 30000 DE ANI. PENTRU A SALVA OMENIREA ȘI ȘTIINȚA, SELDON A ADUNAT CELE MAI STRĂLUCITE MINȚI ALE IMPERIULUI ȘI A ÎNFIINȚAT, PE O PLANETĂ PUSTIE DE LA MARGINEA GALAXIEI, FUNDAȚIA. CURÎND ÎNSĂ NEEXPERIMENTATA FUNDAȚIE SE CONFRUNTĂ CU O OPȚIUNE IMPOSIBILĂ: SĂ SE SUPUNĂ BARBARILOR ȘI SĂ FIE CONDUSĂ -- SAU SĂ-I ÎNFRUNTE ȘI SĂ FIE DISTRUSĂ...

CE TREABĂ AM EU CU VIITORUL? FĂRĂ ÎNDOIALĂ CĂ SELDON L-A ANTICIPAT ȘI L-A PREGĂTIT. DE-ACUM ÎNAINTE VOR MAI EXISTA ȘI ALTE CRIZE, ATUNCI CÎND PUTEREA FINANCIARĂ VA DEVENI O FORȚĂ MOARTĂ, AȘA CUM ESTE RELIGIA ACUM. LASĂ-I PE SUCCESORII MEI SĂ REZOLVE NOILE PROBLEME CE SE VOR IVI, AȘA CUM AM REZOLVAT-O EU PE CEA DE ASTĂZI.

N 14

NEMIRA

'93

ISBN 973-9144-33-0

PREȚ 698 + 2 T.L. = 700 LEI